

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

ADALET KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

10'uncu Toplantı

15 Haziran 2022 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4471)

III.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 29'uncu maddesi üzerinde Yargıtay 8. Ceza Dairesi Üyesi İhsan Baştürk'ün konuşmasından sonra çıkan tartışmaya ilişkin açıklaması

2.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 29'uncu maddesi üzerinde Yargıtay 8. Ceza Dairesi Üyesi İhsan Baştürk'ün konuşmasından sonra çıkan tartışmaya ilişkin açıklaması

3.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 29'uncu maddesi üzerinde Yargıtay 8. Ceza Dairesi Üyesi İhsan Baştürk'ün konuşmasından sonra çıkan tartışmaya ilişkin açıklaması

4.-Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki'nin, (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 29'uncu maddesi üzerinde Yargıtay 8. Ceza Dairesi Üyesi İhsan Baştürk'ün konuşmasından sonra çıkan tartışmaya ilişkin açıklaması

5.- Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir'in (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 29'uncu maddesi üzerinde Yargıtay 8. Ceza Dairesi Üyesi İhsan Baştürk'ün konuşmasından sonra çıkan tartışmaya ilişkin açıklaması

ADALET KOMİSYONU
10'uncu Toplantı
15 Haziran 2022 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Adalet Komisyonu saat 14.34'te açılarak üç oturum yaptı.

Komisyonun 9/6/2022 tarihli toplantısında görüşmelerine başlanan ve 14/6/2022 tarihli toplantısında da görüşmelerine devam edilen Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4471), maddeleri üzerindeki görüşmeleri de tamamlanarak kabul edildi.

Konya Milletvekili Gülay Samancı ve 2 milletvekilinin (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinden sonra gelmek üzere yeni madde ihdasına dair verdikleri önergenin Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine aykırı olup olmadığına ilişkin görüşme yapıldı. Önerge, kanun teklifinin Genel Kuruldaki görüşmelerinde tekrar değerlendirilmek üzere gündemden çıkarıldı.

İstanbul Milletvekili Zeynel Emre,

İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan,

Ağrı Milletvekili Abdullah Koç,

Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki

Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir,

(2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 29'uncu maddesi üzerinde Yargıtay 8. Ceza Dairesi Üyesi İhsan Baştürk'ün konuşmasından sonra çıkan tartışmaya ilişkin açıklama yaptılar.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, 22.35'te toplantıya son verildi.

15 Haziran 2022 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.34

BAŞKAN: Abdullah GÜLER (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Ramazan CAN (Kırıkkale)

SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)

KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Adalet Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, İç Tüzük’ün 27’nci maddesi kapsamı içerisinde toplantı yeter sayımız vardır. Toplantıyı açıyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4471) *

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Dün itibarıyla 15’inci maddeyi tamamlamıştık, 16’ncı madde görüşmeleriyle devam ediyoruz.

16’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 16- 5187 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Basın kartının iptalinin sonuçları

EK MADDE 7- Basın kartının;

a) Ek 6 ncı maddenin birinci fıkrası uyarınca iptali halinde, kart almaya engel durum ortadan kalksa dahi iptal tarihinden itibaren bir yıl,

b) Ek 6 ncı maddenin ikinci fıkrası uyarınca iptali halinde, iptal tarihinden itibaren beş yıl geçmedikçe yeniden basın kartı verilmaz.

Birinci fıkra belirtilen süreler iptal edilen basın kartının iade edildiği tarihten itibaren işlemeye başlar.

Bu Kanunun ek 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç), (d) ve (e) bentlerine aykırı duruma düşenlere, 25/5/2005 tarihli ve 5352 sayılı Adli Sicil Kanununun 12 nci ve/veya 13/A maddeleri uyarınca işlem tesis edildiği belirlenmedikçe basın kartı verilmez.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Söz Zeynel Bey’de.

Buyurun.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Başkan, burada, basın ahlak ilkelerine aykırı davranıştan kartı Komisyon tarafından iptal edilenlere belli bir süre belki basın kartı verilmemesinin bir mantığı olabilir ama basın kartı alma koşulları oluşmadığı sonradan anlaşıldığı için basın kartı iptal edilenlere kart almaya engel durum ortadan kalksa bile bir yıl süreyle kartlarının verilmeyeceğine yönelik düzenlemeyle yani burada bir adaletsizlik oluşabilir. Çünkü bu bazı maddi eksikliklerden kaynaklanabilir, kart alma hakkının ve imkânının olmadığı sonradan anlaşılır, sonra onları tamamlar yani, hani, ortada bir kötü niyet, bir kasıt vesaire olmadan da bu durumun yaşanabileceği göz önüne alındığında, bunu tamamladıktan sonra bir yıl gibi bir süre basın kartının verilmemesini açıkçası pek bir mantığa oturtmadım. Teklif sahipleri bir (*) (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi 9/6/2022 tarihli 8’inci Toplantı tutanağına eklerdir.

izah ederse, bu konuda niye böyle bir düzenleme getirdiklerini, belki yine değerlendirebiliriz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkür ediyoruz.

Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

16'ncı maddede aslında birbirine benzer gözüktü de birinci ve ikinci fıkrada 2 ayrı düzenleme var, hukuki anlamda 2 ayrı düzenleme. 16'ncı maddenin ilk fıkrası, ek madde 7 diyor ki: "Ek 6 ncı maddenin birinci fıkrası uyarınca iptali halinde, kart almaya engel durum ortadan kalksa dahi iptal tarihinden itibaren bir yıl geçmedikçe kart verilmez." Şimdi, bir engel var, kartı iptal edildi, o engel ortadan kalktı ve "Sen bir yıl daha bekleyeceksin, bir yıl basın kartı alamayacaksın." Demek, bu, anayasal hak ve özgürlüklere aykırıdır. Yani burada eğer kişi bütün şartları taşıyorsa "Bir yıl daha bekle, bir yıl sonra al basın kartını." demek hukuka uygun değildir.

İkinci fıkrada ise bambaşka bir şey var, aslında "Beş yıl geçmedikçe yeniden basın kartı verilmez." diyor ama bu bir ek cezalandırma. Yani ek 6'ncı maddenin ikinci fıkrası uyarınca basın ahlak ilkelerine aykırı tutum ve davranış nedeniyle basın kartı iptal edildi ve daha sonra "Beş yıl geçmedikçe ben sana tekrar basın kartı vermiyorum." demek ikinci bir cezalandırma. "Bir suçtan birden çok ceza alınmaz." hükmüne de aykırıdır. Özellikle ve özellikle 16'ncı maddeyle getirilen ek madde 7'nin (a) bendinin hukuka uygun hiçbir yanı yoktur. Tekrar ediyorum, (b) fıkrası ise ikinci bir cezalandırma.

Bunun dışında maddede son fıkrada "3 üncü maddesinin birinci fıkrasının" diye başlayan fıkrada da -adli sicil kaydıyla ilgili- üç ila otuz yıl geçmedikçe herhangi bir kişi yeniden basın kartı alamayacaktır.

Esasında bu maddenin geri çekilmesi gerektiği kanaatindeyim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, bu mükerrer cezalandırma tipi duran adli sicil, bir de düşün süreciyle alakalı süreler konusunda arkadaşlara katılıyorum, zaman almamak için tekrar onun üzerinde durmayacağım; o kısmın zaten çıkarılması gerekiyor ama şimdi "niteliklere sahip olmadığının veya bu nitelikleri sonradan kaybettiğinin anlaşılması hâlinde" dediğimiz zaman, burada sonuçta bir idari işlemle basın kartı veriliyor, hatalı ya da hileli olmasına göre bu durumun değiştirilmesi gerekir. Bir kişi size hileli işlemle beraber bir işlem tesis ettirmişse ona yönelik olarak bir yaptırım uygulamanız, basın kartını iptal etmenin ötesinde bir yaptırım uygulamanız anlaşılabilir ama idare hatalı işlemle beraber bu vasıfları taşımayan birisine kart vermişse kusuru nedir ki onun bu şekilde cezalandırılması yoluna gidiliyor. Bunu eğer arkadaşlar, hukukçu mantığımızın anlayacağı bir şekilde açıklayabilirlerse ona göre konuşalım. Yani benim hiçbir kusurum yok, siz bana kartı veriyorsunuz, kendi yaptığınız işlemde bir hata söz konusu; bir süre sonra benim kartımı iptal edeceksiniz, bana da diyeceksiniz ki: "Seni cezalandırıyorum, üstüne bir de mükerrer cezalandırıyorum." Bunun adaletle, hak ve nesafetle hiçbir alakası yok. Bu kısmı çok net ayırtırmak gerekiyor, doğru düzenleme yapmak gerekiyor eğer bu konuda ısrarcı iseniz. Ayrıca, arkadaşlarımızın "çıkarma" dediği kısma ben de katılıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Aydoğan.

Sayın Koç.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün de verimli bir çalışma günü olması dileğim var.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Kısa ve verimli.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Kısa tutacağım tabii, önümüzde de bayağı bir kanun maddesi var.

Başkanım, ben hemen şunu söyleyeyim: Şimdi, buradaki mesele esasında şu: Hukuki tanımlama olarak değerlendirirsek hukuka aykırı bir eylem veya hukuk önünde mevcut olan bu maddede getirilmek istenen kriterlere uymamadan kaynaklı hukuki bir ihlal nedeniyle, hukuki varlığın yani hukuki anlamdaki bir varlığın eksiltilmesine ilişkin bir hüküm getirilmek isteniyor yani bunun teorik tanımlaması bu. Peki, burada ne getiriliyor? Birincisi, ek 3'üncü maddede belirtilen, basın kartının alınmasına ilişkin birden fazla kriter var; sayılmış. Bu kriterlerin herhangi birisi sonradan kaybedilmiş olabilir veya müracaat ederken de bu bir şekilde idareden gizlenmiş veya idarenin, mevcut olan basın kartı verecek olan Komisyonun gözünden kaçmış olabilir niteliğiyle bu madde getirilmiş. Peki, buna ilişkin olan bekleme süresi nedir? Bu koşullar yerine getiriliyor ve bir yıllık bir bekleme süresi öngörülüyor.

Bunu geçelim, şimdi, ikinci fıkradaki mesele nedir? ikinci fıkradaki mesele, 195 sayılı Basın İlan Kanunu'nun 49'uncu maddesine göre basın ahlak kurallarına uymayan bir ilke varsa, bir tespit söz konusuysa buna ilişkin olan eksikliğin giderilmesi veya ortadan kaldırılmasından sonra da beş yıllık bir zaman süreci öngörülüyor. Yani, peki bu hukuki ölçülülük esasına uygun mudur? Uygun değil. Niye uygun değil? Çünkü her şeyden önce, bunun eşitlik ilkesine de aykırı olabileceğini biz düşünüyoruz. Dolayısıyla, buradaki bir yıllık ve basın ahlak kurallarına uymamadan kaynaklı beş yıllık sürenin mantığını anlamak mümkün değildir. Buradaki mesele esasında şu: Bu cezanın orantılı olması gerekiyor yani bir ceza verilecekse, bir yaptırım uygulanacaksa bunun mevcut olan sonucuyla da orantılı olması gerekiyor. Bu, aynı zamanda ceza hukukunun da ilkelerinden bir tanesidir.

Buradaki bir diğer mesele, Sayın Başkan, önemli bir şey, esasında buradaki yaptırım idari bir yaptırımdır yani toplumu dizayn değil. Şu anda getirilmek istenen, idarenin bütünlüğünü ve oradaki meslek ilkelerinin bütünlüğünü sağlamaya dönük olan bir ilke bu. Dolayısıyla, buradaki ölçü de şu olmalı: Bir iyileştirme şartı yani idarenin mevcut o koşullarını iyileştirecek ve bütünlüğünü sağlayabilecek nitelikte birtakım müeyyideler getiriliyor. Dolayısıyla, bunu bir ve beş yıllık bir süreyle ayrı ayrı zamanlamaya tabi tutmak da bence eşitlik ilkesine de aykırıdır ve bunu biraz daha olumlu hâle getirmek gerekiyor diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Koç.

Sayın Bülbül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, 16'ncı maddedeki basın kartının iptal edilmesinin sonuçlarıyla ilgili düzenleme yani beş yıl ve bir yıl olarak düzenlenen sürelerin hangi kriterlere uygun olarak getirildiği tartışılmalı. Bir de basın kartı almaya engel durumu ortadan kalkanların basın kartı almak için bir yıl bekleme süreleri ise tamamen adaletsiz bir uygulama yani engel ortadan kalktığında alabilmeli diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Bülbül.

Sayın Yıldız...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Efendim, biz gerekçede belirtmiştik.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkür ediyorum.

16'ncı maddede aynı mahiyette 2 adet önergemiz var, işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve talep ederiz.

Turan Aydoğan

Zeynel Emre

Rafet Zeybek

İstanbul

İstanbul

Antalya

Alpay Antmen

Süleyman Bülbül

Mersin

Aydın

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Züleyha Gülüm

Abdullah Koç

Mehmet Ruştı Tiryaki

İstanbul

Ağrı

Batman

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, aynı mahiyette olan önergeleri oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 16'ncı madde kabul edilmiştir.

17'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 17- 5187 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Yönetmelik

EK MADDE 8- Başkanlıkça düzenlenecek olan basın kartlarının şekli, medya kuruluşlarında aranacak şartlar, kontenjanlar, Komisyon üyelerinin belirlenmesi, çalışma ve karar alma usulleri, başvuru türleri ile başvuruda istenilecek belgeler Başkanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Emre...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkan, burada tekrar gibi olmasın. Bizim, özellikle, 2'nci maddede “Tanımlar” kısmında izahat verirken söylediğimiz şeylerin bir kısmı burada geçerli. Yani problemin bu madde özelinde baktığımız zaman, büyük kısmı ortada duruyor. Nedir o? Yani İletişim Başkanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelik var, bu yönetmelikle oldukça önemli konularda düzenleme yapılıyor ve oradaki, İletişim Başkanlığının mevcut sistemdeki görev alış şekli, pozisyonu, siyasetle ilişkisi düşünüldüğünde, biz, bütün bunların Anayasa'nın 2'nci maddesindeki demokratik hukuk devleti ilkesiyle çeliştiğini ve özellikle Anayasa değişikliğinden sonraki taraflı Cumhurbaşkanlığının varlığı yani aynı zamanda bir siyasi partinin genel başkanı ve İletişim Başkanlığının belirleyicisi; böyle baktığımız zaman da siyasi rekabet açısından da Anayasa'nın 10'uncu maddesine yani kanun önünde eşitlik ilkesine aykırılık teşkil ettiğini düşünüyoruz ve mevcut durumun düşünce açıklama ve yayma hürriyeti, basın hürriyeti ve temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılmasında kanunilik ilkeleriyle çeliştiğini düşünüyoruz. Buna ilişkin önergemiz var, bunların değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz Sayın Emre.

Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tekrara düşmeden, İletişim Başkanlığıyla ilgili konulara girmiyorum ama burada arkadaşlarımız,

AK PARTİ’li arkadaşlarımız bir önerge vererek kanun teklifindeki büyük bir hatayı düzeltiyorlar. Komisyon üyelerinin belirlenmesi de yönetmeliğe bırakılmıştı ama “Komisyonun çalışma ve karar alma usulleri” diye düzeltilmesi yerinde olmuş fakat burada bazı şeyler var. Bir, yönetmelik çıkartacağız; İletişim Başkanlığına yönetmelik çıkartma yetkisi veriyoruz. Burada, medya kuruluşlarında aranacak şartların yönetmelikle belirlenmesi, bir kere, Anayasa’ya, Anayasa’nın çalışma hürriyetine, haberleşme hürriyetine, haber alma hürriyetine tamamen aykırı. Bunun yanında, kontenjanlar... Ne kontenjanı, hangi kontenjanlar, neyin kontenjanı; müphem. Onun dışında, tabii ki Komisyonun çalışma ve karar alma usullerinin yönetmelikle belirlenmesi normal de başvuru türleri gibi yine başvuruda aranacak belgeler yönetmeliğe bırakılmış. Kanunla düzenlenmesi gereken ve aslında Anayasa’ya aykırı olan bu hususların yönetmeliğe bırakılması hem de İletişim Başkanlığına bırakılarak yine basın-yayın organlarının, medyanın dizayn edilmeye çalışması usul ve yasaya uygun değil.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER –Teşekkürler Sayın Antmen.

Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

İletişim Başkanlığının konumunu bu toplantı başladığı tarihten itibaren defalarca dile getirdik, tekrar tekrar dile getirmemiz gerekmiyor, kayıtlarda var.

Özellikle, basın mesleği üzerine gölge düşürecek şekilde bir idari kuruma bunların tamamının bırakılıyor olması, bir defa, tehlikeli bir şey. Demokratik devlet açısından tehlikeli olduğu kesin ama işin bir başka yanı da burada, aslında, düzenleme yetkisi verdiğiniz alanlar hukuk devleti çerçevesinde birçoğu kanunla düzenlenmesi gereken şeyler; bir idari kurumun tasarrufuna bıraka bırakılabilecek şeyler değil tanımları itibarıyla. O yüzden, Anayasa’nın 2’nci maddesine doğrudan bir aykırılık var bu maddede. Sadece Anayasa’nın 2’nci maddesi anlamında da bakmamak gerekiyor. Anayasa’nın 28’inci maddesi, Anayasa’nın 12 ve 13’üncü maddesi, 10’uncu maddesi; tümü göz önünde bulundurulduğunda -arkadaşlarımız da söylediler- kanun önünde eşitlikten tutun, temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasında yürünlenecek yola kadar tehlikeli ve ihlal edilen Anayasa maddeleri söz konusu burada. Özellikle 12 ve 13’üncü maddeyi göz önünde tuttuğumuzda, burada getirilen sınırlama tarzı şeylerin ya da tanımlama tarzı şeylerin kesinlikle kanunla belirlenmesi gerekir çünkü basının özgürlüğünü, haber alma özgürlüğünü temel hak ve özgürlükler alanında düşünmek zorundayız, onunla ilgili tasarrufta bulunacak olan kurumsal yapılanmaların da o kapsam içerisinde değerlendirilmesi gerekir ve o kapsam içerisinde değerlendirdiğiniz andan itibaren de ona ilişkin çizdiğiniz çerçevenin kanunla çizilmesi gerekir çünkü kurumsal anlamda her türlü düzenleyici işlem aynı zamanda temel hak ve özgürlüklerin özünü karşı karşıya kalabilecek bir işlem niteliğini taşır. Anayasa’nın 13’üncü maddesine baktığımız zaman da bu yöndeki düzenlemelerin kanunla yapılabileceği, “ölçülülük” ilkesine uygun olarak yapılabileceği vesaire gibi tanımlar var. O yüzden, bu maddedeki ana kısım, kanunla düzenlenecek konuların yönetmeliğe bırakılması yönündedir. Böyle geçerse sanıyorum Anayasa Mahkemesinin önüne götürürüz.

Diğer kısım da işte, arkadaşlarımızın da tarif ettiği -artık çok uzun uzadıya üzerinde durmaktan ben de yavaş yavaş ayrılacağım çünkü zaman kaybına neden oluyor- İletişim Başkanlığının konumudur, idari bir kurumun bir komisyon üzerinde tahakküm oluşturabilecek derecede düzenleme yetkisine sahip olmasıdır. Buradaki birtakım düzenlemeler eğer Anayasa’nın 12’nci, 13’üncü maddesi üzerinden bakmayacağımız derece bir masumiyet taşıyorsa temel hak ve özgürlükleri sınırlama ya da sınırlamama anlamında -bir kısmı için söylüyorum- onların da Komisyonun kendisinin yapması gereken düzenlemeler olması gerekir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Aydoğan.

Sayın Bülbül, buyurun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Basın özgürlüğünün kullanımı açısından büyük önem taşıyan bu yönetmelik düzenlemesinin, 2017 Anayasa değişiklikleri sonrası tarafsızlığını yitiren ve bugün bir siyasi parti genel başkanı olan bir Cumhurbaşkanına bağlı bir idari merci tarafından düzenlenmesi basın ve ifade hürriyetlerine açıkça aykırıdır. Bu çerçevede, kanunla düzenlenmesi gereken bir hususun yönetmelik çerçevesinde düzenlenmesi de açıkça Anayasa’ya aykırıdır; Anayasa madde 2, 10, 26, 28 ve 13 açıkça bu aykırılığı düzenlemektedir. Bu çerçevede, bu yönetmelik düzenlemesinin İletişim Başkanlığına bırakılmasının Anayasa’ya aykırı olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Bülbül.

Sayın Kaboğlu, buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

17’nci madde üzerinde Adalet Komisyonu üyesi arkadaşlar ayrıntılı sayılabilecek bilgiler verdiler, onların tekrarına düşmeksizin birkaç hususu belirtmek istiyorum.

Anayasa madde 124’e göre “Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzelkişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler.” Şimdi, buradaki teklifte ise “İletişim Başkanlığı tarafından” denmektedir, oysa İletişim Başkanlığının kamu tüzel kişiliği bulunmamaktadır. Dolayısıyla, Anayasa’da yalnızca 3 kategori, birim çıkarabilir bunu. Birincisi, yetki bakımından sorunludur, mümkün değildir.

İkinci olarak -arkadaşların belirttiği gibi- eğer, hani, Cumhurbaşkanlığı tarafından çıkarılmış olsaydı dahi... Ki birçok maddede, bilindiği gibi “Cumhurbaşkanlığı tarafından” denilmektedir yani bu “İletişim Başkanlığı” deniliyor olmakla Cumhurbaşkanlığı tarafından çıkarıldığı anlamına gelmiyor çünkü Cumhurbaşkanlığı tarafından çıkarılanlar için zaten “Cumhurbaşkanlığı çıkarır” diyor, o zaman Anayasa’ya uygun oluyor. Bu, yetki açısından Anayasa’ya aykırıdır, 124’üncü maddeye açıkça aykırılık oluşturmaktadır; birincisi bu.

Tabii, ikincisi, belirtildiği gibi, peki ya Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılması öngörülseydi uygun olur muydu? Yine parti başkanlığı yoluyla devlet başkanlığı ve yürütme söz konusu olduğundan hiyerarşik yapısı içerisinde bir idari düzenleme söz konusu olacağından, burada kendisine verilen yetkiler, yönetmeliğe bırakılan düzenleme alanları ile yasanın Anayasa’daki normlar hiyerarşisindeki konumu dikkate alındığı zaman yine birçok konunun yönetmelikle düzenlenemeyeceği sonucu çıkmaktadır, özellikle arkadaşların vurguladığı Anayasa maddeleri açısından ciddi sorunlar yaratacaktır. Yasayla düzenlenmesi gerekirdi çünkü basın kartı yalnızca biçimsel bir sorun değil, esasen basın özgürlüğünün kullanılmasının etkili bir aracıdır. E, basın özgürlüğünün demokratik toplum açısından, demokratik siyaset ve demokratik devlet açısından önemini yeniden dile getirmeye gerek yok, zaten sıkça dile getirildi ve kullanılan mahkeme kararlarında da gerek Avrupa Mahkemesi gerek Anayasa Mahkemesi kararlarında da bu ayrıntılı olarak belirlenmiştir. Bu itibarla, bu maddenin yeniden yazılması Anayasa’ya uygunluk açısından bir gerekliliktir diyorum ve teşekkürlerimi iletiyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Kaboğlu.

17'nci madde üzerinde 2 adet önergemiz var, işleme alıyorum.

1'inci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) evrak sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 17- 5187 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Yönerge

EK MADDE 8- Komisyon düzenlenecek olan basın kartlarının şekli, medya kuruluşlarında aranacak şartlar, kontenjanlar, Komisyon üyelerinin belirlenmesi, çalışma ve karar alma usulleri, başvuru türleri ile başvuruda istenecek belgeler Komisyonca çıkarılacak yönergeyle düzenlenir.”

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

Zeynel Emre

İstanbul

Aydın

İstanbul

Alpay Antmen

Tufan Köse

Rafet Zeybek

Mersin

Çorum

Antalya

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER - Gerekçesi anlatıldı.

Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi işleme alıyorum, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesiyle 5187 sayılı Kanun'a eklenen ek 8'inci maddenin birinci fıkrasında yer alan “Komisyon üyelerinin belirlenmesi,” ibaresinin “Komisyonun” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gülşay Samancı

Orhan Kırçalı

Belgin Uygur

Konya

Samsun

Balıkesir

Gerekçe:

Teklifte Komisyon üyelerinin belirlenmesine ilişkin madde hükmü bulunduğundan, önergeyle teknik düzeltme yapılmaktadır.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 17'nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

18'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 18- 5187 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce faaliyet gösteren internet haber siteleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde bu Kanunda öngörülen yükümlülüklerini yerine getirmek zorundadır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yayımlanmakta olan süreli yayınlarla ilgili olarak Cumhuriyet Başsavcılıklarında bulunan kayıtlar, Basın İlan Kurumuna üç ay içinde devredilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce usulünce verilmiş olan basın kartları ek 3 üncü maddede yer alan şartları taşımaları kaydıyla geçerliliğini korumaya devam eder.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Aydoğan, buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bu maddede, bir şekilde yargının parçası olan bir organ tarafından basınla irtibatlandırma daha önce var iken, tamamen idarenin ve -arkadaşlarımızın baştan beri dile getirmiş olduğu gibi- partili Cumhurbaşkanının tümüyle koordinasyonu altında olan bir kuruma devri söz konusudur. Basın İlan Kurumunun başına idari olarak atamalar yapılmaktadır. Yani bunlar da birçoğunun basınla falan da pek alakası olmayan başkanlardır. Çok değerli işler yapmışlardır, kendilerinin yönetici vasfıyla alakalı bir eleştiri veya tartışma yaratmak istemiyorum ama Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünden bilmem neye kadar farklı alanlardan insanların getirilip oturtulduğu, tamamen siyasi ve idari etki altında bir kuruma, hatta etkisinin ötesinde kontrol altında; denetiminden tutun, oluşturulmasına kadar tümüyle siyasi iradenin ve idari yapılanmanın kontrolünde olan bir kuruma basınla ilgili bütün bu beyanname, evrak vesaire, var olan şeylerin tamamının teslim edilmesi yönünde bir madde getiriyorsunuz. Niye cumhuriyet savcılıklarından bu alınıyor, sorun neydi? Ben bugüne kadar bir sorun duymadım cumhuriyet savcılıklarına bu evrakların gitmesiyle alakalı. Hatta yargısal mekanizmanın hızlı çalışması, seri çalışması anlamında çok da doğru olduğunu düşünüyorum, hem daha sağlıklı hem de çok daha doğru olduğunu düşünüyorum. Buradaki gerekçe bizi ikna etmez, onu söyleyeyim. Bunların tamamen idari bir kurumun eline teslim edilmesi, basının zapturapt altına alınmasıdır, basın özgürlüğünün öldürülmesidir. O yüzden bu maddenin teklif metninden çıkarılması gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Aydoğan.

Sayın Emre...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, şöyle bir şey var: Burada bazı kurallar getiriliyor basın kartı alabilecekler açısından değil mi? Bunlara ilişkin bizim itirazlarımız başka bir tartışma konusu, onlara katılırsınız katılmazsınız ama teklif sahiplerinin getirdiği, sizlerin de kabul ettiği bu kuralları taşıyan kimseler açısından, ellerinde basın kartı varsa ve bu şartlarda almışsa ve taşıyorsa mevcut kanuna göre, bunların basın kartları niye iptal edilsin, tekrar başvuru yapsınlar? Tekrar bunları alma ihtiyacı neden hissetsinler? Bunu bir mantığa oturtamıyorum açıkçası. Baktım, dijital Mecralar Komisyonunda arkadaşlarımız önerge de vermiş bu konuda, orada da reddedilmiş. Hâlbuki ortada çok açık bir şey var yani bizim bazı itirazlarımızın, endişelerimizin ve kamuoyunda tartışılan, iktidarın basını kontrol altına alma çalışması, basın özgürlüğünün kısıtlanması ya da “İktidarın kabul ettikleri gazeteci, etmedikleri değil.” şeklindeki serzenişlerin işte bir altyapısı oluşuyor.

Burada benim sorum çok açık, sizin getirdiğiniz bu kurallara göre basın kartını almış, bütün şartları taşıyan kimseler bu kartları neden tekrardan alma konusunda başvuru yapsın, niye böyle bir ihtiyaç hasıl olsun?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz Sayın Emre.

Sayın Koç...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, şimdi, esasında, Basın Kanunu’nda torba yasa olarak getirilen bu kanun teklifinin İnternet Yasası’yla ilgili olan kısmının artık yavaş yavaş başladığı ve daha ilerleyen maddelerde de ağırlığını hissedebileceğimiz maddelerle karşı karşıyayız şu anda. Bu teklifle, büyük bir oranda, burada mevcut olan bu birinci fıkradaki teklifle birlikte orantısız birtakım yaptırımlara internet dünyasını, iletişim dünyasını maruz bırakacak bir hususla karşı karşıyayız. Bu maddelerin devamında da reklam

yaşadığı, bant genişliğinin daraltılması gibi yükümlülükleri de beraberinde getirecek ve gerçekten dijital dünyayı cendere altına alabilecek bir kanunlar bütünlüğünden, inceden inceye işlenmiş olan kanunlar bütününden bahsediyoruz biz. Başlangıcı, önceki maddelerde olduğu gibi bu maddede de, 18'inci maddede de yavaş yavaş kendisini hissettirmeye başlıyor.

Şimdi, peki, bununla beraber ne getiriliyor? Avrupa Birliği uyum sürecinde -önceki maddeler üzerinde de konuşmalarımızı yaptık- belli bir ölçüde cumhuriyet başsavcılıklarına verilen bu yetkinin önceki maddelerde kaldırılmak suretiyle Basın İlan Kurumuna verilmesi ve tamamen idarenin denetiminde olan ve yargısal hiçbir özelliği olmayan bir kuruma verilmiş olması da ayrı bir Anayasa'ya aykırılığı teşkil edecek bir mesele. Dolayısıyla, bu kanun teklifinin birkaç açıdan Anayasa'ya aykırılığı söz konusu. Birincisi şu: Hem internet dünyasını hem basın dünyasını gerçek anlamda baskı altında tutabilecek bir düzenlemedir bu aynı zamanda.

Bir de bir şey daha var Sayın Başkan, bu kanun teklifi, öyle görülüyor ki İletişim Başkanlığının isteği doğrultusunda getirilen bir kanun teklifi. Çünkü ne yazık ki buradaki birçok arkadaşın da – herkese haksızlık etmek istemiyorum ama- bunun detayını, iletişim dünyasının bu ayrıntılarını, topluma getirilebilecek olan olumsuzlukları değerlendirebilecek detaylı bilgiye sahip olmadıklarını söylemek isterim. Diğer taraftan, son fıkrada da şöyle bir şey deniliyor: Mevcut olan, daha önceki yasalara uygun şekilde, usulüne göre verilmiş olan basın kartlarının süresi de üç aylık bir süreyle sınırlandırılıyor. Peki, bu niye getiriliyor, neden getiriliyor? Bu şunun için getiriliyor Sayın Başkan: Şimdi, bu, idarenin kendi keyfi uygulamaları ve tutumlarıyla basın kartı sahibi olan kişileri baş başa bırakacak. Bu ne demek? Bu aynı zamanda şu demek: Şimdi, Anayasa'yı ve hukukun temel ilkesi olan kazanılmış hak ilkesini de ihlal edebilecek bir mesele. Daha önce kazanılmış bir hakkınız var ve bunu koruyorsunuz, yeni bir kanuni düzenlemeyle bu tamamen ortadan kaldırılıyor ve yeni bir komisyona devredilmek suretiyle bu kanuni düzenleme getirilmek isteniyor. Bu nedenle bunun geri çekilmesi taraftarıyız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Koç.

Sayın Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, burada önce gerekçeye baktım, gerekçeyi okudum fakat gerekçede neden başsavcılıktan Basın İlan Kurumuna kaydırıldığına dair herhangi bir ögeye rastlamadım yani gerekçesiz. Evet, orada iki cümle var ama nedeni yok. Oysa gerekçe, bir maddenin neden konulduğuna dair nedeninin ve amacının ne olduğunu açıklayan bir altyapıdır, bir ön bilgidir, saiktir ama bu öngörülmemektedir; birinci husus bu.

İkinci konuya şu bakımdan daha önemli: Cumhuriyet başsavcılıkları, geleneksel olarak basın-yayın hayatına başlarken bu makamlar, bu merciler muhatap alınıyor ve bütün bilgiler cumhuriyet başsavcılıklarında toplanır. Hangimiz basın-yayın hayatıyla ilgili girişimde bulunduyorsa bu böyle olmuştur. Bunun bir mantığı da şudur: Herhangi bir biçimde sorumluluk doğduğu zaman, sorumlu olduğunuz bir derginin genel yayın yönetmeni olmanızdan kaynaklı olarak basın savcısı harekete geçer, dolayısıyla yargısal kovuşturma ve soruşturma o çerçevede başlar, devam eder. Bu aslında basın-yayın sorumluları açısından da önemli çünkü daha başta savcılıkla muhatap oluyorlar ve bir tür caydırıcı bir etki bırakıyor, yaratıyor. “Ben kanunlara uygun olarak bu işi yapacağım.” diye savcılık önünde, yargı mercileri önünde taahhüt ediyorlar. Şimdi, bunun aynı zamanda şöyle bir pratik tarafı var, Türkiye'nin bütününde örgütlü bulunuyor ve siz bizzat gidiyorsunuz savcılık huzuruna belgelerinizle, temiz kâğıdı ve diğerleriyle ve bizzat teslim ediyorsunuz. Bu durumda acaba gerekçe olmadığına göre,

bulunmadığına göre Basın İlan Kurumunun bütün Türkiye’de örgütlenmesi mi söz konusu yoksa Basın İlan Kurumuna sadece yine internet yoluyla bunun bildirilmesi yeterli mi olacaktır? Bu tür sorular artırılabilir fakat dediğim gibi, geleneksel olarak cumhuriyet başsavcılıklarında toplanan bu yetki neden oradan alınarak aynı şekilde, arkadaşların da belirttiği gibi, idari ve siyasal hiyerarşik yapı içerisinde bağımlı olan bir kurula veriliyor? Bunun anlaşılması mümkün olmadığından, hâliyle, biraz önce değinildiği üzere, benim de değindiğim üzere konuyu, basın özgürlüğünü zedeleyip zedelediği açısından ele almamız gerekiyor ki burada da 13’üncü maddenin ölçütleri, demokratik toplum kuralı, gereklilik, elverişlilik ölçütü ve hakkın özüne dokunup dokunmaması açısından bu düzenlemeyi irdelermemiz gerekir. Bu şekilde, yine arkadaşların vurguladığı gibi, bir anayasallık sorunu karşısında bulunduğumuzu söyleyebilirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Kaboğlu.

Sayın Subaşı...

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de çekilmesinin doğru olduğuna inanıyorum. Bu kanun teklifinin her maddesinde neredeyse basın görevi yapılamaz hâle getirilmiş, her maddesine bir kontrol amacı sokulmuş. Hatta 16’ncı maddede ifade etmedim ama o basın kartını yeniden alma hakkı olanlara bir yıllık, üç yıllık gibi süreler verilmesi de neredeyse basından vazgeçirmeye dönük.

Şimdi, bu maddede de faaliyetini tamamlayanların savcılığa değil de Basın İlan Kurumuna müracaat zorunluluğu, tamamen idarenin kontrolüne hem de taraflı bir İletişim Başkanının kontrolüne vermek; bir de parayı, reklamı dağıtan kuruma vermek suretiyle tamamen bağımlı hâle getirmek; basını bu derece hareketsiz hâle getirmek, çalışamaz hâle getirmek, soğutmak ve de basının dışında birçok kişiye kartlar vermek suretiyle bu mesleği neredeyse yapılamaz hâle getirecektir bu teklif eğer böyle geçerse. Oysa bu bir özgürlük alanıdır, halkın iletişim hakkı vardır ve bu iletişim, internet gazeteciliğinde çok dinamik, kontrolü zor ama o derece de yararlı, bilgiye ulaşılan, haberlere ulaşılan kaynakları içerirdi ama şimdi onlara da çok ciddi yükümlülükler, külfetler getirilmekte ve dar alanlar yaratılmakta ve Basın İlan Kurumundan gelecek kaynaklara ve reklamlara bakar hâle getirilmekteler. Basının, bu araçların bu kadar kontrol altında tutulmaması gerekir; bunların düzeltilmesini, hatta bu maddede de bu şeyin çekilmesini ben uygun görüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Subaşı.

Sayın Erel...

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Daha önce de söylemiştim, 2004 yılında beyannamelerin cumhuriyet başsavcılığa verilmesi Avrupa Birliğine uyum yasaları çerçevesinde getirilmişti. Geçen zaman zarfında, siyasi iradede Avrupa Birliğiyle ilgili bir görüş değişikliği var mı ki bundan, Avrupa Birliğinin taleplerine veya oraya uygun şekilde bir iradeden vazgeçiliyor?

Bir de bu kadar evrakın cumhuriyet başsavcılıkları tarafından Basın İlan Kurumuna gönderilmesi bir yığın iş külfetini beraberinde getirecektir. Bunun yerine, bugüne kadar olanlar cumhuriyet başsavcılıklarında dursun; ilgililerin talebi hâlinde, Basın İlan Kurumu cumhuriyet başsavcılığından bu evrakları talep eder, eğer bir yerde delil olarak kullanılacaksa veya lazım olursa buradan getirilebilir. Bence bugüne kadar tutulan evraklar cumhuriyet başsavcılıklarında kalsın; bundan sonrakilerin,

eğer kanunda bir değişiklik yapılmayacaksa Basın İlan Kurumunda bulunmasında fayda var diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz Sayın Erel.

18’inci madde üzerinde 2 adet önergemiz var, aykırılık sıralarına göre işleme alıyorum.

1’inci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) evrak sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 18’inci maddesiyle, 5187 sayılı Basın Kanunu’na eklenmesi önerilen geçici madde 4’ün ikinci fıkrasının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

Zeynel Emre

İstanbul

Aydın

İstanbul

Alpay Antmen

Tufan Köse

Rafet Zeybek

Mersin

Çorum

Antalya

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Önergenin gerekçesi anlatıldı.

Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2’nci önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Kanun Teklifi’nin 18’inci maddesinde yer “Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yayımlanmakta olan süreli yayınlarla ilgili olarak Cumhuriyet Başsavcılıklarında bulunan kayıtlar, Basın İlan Kurumuna üç ay içinde devredilir.” ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm

Mehmet Ruştü Tiryaki

Abdullah Koç

İstanbul

Batman

Ağrı

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Önerge gerekçesi anlatıldı.

Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

18’inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 18’inci madde kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonumuzun değerli üyeleri, 18’inci maddeden sonra bir madde ihdası var, yurt dışında Türkçe yayın yapan mevkuteler ve internet haber siteleriyle ilgili olarak. Bu önerge üzerinde öncelikle müzakere açıyorum.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Usul üzerinde...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Önce bir okutayım.

İç Tüzük gereğince önce önergeyi okuyacağız, sonra müzakere açılıp açılmamasını oylayacağım, sonra söz vereceğim size.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Madde ihdası olduğu için usul açısından...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi’ne 18’inci maddesinden sonra gelmek

üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 19-2/1/1961 tarihli ve 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“8. Yurt dışında Türkçe yayın yapan mevkuteler ve internet haber sitelerinde ilan ve reklamların yayınlanmasına aracı olmak, destek vermek ve bu amaçlarla gerektiğinde yurt dışında temsilcilik açmak.”

Gülay Samancı

Orhan Kırçalı

Belgin Uygur

Konya

Samsun

Balıkesir

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Gerekeceyi okutuyorum:

Gereke:

Önergeyle, yurt dışında Türkçe yayın yapan gazeteler ile internet haber sitelerine ilan ve reklam verilebilmesi ve bu suretle destek verilmesi ile Basın İlan Kurumunun bu işlemler esnasında etkin ve verimli bir şekilde çalışabilmesi için gerektiğinde yurt dışında temsilcilik açabilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Okunan önerge konusunda müzakere açılmasını oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Usulle ilgili bir itirazımız var.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Açılmadan önce...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle bir madde ihdası önerisi var, içeriğine hiç bakmadan, tartışmaya hiç girmeden İç Tüzük’ün 35’inci maddesine bakmamız gerekiyor. Madde metni çok açık. “Komisyonlar, kendilerine havale edilen kanun tekliflerini aynen veya değiştirerek kabul veya reddedebilirler.” diyor yani “Ekleme yapabilirler.” demiyor. Yine, devamla, ikinci fıkrada “Ancak, komisyonlar, kanun teklif edemezler.” diyor; bu da bir kanun maddesidir, kanun metnidir, “...kendilerine havale edilenler dışında kalan işlerle uğraşamazlar.” diye de bunu pekiştiriyor. Yani burada yeni bir madde ihdası mümkün değil, İç Tüzük’e ve İç Tüzük’ün esas alındığı, dayandığı Anayasa’ya aykırı. Madde ihdas edilmek isteniyorsa Genel Kurulda bütün grupların onayı alınarak bu yapılabilir ama burada bir madde ihdası hukuken olanaklı değildir. Bu kadar da Anayasa’yı çiğnemeyelim lütfen.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Emre...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, arkadaşımız izah etti İç Tüzük 35’teki durumu. Tabii, gerek İç Tüzük hükümleri gerek kanun hükümleri geçmiştense bugüne kadar belli bir mantıkla yazılmış. Buradaki mantık şu: Mesela, sizler bizlere tebliğ ediyorsunuz komisyon toplantısının tarihini değil mi? Ve hangi kanun teklifi görüşülecekse -20 maddelik, 30 maddelik- biz bunlar üzerinde çalışma yapıyoruz. Komisyon üyeleri, uzmanlık gerektiren bir konu olduğundan uzun uzun çalışıyor vesaire ve burada da bu görüşmeler gerçekleşiyor. Şimdi, bir mantık silsilesinden geçirdiğimizde de burada 1 maddenin yeniden ihdas edilmesi ile 100 maddenin yeniden ihdas edilmesi arasında bir mantık farkı yok. Dolayısıyla şayet siz Başkanlık Divanı olarak “Biz bunu hukuki görüyoruz.” diyorsanız, zaten o hâlde, 5 maddelik bir kanun teklifi için Komisyona davet edip 100 ayrı maddeyi burada el kaldır, indirle geçirebilirsiniz mantığı ortaya çıkar. Yani biz yeni toplanmıyoruz, yeni çalışmıyoruz burada. Bu dönem için söyleyeyim, yaklaşık dört yıllık uygulamada da benzeri durumlarda ne gelse “Bu yeniden

bir madde ihdası, faydalı da olsa zararlı da olsa İç Tüzük ihlali olacağından bu yola girmeyelim.” dedik ve bunda da bir prensip anlaşmasına varmıştık. Bu partiler, hatta buradaki gibi değil yani “Mutabık olduğumuz konularda dahi böyle bir İç Tüzük ihlali yapmayalım.” diye sizinle de mutabık olmuştuk. Biz hepimiz hukukçuyuz, göz göre göre bir İç Tüzük hükmünü niye biz ihlal edelim?

Maddenin içeriği faydalıdır değildir, bilmem nedir; bu, bakın, bizim tartışma alanımız dışında ama çok açık bir şekilde... Ki siz de Adalet Komisyonu Başkanlığına yeni geldiniz, hemen 2’nci kanun teklifinin görüşmeleri esnasında bu kadar aleni bir İç Tüzük ihlali içerisinde olmamanız lazım. Ben bunu döne döne okuyorum “Komisyonların yetkisi, toplantı yeri ve zamanı.” madde 35, burada bir kez daha arkadaşlar, herkes, hazırun duysun, bir kez daha okumak istiyorum, diyor ki: “Komisyonlar, kendilerine havale edilen kanun tekliflerini aynen veya değiştirerek kabul veya reddedebilirler; birbirleriyle ilgili gördüklerini birleştirerek görüşebilirler ve Türkiye Büyük Millet Meclisi binasında, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca kendilerine ayrılan salonlarda toplanırlar. Ancak, komisyonlar, kanun teklif edemezler, kendilerine havale edilenler dışında kalan işlerle uğraşamazlar, Başkanlık Divanının kararı olmaksızın Genel Kurulun toplantı saatlerinde görüşme yapamazlar ve kanun tekliflerini bölerek ayrı ayrı metinler halinde Genel Kurula sunamazlar.” Ondan sonraki kısım konumuzla alakalı olmadığı için okumayacağım ama şimdi, bizim zaten Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir teamülümüz var. O teamül ne? Eğer ki bir kanun teklifinin görüşmesi esnasında, gerçekten, o kanun teklifine bir maddenin ilave edilmesi elzem bir hâl almışsa, unutulmuşsa ilgili Grup Başkan Vekillerinin mutabık kalması, grupların mutabık kalması koşuluyla madde ihdas edildiği olmuştur ama böyle bir uygulama çok açık bir şekilde İç Tüzük ihlalidir. Yani bunun şayet çok çok gerekli olduğunu düşünüyorsanız Genel Kurula kalması, orada grupların konuşması, orada bunun değerlendirilmesi gerekir. Burası çok açık.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki.

Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Başkanım, teşekkür ederim.

İç Tüzük’ün 35’inci maddesi açık ve hatta diğer İç Tüzük hükümleri de açık; bir kanun teklifinin nasıl yapılacağı, hangi dereceden geçerek komisyonlara geleceği İç Tüzük içerisinde çok net belirlenmiş. Kaliteli yasamasının yapılabilmesi için o kanun tekliflerinin hangi süreler içerisinde komisyonlara getirilebileceği ve komisyon toplantılarının nasıl yapılacağı da İç Tüzük’te belirlenmiş.

İç Tüzük’te bu kadar net belirlenmiş hükümlere rağmen, komisyonlarda madde ihdası ya da kanun getirilemeyeceği de 35’inci maddede çok net olmasına rağmen bu metnin buraya getirilmesi, usulü doğrudan ihlal anlamını taşıyor. Metnin içeriğiyle ilgili tek kelime söylemeyeceğim, gerekli olabilir, gereksiz olabilir. Oradan bakarsak o zaman bütün usul hükümlerini yok sayalım, usulü esastan evla görmeyelim ve bütün kanun tekliflerini getirelim, bir Komisyon toplantısı içerisinde buradan geçirelim. Yani o zaman niye bekliyorsunuz, Sayın Cumhurbaşkanı bugün grup toplantısında açıklama yaptı, dedi ki: “Üniversitelerle ilgili af getireceğiz.” Onu da çalakalem getirin, geçirelim; başka bir şeyi de getirin, geçirelim. Komisyon çalışması böyle bir şey değil ve doğal olarak Meclisin gelenekleri de oluştu bu konularla alakalı.

Eğer bu konuda çok ısrarcıysanız Sayın Emre’nin de söylediği gibi Grup Başkan Vekilleri tarafından temaslar kurulur, Genel Kurula getireceğiniz zaman destek vermemiz gereken bir şeyse destek veriz, karşı olmamız gereken bir şeyse fikrimizi söyleriz; Genel Kurulda parmaklarınızla geçirebiliyorsunuz, oy çokluğunuzla geçirebiliyorsunuz. Ama size şunu ısrarla öneririm: Komisyonlardaki usulle teminat altına alınmış çalışma biçimlerini lütfen altüst etmeyin. Bu arkadaşlarımızın burada iyi niyetle getirdiğini varsayalım bu maddeyi, yine iyi niyetle tavsiyemiz şu olsun: Bu teklifi şimdi çekin, Meclisin çalışma biçimine halel getirmeyin. Usul hükümlerini yok sayarak bir kanunu çıkarmaya başlarsanız,

yarın bütün usul hükümlerini yok sayarsınız, komisyon üyelerine bile tebliğ etmeden kanun tekliflerini buradan geçirmeye kalkarsınız; bunun önüne geçilmez. Bunu en çok sizlerin koruması gerekir, Başkanlık Divanının özellikle bu konuyla ilgili tavır alması gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Aydoğan.

Sayın Koç...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, ben çok fazla uzatmayacağım, değerli hatiplerin görüşlerine aynen katılıyorum fakat şöyle bir mesele daha var: Şimdi, kanun yapma kalitesi açısından öncelikle bu kanun teklifi tali komisyona sevk edildi, tali komisyon üzerinde çalışma yaptı ve belli bir olgunluğa erişirdikten sonra eleştiri ve mevcut olan hâliyle mevcut Komisyona gelmiş durumda. Dolayısıyla, İç Tüzük 35’e göre ve mevcut olan sürece de baktığınız zaman bunun bir düzeltme, yenileme olmadığı açık; madde ihdasıdır, dolayısıyla kabul edilmemesi gerekiyor.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkür ediyoruz.

Değerli milletvekillerimize bir hususu açıklamak istiyorum: İç Tüzük’ün 35’inci maddesi kapsamı içerisinde Komisyonumuzun nasıl çalışacağı ve Komisyonun gündemine hâkim olduğunu ifade etmek isterim öncelikle.

Geçmiş uygulamalarla beraber, şu andaki kanun teklifimiz metnine konuyla alakası olmayan herhangi bir teklif, önerge getirilmiyor; öncelikle bu hususu belirtmek isterim. Yine, İç Tüzük’te 87’nci maddemiz “Görüşülmekte olan teklife konu kanunun, komisyon metninde bulunmayan, ancak teklif ile çok yakın ilgisi bulunan bir maddesinin değiştirilmesini isteyen ve komisyonun salt çoğunlukla katıldığı önergeler üzerinde...” diye bir ifadede bulunuyor.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Genel Kurul ama... Genel Kurulda...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bir şey söylüyorum.

Yani, içerik açısından kanunla çok yakın ilgisi bulunması hasebiyle... Burada da bizim Basın İlan Kurumu, ilan, reklamlarla ilgili bir teklif metnini görüşüyoruz; dışarıdan herhangi bir farklı, kanun metniyle alakası olmayan bir önergeyi getirmiyoruz. O da yurt dışında Türkçe yayın yapan mevkateler ve internet haber siteleriyle ilgili, onların reklamlarına aracılık edilmesi, desteklenmesiyle ilgili bir husus. Bu, bir önerge mahiyetiyle de getirilebilirdi 195 sayılı Kanun’un ilgili yasa maddesinde ancak farklı bir önergeyle, farklı bir madde olarak değerlendirilmesi hususunu arkadaşlarımız iletmışlerdi. Dolayısıyla, çok yakın bağlantısı olması hasebiyle önerge dün verilmişti, gruplar adına da size iletmıştik ama evet, Komisyonun, grupların ittifakı, grupların kabulü noktasında gerçekleştirilecek bir şeydir bu. İçeriği çok yakın ilgilidir, bağlantılıdır, o yönüyle getirilmiştir; yoksa herhangi bir şekilde bir madde ihdası, farklılık arz eden veya konu bütünlüğüyle bağdaşmayan bir madde teklifi söz konusu değildir. Bunu ifade etmek isterim. Genel Kurul safahatında da gerçekleşebilir ama Komisyonumuz çok yakın ilgisi hasebiyle de gerçekleştirebilir. Bu konuda gruplarımızın eğer bir şeyi olursa da yapmakta fayda olduğunu ben düşünüyorum tekrar değerlendirilmesi için...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bir ekleme yapmak...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bir dakika...

Zeynel Bey...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkan, şöyle yapabilirsiniz: Yani bu dediğiniz konu, 87’nci maddedeki murat da buradaki bir maddede, bir önergeyle değişiklik yapılarak bir düzenleme

yapılması başka bir şey ama “yeni bir madde ihdası” dediğinizde bu teknik bir problem çıkarıyor ortaya. Yani ben göz göre göre, aleni İç Tüzük ihlali yapılmasının yanında yer almam, doğru bulmuyorum. Yani içerikten bağımsız, dediğim gibi önemi, şeyi yok. Bunu bence geri çekin, Genel Kurulda şey yapalım. “Yok, biz geri çekmeyeceğiz.” diyorsanız da o zaman bir madde ihdası gibi değil, ilintisini görüyorsanız -87’deki tarif odur- bir önergeyle ilgili maddenin bir yerine yerleştirilmesi yönünde bir şey getirin.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Gruplar bu konularda, sadece bizim Komisyonumuzla çok yakın bağlantısı olan ilan, reklam hususuyla ilgili, yurt dışında Türkçe yayın yapan mevkuteler ve haber siteleriyle ilgili bir destek... Konu tamamen iç içe geçmiş durumda. Bu sizin onayınızla, kabulünüzle beraber gerçekleşecek bir şey, Komisyonumuzda eklenecek. Ama “Yok, hayır, her şeye rağmen, bağlantısı olsa da olmasa da bizim usul yönünden bir kabulümüz yoktur.” diyorsanız o ayrı bir şey...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, onu da izah edeyim...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Çok bağlantılı bir şey olduğu için söylüyorum.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Tabii.

Şimdi, bakın, dün biz bir önerge verdik ve bir sürenin kısaltılması, yedi günlük bir sürenin düzeltme kısmında, internet sitesinde yer almasında bunun yirmi dört saate inmesi konusunda bir önerge verdik.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bir günün yirmi dört saate...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hayır, kırk sekiz saati, yirmi dört saate... Bir hafta da arka planda devam ediyor...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Hayır, hayır; ben şöyle diyorum: Şimdi, bakın, orada, teklifteki ilk hâlinde yedi gündü, biz onun yirmi dört saate inmesi konusunda bir önerge verdik. Sizlerin, teklif sahipleri olarak iktidar partisinin bize tebliğ olan değişiklik önergesi kırk sekiz saati. Biz yirmi dört saate ilişkin açıklama yaparken dediniz ki: “Bizim önergemiz de bu doğrultuda.” Ben itiraz ettim “Sizinki kırk saat.” diye. “Hayır, hata olmuş, yirmi dört saat olarak düzeltelim.” dediniz. Ben de o zaman size “Bizim önergemizle aynı oluyor, göz göre göre yirmi dört saatlik olan bizim önergemizi siz niye reddediyorsunuz?” dedim. Burada bir “Gerekçede farklılık.” dediniz, gerekçeye şimdi de bakabiliriz, o zaman da baktık, gerekçede bir farklılık yoktu. Şimdi -ki bakın burada teknik şey, bir ilke kararınız var- “Ne olursa olsun, Cumhuriyet Halk Partisi ne söylerse söylesin bizim reddetmemiz gerekir.”- ki yeni de çalışmıyoruz, hep böyle bir uygulama var- bunu bir kural hâline getirmişsiniz. Hâl böyleyken de bizim burada sizin getirdiğiniz bir şeye daha bu kadar sığağı sığağına, ertesi günde destek olmamızı beklemeyin. Bunu çekin, Genel Kurulda değerlendiririz onu. Genel Kurulda destek olduklarımız olabilir.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bir şey ekleyebilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

Sayın Aydoğan, konu açıklığa kavuştu ya.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hayır, 87’nci maddeyi çarpıtarak okuduğunuz için açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Çarpıtarak...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Özür dilerim, tabii, öyle söylemek zorundayım. Kusuruma bakmayın, dostluğumuz başka, buradaki...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hayır, hayır, çarpıtarak...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Çarpıtarak okuduğunuzu düşünüyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hayır, hangi kelimeyi çarpıtmışım, merak ettim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bu, Genel Kurulu düzenleyen bir maddeyi komisyon çalışması olarak burada izah etmeye kalkarsanız olmaz. Genel Kuruldaki değişiklik...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Siz komisyon olarak mı algıladınız?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Şöyle, şöyle...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İzin verirsiniz kendimi anlatayım, pardon. Kimin ne anladığını değil, benim ne anladığımı önemseyin de...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Aynısını Ramazan Bey başka bir toplantıda söyledi.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Müsaade eder misiniz.

Bu doğru bir tarz değil ama. Ben konuşuyorum, başkasına soru soruyorsunuz. Hayır, hiç saygın bir tarz değil.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ben “Genel Kurul” diye başladım cümleye de... Tutanakları isteyeceğim şimdi.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Efendim, 87’nci madde Genel Kuruldaki çalışmaları düzenler ve Genel Kurulda komisyona, Grup Başkan Vekillerine, gruplara bilgi verilerek yapılacak bir çalışmadan bahsediyor. Nihayetinde, orada tariflenen de madde ihdasından çok, bir değişiklik şeklinde algılanacak bir zorlamadır maddenin içeriği itibarıyla. Aslında değişiklikleri anlatırken çok ilgisi bulunan ve komisyonda hiç dile getirilmemiş, madde metninde de olmayan bir şeyin orada dile getirilmesinden bahsetmektedir. Usul itibarıyla bunda da bir problem yok, Genel Kurula getirirsiniz, Genel Kurul öncesinde ya da sırasında gruplar bunu konuşurlar. Gerçekten ihtiyaç da olabilir, biz burada ihtiyaçtır ya da değildir diye bir itirazda bulunmuyoruz. İçinde bulunduğumuz Komisyonun usuli anlamda haklarını ısrarla savunmaya çalışıyoruz, Genel Kurulun çalışma modelinde tariflenmiş olan bir şeyi 87’nci maddeyi zorlama ifadeyle “Burada da olabilir.” dersiniz olmaz, doğru değil, usule aykırı.

İstirham ediyorum, arkadaşlar ya değişiklik önergesi olarak getirsinler, geri çeksinler ya da Genel Kurula getirin lütfen.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkür ederim.

Sayın Tiryaki...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Şimdi, bulamıyorum da Sayın Başkan, bu tartışmanın bir benzerini burada yaptık.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Burada yapmadık, Karma Komisyonunda yaptık.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Hayır, hayır; Komisyonunda bir tartışma yaptık. Şimdi ben bulamıyorum, bulsam onu okuyacağım. Ben bu söylediğinizi savundum, 87/3 ve 4’ü okudum, bambaşka bir madde ihdas edildi. Turan Bey dedi ya “Genel Kurulu düzenleyen bir madde 87’nci madde.” Alpay Bey’in okuduğu 35’inci madde ise komisyonu düzenliyor. Aynen bu şekilde itiraz etti Ramazan Can, dedi ki: “Genel Kurulun işleyişi başka, komisyonun işleyişi başka.” Ben dedim ki: “Sonuçta, Komisyonunda yeni bir madde ihdası mümkün değil, çok açık.” Bambaşka bir maddeydi üstelik yani konuyla ilgisi olmayan bir maddeydi. “Yok, o, Genel Kurulun işleyişi, komisyonun işleyişinde buna dair açık bir sınırlama yok, koyabiliriz.” dedi. Şimdi “ilgili bir madde” diyorsunuz, bunun nasıl olacağı belli ancak Genel Kurulda belli, komisyonunda ise bunun önü kapalı. Doğru mu, değil mi? Komisyonunda bunun önü kapalı. Siz o zaman Genel Kurulun işleyişini referans göstererek Komisyona bu önergeyi getirdiniz, kabul ettirdiniz, şimdi Genel Kurulun işleyişine dair itiraz geliyor, siz diyorsunuz ki “Yok, biz bunu kabul etmeyiz.” Bunda -nasıl nazik bir ifade bulayım, bilmiyorum

ama- bir tutarsızlık var. Yani işinize geldiği zaman 87, işinize geldiği zaman 35; bu doğru değil.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yok, öyle bir şey.

Arkadaşlar, tutanağı ben istedim, benim ifadem Genel Kurul...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Hayır, siz öyle demediniz, zaten siz 87’yi okurken “Komisyonun işleyişi...” demediniz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Demedim ama Turan Bey öyle algılamış.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Zorlamayla “Buraya uyarlayalım.” dediniz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hayır, hayır.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Tartıştığımız o değil fakat komisyonun işleyişine dair değil, Genel Kurulun işleyişine dair bir şey 87.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, müzakere yeterli.

Tamam, gündeme almayacağız arkadaşlar. Müzakere yeterli, biz esas gündemimize geçelim, gündemimize hâkimiz.

Teşekkür ediyoruz.

Müzakere faslıyla beraber ilgili önergeyi, Genel Kurul safahatında tekrar değerlendirmek üzere gündemimizden çıkarıyoruz.

19’uncu maddeyle devam ediyoruz.

19’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 19- 2/1/1961 tarihli ve 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde, fıkranın (b) bendinde yer alan “12” ibaresi “14” şeklinde, fıkranın (c) bendinde yer alan “Ege Üniversiteleri” ibaresi “Dokuz Eylül Üniversiteleri” şeklinde, bentte yer alan “Ankara Üniversiteleri” ibaresi “Ankara Üniversitesi” şeklinde, bentte yer alan “olmak üzere toplam olarak 12 temsilci” ibaresi “Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumundan 1, Radyo ve Televizyon Üst Kurulundan 1 olmak üzere toplam olarak 14 temsilci” şeklinde ve fıkarda yer alan “36” ibaresi “42” şeklinde değiştirilmiş, ikinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, dördüncü fıkrasında yer alan “Basın-Yayın Genel Müdürlüğünde kayıtlı tüm” ibaresi “resmi ilan yayınlayan” şeklinde, “Basın-Yayın Genel Müdürlüğünün” ibaresi “Genel Müdürlüğün” şeklinde değiştirilmiştir.

“a) Kurumun idaresine katılmayı kabul eden gazete ve dergi sahiplerinin kendi aralarında seçecekleri; satışı 100 binin üzerinde olanlardan 1, satışı 99.999-50 bin arasında olanlardan 1, satışı 49.999-10 bin arasında olanlardan 1, satışı 10 binin altında olanlardan 1, resmi ilan yayınlayan internet haber sitesi sahiplerinin kendi aralarından seçecekleri 2, İstanbul, Ankara, İzmir dışında kalan ve resmi ilan yayınlayan Anadolu gazete sahiplerinden 3, en çok üyeye sahip gazeteciler sendikasıdan 2, İstanbul, Ankara ve İzmir’deki en fazla basın kartlı üyeye sahip gazeteci derneklerinden 1’er olmak üzere toplam olarak 14 temsilci,”

“Yeni üyeler belirlenene kadar mevcut üyelerin görevleri devam eder.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Emre...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, burada özetle ne oluyor? 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanun’un “Genel Kurul” başlıklı 5’inci maddesinde değişikliğe gidiliyor. Öncelikle, 195 sayılı Kanun’un 5’inci maddesinde yer alan 36 kişilik Basın İlan Kurumu Genel Kuruluna resmî ilan yayınlamak internet haber sitelerinden 2, Cumhurbaşkanlığınca belirlenecek 2, radyo, televizyon

ve internet siteleriyle ilgili işlem gerçekleştiren BTK ve RTÜK'ten 2 temsil ekleniyor. Ben bunun gerekçesine baktım, niye böyle 6 kişi ilave ediliyor diye; ikna edici bir gerekçe yazıldığını görmüyorum madde gerekçesinde. Genel Kurul üye sayısı bu hâliyle 42'ye çıkıyor. Bu da delege kompozisyonundaki 6 yeni delegeden 4'ünün siyasi olarak atanacak olması da özellikle, 1961 tarihinde kurulan bu Kurumun siyasi iktidarın tesirine daha fazla girmesine yol açabilecektir. Şimdi, Basın İlan Kurumu Genel Kuruluna Radyo ve Televizyon Üst Kurulundan temsilci atanmasında da sorun var çünkü radyo ve televizyon alanında Anayasa'yla kurulmuş olan bu düzenleyici ve denetleyici kuruluşun görevleri arasında basın ilanlarıyla ilgili bir husus yok. 6112 sayılı Kanun'un 37'nci maddesinde sayılan görevler arasında da bu yönde bir temsil görevi tanımlanmamış.

Maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan ve üniversitelerden gelen Genel Kurul delegelerinin belirlenmesinde de bir değişikliğe gidiliyor ve orada, Ege Üniversitesi Hukuk Fakültesinden gelen temsilci yerine Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesinden bir temsilci gelmesi düzenleniyor. Burada da herhangi bir gerekçe bence yok, söylenen gerekçeye de baktım. Bunun da siyasi bir düzenleme olarak karşımızda bulunduğunu söylüyorum. Madde gerekçesinde “Ege” ibaresi büyük bir coğrafi bölgeyi ifade etmesi ve bölgedeki hangi üniversiteden Genel Kurula temsilci alınacağına yönelik olası yorum farklarının önüne geçmek amacıyla ‘Dokuz Eylül’ olarak değiştirilmektedir.” deniliyor. Bu ülkede Karadeniz Teknik Üniversitesi var, bu, insanlarda kafa karışıklığına mı yol açıyor? Bölge ismiyle zaten üniversite var ve burada muradın ne olduğu çok açık. Bu değişikliğe bir kılıf uydurmak için yazılan şey, madde de açık biçimde Ege Üniversitesi Hukuk Fakültesini tanımlıyor.

Ayrıca, maddeye, Kurum Yönetim Kurulunun, Genel Kurulda yeni temsilcilerinin seçilememesi hâlinde mevcut üyelerin görevlerinin devam edeceğine yönelik bir cümle ekleniyor.

Maddenin son fıkrasında yapılan değişiklikle de Başbakanlık Basın Yayın Genel Müdürlüğü tarafından Anadolu gazete sahiplerini temsilen kimlerin Genel Kurula seçileceğini düzenleyen sistem değiştirilmiş, Başbakanlık Basın Yayın Genel Müdürlüğünün kapanmasıyla bu Genel Müdürlüğün yetkilerinin Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığına geçmesine rağmen, yapılan değişiklikle İletişim Başkanlığı tarafından yapılacak toplantıyla Anadolu gazete sahiplerinin Genel Kurul temsilcilerinin belirlenmesine ilişkin görev Basın İlan Kurumu Genel Müdürlüğüne veriliyor. Bu da sakıncalı bir durum ortaya çıkaracaktır. Bir Genel Müdürlük kendi Genel Kuruluna katılacak delegelerin seçimine ilişkin sistemi oluşturmakla görevlendirilmiş oluyor. Dolayısıyla, Basın İlan Kurumunun bağımsızlığı ve kuruluşundan bu yana demokratik olarak işleyen sistem, “Kurumun ülke genelinde görevli olmasıyla tüm Anadolu gazetelerinin kayıtları Basın İlan Kurumunda tutulduğundan...” şeklindeki bir gerekçeyle tartışmalı bir hâle getirilecektir. Biz hâlihazırda, ülke genelindeki bütün basın kuruluşlarının bilgilerinin İletişim Başkanlığında mevcut olduğunu, bu nedenle, yapılacak seçimi organize etmenin de bu Kurum tarafından yerine getirilmesi gerektiğini takdirlerinize sunuyoruz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz Sayın Emre.

Alpay Bey...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tekrara düşmemek için şunu söyleyeceğim: Basın İlan Kurumu, özellikle, yerel basının, bütün yazılı basının ve şimdi de internet basınının reklamlarla ayakta kalmasını objektif bir şekilde sağlamak zorundadır. 36 kişilik bir heyete 6 yeni üye koymak istiyoruz. Burada Cumhurbaşkanına ekstradan 2 üye daha atama yetkisi veriliyor. RTÜK ve BTK'den de birer üye, toplam 4 üye yine idareden atanacak. Şimdi, burada insanın aklına iki şey geliyor; bir: Zaten Basın İlan Kurumunun yapısını idareye, yürütmeye ve siyasi iktidara daha çok bağlama düşüncesi. Ayrıca “Siyasi iktidarın, AKP'nin kadrolarına yeni yerler açma niyeti mi var?” gibi de bir algı doğuyor. Burada 36 kişilik bir heyeti 42

kişiyi çıkarmanın bir anlamı yok; özellikle, idarenin yani siyasi iktidarın Basın İlan Kurumunda bu kadar oy sahibi olması, çoğunluğa sahip olması basının özgürlüğüne de aykırıdır diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz Sayın Antmen.

Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Basın İlan Kurumu Genel Kurulu üye sayısını 42’ye çıkarmayla beraber eğer daha demokratik bir hayatı oluşturma çabanız olsaydı ona burada saygı duymamız gerekirdi, tabii ki her faaliyete saygı duyuyoruz da desteklememiz gerekirdi. Burada bir çalışma yapılıyor, bu çalışma içerisinde gazetecilerle, şunlarla bunlarla ilgili birtakım tanımlar var bunun içerisinde, 14 temsilci oradan geliyor, geri kalan 28 temsilci, odalar, sanayi odaları, borsalar vesaire farklı farklı yerlerden ve burada da bir baskın yapı oluşturma anlamında RTÜK’ten ve BTK’den ikişerden 4 kişi daha dâhil ediyorsunuz. Arkadaşlarımız söylediler, RTÜK düzenleyici ve denetleyici bir görev görüyor; ilan dağıtım, ilan vermeyle, ilanlarla hiç alakası olmayan bir kurum. RTÜK’ten 2 kişi buraya niye dâhil edilir, hangi mantıkla dahil edilir? Anlaşılabilir bir tablo değil yani RTÜK bulunduğu yer itibarıyla -tekrar ediyorum altını çizerek- düzenleyici ve denetleyici bir kurum. Bu anlamda icracı bir kurum değil yani -şunu yapalım, bunu yapalım, ilan dağıtalım, bunu verelim, bunu verelim- kaldı ki kuruluşuyla alakalı mevzuatta da böyle bir tablo söz konusu değil; RTÜK’ten o 2 isme arkadaşlarımızın ısrarla karşı oluşları biraz bu nedenden kaynaklı. Ama olması gerekeni iyice tersine çevirerek bir yasa düzenliyorsunuz, olması gerekeni konuşalım.

Türkiye’de gerçekten alanında çok güçlü, köklü gazetecilik örgütleri var, sendikalar var; onlarla beraber, onların daha yoğun olduğu, onların daha fazla katılımının olduğu, onların daha fazla söz sahibi olabileceği, kendi yaşamsal alanlarıyla ilgili fikirlerini dile getirip karar alma mekanizmasına daha fazla dâhil olacakları bir Basın İlan Kurumu düzenlemesi yapsaydınız, demokratik olan bu olurdu. Yani bu Anayasa’nın 2’nci maddesi demokratik hayatı düzenliyor sonuçta, hukuk devleti ve demokratik devleti düzenliyor; devamında 5’te, 6’da, 28’de, başka yerlerde, çok farklı yerlerde basınla ilgili düzenlemeleri göz önüne aldığımızda ve içinde bulunduğumuz ligin normlarını göz önüne aldığımızda Basın İlan Kurumuna doğru bir düzenleme yapmak istiyorsanız, söylediğim gibi, bu köklü meslek kuruluşlarının, sendikaların, onları temsil eden kurumların daha yoğunlukta olduğu, daha çoğunlukta olduğu, kendileriyle ilgili daha doğru karar alabilecekleri bir mekanizmayı oluşturmak lazım. O yüzden, bu maddeye karşıyız, bu maddenin bu şekilde tekliften çıkarılmasını talep ediyoruz ve önerimiz, dediğim gibi, mesleki alanda çok saygın hâle gelmiş, kendini kabul ettirmiş, meslek örgütlerinin yoğunluğunun olduğu yeni bir Basın İlan Kurumu düzenlemesidir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Tiryaki...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Başkan.

Şimdi, ben şunu anlayamıyorum yani cumhurbaşkanınca görevlendirilecek 14 kişi, hiçbir sınır yok. Yani Cumhurbaşkanı kimleri belirleyecek; en azından buna dair bir ibare olması gerekmez mi? Yani, hani, ya, geçin, 42 üyenin 14’ünü Cumhurbaşkanının sınırsız bir şekilde... Daha doğrusu, oradaki sayısal dağılımı ciddi biçimde etkileyecek kadar çok olması bir yana, ya, en azından şöyle bir ibare olması gerekmez mi: Yani hani “Basın-yayın, basın enformasyon, yayın işlerinde çalışan haberci, gazeteci -her neyse- bunların arasından 14 kişi” denmesi gerekmez mi? Ya, en azından böyle ibare yer alması gerekmez mi? Yani Cumhurbaşkanına bu konuda “Basın İlan Kurumuna, bu işle iştigal eden, bu işle ilgilenen kişiler arasından 14 kişiyi belirlemesi gerekir.” gibi yasa koyucu olarak bizim böyle bir

sınırlama koymamız gerekmez mi? Sınırsız bir şekilde “14 kişiyi belirler.” ibaresinin yanlış olduğunu düşünüyorum.

Ayrıca yapısı itibarıyla yani şimdi görevlerine bakalım 195/2’de diyor ki: “1. Resmi ilanların mevkutelerde yayınlanmasında aracı olmak,

2. Kurumun idaresine iştirak eden mevkutelere, basın dernek ve sendikalarına en çok beş yıl vade ile kredi açmak,

3. Yönetmelikte tesbit edilecek, basında fıkren veya bedenen çalışanlar gibi basın mensuplarına, vadesi iki yılı geçmemek üzere borç para vermek,

4. Basının her türlü ihtiyaçlarını temin etmek,

5. Yönetmelikte tesbit edilecek basın mensupları ile bunlardan çalışamaz durumda olanlardan yardıma muhtaç bulunanlara ve ölenlerin ailelerine yardım etmek,

6. Yukarıki bendde yazılı olanlar için, diğer her türlü sosyal teşebbüslerde bulunmak,

7. Bu kanunla kendisine verilen diğer görevleri ifa etmek,”

Yani hani bu görevleri yapacak Basın İlan Kurumu mensuplarına idarenin bu kadar müdahil olmasının, idareyi temsil eden bu kadar kişinin yer almasının, RTÜK üyeliğinden bilmem kime kadar 14’ünün de herhangi bir sınır koyulmadan Cumhurbaşkanınca belirlenmesinin gerçekten 195 sayılı Kanun’un amacına ve Basın İlan Kurumunun görevlerine uygun olmadığını düşünüyorum. Dolayısıyla hem 14’e çıkarılmasına karşıyım hem Cumhurbaşkanının herhangi bir sınır koyulmadan 14 üyeyi belirliyor olmasına karşıyım, doğru bulmuyorum. Ayrıca, kamu idaresinin bu kadar yüksek sayıda Basın İlan Kurumunda temsil edilmesini de doğru bulmuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Subaşı...

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de tümüyle tekrara düşmemek adına siyasi mülahazaları aynen kabul ettiğimi ifade etmek istiyorum. Gerçekten çok anlamsız bir maddedir, 36’dan 42’ye çıkarmanın hiçbir anlamı yoktur. Zaten 36’yken 6 tane daha idareye yetkili kılmak, idarenin gücünü arttırmak için bu tür bir teklif düzenlenmesi, biraz önce de bahsettiğim gibi, hemen hemen her maddede idareyi yetkilendirmek, basını biraz daha sorunlu hâle getirmek, hareket edemez hâle getirmek anlamını çıkarıyor. Doğrusu bu kadar, böylesine bir cüretle hazırlanmış, basın özgürlüğünü kısıtlayan bir kanun teklifinin yanlışlığını bir kere daha vurgulamak istiyorum. Bu maddenin de gereksizliğini ifade ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz Sayın Subaşı.

Sayın Kabaoğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Öncelikle teşekkür etmek isterim size, biraz önceki ek madde ihdası konusundaki tavrınız; evet, apaçık İç Tüzük’e aykırı olsa da burada çoğu zaman açıkça aykırılıklar karşısında olumlu oy kullanıldığını görmekteyiz, bu bakımdan önemliydi. Bu vesileyle şu temennimi belirtmek istiyorum: Hani biz “Şuna aykırıdır.” diyoruz, “Anayasa’nın şu maddesine aykırıdır.” diyoruz. Siz hâliyle, haklı olarak oyluyorsunuz ama “evet” diyenler hiçbir biçimde, bir cümleyle de olsa “Evet, siz aykırı diyorsunuz ama aykırı değildir.” demiyor. Dolayısıyla biz katkıda bulunmak amacıyla burada çaba gösteriyoruz ancak hani ne kadar çaba gösterirsek gösterelim “Çoğunluk bizde” biçiminde bir anlayışla

oylanıyor; bu tavrı diliyorum, temenni ediyorum ki biraz değiştirebiliriz.

Şimdi, bu maddeyle ilgili olarak haklı saptamalar yapıldı. Gerekeceyi tekrar ben de okudum ama tıpkı birçok madde gerekçesinde olduğu gibi, madde yinelemesi biçiminde bir yazım tarzı, gerekçe değil bunlar. Burada şunu özellikle belirtmek gerekir: Evet, 2017 Anayasa değişikliğinde madde 101'den itibaren yürütme yeniden yapılandırıldı, köklü değişiklikler yapıldı ama 2017 değişikliğinde genel esaslara dokunulmadı, dokunulamadı, hak ve özgürlüklere dokunulmadı, dokunulamadı. Şimdi burada şu anlaşılabilir: “Biz parti başkanlığı yoluyla, devlet başkanlığı ve yürütmeye elden geldiğince uyumlu bir düzenleme yapmak istiyoruz, o nedenle bütün yetkileri bu tek kişinin uhdesinde toplanılabileceği biçimde, elden geldiğince, bir düzenleme yapıyoruz.” anlayışı, yaklaşımı, kaygısı öne çıkabilir fakat bunu yaparken esasen hangi özgürlük alanına ilişkin olduğunu dikkate almak gerekir çünkü bu, Cumhurbaşkanlığı bile, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle bile basın özgürlüğünü düzenleyemiyor; açıkça, madde 104/17 bunu yasaklamış bulunuyor. Şimdi, basın özgürlüğünü düzenleyemiyor ama sizin bu koyduğunuz kurallarla Basın İlan Kurumunun genişletilmesi, görev yetkilerinin artırılması, İletişim Başkanlığına keyfilğe varan takdir yetkilerinin tanınması, aslında doğrudan dokunulamayan basın özgürlüğü alanına bu şekilde bir dokunma söz konusu ve hâliyle Anayasa'ya aykırılık teşkil ediyor. Doğru, Cumhurbaşkanının yetkileri artmış bulunuyor fakat Cumhurbaşkanının yetkileri hak ve özgürlükler güvencesini öğütebilecek derecede artmış değildir. Burada, bu Basın Kanunu ve internet özgürlüğüne ilişkin düzenlemelerde gördüğümüz, ne yazık ki dolaylı bir biçimde kurumsal yolla bunun, bu özgürlüklerin özüne dokunulması söz konusu. Özellikle, altmış yıllık bir Kurumun bu şekilde bir yeniden düzenlemeye tabi tutulması anlaşılır gibi değildir. Tıpkı biraz önce belirttiğim gibi, savcılıklardan, cumhuriyet savcılıklarından alıp sarayın gölgesinde yeni bir birimin oluşturulmaya çalışılmasıyla aslında Basın İlan Kurumunun tarihsel kimliğine de bir tür yazık ediliyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Kaboğlu.

Sayın Bülbül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Basın İlan Kurumunun uygulamaları hepimiz tarafından biliniyor, bunu anlatmamıza gerek yok. Basın İlan Kurumu açıkça demokratik, hukuk devletine aykırı, basın özgürlüğüne ve haberleşme hürriyetine aykırı birçok uygulama içerisinde. Bu, ilan vermeden ceza kesmeye kadar bu çerçevede eşitlikçi davranmaması, Anayasa'nın 10'uncu maddesine aykırı davranması bilinen bir gerçek, bu, artık açıkça muhalif basına yönelik. 2020 yılında yüzde 97 verilen ilan kesme cezası ve yandaş basına verilen ilan olarak yüzde 78'e varan destek... Dün 2021 yılını öğrenmeye çalıştık ama sitelerde yok, Sayın Feti Yıldız anlattı, oradan da bir çıkarımda bulunmaya çalıştık, bu da hukuk devletinde olması gereken şeffaflığın “Basın İlan Kurumu” denilen kurumda olmadığını gösteriyor. Bizim, Adalet Komisyonunda, Adalet Komisyonunda bulunan bir milletvekili tarafından açıklanan verileri devlet geleneği açısından şeffaf olarak daha önceden öğrenmemizin gerekiyor. Yani iktidar ortağı bir milletvekilinden bu Komisyonunda öğrenmemiz toplumun haber alma hakkına, toplumun devletin yaptığı işleri öğrenme hakkına, basın özgürlüğüne uygun olmadığı kanaatindeyim.

Burada da madde 19 çerçevesinde Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanun'la ilgili düzenleme yapılıyor. Yani Basın İlan Kurumunun mevcut yapısının önemli şekilde değiştirilmesi söz konusu burada. Şimdi, neden 42'ye çıkıyor? Birinci sorum bu. Yani Basın İlan Kurumu Genel Kurulunun yapısının paydaşları daha kapsayıcı ve daha tarafsız olması gerekirken yani neden 42'ye çıkıyor? Çıkarken de neden iktidarın sopası olan RTÜK'ün düzenleyici ve denetleyici kuruluş görevleri arasında basın ilanları olmamasına rağmen bu komisyona neden 2 üye veriyor? Yani bunun gerekçesini göremedim

ben, göremedim yani. Sonra, yine yürütmenin müdahalesi, Cumhurbaşkanlığınca belirlenecek 2 üye, internet haber sitelerinden, medya kuruluşlarından 2 üye. Yani 42 üyeye çıkıyor, gerekçeyi öğrenemedim. İkincisi, “Ege Üniversitesi Hukuk Fakültesinden gelen temsilci” yerine “Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesinden gelen temsilci” şeklinde bir düzenleme yapılması var. Yahu, o kadar şey ki yaptığınız her şeyde bir şey çıkarmaya, bir şey düşünmeye... Yani şüphe, şüphe o kadar oluştu ki. Yani bu manidar, iktidar yine her zaman olduğu gibi bir siyasi hamle mi yapmış? Bu konuda gerekçede bir şey var mı diye baktım, gerekçede bir şey de yok.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Paranoya.

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Neden rahatsız ediyor sizi? Niye rahatsız ediyor sizi?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Ve şöyle bir şey var: Adalet Komisyonunun bir üyesi olarak bu her hamleden bir manidarlık, bir şüphe duyuyorsam bugüne kadar gelen yasa tekliflerinde acaba bir şeyler mi vardı anlamında şüphelerimiz oluşuyor. Yani bu ne anlama geliyor? İstanbul seçimlerinde olduğu gibi -Sayın Başkan, bitmedi daha- bir şey... Neydi Alpay Bey?

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Bir şey olmasa bile bir şey olmuştur!

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – “Bir şey olmuştur.” anlamına gelen bir çalışma olarak görünüyor. Yahu arkadaşlar, Basın İlan Kurumunu iktidarın sopası yapmayın, basını bu yürütmenin organlarına alet etmeyin diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Teklif sahibine söz vereceğiz.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Kılınç, buyurun.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, Basın İlan Kurumumuz hem kamuoyunda çok tartışmalı hem uygulamalarıyla çok tartışmalı hem de Genel Kurulunun kendi içinde toplanamaması ve görevlerini yapamamasıyla ilgili tartışmalı durumdaydı. Tüm bunları ortadan kaldırmaya yönelik bir çalışmanın Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılması gerekirken Basın İlan Kurumunun bundan sonra basın dünyasına ilanların adaletli bir biçimde dağıtılmasına, bunun hakkaniyetle yapılmasına ve ayrıca çağın gereği olan yeni düzenlemelerle yeni görevlilerin oluşturulmasına yönelik hiçbir şey yok. Dolayısıyla, biz burada 19’uncu maddede Basın İlan Kurumunun medya dünyasına, medya alanına, medya sektörüne, medya çalışanlarına... Medyada, geleneksel, modern, yeni medya, tümüyle bunlar değerlendirildiğinde işleri kolaylaştırmak değil, tam tersine bunların dışında bir amaca hizmet eden bir yapılaşmaya gidildiğini görüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

Sayın Özdemir, buyurun.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Başkanım, internet ortamının düzenlenmesiyle alakalı yetkili kurum Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, internet ortamında radyo televizyonlarla ilgili ise RTÜK. Radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetlerinin internet ortamına sunumuna, iletimine, yayınların denetlenmesine ilişkin usul ve esasların belirlendiği Radyo ve Televizyon ve İsteğe Bağlı Yayınların İnternet Ortamından Sunumu Hakkındaki Yönetmelik Resmî Gazete’nin 1 Ağustos 2019 tarihli ve 30849 sayılı nüshasında yayınlanmış. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ile Radyo ve Televizyon Üst Kurulu bu yönetmelik hükümlerini ortaklaşa yürütüyorlar. Dolayısıyla, bu iki kurumun da bu Komisyonda bulunması, bu ortaklaşa yürütme nedeniyle makul görüldüğü için internet haber

sitelerinin Basın İlan Kurumunun görev alanına girmesiyle bu iki kurumdan Basın İlan Kurumu Genel Kuruluna temsilci belirlenmesinin daha doğal olacağını değerlendirdik.

Ege Üniversitesiyle ilgili de şunu söylemek istiyorum: Daha önceki tabirde Basın İlan Kurumunun 5'inci maddesinin (c) bendinde yer alan "Ege Üniversiteleri" ibaresi büyük bir coğrafi bölgeyi ifade etmesi nedeniyle buna daha açıklık getirmek için 1982 yılında da Ege Üniversitesi Hukuk Fakültesi kapanmış, Dokuz Eylül Üniversitesi olarak değiştirilmiş, o tarihten beri de Dokuz Eylül Üniversitesinden alınıyor. Bunu bir açıklığa kavuşturmak için bu düzenleme yapıldı.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz Sayın Özdemir.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Gerekçede yazsaydınız ya.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Gerekçede yazılmış olsaydı hiçbir şey sormazdık yani.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, arkadaşlar, teşekkür ediyoruz.

19'uncu maddede 1 adet önerge var, okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) evrak sayılı "Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"nin 19'uncu maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

Zeynel Emre

İstanbul

Aydın

İstanbul

Alpay Antmen

Tufan Köse

Rafet Zeybek

Mersin

Çorum

Antalya

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, gerekçe anlatıldı.

Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 19'uncu madde kabul edilmiştir.

19'uncu maddeden sonra 1 önerge vardı.

Gülay Hanım, önerge için size söz veriyim.

GÜLAY SAMANCI (Konya) – Teşekkür ediyorum.

Verilen önergeyi geri çekiyoruz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, kayıtlara geçsin, verilen önergeyi geri çekiyorsunuz.

Teşekkür ediyoruz.

20'nci maddeyi okutuyorum:

Madde 20- 195 sayılı Kanunun 37 nci maddesinin başlığı "Gazete ve internet haber sitelerinin listesi:" şeklinde ve birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kurum Genel Müdürlüğü, her ayın sonunda resmi ilan ve reklam verilebilecek olan mevkuteler ile internet haber sitelerinin isimlerini ve vasıflarını ihtiva eden birer listeyi, Kurumun internet siteleri üzerinden duyurur."

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Başkanım...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Koç...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, şimdi, bu 20'nci maddedeki gerekçeye bakıyoruz

gerekçede şöyle bir şey var, diyor ki: “Resmi ilan ve reklam verilebilecek internet haber sitelerinin de Kurumun internet siteleri üzerinden kamuoyuna duyurulması amacıyla 195 sayılı Kanunun 37 nci maddesinin başlığı ve birinci fıkrası değiştirilmiştir.” şeklinde bir gerekçe var. Peki, bu gerekçe gerçekten yeterli bir gerekçe mi? Şöyle, yeterli olmadığını ben hemen belirtmek istiyorum. Çünkü bir kanunun esasında gerekçesi o kanunun temelini oluşturan bir mesele. Şimdi burada hemen göze çarpan mesele şu: 195 sayılı Yasa’nın 37’nci maddesinin şu andaki değiştirilmemiş hâli şöyle: “Kurum genel müdürlüğü ve valilikler” deniliyor. Yani bu valiliklerin çıkarılmış olmasına ilişkin gerekçede bir husus yok. Fakat bu valiliklerle ilgili mesele şu kadar önemli: Şimdi, buradan yerel basının önemi... Yerel basının mevcut olan yerel örgütler üzerinde, yereldeki sorunların dile getirilmesi açısından ve yerel demokrasi açısından çok önemli bir mesele olduğunu burada belirtmek isteriz. Peki, burada aynı zamanda şunu da görüyoruz Sayın Başkan. Şimdi, daha önce de biz Meclis gündemine taşıdık, yerel basının üzerinde çok ciddi bir şekilde baskılar var. Yerel basının ekonomik olarak desteklenmesi, yerel basının daha örgütlü ve özgür bir ortamda kamuya ilişkin olan haber verme ve aynı zamanda, demokratik bir ülkede basın hürriyeti çerçevesinde faaliyetlerini göstermek açısından önemli bir kurum olduğunu belirtmek istiyoruz.

Peki, buradaki yenilik nedir? Buradaki yeniliği şu şekilde değerlendirebiliriz Sayın Başkan: Şimdi, burada valilikler çıkarıldığına göre... Buradaki yetki Basın İlan Kurumuna verilmiş, bu yerel basın için de önemli. Belki bir nebze şu düşünülebilir: Şimdi, valiliklerin yerel basın üzerindeki etkisini kırmak veya o yerel basın üzerindeki mevcut olan bu etkiyi daha demokratik bir yapıya ulaştırmak açısından belki bu şekilde değerlendirilebilir ama şimdi bir bütün olarak değerlendirdiğimiz zaman, Basın İlan Kurumunun yapısı da antidemokratik bir yapı hâlinde.

Dolayısıyla, şimdi, internet haber sitelerinin listede yer alması, bunlara reklam ve ilan vermeye ilişkin olan hususlar da gözetildiği zaman buradaki gerekçenin de bir şekilde çok yetersiz olduğunu burada belirtmek istiyorum. Dolayısıyla bu valilikler çıkarılmış ama yerel basın ne derecede destekleniyor? Yerel basın ve yerelde hizmet veren bu internet basınına ne kadar bir değer atfediliyor? Bununla ilgili kuşkularımız var. Bu nedenle, bu maddenin hem gerekçesinin hem valiliklerin çıkarılmış olmasının altındaki temel neden nedir, bunun da bir şekilde irdelenmesi gerektiğini belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler.

Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Burada Basın İlan Kurumunun reklam cezalarıyla ilgili hükmü görüşüyoruz.

Bakın, Basın İlan Kurumu Sözcü, BirGün, Evrensel ve Cumhuriyet gazetelerine durmadan ceza yağıyor. Özellikle Evrensel’e 2019’dan beri ilan ve reklam durdurma cezası verilmiş durumda. Ayrıca, Nisan 2022 itibarıyla Evrensel gazetesine yüz sekiz gün ilan kesme cezası da verilmiş. Bu arada, Anayasa Mahkemesi, Evrensel, BirGün, Cumhuriyet ve Sözcü gazeteleri tarafından yapılan hak ihlalleri başvurularını 10 Mart tarihinde toplu bir şekilde karara bağlayarak hak ihlali kararı verdi. Bu kadar çok hak ihlali kararı veren ve sadece ve sadece muhalif gazetelere ceza yağıran Basın İlan Kurumunun artık demokratik bir şekilde yapılandırılması gerekiyor ve yaptığı işlemlerin de hukuk sınırları içinde kalması gerekiyor. Anayasa Mahkemesi kararı, sanıyorum, bugüne kadar yazılmamış ve yayınlanmamış olabilir ama Anayasa Mahkemesi, bu hak ihlali kararını yayınladıktan sonra sorumlular hakkında da yasal işlem yapılması ve cezai sorumluluklarına gidilmesi gerektiği kanısındayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER - Teşekkürler Sayın Antmen.

Sayın Bülül, buyurun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Burada, 20'nci maddede, resmî ilan ve reklam verilebilecek internet haber sitelerinin listelenmesine ilişkin düzenleme, maddenin birinci fıkrasına ekleniyor. Mevcut uygulama değiştiriliyor, valiliklerin bu listeleri yayınlama ve ilgililere gönderme görevi kaldırılıyor, listelerin sadece Kurumun internet sitesinde yayınlanmasına ilişkin değişiklik yapılıyor. Burada “verilebilecek” diyor, resmî ilan ve reklam verilebilecek internet haber sitelerinin listelenmesine ilişkin düzenleme... “Verilebilecek” kriteri, burada önemli bir kriter, basın özgürlüğüne ilişkin bir kriter, bunun açıkça belirlenmesi gerekiyor; “verilebilecek” lafı öngörülebilirlik ya da belirlilik ifade etmiyor. Ayrıca, bu, valiliklerden alınması, yerelden Basın İlan Kurumuna getirilmesi konusundaki gerekçe nedir? İmza sahibi Sayın Özdemir’e sormak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler.

Sayın Aydoğan, buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Toplantımızın başında Grup Başkan Vekilimiz Sayın Özgür Özel Türkiye’de yaşanan bir utancı örnekleriyle dile getirdi. Basının her alanında bir ayrımcılık söz konusu, siyasi anlamda da bir baskılama söz konusu. Cezalandırmalar söz konusu olurken muhaliflere ceza yağdırılıyor ama başka şikâyetler söz konusu olduğunda RTÜK ve benzeri kuruluşlar o şikâyetleri ele bile almıyor. Bu, acıdır, bu, demokratik bir devlet tanımlaması yapma isteğimiz varsa hepimizin karşı çıkması gereken bir şeydir, en çok da iktidar partisi milletvekillerinin bu tabloya karşı çıkmaları gerekir çünkü bu yönetme biçiminin sorumluluğunu, arkasında durdukları irade olarak kendileri taşıyorlar. Ayrıptır ve yazıktır; bu ülkenin muhalif duran basınına “Kaşının altında gözün var.” diyerek cezalar yazdırılan bir yerden geçiyoruz.

İkinci ayrımcılık da bu resmî ilan ve reklamların dağıtılması sırasında Basın İlan Kurumu ve diğer kurumlar tarafından yapılıyor. Sayın Özgür Özel -özellikle söz ettim- toplantımızın başında tirajı itibarıyla 21'inci sırada olan bir gazetenin en çok reklam alan, kamu kurumları tarafından en çok reklam verilen gazete olduğunu teşhir etti. Orada, bazı gazetelerin de hiç almadığını, hiç reklam verilmediğini, hiç ilan verilmediğini tanımladı. O yüzden, buradaki düzenlemeyi biraz daha geniş tutmak gerekiyor; sadece internet haber siteleri değil, radyo televizyon kuruluşları ve diğer basın kuruluşlarına, kimlere ilan verilebileceği ve kimlere, ne tür ilanların verildiğinin şeffaflık gereği kamuoyuna duyurulması gerekiyor. Bu madde metnin o şekle evrilmesi gerekir çünkü halkımız parasını ödüyor bunların. Sizin kamu kurumları adına vermiş olduğunuz her türlü ilanın, reklamın bedeli suyu içerken vergi veren vatandaşın cebinden çıkıyor. Çocuğunu okula gönderdiğinde 1 liralık simit alırken ödediği KDV ve vergiyle ve dolaylı vergilerle beraber yoksul vatandaşın ödediği paralardır bunlar. Eğer bunu şeffaflaştırmazsanız ve bu anlamda da kurumsal anlamda bu görevleri yerine getirenler bunu objektif, nesnel, adaletli, hakkaniyetli bir hâle getirmez iseler bunun sorumluluğu ağırdır.

Tekrar ediyorum: RTÜK’ün kimlere ne şekilde ceza kestiğine, kimleri ne şekilde koruduğuna bakın. Bir anayasal kurumu bu hâle düşürenlerin orada oturmaması gerekir, bu sizin sorumluluğunuzdur. Biz muhalefet olarak bunları eleştiririz, söyleriz ama siz yönetenler olarak Hazreti Ömer adaletinden ayrılıyorsanız hesabını veremezsiniz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER - Sayın Kılınç, buyurun.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin 20, 21, 22 ve 23'üncü maddeleri internet sitelerinin reklam ve ilan yayınlamalarını sağlayacak yani Basın İlan Kurumu tarafından gönderilecek reklam ve ilanları yayınlaması ve bunlarla ilgili sorumluluklara dair maddeler. Burada, özellikle de Türkiye radyo ve televizyoncularının -yani bir meslek birlikleri var 800 üyeyi aşkın, birkaç dernek var sayıları 100'lere yakın- ayırım olmaksızın -aralarında tabii ki görüş farklılıkları ve anlayış farklılıkları da oluyor- tümünün talebi, bu maddelere radyo ve televizyonların da eklenmesini sağlamak yönünde bir talepti. Görünen o ki bu talep çok karşılanacak gibi görünmüyor.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER - Görüşmeler devam ediyor, Genel Kurul safahatına kadar bakacağız inşallah.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Bu talebin kesinlikle karşılanması gerektiğini düşünüyoruz.

Şimdi “yeni medya” dediğimiz dünyada aynı zamanda geleneksel medyayla da birliktelik var yani televizyonlar, radyolar, internet siteleri ve sosyal medya bağlantılı yeni medya mecraları da tümüyle birbiriyle bağlantılı. Bunlardan birini dışında tuttuğumuzda yaşayabileceğimiz sorun çok olacaktır. Biraz önce zaten görüştüğümüz Basın İlan Kurumunun Genel Kuruluyla ilgili kısımda da Radyo Televizyon Üst Kurulunu hani, bir temsilciyle temsil ettiriyoruz ama esasen, alanın temsilcileri olan radyo televizyon dünyasından bir temsilcinin oraya girmesinden bile imtina ediyoruz, orada bulunmasından bile imtina ediyoruz.

Şimdi, bununla ilgili denmekte ki: “Bir ilan televizyonda nasıl yayınlanacak...” Şimdi, reklamla ilgili sorun yok. Yurt dışına, hatta internet sitelerine ve diğer yayın organlarına destek ve reklam göndermeyle ilgili de düzenlemeler, düzenleyen arkadaşlar için demiyorum, yasa teklifinde bulunan arkadaşlar için demiyorum ama onlara yardımcı olduğu anlaşılan arkadaşlar tarafından unutulmuş ve hiç gündemlerinde bile olmamış ama bu tartışmalardan sonra bir yurt dışı yani Türkiye'nin sınırlarının da dışında bir dünyamız olduğu anlaşılmış, buraya yeni bir teklif getirilmeye çalışılıyor. Yani radyoların ve televizyonların Basın İlan Kurumundan gelecek reklam ve ilanları yayınlamasıyla ilgili teknik de bir sorun yoktur çünkü artık köşe yazıları bile okuyamayanlar için seslendiriliyor ve sesli köşeler hâline geliyor. Dolayısıyla yıllardır Türk Silahlı Kuvvetlerinin ve Millî Savunma Bakanlığının ilanları TRT radyolarından yayınlanıyor. Yani bizim yeni ihtiyaçlar, kamu, özel bunların birlikte yapabilecekleri çalışmaları planlamak yerine bir kısmını ayırarak, yok sayarak doğru bir uygulama içerisinde olduğumuzu söyleyemem. O nedenle de bu bir genel taleptir bu konuda sessiz kalınması, kabul edilmemesi kabul edilemez. Bu talep mutlaka karşılanmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Kılınç.

Sayın Özdemir...

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Başkanım.

Arkadaşlarımızın, Adalet Komisyonu üyesi arkadaşlarımızın valiliklerden bu yetkinin alınmasıyla ilgili bir değerlendirmesi vardı. Aslında Basın İlan Kurumu Yönetmeliği yürürlüğe girdikten sonra alınan ilk Genel Kurul kararıyla bu yetki zaten valiliklerden alınmış, Basın İlan Kurumu Genel Kurulunun kararıyla, onlar eliyle yürütülüyor uzun süredir. Bu nedenle hatta Basın İlan Kurumunun 33 ilde kuruluşu var, taşra teşkilatı var, 81 ilde de örgütlenmesi var. Dolayısıyla valiliklerin yürüttüğü bilgisi doğru bir bilgi değil ama bunu yapmamızdaki muradımız, amacımız şuydu: Basın İlan Kurumu eliyle yapılıncı bu daha çok kitleye ulaşacak “bik.gov.tr” ve “ilan.gov.tr”den. Yani valiliğin yaptığı

duyurma yöntemlerine göre çok daha ileri düzeyde teknikler kullanılarak duyurma sağlanacak ve daha çok insana ulaşmasını sağlamak için böyle bir düzenleme yapılmıştı.

RATEM, radyo televizyonlarla ilgili sayın vekilimizin söylediği -Sayın Başkanım, sizinle de istişare ettik, diğer teklif sahibi Feti Bey’le de istişare ettik- bizce de makuldü fakat teknik altyapıyı oluşturabilir miyiz, bununla ilgili görüşmeler devam ediyor. Bir tanesi şu: Basın İlan Kurumunu ve internet haber sitelerini burada düzenliyoruz. Radyo televizyonların muhatabı bu anlamda RTÜK. Yani kurumları farklı, yayın akışları, işleyişleri farklı. “Bunu uyarlayabilir miyiz?”le ilgili bir görüşmemiz var. Daha ileri beklentileri var eğer bunu yapamıyorsak kamu spotlarının ücretli olmasıyla ilgili. Yani bütün talepleri aldık, bunlarla ilgili makul bir çalışmayı biz de değerlendiriyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkür ediyoruz.

20’nci maddede 1 adet önergemiz var, işleme alıyorum, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 20’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 20- 195 sayılı Kanunun 37’nci maddesinin başlığı “Gazete, internet haber sitesi, radyo ve televizyonların listesi:” şeklinde ve birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Kurum Genel Müdürlüğü, her ayın sonunda resmi ilan ve reklam verilebilecek olan mevkuteler, internet haber siteleri, radyo ve televizyonların isimlerini ve vasıflarını ihtiva eden bir listeyi, Kurumun internet siteleri üzerinden duyurur.”

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

Zeynel Emre

İstanbul

Aydın

İstanbul

Alpay Antmen

Tufan Köse

Rafet Zeybek

Mersin

Çorum

Antalya

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, önerge açıklandı. Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

20’nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 20’nci madde kabul edilmiştir.

21’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 21- 195 sayılı Kanunun 45 inci maddesinden sonra gelmek üzere “Üçüncü Kısım” ve Kısma bağlı şekilde “İnternet Haber Sitelerinde Yayınlanacak Resmi İlan ve Reklamlar” ana başlığı ve aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Kapsam ve esaslar:

MADDE 45/A- Resmi Gazetede yayımlananlar hariç olmak üzere; Kanun, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve yönetmelikler uyarınca yayımlanması mecburi olan resmi ilanlar ile 29 uncu maddenin (b) fıkrasında anılan daire ve teşekküller, kanun veya Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle kurulan sair müesseseler veya bunların iştiraklerinin internet haber sitelerinde yayınlatacakları ilan ve reklamlar ancak Basın İlan Kurumu aracılığı ile yayınlanır.

Kurum aracılığıyla yayınlanan ilan ve reklamların, kopyalanması, yayınlanması, yayınlattırılması ve ticari faaliyete konu edilmesi Kurumun vereceği izne bağlıdır. Bu fıkra hükümlerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Genel Kurul tarafından belirlenir.

Kanun, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve yönetmeliklere göre. Cumhurbaşkanlığına bağlı kurum ve kuruluşlar ile Bakanlıklar, bağlı, ilgili veya ilişkili kurum ve kuruluşlar ile diğer kurum ve kuruluşların kendi internet sitesinde yayını zorunlu olan ilanlarının ayrıca Basın İlan Kurumu İlan Portalında yayımlanması zorunludur. Bu ilanların Basın İlan Kurumu İlan Portalındaki yayınından ücret alınmaz.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Maddeyle bütün kamu kurumlarının internet haber sitelerinde yayımlanacakları ilan ve reklamların ancak Basın İlan Kurumu aracılığıyla yayımlanacağı düzenleniyor. Bu arada, bu yapılacak dağıtımın objektif olması gerekiyor. Burada üzerinde durulacak en önemli husus yazılı basın, özellikle yerel basın. Basın İlan Kurumundan resmî ilan ve reklam alabilmesi için asgari ücretle çalışan en az 7 personel çalıştırmak, bunların sigorta primlerini ödemek zorunda. Biz burada resmî ilan ve reklamları internet haber sitelerinde tabii ki verelim, onlar da ayakta dursun ama özellikle yerel basının, yerel yazılı basının da burada ihmal edilmemesi ve onunla ilgili gerekli önlemlerin alınması gerekiyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler.

Sayın Bülbül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Burada, 21’inci madde değişikliğiyle 195 sayılı Kanun’a 45/A maddesi eklenmekte ve yeni eklenen maddeyle Resmî Gazete’de yayınlananlar hariç olmak üzere kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve yönetmelikler uyarınca yayımlanması mecburi olan resmî ilanlar ile genel ve katma bütçeli daireler ile il özel idareleri, belediyeler, köyler ve iktisadi devlet teşekkülleri, ve sermayesinin yarısından fazlası kamu tüzel kişiliğine ait bulunan teşekkülleri kanun veya Cumhurbaşkanı kararnamesiyle kurulan sair müesseseler veya bunların iştiraklerinin internet haber sitelerinde yayımlanacakları ilan ve reklamların ancak Basın İlan Kurumu aracılığıyla yayımlanacağı düzenleniyor. Tam bir tekelleşme. Bu değişiklikle 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 13’üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yaklaşık maliyeti eşik değerlerin altında olan ihalelerin, ilanların kamu ihale bülteniyle birlikte işin yapılacağı yerde çıkan yerel gazetelerde de yayımlanacağına ilişkin düzenlemede değişikliğe gidiliyor. Söz konusu bülten hâlihazırda internet ortamında yayımlandığından aslında bunların Basın İlan Kurumu aracılığıyla yayımlanması, ilanların tekelleşmesine neden olacak bir gelişme olarak karşımıza çıkıyor. Mevcut durumda ilanların hangi yerel gazetede yayımlanacağını ihaleyi yapan idare belirlemekte, ihaleler hususunda idarelerin yetkileri elinden alınmakta ve bu yetkiler Basın İlan Kurumuna verilmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasıyla Basın İlan Kurumu aracılığıyla yayımlanan ilan ve reklamların kopyalanması, yayımlanması, yayımlattırılması ve ticari faaliyete konu edilmesi Kurumun vereceği izne bağlı olduğundan, buna ilişkin düzenleme yapılırken, bu iznin kimlere verileceğini belirlemede usul ve esasları da Kurumun Genel Kurulunun belirleyeceği açıklanıyor. Bu da bizce doğru olmayacak diye düşünüyoruz. Bu çerçevede Genel Kurulun oluşturacağı bir yönetmelikle yapılacak düzenlemenin kanunilik ilkesine aykırı olacağını düşünüyoruz. Burada tekelleşme açıkça ortaya çıkacaktır, bu maddenin çıkarılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler.

Sayın Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Burada çok kısa olarak şunu belirtmek gerekir: Basın İlan Kurumunun uygulamasını, uygulamalarını biliyoruz. Ne kadar yanlış bir uygulama politikası izlediğini ve özellikle demokratik muhalefet bağlamında iktidara eleştiri yönelten gazeteleri yaptırıma tabi tuttuğunu, ilan vermemek suretiyle âdeta düzenleme ve denetleme biriminin yaptırım kurumuna dönüştüğünü biliyoruz.

Şimdi, bu öneriyle aslında Basın İlan Kurumunun özerk bir birime dönüştürülmesi yönünde hükümler getirilmesi gerekirken tam tersine daha da bağımlı hâle getirilen bir birim olarak görüyoruz, bir Kurum olarak, belki de bir tür devlet içerisinde, Türkiye genelinde paralel yapı demeyelim ama hantal bir bürokratik yapı oluşturulması yönünde düzenlemelerin söz konusu olmasına tanık oluyoruz. Burada özellikle patronu olmayan gazeteler veyahut da bazı gazeteler gibi -Ziraat Bankası örneğinde olduğu gibi- devlet desteğiyle, iktidar desteğiyle kredi alamayan gazetelerin ilanla yaşadığını biliyoruz. Şimdi, bazı gazetelerin hem ilan alması hem de devlet destekli bazı bankaları çökertecek kadar kredi alabilmesine karşılık bazı gazeteler mütevazı de olsa ilandan yoksun kılınırsa o zaman hani -madde 48- rekabet özgürlüğü, özel girişim anlamında onun ihlal edilmesi -madde 10- açısından bir yana madde 26 ve devamında öngörülen basın özgürlüğü “Basın hürdür, sansür edilemez.” kuralının güvencesinden söz edilemez. Dolaylı bir biçimde basında tekelleşmeye ivme kazandıracak bu tür düzenlemelerden kaçınılması gerekir, bu bakımdan arkadaşlarımla önergelerini destekliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Kaboğlu.

Sayın Erel...

AYHAN EREL(Aksaray) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Günümüzde Basın İlan Kurumunun yazılı basına, gazetelere verdiği resmî ilan ve reklamlar her zaman tartışma konusu olmuştur. Burada belli kriterler olmasına rağmen bu kriterlere de uyulmadığı da herkesçe malum. Şimdi, aynı şekilde, internet ortamında da resmî ilan ve reklamların verileceği söyleniyor ama bununla ilgili bir kriter de yok. Bugün AK PARTİ iktidarda olabilir, kendine yakın görünen veya kendi taraftarlarının kurmuş olduğu sitelere -ki, bin lira verildiğinde böyle bir sitenin kurulduğu söyleniliyor- bu tür resmî ilanları ve reklamları verebilir ama yarın öbür gün siyasi irade değiştiğinde, AK PARTİ gittiğinde, yerine gelen irade aynı şekilde kendi yandaşlarına, kendi taraftarlarına böyle bir imkânı sağladığında o zaman böyle bir huzur olmaz; bunu belli kriterlere koymak lazım ve bu kriterlere de uyulacak şekilde getirilip uyulmadığında da bunun müeyyideleri getirilmelidir. Mesela, Spor Yasası’nda, spor kulüplerini zarara uğratan yönetim kurulu üyeleri o dönemden sorumlu oluyor. Yani herkes döneminde bir haksızlık yapıyorsa bu haksızlıktan da sorumlu olması gereği getirilmeli diye düşünüyorum. Yani bu şekliyle yazılı basındaki şikâyetler aynı şekilde internet gazeteciliğinde de gündeme gelecektir ve bu sektörde tekrar sızlanmaları beraberinde getirecektir diye düşünüyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Erel.

Sayın Yıldız...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Başkan, Basın İlan Kurumu resmî ilanları, hangi görüş ve düşüncede olduğuna bakmaksızın içerik, sayfa sayısı, ölçüsü, kadro, fiilî satış, bekleme süresi gibi şartlar gözetilerek tespit edilen usul ve esaslara göre gazetelere dağıtmaktadır. Gazetelerin resmî ilan yayınlarının tek bir kriteri yoktur, yani “Bir kriterle bağlı.” diyor arkadaşlar. Gazeteler kurum tarafından yılda en az bir kere denetlenmektedir. Bu suretle, gazetelerin mevzuat şartlarını yerine getirip getirmediği günler tespit edilmekte, buna göre müeyyide uygulanmaktadır. Resmî ilan dağıtımına dair aylık olarak düzenlenen resmî ilan, kontenjan ve dağıtım tabloları elektronik ortamda aynı yayın yerinde tüm gazetelerle paylaşılmaktadır. Burada taraf tutulması falan mümkün değil, ölçüler objektif.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz Sayın Yıldız.

21’inci maddede önerge yok.

21’inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 21’inci madde kabul edilmiştir.

22’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 22- 195 sayılı Kanunun 49’uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “gazete ve dergilerle” ibaresi “gazete, dergi ve internet haber siteleri ile” şeklinde, fıkranın (a) bendinde yer alan “dergiye” ibaresi “dergi ya da internet haber sitesine” şeklinde ve (b) bendinin ikinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(a) ve (b) bentlerinde yazılı hallerde, Yönetim Kurulu Kararına karşı, kararın tebliğinden itibaren on gün içinde Kurum Genel Müdürlüğünün bulunduğu yerdeki en yüksek dereceli Asliye Hukuk Hakimliğine itiraz edilebilir. Söz konusu itirazlarda basit yargılama usulü uygulanır. Bu yargılama neticesinde verilecek karar kesindir.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Başkanım, sadece kısaca bir şey söylemek istiyorum: Maddenin son fıkrasında ve ikinci fıkranın son cümlesinde söz konusu itirazlarla ilgili bir hüküm var: “(a) ve (b) bentlerinde yazılı hâllerde, Yönetim Kurulu Kararına karşı, kararın tebliğinden itibaren on gün içinde Kurum Genel Müdürlüğünün bulunduğu yerdeki en yüksek dereceli Asliye Hukuk Hakimliğine itiraz edilebilir.” Bir kere bu asliye hukuk mahkemeleri arasında bir derece yok, bu bir yazım hatası; “1’inci” denilebilir sayı bakımından.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sayı, numara...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Doğrudur Feti Bey; onun denmesi, düzeltilmesi daha iyi olur. Onun yanında, söz konusu itirazda da basit yargılama usulü uygulanır, bu yargılamayla verilecek karar kesindir; bu kararın kesin olmayıp adil yargılanmak hakkı anlamında istinafa tabi olmasının yararlı olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederim Sayın Antmen.

Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Mahkemenin nitelemesini burada çok somutlaştırmak gerekiyor. Sayın Yıldız’ın da söylediği gibi “1’inci asliye hukuk mahkemesi” olabilir, bunun basit bir şeyle halledilmesinin mümkün olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz Sayın Aydoğan.

22’nci maddede 3 adet önerge var. Aykırılık sırasına göre işleme alıyorum.

1’inci önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Kanun Teklifi’nin 22’nci maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm
İstanbul

Mehmet Ruştü Tiryaki
Batman

Abdullah Koç
Ağrı

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

İtiraz süreçlerinin daha adil yürütülebilmesi için basit yargılama usulleri uygulanmamalıdır.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Okunan önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 22'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 22- 195 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “gazete ve dergilerle” ibaresi, “gazete, dergi ve internet haber siteleri ile” şeklinde, fıkranın (a) bendinde yer alan “dergiye” ibaresi “dergi ya da internet haber sitesine” şeklinde ve (b) bendinin ikinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(a) ve (b) bentlerinde yazılı hallerde, Yönetim Kurulu Kararına karşı, kararın tebliğinden itibaren on gün içinde yayın merkezinin bulunduğu yer Asliye Hukuk Hakimliğine itiraz edilebilir. Söz konusu itirazlarda basit yargılama usulü uygulanır. Bu yargılama neticesinde verilecek karar kesindir.”

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

Zeynel Emre

İstanbul

Aydın

İstanbul

Alpay Antmen

Rafet Zeybek

Mersin

Antalya

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Gerekçe anlatıldı.

Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3'üncü önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin mevcut 22'nci maddesi ile değiştirilen 195 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin ikinci paragrafında yer alan “en yüksek dereceli Asliye Hukuk Hakimliğine” ibaresinin “Asliye Hukuk Mahkemesine” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gülay Samancı

Orhan Kırçalı

Belgin Uygur

Konya

Samsun

Balıkesir

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle “en yüksek dereceli Asliye Hukuk Hakimliğine” ibaresi 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine uyum sağlamak bakımından çıkarılmış, yerine “Asliye Hukuk Mahkemesi” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 22'nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 22'nci madde kabul edilmiştir.

23'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 23- 195 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“İnternet haber sitelerinde resmi ilan ve reklam yayınlayacakların sorumlulukları:

GEÇİCİ MADDE 9- İnternet haber sitelerinde resmi ilan ve reklam yayınlayacakların taşıması gereken vasıflar ve yerine getirmesi gereken sorumluluklar ile yayına ilişkin usul ve esaslar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Kurum Genel Kurulu tarafından altı ay içinde çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Emre...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi, burada, 195 sayılı Kanun’un 23’üncü maddesine eklenen “İnternet haber sitelerinde resmi ilan yayınlayacakların sorumlulukları...” Şimdi, açıkçası, bunu ve devamındaki kısmı okuduğumuz zaman çok açık bir şekilde kanunla belirlenmesi gereken bir alanın yönetmelikle altı ay içinde belirleneceği gibi bir öngörü var. Şimdi, burada, hem basın özgürlüğü hem mülkiyet hakkı üzerinde sınırlayıcı etki doğuracak işlemler söz konusu ve demokratik bir muhalefet işlevinin internet basını tarafından yerine getirilmesi açısından bunların madde anlamında bir kanun tarafından belirlenmesinin elzem olduğunu düşünüyoruz. Bu hâliyle Anayasanın birçok maddesine aykırılık teşkil edeceğini... Yani özellikle mülkiyet hakkı açısından, hukuk devleti açısından, temel hak hürriyetlerin sınırlandırılmasında kanunilik ilkesi açısından, birçok açıdan aykırılık teşkil edeceğini düşünüyoruz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

Sayın Bülbül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yine, ben de aynı şekilde internet haber sitelerinin taşıması gereken vasıfların ve sorumlulukların Basın İlan Kurumu Genel Kurulu tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirleneceğine ilişkin düzenlemenin yasayla düzenlenmesi gereken bir konu olup bu Kurumun Genel Kurul kararına bırakılması objektiflik ve hukuki birlik ilkelerini zedelediğinden Anayasa’ya aykırılık taşımaktadır. Bunun çıkarılmasını talep ediyorum, bu madde değişikliğinin.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkan, tekrar olmaması için geri aldım çünkü ben de bu madde içeriğinin yönetmelikle belirlenemeyeceğini düşündüğüm için yasayla düzenlenmesi gerektiği görüşündeyim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Demokratik muhalefetin işlevini yerine getirebilmesi için bu Anayasa’da tanımlanmış olan bütün hükümlere sadakatli davranmamız gerekir, özellikle basın konusunda çok dikkatli olmamız gerekir. Arkadaşlarımızın diğer gerekçelerine katılıyorum, Anayasa’nın 13’üncü maddesi, vesair, göz önüne alacağımız birçok maddeyi düşündüğümüzde kanunla düzenlenmesi gerekir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

Sayın Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler.

Ben de arkadaşlarımın vurguladığı hususlara katılıyorum. Yalnızca bir iki belirleme yapmakla yetineceğim.

Birincisi, yetki açısından Kurum Genel Kurulunun acaba tüzel kişiliği var mı? Bunu teyit etmek gerekir. Bu şekilde, sıradan bir biçimde, hani kalemimizden çıkan şekliyle “O da yönetmelik çıkarabilir, bu da yönetmelik çıkarabilir.” biçimindeki bir yaklaşımdan kaçınmak gerekir, madde 124 açık. Ama tabii ki daha temel bir sorun şu: Birçok madde çok çok uzun ve ayrıntılı bir biçimde, çizelgeler hâlinde sıralanmış bulunuyor. Yaptırımlar, yetkiler, görevler, seçenekler ama nedense bu kadar önemli bir konu yönetmeliğe bırakılıyor belirtildiği üzere, Anayasa’nın birçok maddesi açısından sorunlu olan. Ama özellikle 2’nci madde; hukuk devleti yani normlar hiyerarşisi açısından yasayla düzenlenmesi gereken bir hususun yasa altı bir düzenleyici işleme bırakılması açısından özellikle vurgulanması gereken husus olup bu maddenin sakıncalı olduğunu belirterek sözlerime son veriyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Kaboğlu.

Sayın Subaşı, buyurun.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Hatiplerin beyanına aynen katılıyoruz, yönetmelikle değil, yasayla düzenleme yapılmasına biz de katılıyoruz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Subaşı.

23’üncü madde üzerinde 1 adet önerge vardır, işleme alıyorum.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 23’üncü maddesiyle 195 sayılı Basın İlan Kurumunun Teşkiline Dair Kanun’a eklenmesi öngörülen “Geçici Madde 9”daki “altı” ibaresinin “üç” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

Zeynel Emre

İstanbul

Aydın

İstanbul

Alpay Antmen

Tufan Köse

Rafet Zeybek

Mersin

Çorum

Antalya

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, önergenin gerekçesi anlatıldı.

Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

23’üncü maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 23’üncü madde kabul edilmiştir.

24’üncü maddeyi okutuyorum:

“MADDE 24- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunun 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan tablonun 16 ncı sırasında yer alan “14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine” ibaresi “9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanununa” şeklinde, tablonun 17 nci sırasında yer alan “Basın Kartı Yönetmeliğine” ibaresi “5187 sayılı Basın Kanununa” şeklinde değiştirilmiştir.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Bülbül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Teşekkür ederim Başkan.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 40’inci maddesinde düzenleme yapılıyor bu değişikliklerle, basın kartına ilişkin uyum düzenlemesi yapılıyor. Basın İş Kanunu’nda zaten basın kartı gazeteci tanımı için zorunlu bir unsur değilken Basın Kanunu’nda basın kartı şartının aranması gazetecilerin sosyal haklarından mahrum kalmalarına yol açmaktadır. İşverenin yükümlülük altına girmemesi korunurken gazetecilerin emeklilikte yıpranma payından da yararlanabilmeleri için basın kartı şartının aranmasıyla sosyal adalet sağlanmamaktadır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Bülbül.

Sayın Antmen.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

24’üncü maddeyle 5510 sayılı Kanun’un 40’inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan tablonun 16’ncı sırasında yer alan gazetecilerin itibari hizmet sürelerini gösteren düzenlemede değişikliği gidilmektedir. Maddenin değiştirilen hâlinde 14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’yle Basın Kartı Yönetmeliği’ne yapılan atıflar değiştirilmekte ve basın mensuplarının itibari hizmet süresinden yararlanabilmesi amacıyla bu kanun teklifiyle 5187 sayılı Basın Kanunu kapsamında çalışmayla ilişkilendirilmektedir. İşin esasında söz konusu düzenleme Anayasa Mahkemesinin 25 Aralık 2019 tarihli 2019/62 esas 2019/98 sayılı Kararı’yla, basın kartı verilecek kişilerin nitelikleri ve basın kartının verilmesine ilişkin şartlar yönünden bir kanuni düzenleme bulunmaksızın bu şartların belirlenmesi keyfiyetinin Basın Kartı Yönetmeliği’yle yürütme organına bırakılmış olmasından dolayı temel bir hak olan sosyal güvenlik hakkının ancak kanunla sınırlanabileceğine ilişkin Anayasa’nın 13 ve 60’ıncı maddelerinin ihlal edildiği tespiti yapılarak Anayasa’ya aykırılık kararı verilmişti. 1 Kasım 2020 tarihli ve 7256 sayılı Kanun’un 32’nci maddesiyle bu alanda yeni bir düzenleme yapılarak aslında Anayasa Mahkemesinin iptal kararıyla aynı anlama gelen bir düzenleme yapılmıştı. 14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’ne göre “basın kartı sahibi olmak suretiyle fiilen çalışanlar” şeklinde yapılan düzenleme de Cumhuriyet Halk Partisi tarafından Anayasa’ya aykırılık iddiasıyla Anayasa Mahkemesine götürülmüştü. Şimdi, yapılmak istenen düzenleme olası iptal kararları çerçevesinde bir düzenleme olarak görülse de Basın Kanunu kapsamında çalışma ile basın kartına sahip olma arasında yine bir ilişki kurulmakta ve gazetecilerin fiili hizmet zammından yararlanması sakatlanmaktadır. Bu düzenleme de yukarıda belirttiğimiz Anayasa Mahkemesi kararına aykırıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler.

Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Bülbül ve Sayın Antmen aslında çok net olarak açıkladılar. Anayasa’ya aykırılığın Anayasa Mahkemesi kararıyla daha önce karar altına alınması, kanunla düzenleme anlamında karar altına alınması... Anayasa’nın 13’üncü ve 60’ıncı maddesinin de burada net olarak tartışmasını yaptılar, onlara tekrar dönmeyeceğim. Ama bu düzenlemeyle Basın Kanunu kapsamında çalışan ile basın kartı sahibi arasında doğrudan bir ilişki kurarsanız Anayasa’nın 60’ıncı maddesini doğrudan ihlal etmiş olursunuz. Anayasa’nın 13’üncü maddesi her ne kadar “Kanunla düzenlenecek.” der ise de bu tip konular için, Anayasa Mahkemesinin daha önceki kararı “Kanunla düzenleme yapılması gerekir.” şeklindeydi ama 13’üncü madde de aynı zamanda hak ve özgürlüklerin özüne dokunulmaması gerektiği yönündedir. Eğer burada fiili hizmeti Basın Kanunu ve basın kartı anlamında ilişkiye bağlamış olursanız Anayasa’nın 13’üncü maddesi anlamında 60’ıncı

madde gibi hak ve özgürlüğün özüne dokunmuş hâle gelirsiniz, fiili hizmeti mevcut olmasına rağmen bu haktan yararlanamayan bir gazeteci kısmı yaratırsınız. O açıdan, buradaki hakkın özüne dokunma söz konusu olduğundan ve Anayasa'nın 13'üncü maddesi göz önünde bulundurularak bu kısma ilişkin düzenlemenin geri çekilmesi gerektiği düşüncesindeyim yani Basın Kanunu'na göre çalışanlar artı basın kartıyla eşleştiği zaman fiili hizmet zammından, fiili hizmetten yararlanabilir hâle geliyor iseler işte orada özüne dokunma vardır. Arkadaşlarımızın diğer eleştirilerinin üzerine bunu ekleyerek bu maddenin doğru düzenlenmesi gerektiğini, geri çekilmesi gerektiğini söylüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Aydoğan.

Sayın Tiryaki...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Aslında önemli bir bölümünü hatipler dile getirdi. Şimdi, Anayasa Mahkemesi kararı gerçekten sadece basın kartı alacak kişilerin yönetmelikle düzenlenmesini hukuka aykırı bulmadı yani başka bazı değerlendirmeler de yaptı. Ben kısaca, sadece bu iptalin gerekçesini anlatan bölümünü okursam ne demek istediğim anlaşılır. Diyor ki: “Kuralla fiili hizmet zammından yararlanacak basın kartı sahibi olanların tespiti, basın kartı yönetmeliğine bırakılmıştır. Böylece basın kartı sahibi olmak için gerekli şartlar ve dolayısıyla fiili hizmet zammının uygulanacağı basın ve gazetecilik mesleğinde çalışanların belirlenmesinde temel esaslar ve ilkeler kanunla düzenlenmeyerek bu konudaki düzenleme yetkisi yönetmelik aracılığıyla bütünüyle yürütme organına verilmiştir. Basın ve gazetecilik mesleğinde fiilen çalışanların fiili hizmet zammından yararlanmaları için kuralda olduğu gibi Basın Kartı Yönetmeliği'ne göre basın kartı sahibi olmaları şartının öngörülmesi yeterli değildir. Kanunilik ölçütünün gerçekleşmesi için sosyal güvenlik hakkının sınırlanmasına yol açan söz konusu düzenleme nedeniyle basın kartının niteliği ile ne şekilde verileceği konusunda ve bu kartın verileceği kişilerde aranacak şartları içeren temel ilkelerin anılan hakka keyfi bir şekilde müdahale edilmesini önleyecek şekilde, kanunla açık bir şekilde ortaya konulması gerekir. Kanunda söz konusu temel ilkeler ve kanuni çerçeve belirlenmeksizin itiraz konusu kuralla sosyal güvenlik hakkına sınırlama getirilmesine imkân tanınması temel hakların ancak kanunla sınırlanabileceğini öngören Anayasa hükmünü ihlal etmektedir.” Görüldüğü gibi, sadece yönetmelikle düzenlenmiş olmasını Anayasa'ya aykırı bulmuyor, aslında basın kartı alacak kişilerin tamamen yürütmenin denetiminde bırakılmasını da Anayasa'ya aykırı buluyor. Dolayısıyla, şimdi, bu kanunda her ne kadar basın kartına ilişkin hükümler... Bu yasanın özünü -özü demeyelim ama- önemli bir bölümünü bu oluşturuyor. Yönetmelikle düzenlenmiş basın kartı mevzuu, 5187'de yapılan değişikliklerle basın kartına ilişkin düzenlemeler yasa hükmü hâline getiriliyor fakat basın kartı alacak gazetecilerin belirlenmesinde idarenin doğrudan müdahalesi var. Biraz önce tartıştık, dün de tartıştık, bugün de tartıştık, Dijital Mecralar Komisyonunda da tartışıldı. Gerçekten basın kartı verilmesi konusunda idarenin ciddi biçimde müdahalesi söz konusu. Size örnek verdim, elli iki yıllık gazeteci, yirmi yedi yıl basın kartı taşıyan Aydın Engin'e iki yılı aşkın bir süre Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından basın kartı verilmedi. Şimdi, bu basın kartı öyle bir şey ki fiili hizmet zammından yararlanıp yararlanmayacağınızı doğrudan belirleyecek bir şey. Dolayısıyla eğer idarenin bu konuda aslında takdir yetkisi olmadığını, idarenin bu konulara çok müdahale etmediğini, gerçekten basın kartı sahiplerinin adil bir şekilde bu karta sahip olduklarını düşünüyorsanız “sadece basın kartı sahibi olmak” ibaresini çıkarmakla bu amaca ulaşabilirsiniz. Dolayısıyla 2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanunu'na göre fiilen çalışanlar fiili hizmetten yararlanabilmelidir. Bu fiilen çalışma meselesinin nasıl olacağına da kuşkusuz bu konudaki meslek örgütleri karar vermelidir diyorum.

Teşekkür ederim Başkan.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Tiryaki.

Sayın Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Madde 24, gerekçesi şöyle: “Basın kartına ilişkin hususların Basın Kanunu içerisinde düzenlenmesi öngörüldüğünden 5510 sayılı Kanunda uyum düzenlemesi yapılmaktadır.” Gerekçe diyorsanız, işte bu gerekçe fakat sayın üyelerin yaptıkları açıklamalar ile bu gerekçe arasında hiçbir ilişki bulunmamaktadır. Şimdi, tabii ki kesinlikle söylenenlere girmeyeceğim, yinelemeyeceğim, aynen katılıyorum çünkü fakat şöyle bir eğilim söz konusu bu yasal düzenlemede: İki şey yok varsayılıyor. Bir, Anayasa yok varsayılıyor, bir de Anayasa Mahkemesi kararları yokmuş gibi davranılıyor. Oysa Anayasa Mahkemesi kararlarına rağmen yeniden düzenleme, aynı konuda düzenleme yaparken o kararın neyi gerektirdiğini yasa önerisini yazanların mutlaka irdelemesi gerekir, karşılaştırma yapması gerekir ve onun gereklerini göz önünde bulundurması gerekir, aksi hâlde burada olduğu gibi Anayasa madde 153 son ihlal edilmektedir, 153 son ihlal edildiği zaman Anayasa’nın bağlayıcılığı ve üstünlüğü ilkesi, madde 11 ihlal ediliyor, madde 11 de ihlal edildiği zaman esasen 153 son, 11 Anayasa madde 2’ye demokratik hukuk devleti kuralına meydan okumak anlamına geliyor. Bu açıdan Anayasa Mahkemesi kararı yok sayılınca hâliyle yasayla düzenlenmesi gereken alan yeniden yönetmeliğe doğru kaydırılıyor. Burada esasen ilke olarak izlememiz gereken hususlardan kaçınılıyor, kaçınmamız gereken hususlar ilke hâline getiriliyor ki bu son derece sakıncalıdır yasama tekniği açısından çünkü yine 11’e göre “Kanunlar Anayasa’ya aykırı olamaz.” Açıkça Türk usulü bir kural konmuş ama bu bizim gerçekliğimizi yansıtıyor, altmış yıldır buna uymaya çaba gösterirken 2022 yılında bile bu kadar ilksel hususları tartışmamız gerçekten hepimizi düşündürmeli.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Kaboğlu.

24’üncü maddede 1 adet önergemiz var, işleme alıyorum ve okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 24’üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 24 - 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan tablonun 16 ncı sırasında yer alan “14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine” ibaresi “9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanununa” şeklinde, tablonun 17 nci sırasında yer alan “Basın Kartı Yönetmeliğine” ibaresi “5187 sayılı Basın Kanununa” şeklinde değiştirilmiş, tablonun 17 nci sırasında yer alan “Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu basın kartı sahibi olmak suretiyle” ibaresi kaldırılarak yerine “5953 sayılı kanuna göre fikir ve sanat işçisi olarak” ibaresi eklenmiştir.

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

Zeynel Emre

İstanbul

Aydın

İstanbul

Rafet Zeybek

Alpay Antmen

Antalya

Mersin

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Gerekçesi anlatıldı.

Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

24’üncü maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 24’üncü madde kabul edilmiştir.

25’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 25- 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 114 üncü maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “Elektronik satış portalında” ibaresi “Elektronik satış portalı ve Basın İlan Kurumu İlan Portalında” şeklinde, üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye üçüncü fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, mevcut dördüncü fıkrasının birinci cümlesine “Gazete” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya internet haber sitesi” ibaresi eklenmiş, mevcut beşinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Gazete ve internet haber sitesi ilanları Basın İlan Kurumu aracılığıyla aşağıda belirtilen usulde yapılır.”

“Toplam muhammen bedeli beşyüzbin Türk Lirasına kadar olan satışlar için gazete veya internet haber sitesi ile ilan yapılıp yapılmayacağına icra dairesince alakadarların menfaatleri dikkate alınarak karar verilir. Ancak;

1. Toplam muhammen bedeli beşyüzbin Türk Lirasının üzerinde ve iki milyon Türk Lirasının altında olanlar, satışın yapılacağı yerde yayınlanan resmi ilan yayınlama hakkını haiz bir yerel gazete veya bir internet haber sitesinde ilan edilir. Satışın yapılacağı yerde resmi ilan yayınlama hakkını haiz yerel gazete veya internet haber sitesi yönetimi bulunmaması halinde ilan, icra dairesinin belirleyeceği aynı il mülki sınırları içerisinde bulunan başka bir yayın yerinde resmi ilan yayınlama hakkını haiz bir yerel gazete veya bir İnternet haber sitesi aracılığıyla duyurulur.

2. Toplam muhammen bedeli iki milyon Türk Lirası ve üzerinde olanlar ise bir internet haber sitesinde veya yurt genelinde dağıtılıp satışa sunulan ve ilan talebi tarihinde günlük fiili satışı elli bin adedin üzerinde olan resmi ilan yayınlama hakkını haiz bir gazetede yayınlatılır.

3. Gazete veya internet haber sitesinde yayınlanacak ilanlar eş zamanlı olarak Basın İlan Kurumu İlan Portalında da duyurulur.

4. Bu madde kapsamında Basın İlan Kurumu İlan Portalında yayınlanacak ilanlardan ücret alınmaz.

5. Bu fıkarda yer alan parasal limitler bir önceki yılın Aralık ayındaki yıllık Üretici Fiyat Endeksi esas alınarak Adalet Bakanlığı tarafından güncellenir ve her yıl 1 Şubat tarihinden geçerli olmak üzere aynı tarihe kadar Resmi Gazete’de ilan edilir. Sözü edilen parasal limitler olağanüstü hallerde yine Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Cumhurbaşkanı kararı ile güncellenebilir.”

“Şu kadar ki, gazetede, internet haber sitesinde, elektronik satış portalında veya Basın İlan Kurumu İlan Portalında ilanı yapılan metindeki hatalar, ihale tarihi değiştirilmeksizin sadece elektronik satış portalında ilan edilen düzeltilir.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Komisyona arz edeceğim hususları yaklaşık otuz yıl boyunca avukatlık mesleğimden icra ve iflas hukuku üzerinde yaptığım çalışmalara ve özellikle bilirkişi olarak verdiğim raporlara dayanarak söylemek istiyorum.

Şimdi, öncelikle İcra ve İflas Kanunu’nun 114’üncü maddesi satış artırma ve hazırlık tedbirleriyle ilgili. Teklif sahiplerinin burada satış ilanlarının elektronik satış portalı ve Basın İlan Kurumu ilan portalinde ücretsiz yayınlanması teklifleri son derece isabetli, burada haklarını teslim edelim ama icra ve iflas hukukunda, özellikle gayrimenkul satışlarında şu var: Bir malın satışa çıkartıldığını ne kadar çok kişi görürse -özellikle gayrimenkulün- o kadar çok alıcı olur ve fiyat yükselir. Özellikle ihalenin feshi davalarında da gördüğümüz üzere, ihaleye az kişinin katılması kişiler arasındaki ilişkilere de yansiyabilir. Burada, teklif edilen maddede taşınmazın fiyatı 500 bin liraya kadar olan satışlarda yerel

gazeteler ya da internet haber portalinde mi, internet haber sitesinde mi yayınlanacak, icra müdürlüğü karar verecek. Bu, tabii, icra mahkemesinin denetimine tabi olursa fakat 500 bin ila 2 milyon liralık bir kıymet takdiri yapıldığı zaman bir yerel gazete veya internet haber sitesi, 2 milyondan fazlaysa tirajı 50 binin üzerindeki gazeteler veya internet haber sitesi yani gayrimenkulün değeri 500 bin liradan aşağı olsa da, 500 bin lira ila 2 milyon lira arasında olsa da, 2 milyondan fazla olsa da satış ilanları internet haber sitelerinde yayınlanabilir. İnternet haber sitelerinin ne kadar çok takip edileceği, ediliş edilmeyeceği zaman içinde görülecek ama burada 2 husus var, birincisi: İnternet haber sitelerinde bu ilanlar görülmediği takdirde, atlandığı takdirde, bu hem gayrimenkul maliki borçlunun hem de alıcının zararına olabilir, ihalenin feshi davalarına veya diğer uyuşmazlıklara yol açabilir. Burada yapılacak iş, özellikle “veya internet haber sitesi” yerine “yerel gazete ve internet sitesi” olabilir, ücret paylaştırılabilir. Böyle çıkarsa yerel basının, bir adım sonra, bütün icra ilanları ve diğer reklamlar nedeniyle de çok büyük bir ekonomik kayba uğrayacağı da ayrı bir husus, bundan da burada açıkça bahsetmek istiyorum. Pek çok yerel gazete zaten icradan yapılan ilanlarla ya da resmî ilanlarla hayatta kalır. Bu hüküm, yerel basının icra ilanlarını ortadan kaldırır. Tirajı 50 binden fazla olan gazeteler için de önemli bir gelir kaynağı olan satış ilanlarının ortadan kalkmasını sağlar. Bu konuda, oradaki özellikle “veya” kelimesini “ve” diye değiştirirsek, yayınlanacaksa o zaman ikisinde de yayınlansın, ücret de paylaştırılsın diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Bülbül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

25’inci madde değişikliğiyle 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu’nun 114’üncü maddesinde değişiklik yapılıyor. İcra ve İflas Kanunu’nun 114 ve 126’ncı maddeleri kapsamında taşınır, taşınmaz satışlarının gazete yoluyla ilan edilip edilmeyeceğinin takdir yetkisi anılan 114’üncü madde uyarınca ilgili icra memurluklarının tasarrufuna bırakılmış oluyor. İcra memurları tarafından da ifa edilen bu yetkiden kaynaklanan uygulamalardaki farklılıkların giderilmesi, bu ilanların internet haber sitelerinde de yayımlanması amacıyla maddeye eklemeler yapılıyor. Bu doğrultuda satışa konu mallar için yapılacak ilanın kapsamını belirlemek üzere eşik değerler getirilmekte ve böylece satışı yapılacak mala rağbetin artması, değerinin altında satış yapılmasının önüne geçilmesi, şeffaflığın sağlanması maksadıyla etkin bir şekilde duyuru müessesesi kurulması amaçlanıyor. Diğer taraftan vatandaşların icra, ihale, tebligat ve personel alımlarına ilişkin ilanlara tek merkezden kolayca ulaşabildiği Basın İlan Kurumu İlan portalında da ücretsiz yayın yapılması sağlanmakta. Son olarak, ilan bedellerinin yıllık olarak Adalet Bakanlığına üretici fiyat artış oranları doğrultusunda artırılması düzenlenmektedir.

Arkadaşlar, son bir yıldan beri gayrimenkul fiyatlarındaki artış artık o kadar yükseldi ki yani geçen yıl 500 bin lira olan gayrimenkul, şu anda 1,5 trilyon ya da 2 trilyona yükseldi. Yani bu belirlenen bedellere göre biz eğer bu satışların ilanlarını yapmaya kalkarsak, bu durumda yerel basına vereceğimiz bir gayrimenkul bulunamayacak yani hepsi 50 binden yukarı olan basın ve ulusal basın ya da internet sitelerine gidecek. O zaman “yerel basın” diye bir şey kalmayacak.

Yerel basın, özellikle biz siyasetçiler için siyaset yaptığımız alan, vatandaşa ulaşabildiğimiz en büyük alanlardan birisi. Biz kendi alanımızı eğer yok etmeye kalkarsak o zaman -basın özgürlüğüne yönelik eleştirilerimiz zaten var- binlerce iş yapan, işçi çalıştıran, istihdam sağlayan yerel basını bitiririz, buna dikkat etmemiz gerekiyor. Yani internet haber sitelerini desteklemek lazım, tamam, ancak 25, 26 ve 27’nci maddelere baktığımız zaman, bu desteği, yazılı basını, özellikle mahallî gazetelerin ilanlarını keserek yapmak -yani bu düzenlemeyle- anlaşılır bir durum değil.

Yani arkadaşlar, bakıyoruz, şimdi, ben de üç ayda bir adalet raporu bastırıyorum, geçen seneki

maliyetlere göre bu seneki maliyetler döviz kuru arttığından dolayı çok yüksek. 400 dolardan bin dolara çıktı kâğıt, kur 7 liradan 17 kûsur liraya çıktı. Yani bu nedenle yerel basını desteklememiz gerekiyor. Bu desteği nasıl yapacağız? Onların elindeki imkânları alıp da başka yerlere tam anlamıyla verme değil, dengeli bir çalışmayla yapacağız. Bu, Anayasa’da açık. Anayasa’da 28’inci maddedeki basın hürriyeti, daha sonra, süreli ve süresiz yayın hakkıyla ilgili maddeler... “Kanun, haber, düşünce ve kanaatlerin serbestçe yayımlanmasını engelleyici veya zorlaştırmacı siyasal, ekonomik, mali ve teknik şartlar koyamaz.” diyor. Yani bu çerçevede gelirlerini vergi olarak veriyor, yasalara uyuyor, istihdamda etkileri var. Yerel basını mutlaka korumamız gerekiyor. Bu maddenin Genel Kurula kadar daha farklı bir şekilde düzenlenip bir çalışma yapılması gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER - Teşekkür ederim Sayın Bülül.

Sayın Erel...

AYHAN EREL (Aksaray) – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Bu toplam muhammen bedelin 500 bin Türk lirasına kadar olan satışların gazete veya internet haber sitesinde yayınlanması hususunda, özellikle taşrada muhammen bedeli 500 bini bulan çok az olduğu için, oradaki yerel basından gelen talep bunun alt sınırının 200 bine düşürülmesi yönünde. Bunu Komisyonun takdirlerine arz ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, Genel Kurula kadar arkadaşlarımızın tekrar bir değerlendirmesinde fayda var.

AYHAN EREL (Aksaray) – Arkadaşların ifade ettiği gibi, yerel basının en büyük geçim kaynağı, gelir kaynağı bunlar. Bir de bu “veya” kelimesi “gazete veya internet haber sitesi...”

FETİ YILDIZ (İstanbul) – O zaman da...

AYHAN EREL (Aksaray) – Aynı bedel 2’ye bölünebilir mi, bilmiyorum Feti Ağabey. Şimdi, “veya” deyince tamamen icra müdürünün takdirine mi bırakılıyor? Yani o da kendi içinde bayağı çelişkiler meydana getirecek. “Veya” yerine “ve” kelimesi kullanılırsa eşit şekilde bölüştürülebilir diye...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Düşünelim.

AYHAN EREL (Aksaray) – Düşünmekte fayda var.

Peki, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkürler Sayın Erel.

Buyurun Sayın Tiryaki.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) - Teşekkür ediyorum Başkan.

Ben geneli üzerine... Daha doğrusu bütün arkadaşların, en azından muhalefetin bu konuyla ilgili bir eleştirisi var. Ayrıca, sektör temsilcilerinin, yerel basın mensuplarının da bu konu ile ilgili gerçekten yürüttükleri bir kampanya var. Hani, hepimiz yaşıyoruz bunu, yerel basın açısından durum ciddi bir sorun. Her birimiz bir kenti temsilen Türkiye Büyük Millet Meclisindeyiz ve her birimizin seçildiği kentte yerel basın var ve Meclisteki her milletvekili şunu çok yakından biliyor ki yerel basın günbegün zayıflıyor. Yani artık kâğıt basmaktan vazgeçenler var, 3 odalı bir yerden 1 odalı yere geçenler var, günlük gazete çıkarırken haftalık, on beş günlük gazete çıkarmaya başlayanlar var; durum yerel basın açısından kritik. Yerel basının öyle çok büyük reklam gelirleri falan yok, ya kamu idaresinin, işte belediyelerin, valiliğin katkıları ya da bu tür ilanlarla yerel basın ayakta duruyor. Öyle ya da böyle yerel basının yerelde ciddi bir etkisi var ve basının varlığı aynı zamanda o kentin demokrasisine de

ciddi bir katkı sunuyor. Bir formül bulunarak bu muhammen bedelin bir miktar alta çekilmesi gerekir. İşte, 50 bin olsun diyenler var, Ayhan Bey'in dediği gibi, bir kısmı 200 bin olsun diyenler var ama 500 bin rakamı büyük bir rakam. Yani bu ilana... Yerelde her icra ve iflas dairesinin isteğiyle yayımlanacak meblağın 500 bine ulaşmadığı dosyalar belki çok daha fazla, bu yüzden bunun düşürülmesi yararlı olur.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ediyoruz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) - İkisinden biri bir sıkıntı Başkanım, yani çünkü orada o takdir yetkisini kim kullanacak? Gerçekten icra müdürü mü kullanacak? Yani diyelim ki o yerelde hiçbir etkisi olmayan bir ulusal internet haber sitesinde yer alması -o satışa çıkarılacak gayrimenkulü veya her neyse- onun satışına bir katkı mı sunacak? Bu da tartışmalı bir konu.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz Sayın Tiryaki.

Sayın Köse, buyurun.

TUFAN KÖSE (Çorum) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, her ilde yerel basın çok önemli, hem sağ düşünceden yazılı basın var hem sol düşünceden var, her düşünceden var ve bu internet gazeteciliğinin de temeli yazılı basından çıktı arkadaşlar, biz hep illerimizde görüyoruz. Bütün internet gazeteciliği yapan arkadaşlarımızın tamamı, yereldeki o yazılı basında yetiştiriler, büyüdüler; demokrasiye katkısı sınırsız.

Şimdi, Çorum'da 3 tane yazılı basın var, Oğuzhan da bilir. İşte, birisi, Cumhuriyet Halk Partisine, sosyal demokrat çizgiye yakın bir gazete; diğeri, işte diğer sağ partilerin çizgisine yakın bir gazete ama tamamının sahipleri ve genel yayın yönetmenleri bu düzenlemeyi ciddiye ve yakından takip ediyorlar. Ben az evvel WhatsApp'tan yazdım “Bir değişiklik yapmıyorlar “ve” kelimesi bile koymuyorlar.” dedim, “Biz bittik.” diyor ikisi de yani “Biz bittik öyleyse.” diyorlar.

Bu, onulmaz yaralar açar diye düşünüyorum. Rakam konusunda da bence buraya rakam yazmak çok doğru değil. Yani bu icra ihalelerinin amacı aleniyeti sağlamaktır, bana göre bir limit koymayalım, icra müdürleri satış yapılacak, satışa konu emtia neyse ona göre onu orada değerlendirsın diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, teşekkür ediyorum.

Teklif sahibi olarak Ahmet Bey, buyurun.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Başkanım, teşekkür ederim.

Birkaç tane korumamız gereken fayda var burada. Bir tanesi, internet haber sitelerine bir katkı sağlarken aslında yerel gazetelerin beklentileri; yerel gazetelerin de 2 gazete ve 1 internet sitesi olması şeklinde. Başka bir görüş, internet... Bu reklamları verirken icra, iflasın sınırını aşağı çektiğimizde bunun maliyetini borçluya yüklemek adaletli olacak mı, olmayacak mı? Yalnız hem Başkanımız hem teklif sahipleri olarak bizler bununla ilgili bir orta yol çalışıyoruz. Aslında aşağı düşürdüğümüzde o ilanlar fiyatlarla orantılı olarak aşağı çekilebilir mi? Yani söylemek istediğimiz şu: İnternet haber sitelerine de yerel gazetelerin de hukukunu koruyacak ama aynı zamanda bu ilan paraları kendisinden çıkacak olan borçlulara da daha fazla zarar vermeyecek bir formül üzerinde çalışıyoruz, öyle söyleyelim.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Muhammen bedelin bilmem yüzde kaçını geçmemek şartıyla gibi bir şey olabilir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Başkanım, kısa bir şey..

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Subaşı...

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Bu, tartışmalı bir konu, basının da istediği bir konu ama burada basının temsilcileri de var, Konfederasyon Başkanı da burada. Bu konuyla ilgili onun kısa bir açıklama yapmasında yarar var.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Dinledik. Yo, dinledik ama biliyoruz hem de şeyde de izah edildi.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – O zaman ona göre arkadaşların bunu dikkate alması...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – O çerçevede tartışılıyor.

Peki, teşekkür ederiz.

25’inci maddede 1 önergemiz var.

İşleme alıyorum, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 25’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 25: 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 114 üncü maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “Elektronik satış portalında” ibaresi “Elektronik satış portalı ve Basın İlan Kurumu İlan Portalında” şeklinde, üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye üçüncü fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, mevcut dördüncü fıkrasının birinci cümlesine “Gazete” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve internet haber sitesi” ibaresi eklenmiş, mevcut beşinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Gazete ve internet haber sitesi ilanları Basın İlan Kurumu aracılığıyla aşağıda belirtilen usulde yapılır.”

“Toplam muhammen bedeli elli bin Türk Lirasına kadar olan satışlar için gazete ve internet haber sitesi ile ilan yapıp yapılmayacağına icra dairesince alakadarların menfaatleri dikkate alınarak karar verilir. Ancak;

1. Toplam muhammen bedeli elli bin Türk Lirasının üzerinde ve iki milyon Türk Lirasının altında olanlar, satışın yapılacağı yerde yayınlanan resmi ilan yayınlama hakkını haiz bir yerel gazete ve bir internet haber sitesinde ilan edilir. Satışın yapılacağı yerde resmi ilan yayınlama hakkını haiz yerel gazete ve internet haber sitesi yönetimi bulunmaması halinde ilan, icra dairesinin belirleyeceği aynı il mülki sınırları içerisinde bulunan başka bir yayın yerinde resmi ilan yayınlama hakkını haiz bir yerel gazete ve bir internet haber sitesi aracılığıyla duyurulur.

2. Toplam muhammen bedeli iki milyon Türk Lirası ve üzerinde olanlar ise bir internet haber sitesinde ve yurt genelinde dağıtılıp satışa sunulan ve ilan talebi tarihinde günlük fiili satışı elli bin adedin üzerinde olan resmi ilan yayınlama hakkını haiz bir gazetede yayınlatılır.

3. Gazete ve internet haber sitesinde yayınlanacak ilanlar eş zamanlı olarak Basın İlan Kurumu İlan Portalında da duyurulur.

4. Bu madde kapsamında Basın İlan Kurumu İlan Portalında yayınlanacak ilanlardan ücret alınmaz.

5. Bu fıkarda yer alan parasal limitler bir önceki yılın Aralık ayındaki yıllık Üretici Fiyat Endeksi esas alınarak Adalet Bakanlığı tarafından güncellenir ve her yıl 1 Şubat tarihinden geçerli olmak üzere aynı tarihe kadar Resmi Gazete’de ilan edilir. Sözü edilen parasal limitler olağanüstü hallerde yine Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Cumhurbaşkanı kararı ile güncellenebilir.”

“Şu kadar ki, gazetede, internet haber sitesinde, elektronik satış portalında veya Basın İlan Kurumu İlan Portalında ilanı yapılan metindeki hatalar, ihale tarihi değiştirilmeksizin sadece elektronik satış portalında ilanen düzeltilir.”

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

Zeynel Emre

İstanbul

Aydın

İstanbul

Rafet Zeybek

Alpay Antmen

Antalya

Mersin

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, saat 17.20’ye kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.05

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 17.26****BAŞKAN: Abdullah GÜLER (İstanbul)****BAŞKAN VEKİLİ: Ramazan CAN (Kırıkkale)****SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)****KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)**

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Komisyonumuzun değerli üyeleri, toplantı yeter sayımız vardır, toplantının açılışını yapıyorum.

25'inci maddede verilen 1 adet önergeyi okutmuştum, şimdi oylamasını yapacağız.

Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

25'inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 25'inci madde kabul edilmiştir.

26'ncı maddeyi okutuyorum:

Madde 26- 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinin (a) alt bendinin birinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, alt bendin ikinci paragrafına “Gazete” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve internet haber sitesi” ibaresi eklenmiş, bendin (b) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkranın (2) numaralı bendine “başka,” ibaresinden sonra gelmek üzere “bir internet haber sitesi ve” ibaresi eklenmiş, bentte yer alan “bir” ibaresi “bırer” şeklinde değiştirilmiş, fıkranın (4) numaralı bendine “başka gazeteler veya” ibaresinden sonra gelmek üzere “internet haber siteleri ya da” ibaresi eklenmiştir.

“a) İhaleler, ihalenin yapılacağı yerde çıkan bir gazete ve bir internet haber sitesinde duyurulur.”

“b) Gazete çıkmayan veya internet haber sitesi yönetimi bulunmayan yerlerdeki ihalelerin ilanı, bu fıkranın (a) bendindeki süreler içinde Basın İlan Kurumu İlan Portalında yayınlanır.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 26'ncı maddede 1 adet önerge var, okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı “Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin 26'ncı maddesiyle 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 17'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) alt bendinde yapılması önerilen değişiklikteki “bir gazete” ibaresinin, “iki gazete” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turan Aydoğan
İstanbul

Süleyman Bülbül
Aydın

Zeynel Emre
İstanbul

Alpay Antmen
Mersin

Tufan Köse
Çorum

Rafet Zeybek
Antalya

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Değişiklikle yerel gazeteler için önemli gelir kaynaklarından olan ihale ilanlarının yayınlanacağı yayın kuruluşu sayısı ikiye çıkarılmıştır.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

26'ncı maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 26'ncı madde kabul edilmiştir.

27'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 27- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan “gazetelerin en az ikisinde” ibaresi ile (2) ve (3) numaralı alt bentlerinde yer alan “gazetelerin birinde” ibareleri “bir gazete ve bir internet haber sitesinde” şeklinde değiştirilmiş, dokuzuncu fıkrasına “aracılığıyla” ibaresinden sonra gelmek üzere “bir internet haber sitesi ve” ibaresi eklenmiş ve onuncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İhalenin yapılacağı yerde gazete çıkmaması veya internet haber sitesi yönetimi bulunmaması halinde ilan, aynı süreler içinde Basın İlan Kurumu İlan Portalında yayınlanır.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, söz talebi? Yok.

27'nci maddede önerge yok.

27'nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 27'nci madde kabul edilmiştir.

28'inci maddeyi okutuyorum:

Madde 28- a) 5187 sayılı Kanunun 11 inci ve 13 üncü maddelerinin birinci fıkraları ile 27 nci maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarına “Basılmış eserler” ibarelerinden sonra gelmek üzere “veya internet haber siteleri” ibareleri, 15 inci maddenin birinci fıkrasında “basılmış eserlerde” ve 20 nci ve 21 inci maddelerde “yaygın süreli yayınlarda” ibarelerinden sonra gelmek üzere “ve internet haber sitelerinde” ibareleri, 18 inci maddenin üçüncü fıkrasında “bu yazının” ibaresinden sonra gelmek üzere “iki internet haber sitesi ile” ibaresi eklenmiştir.

b) 13/6/1952 tarihli ve 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasına “gazete” ibaresinden sonra gelmek üzere “, internet haber siteleri” ibaresi eklenmiştir.

c) 9/6/1930 tarihli ve 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanununun 2/A maddesinin birinci fıkrasına “onbeş gün önce” ibaresinden sonra gelmek üzere “bir internet haber sitesi ile” ibaresi eklenmiş, fıkra da yer alan “bir defa” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

ç) 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 166 ncı maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “karar” ibaresi “bir internet haber sitesinde veya ilan talep” şeklinde değiştirilmiştir.

d) 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan “biri gazetede ve ayrıca elektronik ortamda” ibaresi “bir gazete ve bir internet haber sitesi ve ayrıca Basın İlan Kurumu İlan Portalında” şeklinde değiştirilmiştir.

e) 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 104 üncü maddesinin birinci fıkrasının üçüncü bendinin birinci cümlesine “gazetede” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve bir internet haber sitesinde” ibaresi, bendin ikinci cümlesine “gazetelerden birinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve bir internet haber sitesinde” ibaresi eklenmiştir.

f) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 47 nci maddesinin birinci fıkrasına “Resmi Gazete,” ibaresinden sonra gelmek üzere “internet haber sitesi,” ibaresi eklenmiş, fıkra da yer alan “gazetelerden” ibaresi “gazeteler ve Basın İlan Kurumu İlan Portalından” şeklinde değiştirilmiştir.

g) 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan “mahalli gazete” ibaresi “bir mahalli gazete ve bir internet haber sitesi” şeklinde değiştirilmiştir.

ğ) 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasına “yerel gazeteler” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve internet haber siteleri” ibaresi eklenmiştir.

h) 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “mahalli gazete çıkıyor ise, bu mahalli gazetelerden birisinde ve” ibaresi “çıkan bir gazete ve bir internet haber sitesi ile” şeklinde, fıkarda yer alan “bir” ibaresi “biri” şeklinde değiştirilmiş, Kanunun 19 uncu maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “mahalli gazetede ve” ibaresi “bir yerel gazete ve bir internet haber sitesi ile” şeklinde, fıkarda yer alan “en az bir defa” ibaresi “en az birer defa” şeklinde değiştirilmiştir.

ı) 24/5/1984 tarihli ve 3011 sayılı Resmi Gazete’de Yayımlanacak Olan Yönetmelikler Hakkında Kanunun 2 nci maddesine “veya” ibaresinden sonra gelmek üzere “internet haber sitesi ya da” ibaresi eklenmiştir.

i) 21/6/1987 tarihli ve 3402 sayılı Kadastro Kanununun 2 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “varsa yerel gazetede” ibaresi “bir yerel gazete ve bir internet haber sitesinde” şeklinde, 22 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “varsa yerel gazete” ibaresi “bir yerel gazete ve bir internet haber sitesi” şeklinde değiştirilmiştir.

j) 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 7 nci maddesinin beşinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “internet” ibaresi “bir internet haber sitesi” şeklinde değiştirilmiştir.

k) 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 713 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “gazeteye bir defa” ibaresi “bir gazete ve bir internet haber sitesinde” şeklinde değiştirilmiştir.

l) 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1000 inci maddesinin üçüncü fıkrasına “bildirmeye”, 1350 nci maddesinin birinci fıkrası ile 1384 üncü maddesinin ikinci fıkrasına “şartıyla” ve 1385 inci maddesinin birinci fıkrasına “ilan,” ibarelerinden sonra gelmek üzere “bir internet haber sitesi ve” ibareleri eklenmiştir.

m) 5/3/2020 tarihli ve 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanununun 16 ncı maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan “kendi internet sitesinde veya gerekli gördüğü diğer uygun yöntemlerle” ibaresi “kendi internet sitesi dahil gerekli gördüğü tüm yöntemlerle ve bir gazete veya bir internet haber sitesinde” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, söz talebi Sayın Çakırözer’in.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, daha önce geneli üzerinde de ifade etmiştik ama bir kere daha kayda geçmesi için söylemek isterim. Şimdi, bu kanun teklifiyle ve özellikle de bu maddenin de yer aldığı birkaç maddeyle internet sitelerinin de ilanlardan faydalanması uygulamaya geçiriliyor. Tabii ki internet haber sitelerinin bir kanunun olması, kayda geçmesi vesaire önemlidir ama gazetelerin bugüne kadar yaşamakta olduğu baskıların, işte, sansürlerin, ilan ambargoların şimdi aynı şekilde internet sitelerine de yapılacak olması ya da onların da karşılaşılabileceği tabii, burada bizlere kaygı veren en büyük husustur. Bir başka kaygı veren husus da: Gazetelere zaten zor yetmekte olan -özellikle yerel basına- Basın İlan Kurumunun kaynaklarının şimdi internet sitelerinin de eklenmesiyle tabii gazetelere giden payın azalacağı ve Anadolu’da yerel yazılı basının çok zor durumda kalacağı hususuyla karşı karşıyayız, bu birinci bölüm. İkinci bölümüyse, yine geneli üzerindeki görüşmelerde hem biz hem de meslek örgütleri dile getirmişti hatırlarsanız, yerel televizyonların, radyoların bu kanun teklifinin kapsamı içinde

olmaması çok büyük bir eksiklik. Anadolu basını bitmekte, her birimiz illerimizde görüyoruz, çok zor koşullarda çalışıyorlar. Ayrıca kendilerinden dolar üzerinden uydu kira bedelleri alınmakta. Bu kanun teklifinin hiçbir yerinde televizyonlara, radyolara en ufak bir kolaylık, en ufak yarar bulunmamakta. Ve gazeteler zaten kapandı, illerimizde gazeteler hafta sonu çıkmıyor. Sizlerin illeri nasıl? Ama bizde böyle, çoğu birleşmek zorunda kaldı, bir bölümü sayfalarını azalttı. O yüzden bu hâliyle tabii, teklifi getiren değerli milletvekillerimizin bilgisi de olabilir, acaba televizyonlara yönelik, radyolara yönelik bir uygulama katılamaz mı? Ayrıca, gazetelerin ilan gelirlerinin artması yani internet siteleri geldiğinde azalmak durumunda kalacak, gelir kaynaklarını kaybedecekler. Bu konuda bir hazırlık var mı? Bir düzenleme var mı? En önemli eksikliklerden biri olarak gazetelerin gelir kaynaklarının azalması ve televizyon ve radyoların bu kanun teklifinin kapsamına ısrarla alınmıyor olmasını kayda geçirmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz Sayın Çakırözer.

Evet, 28’inci maddede 1 adet önerge var, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı “Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin 28’inci maddesindeki “fırkada yer alan” ibarelerinin, “fıkradaki” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turan Aydoğan
İstanbul

Süleyman Bülbül
Aydın

Zeynel Emre
İstanbul

Alpay Antmen
Mersin

Tufan Köse
Çorum

Rafet Zeybek
Antalya

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, gerekçesi açıklandı.

Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

28’inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 28’inci madde kabul edilmiştir.

29’uncu maddeyi okutuyorum:

Madde 29- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 217 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma

MADDE 217/A- (1) Sırf halk arasında endişe, korku veya panik yaratmak saikiyle, ülkenin iç ve dış güvenliği, kamu düzeni ve genel sağlığı ile ilgili gerçeğe aykırı bir bilgiyi, kamu barışını bozmaya elverişli şekilde alenen yayan kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

(2) Suçun, failin gerçek kimliğini gizlemek suretiyle veya bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, yukarıdaki fıkraya göre verilen ceza yarı oranında artırılır.”

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Biz cepheden karşıyız.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, Sayın Emre.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, şunu söyleyerek başlayalım. Dünyada genel olarak temel hak ve özgürlüklerin korunması ile kamu düzeninin korunması arasında bir denge aranır ve bu dengede de işte, bir yandan toplumların huzur ve güven içerisinde yaşaması hedeflenir, öte yandan da aynı oranda hak ve özgürlüklerin korunmasının,

bireysel olarak insanların kendilerini demokratik bir ortamda özgürce ifade edebilmelerinin önünün açık olması gerekir.

Şimdi bizde şöyle bir temel problem var yani bu kanunun içeriğine gelmeden evvel, toplumda ve bizdeki en büyük çekincelerin sebebi Türkiye’de... Ben birçok konuşmada da söyledim “Türkiye’de yargı, ideal düzeydeydi, tamamen bağımsızdı ve AKP iktidarı döneminde bu hâle geldi, bağımlı bir ilişki hâline geldi.” şeklinde bir iddiada değilim ama şöyle bir gerçek var; yargının siyasallaşması Türkiye’de hep bir tartışma konusuydu, bu, bütün cumhuriyet tarihinden itibaren baktığımızda hep tartışılır, konuşulur ama son dönemde yargının araçsallaştığı bir dönemin içerisine geldik yani yargı mevcut iktidarın rahatsız olduğu, işine gelmediği, sıkıntı gördüğü, kendi iktidarının devam etmesi gerektiği için faydalı gördüğü iş ve işlemlerde taraf hâline gelmiştir. Şimdi buradaki fark büyük bir farktır. Bugün yani şunu çok net söyleyebilirim: Mesela, bu gazeteciler, basın özgürlüğü açısından baktığımızda ya da vatandaşlar arasında iktidarı destekleyen ya da desteklemeyenler olarak ayırdığımızda hukukun eşit bir şekilde, iki tarafa eşit şekilde uygulanmadığı çok net ortadadır. Bu, açılan davalardan, hakaret davalarından, işte, emsal kararlardan... Yani kimse şunu iddia edemez Türkiye’de: Efendim, “Çubuk’ta mahkeme tarafından verilen karar, Genel Başkanımıza yönelik o, sistemli, planlı saldırı sonrasında verilen karar iktidara mensup bir genel başkana karşı işlenseydi bile aynı suç, aynı şekilde cezalar verilir.” gibi iddiada bulunamaz. Bugün muhalif kimliği bilinen bir gazetecinin söyledikleri ile mevcut iktidar yapısını destekleyenlerin söylediklerinin hukuk önünde aynı şekilde değerlendirildiğini söyleyemez. Böyle onlarca örneği biz yaşadık. Buradaki kanuna gelinceye kadar da gerek Dijital Mecralar Komisyonunda gerekse ki bu süreçte zaman zaman, aralarda fikrimizi beyan ettiğimizde, sizler sorduğunuzda, “Acaba maddede bir düzenleme olur mu?” “Bir bakacağız, değerlendireceğiz.” gibi açıklamaların aslında yine bir yere oturmadığını görüyorum çünkü genellikle buradan zaten ana komisyon olarak yirmiyeye yakın toplandık, yirmi ayrı kanun teklifini görüştük ve bunların neredeyse böyle önemli sayılabilecek bir hususta ben bir değişiklik yapıldığına pek şahit olmadım; çok istisnadır yani belki bütünü içinde zaman zaman imza sahipleri tarafından, zaman zaman komisyon tarafından ortaya çıkan duruma göre ufak tefek değişiklikler olabiliyor ama bunlar böyle esaslı işler olmuyor genellikle. Dolayısıyla bu en tartışmalı madde yapılan onca itiraza rağmen, günlerce yapılan konuşmalara rağmen aynı yerde duruyor.

Şimdi, dezenformasyon meselesi dünyada, tabii, tartışmalı yani internet ortamının, sosyal medyanın bu denli geliştiği ortamlarda çeşitli düzenleyici işlemlere ihtiyaç duyuluyor yani yakın tarihli böyle Avrupa’da düzenleme yapılan şeyler de var. Yani bizim özellikle orman yangınları, işte, ne bileyim, salgın zamanında yapılan bazı açıklamalar ki o zamanlar daha işin başında, belli düzeyde, hele hele yanlış bilgi verildiyse büyük tartışma yarattığı, panik yarattığı da olmuştur şüphesiz; bu da işin başka bir kısmıdır. Bunları biz “Yok, hiç böyle bir şey olmuyor, olmayacak.” anlamında söylemiyoruz ama şimdi resmin büyüğüne bakarak konuşmak lazım. Mesela, şu anda, siyasetçiler olarak ya da gazeteciler olarak “Ya, arkadaş, işte, bir cami asla yakılmamıştır Gezi protestoları zamanında, kimse kimseye saldırmamıştır. ‘Başörtülü bacıma saldırdılar.’ söyleminin gerçekliği yoktur. Kamera görüntüleri bilmem kaç yüz cumadır ortada yoktur, açıklanacağı, söyleneceği yoktur.” dediğinde; e, peki, ne diyecekler? Ya, koskoca Cumhurbaşkanı yalan mı söyleyecek? Dezenformasyon kapsamında değerlendirilebilir. Bunu pekâlâ söyleyen herhangi bir gazeteci, vatandaş vesaire, değil mi yani? “Bilginin doğru olup olmadığına, bir bilginin, işte, gerçekliğine, yalanına kim karar verecek?” dediğimizde, burası, mevcut hukuk durumumuzu, mevcut sistemimizi, yürüyen, işleyen örnekleri gördüğümüzde ciddi çelişkili bir alan.

Bir örnek var, araştırma yaparken gördük bunu. Yani mesela Fransa’da seçime yakın zamanda dezenformasyonla ilgili bir kanun değişikliği yapılması mecliste çok ciddi tartışmalara sebebiyet

olmuş, hemen seçime yönelik bir hazırlık olduğu değerlendirilmiş.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Üç ay kala yapıldı.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Bu, evet, üç ay kala yapılmış ve orada da çeşitli şekillerde işte veto etmiş, parlamento tartışmış bunları, konuşmuş, demiş ki: “Bu, seçime yönelik yaptığınız bir hazırlık.” Dolayısıyla, mesela, bir yönüyle baktığımızda, burası oldukça problemli çünkü ben yani şu histe değilim. Emin olun, Türkiye’de milyonlarca insanın bir temsilcisi olarak bunu söylüyorum, milyonlarca insan da hukukun eşit uygulanmadığından ciddi rahatsız ve sosyal medyada özgürce eleştiri getirdiğinde, hiç hakaret etmeden aslında doğru bilgiyi ortaya koyduğunda bile soruşturmaya uğrayabileceği endişesine sahip. Bu kanunun gelmesinden bugüne kadarki gerek kamuoyunda yaptığımız görüşmeler, bize gelen mailler, gazeteci temsilcileriyle yaptığımız konuşmalar... Yani bu paniğin, bu endişenin sebebinin kök nedeni aslında bağımsız ve tarafsız bir yargının olmayışında düğümleniyor. Şimdi kanunun özeline gelince de üç yıla kadar hapis cezası, nitelikli hâlinde de bunun arttırılması; böylesine bir kanunun ilk defa yürürlüğe girdiğini düşündüğümüzde çok büyük bir hata olur. Yani ben hani niteliği itibarıyla bu kanundaki birçok şeye karşıyım ama arada konuştuğumuzda da arkadaşlarımıza da söyledim yani hiç olmazsa, buradaki bir işleyişi görmek adına, önce para cezası tartışılabilir, başka şeyler değerlendirilebilir çünkü bizim incelediğimiz örneklerde de neredeyse hiçbirinde -böyle çok istisnai belki kaçırdıklarımız vardır ama- böylesine yüksek hapis cezalarına yönelik bir şey tespit etmedik, görmedik; böyle örnekleri olanlar anlatabilir de bizim konuşmalarımızdan sonra.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Almanya beş yıl.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Nasıl?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Almanya beş yıl.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Anlatabilirsiniz benim konuşmamdan sonra ama Almanya’yla ilgili sizin izahınızdan sonra da ben de kendi bildiklerimi söyleyeyim yani hangi suçlarda bunu yapmışlar, getirmişler. Bizdekinden farkı nedir?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Nefret suçu.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sadece nefret değil orada.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Bire bir, sadece nefret değil ama sınırlandıkları alanlar var.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Siz konuşmanızı yapın Sayın Emre, Sayın Yıldız cevap verecektir.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Yani bizimki gibi değil, buradaki iş gibi değil.

Dolayısıyla şimdi bu için bir de şöyle bir noktası olacak. Şimdi, bizde vatandaş gazeteciliğinin kıymeti var. Yani nedir o kıymeti? Ya, vatandaş -atıyorum yani- bir hayvana eziyeti ilgilendiren bir şey olduğunda paylaşabiliyor, dile getirebiliyor ve bunun bir şekilde faydasını görüyor; bir kadına karşı şiddet vakasında bunu paylaşıyor, bunun faydasını görüyor; bazen yargıya yönelik karşılaştığı bir haksızlığı dile getiriyor, haykırıyor ve bunun faydasını görüyor. Yani şimdi burada sansür işin tek kısmı değil, otosansür de işin başka bir noktası hâline gelecektir; bakın, bu da ciddi bir endişe. Yani haklı olduğunu da düşünebilir, belki bundan toplumun faydası olacaktır ama paylaşım yapmakta çekineceği bir ortamı görmüş olacak. Siz önümüzdeki dönem içerisinde sadece sosyal medyada yaptığı paylaşımlarla ilgili bir otorite tarafından “Yalan.” denilerek peşpeşe gözaltıların geldiği ki burada, mesela, cezanın -bizim milletvekillerimizden Rafet Bey bahsederken yani hani kademeli olarak insanlar düşüncelerini bahsediyor- hiç olmazsa, bu, gözaltı sınırının altında kalan bir şey olması bile bir şeydir hani ama peşpeşe gözaltıların geldiğini düşünün, o daha sonradan dava açılmasa, açılmasa

beraat etse bile, şimdi, ortada şöyle bir sonuç ortaya çıkacak: İnsanlar, ne olursa olsun, kendi hak ve özgürlüklerinden kamu yararı kriterinin dışında bir şekilde bunlardan feragat edecektir. Kaldı ki şimdi, biz de çok yakın bir zaman içerisinde gerek “kamu düzeni” kavramı gerek genel sağlığı ilgilendiren kavram, “kamu güvenliği” kavramı, buralarda Türkiye’nin işte kahir ekseriyeti bir ittifak içerisinde değil, herkesin burada değerlendirmesi çok farklı yani birçok olayda “kamu düzeni” denilerek yapılan işlerde biz ayrı şekilde düşünüyoruz, gerek işte yakın zamanda uygulanan işlemlerde, işte, kanun hükmünde kararnamele, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde, bunlarda birçok yerde ayrı düşünüyoruz. Dolayısıyla bu durum yani şu ifade, mesela “sırf halk arasında endişe, korku, panik yaratmak amacı” burada özel kast belirleniyor; bunun tespiti ve bu bilginin de yine, ülkenin iç ve dış güvenliği, kamu düzeni ve genel sağlığıyla ilgili olup olmadığı nasıl tespit edilecek sorusu hakikaten çok kritik ve önem arz eden sorular.

Ve şunu da tabii söylemek lazım. Şimdi, demokrasilerde insanların enerjisini boşalttığı yani bazen kızgınlığını paylaştığı, işte, yazdığı ama yani bu, tabii, her zaman yüzde 100 kaynak belirtilerek, bir yere atıf yaparak bir bilgi paylaştığında, efendim, bir araştırmaya falan atıf yaparak olacak şeyler değildir. Bu, aynı zamanda, o toplumdaki belli bir birikimin de boşalmasına sebebiyet verir yani basın özgürlüğünün bir anlamıyla böyle çok büyük bir karşılığı olduğunu görürsünüz. Bugün dünyanın demokrasi açısından hani nispeten böyle bir ideal, demokrasi ülkesi olarak gösterebileceğim bir ülke yok benim ama nispeten iyi örnekleri gördüğümüz ülkelerde bunun ciddi faydaları olduğunu görüyorsunuz yani o toplumların gelişmesi, insanların kendini özgür hissetmesi, özgür yazı yazabilmesi, konuşması, bir endişe duymaması gibi kavramların büyük şeyi vardır. Bizim Adalet Komisyonunda görev yaparken... Biz, tabii, dile getiriyoruz; buradan kimler geldi, kimler geçti, bizlerin de bir süre sonra elbette görevimiz bitecek ama şu var: Türkiye’de yapılan yanlış uygulamaların, çıkarılan kanunların, etraflıca düşünülmeyen, belki o günün sıcaklığıyla, belki kısa vadede edinilecek bir fayda gözetilerek çıkarılan kanunların uzun vadede Türkiye çok ciddi zararlarını görmüştür. Üzerinden zaman geçmiştir, çeşitli kanun, düzenlemelerle... Sizin iktidarınız döneminde de olmuştur Sayın Başkan yani sizin iktidarınız döneminde getirilen kanunların bir kısmı çok kısa süre içerisinde tekrar geri çevrilmiş, yeniden düzenlenmiştir; böyle örnekler de vardır ama ortada yaşanan mağduriyetler, o, mağduriyet olarak kalmıştır. Buradaki mesela cezanın sınırı itibarıyla baktığımızda da çok rahat, her türlü ertelemenin, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasının, bütün bunların dışına çıkarabilmeye müsait bir sınır olduğunu görüyoruz. Türkiye’nin taraf olduğu anlaşmalar, çeşitli AİHM kararları, bütün bunlarla ileride baktığımızda, ciddi tazminat ödeme riskleri vardır. Türkiye’nin AİHM tarafından karşılaşılan mahkûmiyetleri gerçekten az değildir yani bu milletin vergileriyle çok ciddi tazminata mahkûm kalmaktadır. İlk geneli hakkında değerlendirirken şunu söylemiştim yani “Herkes bize düşman da biz böyle alıyoruz.” gibi değerlendirdiğimizde şu sorunun cevabını veremiyoruz: Neden en çok başvurulardan biri bizden gidiyor yani başvuruda neden ilk 2’deyiz? Bu kadar AİHM’in yargı yetkisini tanıyıp da o havuzun içerisinde yer alan ülkeler açısından neden en fazla başvuruyu Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları yapıyor? Demek ki gerek sosyal medyadaki içerik çıkarmayla ilgili talepler gerek bunların oransal sayısı, istatistikî bilgilere baktığımızda bu alandan da Türkiye’nin ciddi şekilde tazminat ödeme riskleri vardır.

Son olarak şunu söyleyeyim: Bir süredir Adalet Komisyonunda çıkarılan yasalara, getirilen düzenlemelere -yani biz bunu bu yasama döneminin çoğunda yaşadık- bakıyorsunuz, işte, spor yasası altında getirilen şeyler taraftar protestolarından sonra geliyor; bakıyorsunuz, derneklerle ilgili düzenleme geliyor, hemen peşine sivil toplum kuruluşlarının ve Dernekler Kanunu’nda, işte, örgütlenmeye balta vurabilecek, kayyum atamanın önünü açacak düzenleme geliyor; bir bakıyorsunuz, “Avukatlarla ilgili bir paket açıklanacak.” deniliyor, baroların bölünmesine ilişkin bir şey geliyor. E,

toplamda da peyderpey gelen düzenlemelere baktığımızda o açıklanan büyük hedeflerin gerek İnsan Hakları Eylem Planı gerekse, işte, Yargıda Reform Strateji Belgesi’nde belirtilen hedeflerin, amaçların tamamen dışında bir gündemle ilerleniyor. Buradaki konuşulan şeyi de bunun devamı niteliğinde görüyoruz. Biz şu ana kadar yaptığımız itirazlarda, evet, mesafe alamadık ama henüz Komisyondan da geçmiş değil, kanunlaşmış da değil, sağlıklı bir şekilde düşünüp bunun, en tehlikeli madde olarak gördüğümüz bu maddenin tekliften çıkarılmasını öneriyoruz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz Sayın Emre.

Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Teklifin 29’uncu maddesiyle Türk Ceza Kanunu’nda yeni bir suç tipi getiriyoruz. Bu suç tipinde özellikle “halk arasında endişe, korku veya panik yaratmak” çok subjektif ifadeler, “endişe, korku veya panik”. Halk arasında endişe, korku veya panik yaratmak saikiyle iç ve dış güvenlik, kamu düzeni, genel sağlık, 3 tane, yine birbirinden subjektif ve kişiden kişiye, hâkimden hâkime değişecek husus. Gerçeğe aykırı bir bilgiyi kamu barışını bozmaya elverişli şekilde... Kamu barışı kime göre? Yine, hâkimin keyfine göre alenen yaymak suçunu düzenliyor. Allah’tan 2’nci fıkra ile ilgili olarak iktidar milletvekili arkadaşlarımız bir önerge veriyor ve oradaki kafa karışıklığını düzeltiyorlar ama bu maddenin düzenlenmesi, bu maddenin kanunlaşması hâlinde iki önemli husus var. Siyasi olanını önce söyleyeyim: Siz burada insanların sosyal medya paylaşımı yapmaktan caydırmak için, korkutmak için baskı aracı olması için bu maddeyi seçim sathımeline girilmişken getirmek istiyorsunuz. Bir yıldan üç yıla kadar ağır hapis cezası... Türkiye’de hırsızlar dışarıda, uyuşturucu kaçakçıları dışarıda, tonla uyuşturucuyla yakalananlar sokakta geziyor, artık uyuşturucu kaçakçılığını postayla, kargoyla yapmaya çalışanlar bile 1’inci celsede tahliye ediliyor ama sosyal medyada herhangi bir paylaşım yapan bir kişi bu getireceğimiz 29’uncu maddeye göre, Türk Ceza Kanunu’na ekleyeceğimiz bu maddeye göre hemen gözaltına alınabilecek. Hakkında dava açılmasa bile veya dava açılrsa beraat etse bile toplumda esas panik ve korkuyu bu şekilde yaymak istiyorsunuz. Seçim sathımeline bir korku iklimi oluşturarak insanların muhalefet yapmasını engellemek, muhalefet yapanları sindirmek ve iktidarınızı bu şekilde devam ettirmeyi amaçlamak istiyorsunuz.

İşin hukuk tekniği açısından gelirsek siyasi saiklerinizi bir yana bırakalım, bu hüküm Anayasa’nın temel hak ve özgürlükleri düzenleyen 13’üncü maddesine, haberleşme hürriyetini düzenleyen 22’nci maddesine, düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetini düzenleyen 26’ncı maddesine açıkça aykırıdır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, biliyorsunuz, Anayasa’nın 90’ıncı maddesine göre, Türk mevzuatında Anayasa hükmüdür, orada da Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin ifade özgürlüğünü düzenleyen 10’uncu maddesine açıkça aykırılık teşkil etmektedir. Bir madde getireceksiniz ve bu maddeyi siyasi saiklerle kullanacaksınız ve Anayasa, birçok hak ihlaline sebep olacaksınız ve Türkiye de zaten Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden birçok tazminat cezası alıyor, bunu da artıracaksınız.

Ha, şunu söylemekte yarar var: Bu maddeyi uygulamaya geçmeden, ceza davaları açmadan iktidarınız bitecek. Bu maddeyi de Cumhuriyet Halk Partisinin iktidarında herhâlde ilk haftalar içinde kaldıracağız diyorum.

Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz Sayın Antmen.

Sayın Zeybek...

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, yeni bir suç oluşturuyoruz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Oluşturuyorlar.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Yani oluşturuyorlar, tabii yani sonuçta Komisyon oluşturuyor, Genel Kurulda da dilerim değişir.

Ama neden ihtiyaç duyuldu? Yani özellikle de ceza içeren böyle bir maddeyi ne, hangi ihtiyaçla ortaya koyuyorsunuz? Açıkçası, ta, baştan söyleyeyim, bu tamamen basını baskı altında, tehdit altında tutmak; amaç budur, kesinlikle budur.

Ama değerli arkadaşlarım, bakınız, eğer bir ülkede basın baskı altındaysa o ülkede siz demokrasiyi ayakta tutamazsınız. Açıkçası, bugün çok az sayıda olan muhalif basını da susturmak istiyorsunuz yani basının yüzde 95-96'sı zaten sizin kontrolünüz altında, yandaşınız ama oradaki azıcık basının bile konuşmasına, fikirlerini ileri sürmesine tahammül edemiyorsunuz. Bakın, bunun demokrasiyle bir ilgisi yoktur. Arkadaşlar, bu, ancak diktatörlük olan ülkelerde olur. Yani bu kadar baskı altına almayı nasıl kabulleniyorsunuz? Eğer bu madde bu şekliyle kanunlaşsın yarın içinizdeki gazeteci arkadaşlar da tutuklanır.

“Yalan” diyorsunuz. Değerli arkadaşlarım, bu yalanı en çok devlet söylüyor, devlet; devlet yalan söylüyor. Ne yapıyorsunuz?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Mesela?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – TÜİK.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – TÜİK söylüyor.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Cevap verirsiniz Sayın Yıldız.

Arkadaşlar, konuşmaya devam edelim, cevap verecek, Feti Bey toplam cevap verecek.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Müdahale ettirmeyin Sayın Başkan.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Tamam, siz devam edin Sayın Zeybek.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Maliye Bakanı “Mayısta enflasyon düşecek.” diyor Sayın Başkan.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Teşekkür ederim.

Arkadaşlar, bakın, nasıl o yargının talimatla iş yaptığını kabullenmiyorsunuz, TÜİK'in yalan söylediğini de kabullenmiyorsunuz ya. Ya, bu kadar gerçeklere karşı gözünüzü kapamayın. Biliyorsunuz, ben biliyorum, siz biliyorsunuz bu ülkede neler olduğunu. Bu ülkede TÜİK'in yalan söylediğini biliyorsunuz, bu ülkede yargının talimatla iş yaptığını biliyorsunuz ama kabullenmek istemiyorsunuz. Ya, bu gerçekleri bir görün. Bakın, yargı, yarın bunu uygulayacak hâkimler...

Değerli arkadaşlarım, bakın, bu ülkenin İçişleri Bakanı aylar önce “10 bin dolar rüşvet alan siyasetçi var.” dedi. O zaman İçişleri Bakanı dedi ki: “Savcılığa bilgi vereceğim.” Verdi mi? Savcı bir şey yaptı mı? Rüşvet suçları -hukukçular bilirsiniz, hepiniz hukukçusunuz gerçi- resen soruşturulan suç değil mi? Ne yaptı savcı? Hiçbir şey yapmadı, yapmaz, talimatı almıştır, ona göre yapar. Yani bu gerçeği nasıl örtbas etmeye çalışıyorsunuz?

Bakın, Serik'te 500 bin liralık bir rüşvet olayı oldu. Sizin bir belediye başkanının rüşvet aldığı iddiasını da 2 bakan açıkladı hem de. İki yıl oldu tam, dosyayla ilgili hiçbir şey yapılmadı. Yahu iki yılda bir rüşvet olayında hem de 2 bakanın da ortaya attığı bir rüşvet olayında hiçbir şey yapılmamasını kabulleniyor musunuz? Böyle bir şey olabilir diyor musunuz hukuk devletinde? Arkadaşlar, hukuku bitirdiniz, yapmayın. Bu yargıyla hiçbir yere gitmez bu ülke. Yani bu demokrasi ve yargıyı eğer bitirseniz bu ekonomiyi falan düzelterek diye düşünmeyin hiç, düzeltemezsiniz, daha kötüye

gidecektir. Ya, hep söylüyoruz, her yerde yazıyor “Adalet mülkün temelidir.” Yahu adaleti yok etmeyin, bu adalet inanın bir gün size de lazım olacak, yapmayın bunu. Bu maddeyi mutlaka çekin, eğer çekmeme konusunda çok kararlıyız diyorsanız üst sınırı iki yıla düşürün arkadaşlar. İyi niyetle söylüyorum bakın, mutlaka çekin, eğer illaki çekmeyeceğiz diyorsanız iki yıla düşürün.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Tümden çeksinler.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Hayır, tümden çeksinler ama inat ediyorlarsa iki yıla düşürsünler diyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Biz teşekkür ederiz.

Sayın Altıntaş...

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Benim başka bir komisyonda görevim vardı fakat 29’uncu madde bence bu yasanın en önemli maddesi, o yüzden geldim. Ben hukukçu değilim fakat bana göre burada muğlak ifadeler var; örneğin “gerçeğe aykırı bir bilgiyi” ifadesi var. Şimdi bu gerçeğe aykırılığı kim tespit edecek?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Mahkeme.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Mahkeme tespit edecek, peki. Yani yoksa bir devlet kurumu veya BTK gerçeğe aykırı olduğuna karar verirse o biraz hâkim kararı... Peki, “kimse” yani “yayan kimse” bu “kimse” ifadesinin içindeki gerçek kişi mi, tüzel kişi de olabiliyor mu? Yani bu bir platform mu, kişi mi? Burası da bence muğlak bir ifade. Dolayısıyla, sayın kanun hazırlayıcılarımız da buradalar, vekillerimiz...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Tüzel kişilere hapis cezası verilmez.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Şahıs, peki, bunu bir platform yayıyorsa şahıs yaydı mı demektir? Bunu ben tam anlayamadım yani orada bir... Yani ben bir platform üzerinde bir yayın yaptığım zaman

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Platformu da şahıs kullanır.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Açıklama yapacağız.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Evet, evet, sağ olun, teşekkür ediyorum. Bunun açıklanması lazım. Ben, burayı anlamadım, muğlak ifadeler...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet Hocam, siz buyurun, siz anlatımlarınızı yapın, teklif sahibi arkadaşlarımız cevap verecek.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Yani şimdi mesela bir kamyondan inen sığınmacıları yayınlarsak bu, kamu düzenini bozucu olarak nitelendirilebilir mi? Yani hukukçu olduğunuz için soruyorum, dolayısıyla bunların netleştirilmesi lazım, bu hâliyle ben bu yasanın özellikle sosyal medyayı en çok kullanan gençler adına –ben de bir üniversite hocası olduğum için gençlerle beraber oldum yıllarca– onlar adına bu yasanın bu şekliyle korkuya yol açtığını düşünüyorum.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Hocam, gençler S-400...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Özel...

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Avrupa Birliği yasalarında muhatap platformlar ve yasanın ruhuna baktığımız zaman...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hocam tamamlıyor.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – ...Avrupa Birliğinde yasada vatandaş platformlardan korumak

veya platformların vatandaşı yanıltmasından korumak esas alınmış, bizde ise vatandaşı yayın yapmaktan korkutmak esas alınıyor. Dolayısıyla, bu yasanın bizim gençliğe yapabileceğimiz ciddi bir engel olacağını düşünüyorum. O yüzden de “Sosyal Medyama Dokunma” diye kırmızı kurdeleyle bu yasaya tepkimi dile getiriyorum, bunu da gençlere örnek olsun diye ben de taktım, yoksa bu çeyrek altın değil.

Saygılarımı sunuyorum.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Sanırım sizden başka takan yok Hocam.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Evet, ben tekim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler değerli Hocam.

Sayın Özel...

(Uğultular)

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar, dinliyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Komisyonun değerli üyelerini, tüm milletvekillerimizi, sayın basın mensuplarını, sivil toplum örgütlerinin, meslek örgütlerinin değerli temsilcilerini ve Meclisimizin değerli emekçilerini saygıyla selamlıyorum. Geçen hafta geneli üzerindeki konuşmada uzun uzun bahsetmiştim aslında. Tabii, 29’uncu madde bu teklifin can damarı. 29’uncu madde olmasa belki bu teklif olmaz yani bu teklifin bütününe baktığımızda zaten “dezenformasyon” adı altında yeni bir sansür maddesi ve artık gazetecileri, Fahrettin Altun’un gazeteci saydıklarına gazeteci denip geri kalanını mesleklerini özgürce yapabilecekleri şekilde çalışacakları bir imkân bırakmama maddesidir. Ben şöyle söyleyeyim. Yani bu 29’uncu madde okunduğu şekliyle ve bir değişiklik yapılmazsa -bütün temennimiz geri çekilmesidir ama- bir değişiklik yapılmadan verilirse ve geriye dönük uygulanmaz ama uygulanacak olsa iki tane fezleke hazırlanması lazım; bir tanesi Sayın Feti Başkanın Genel Başkanı Devlet Bahçeli’ye, bir tanesi de Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan’a. Neden? Halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçu; böyle bir suç varmış. Biz, İstanbul’da miting yaptık, -detaylarını anlatmayayım- Gezi aileleri iki yaşında çocuklarıyla çıktı. Gezi’nin sloganı “Her yer taksim, her yer direniş; her yer Gezi, her yer direniş.” Bu sloganı kendisi de itiraf ediyor, bir gazeteci manipülasyon yapmış -nasıl diyor “Hepsi birden şey yaptı, falan atladı.”- “Her yer Kandil, her yer direniş.” Bunu mesela AK PARTİ’nin herhangi bir Grup Başkan Vekili, bir milletvekili attı, sildi, bir genel başkan yardımcısı attı, sildi, karşımda oturan hiç kimse sahiplenmedi. Yapmaz yani mahcup olacağın bir şey yapar mısın? Benim de ödüm kopuyor bazen. Böyle bir şey gerçekmiş sanıyorsun, yanlış bir şey yapacaksın. Dezenforme edilmek fena bir şey, insanı, siyasetçiye zor durumda bırakır. Dört gün boyunca kimse sahiplenmedi, Sayın Bahçeli “prompter”dan okudu bunu, dedi ki: “‘Her yer Kandil, her yer direniş.’ diye atılan sloganlara haddini bildirmedi, burada bize konuşuyorsun.” Halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçu bu. Normalde bir hukuk devleti olsa, bunu geçirseniz ve sonra böyle bir şey yapılsa tak diye fezleke gelmesi lazım.

Sayın Recep Tayyip Erdoğan dön dolaş şimdi “Cami yaktilar.” demeye başladı. 476 cumadır iskelede saldırıya uğrayan kadının görüntülerini bekliyoruz. Ama hem de salı gününden mübarek cuma gününe atf yapıp işte “Üstü çıplak, deri eldivenli bilmem ne tipler başörtülü bacımı dövdüler, çocuğunun üstüne bilmem ne.” E, nedir o? Hem de halkı infiale sürüklemek. “Kaynağını açıkla.” diyeceksin. Sayın Bahçeli kolay, artırım yok onda, onun kaynağı belli. O, yandaş gazeteciyi gösterecek o üç yıla kadar üst sınır, Sayın Erdoğan da bir de yüzde 50 artıracaksınız, kaynağını da açıklayamaz. Nasıl açıklayacak? O yüzden şimdi yaptığınız işe bir dönüp buradan bakın.

İkincisi, geçen toplantıda anlattım, hikâyeleri anlatmayacağım ama rahmetli anneannemin dediği “Ayarımı bozduğunuz kantar gün gelir seni tartar.”ı gelecek sene bugünlerde bu kanunlar nasıl uygulanacak meselesini bir düşünün. Bu kadar keskin bir kılıcı böyle ortalığa koymak falan yanlış işler. Siz bizim iyi niyetimize güveniyorsunuz. Yani bu kanunu CHP döneminde olsa da nasılsa bunlar öyle yapmaz, böyle yapmaz. Bir yapan çıkarsa duman olursunuz. Ben bir şey söyleyeyim. Bu kanun böyle olacak, şimdi buradan ağız dolusu bir cevap beklerim cevap sırasında. Bu kanundan gazeteciler yargılanacak mı yargılanmayacak mı?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Yargılanmayacak.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Yargılanmayacak.” diyor Sayın Feti Yıldız, tutanağa geçiyor.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Anlatacağız onu, önergemiz var, onu orada anlatacağız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Lütfen anlatın, açıklıkla anlatın.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Önerge var, değerlendireceğiz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya, tamam.

Sayın Feti Yıldız, Sayın Başkan; nerede değişiklik yapıyorsunuz? Basın Kanunu’nda. Sonra gazetecilere diyormuşsunuz ki: “Ya, merak etmeyin, bundan size bir şey olmaz.” Bir kere, o önergeyi görelim, gerekçeyi dolu dolu anlatın, bir de buradaki bu suçta ne olacak? Bu suçtan bal gibi gazeteci yargılanacak, siz ne diyeceksiniz biliyor musunuz? “Türkiye’de gazetecilik yaptığı için ya da haber yaptığı için yargılanan yok, o kişi herhangi bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı sıfatıyla halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçunu işlediği için yargılanıyor.” diyeceksiniz. Bu bizim pratiğimizde yok mu? Yoksa şimdi bu kadar gazeteci içeri giriyor, çıkıyor, hiçbir tanesi gazetecilik suçundan girmedik çünkü ya ajan ya terörist ya bilmem başka bir şey, ne görürseniz. Yani öyle bir yere geçiyorsunuz ve karşı taraftaki herkesi bir şeyle itham ediyorsunuz. Siz vatansever, herkes vatan haini. Siz, ülkesini seven, öbürleri beka sorunu. E, böyle yapınca bir de HSK’de kurmuş olduğunuz hegemonya; istediğiniz yere istediğiniz hâkim. Yalan mı? Bir seyyar giyotini İstanbul’da ceza vermek istediğiniz her mahkemeye, 4 mahkemeye, 5 mahkemeye gezdirip, onu orada yapıp yapıp, siyasi karşılığını onun alıp, sonra da adamı siyaseten ödüllendirip Bakan Yardımcısı yapmadınız mı? Yani bunların yaşandığı bir ülkeden konuşuyoruz, yoksa dezenformasyon kanunu lazım mı? Hakikaten lazım, “illallah” dedik. Siz, bir rahatsız oluyorsanız biz beş rahatsız oluyoruz ama bunun gerçekten bir yargı bağımsızlığında ve gerçekten gazetecilik mesleğini etkilemeyecek, gençleri sansürlemeyecek, Türkiye’de daraltılmış basın özgürlüğü alanına nefes aldırın, özgür basını zora sokmayacak veya onların çalışmalarını imkânsızlaştırmayacak bir şekilde düzenlemek lazım.

Çaresi ne? Çaresi şu: 1 Ocak 2023’te yürürlüğe girecek, bunu bugün de geçersen öyle girecek, haftaya da geçersen, bir ay sonra da geçersen, 1 Ekimde de. Dedik ki: Başta basın meslek örgütleri buraya güzel bir yuvarlak masa yaparız yani akıl birliğiyle, ortak akılla bir yuvarlak masa yaparız, bu konuda çok tecrübeli, basında emek vermiş arkadaşlar var, bir de o alanın seçilmişleri var. Onları çağırırsınız, oturursunuz, görüşürsünüz, biz de katkı sağlarız. Yani niyetiniz halisse bu yaz çok iyi geçer bu yasa için, teklif için, sonra getirirsiniz güzel bir yasayı geçiririz hep beraber. Ha, “Biz ikna olmadık.” E, sayınız yine var, o zamana kadar yine yaparsınız ama yürürlük tarihi yine 1 Ocak 2023 olsun. Bana kalsa hiç olmasın, hiç acelesi yok ama geri çekmiyorsanız hiç olmazsa böyle bir işi yapmak lazım.

Vallahi ben sabah bir toplantıdaydım. Toplantıda Cumhuriyet Halk Partisinde grup başkan vekilliği, Meclis başkan vekilliği yapmış değerli büyüklerimiz, ben... İç Tüzük Hazırlık Komisyonu, geçiş dönemi İç Tüzük’üne neler teklif edeceğiz, parlamenter sistemle ilgili anayasa değişikliğine uygun İç Tüzük hazırlığı... Bakın, odama gidelim, notlara bakalım. Kim istiyorsa, çok değerli arkadaşlar gelsin.

Bakın, muhalefetin söz haklarını kısıtlama falan değil, Cumhuriyet Halk Partisinin iktidarda olduğunu, Millet İttifakı'nın iktidarda olduğunu hesap ettiğimiz, kurguladığımız yerde bütün çalışmalar, bütün yaklaşımlarımız... Mesela demişiz ki: En az yılda yirmi gün muhalefetin önerdiği genel görüşmeleri görüşelim. Şimdi arkadaş itiraz ediyor: "Ya, Meclis o kadar sıkışıyor ki bu yirmi gün o kadar az bir şey değil." O zaman diyoruz ki: Böyle bir genel görüşme alınması durumunda cuma günü Meclis otomatik çalışma kararı almış olsun ve Meclis TV yayın yapıyor olsun. Meclis TV maddesine de bunu ekleyin, bilmem ne yapın. Böyle geliştirici şeyler yapıyoruz, sizden de bu beklenir ya.

On dokuz yıl iktidar olacağım, oturacağım, sonra Fahrettin Altun'un her yerde... Bir de ya, buna nasıl sabrediyorsunuz, bilmeyorum. Yani biz, hepimiz partimizin emekçilerine, bizim danışman arkadaşlarımıza çok nazıgiz; hepsi bizlerden razıdır. Mutlaka sizinkiler de öyledir. Ama ya, bu, Fahrettin Altun gibi bir... Nasıl yetkili bir bürokrat? Ne bu ya! Ne bu! Dinliyor musunuz, neler konuşuyor? "Meclisimiz çıkaracak, bilmem ne yapacak." "Türkiye düşmanlarına had bildirmek üzere..." Yok "gecikmeden" yok "bilmem ne yaparak..." Nasıl katlanıyorsunuz buna ya? Demiyor musunuz: "Kardeşim, bürokratsın, senin işin o. Ben senin işine karışmam, sen benim işime karışma." Bir de billboard yaptırdınız ya, dünya kadar, 1'e 99; "evet" lehine. Yasama tekeli Meclisin olacak. Yasama tekeli Meclisin, RTÜK Başkanı RTÜK Kanunu müjdeliyor. Fahrettin Altun dezenformasyon yasasını müjdeliyor, takip ediyor. Ya, bir de hani dinime küfreden Müslüman olsa, akıl alır gibi değil.

Fahrettin Altun suçüstü yakalandı. Belediyenin belgeleri var, tutanakları var, mahkemeye de sunuldu, mahkeme de kabul etti. Fahrettin Altun Boğaziçi ön görünümüne aykırı pergola yaptırmış, bunu da Cumhuriyet gazetesi haberleştirmiş, birkaç gazete haberleştirmiş. Yapıldığı doğru. Gazeteciler hem de haber yaptıkları için çatır çatır yargılanıyorlar. Bu olsa Fahrettin Altun'u şimdi... Evine pergola yaptıran değil, haberi yapan yargılanıyor memlekette. Ya, gitmiş, yazı var, hemen sökmüşler, bilmem ne yapmışlar; sonra tutuyor, hâlen daha oradan gazetecilerle uğraşıyor bu adam ya yani güya meslektaşlarıyla veya birlikte olacağı kişilerle.

Bazı yerlerde... Bakın, şimdi, vesayet, vesayet, vesayet... Her türlü vesayete itirazım var. Ben Meclis üzerindeki her türlü vesayetten de nefret ediyorum. Bakanlar: Atanmış Bakan Mecliste "İnşallah kalkınma, Sanayi Bakanlığı, kanunu gelecek hafta..." diyor veya -çok saygı duyuyorum- Sağlık Bakanı -gerçi artık tüm kredisini tüketti ama meslektaşımız, gayret ediyor falan- "Salı günü sağlık çalışanlarının istediği yasa Meclisten geçmiş olacak..." Yahu, ne haddine ya! Ben diyor muyum, Sağlık Bakanlığının yetkisinde olan meselelerle ilgili biz çıkıp bir şey söylüyor muyuz? Bakan bakanlığını bilecek, hele hele bu sistemde, bürokrat adam. Bakandan ayar yiyecek bir Meclis, Fahrettin Altun'dan talimat alan bir Meclis, bu kabul edilebilir bir şey değil.

Bakın, on dokuz yılın sonunda "Askerî vesayetle mücadele ettik." Yaparken o FETÖ'yle birlikte çok haksızlıklar, çok kötülükler de yaptınız da ama ne askerî vesayet ne bakanların vesayeti ne de böyle, atanmış üst düzey bürokratların vesayetini reddetmek lazım. Bakın, ben Fahrettin Altun için her şeyi söylerim, sıkıntı yok ama size yakışır, bana yakışmaz, size yakışır. Bu lafı bana bırakmanız size yakışmaz. Fahrettin Altun'a bir babayiğit ya, bir had bildirse, "Herkes yaptığı işi bilecek, o sınırlarda kalacak." dese yapmayacak bu adam bunu. On dokuz yılın sonunda oturduğunuz koltuklarda "Gerçek dışı bilgi var, yayanlarla baş edemiyor." böyle bir şey yok, bunu yapmayın. Bu öz güvensiz yasama biçimini kesinlikle doğru bulmuyoruz.

Muğlak ifadelerle sığınmayın, muğlak ifadeler başınıza bu sefer yargı vesayeti getirir. Yarın herhangi bir asliye cezaodaki herhangi bir yargıç alacak, efendim, neymiş, "Failde özel kast, gerçeğe aykırı bilgide özel nitelik, eylemde elverişlilik aranacak." falan filan. Bunu eline aldı mı adam, duman eder sizi. Ya, sizin beni sevdiğiniz kadar sizi seven bir hâkime denk gelebilirsiniz, dikkat edin,

yapmayın bu işleri. Ben kimin ne “tweet”ler attığını, ne “tweet”ler sildiğini, akşam dokuzdan sonra bazı partilerin genel başkan yardımcılarının nasıl “tweet”ler yazıp nasıl “tweet”leriyle muhatap olduğumuzu biliyorum. Yapmayın bu işleri, doğru işler değil bunlar.

Burada Cumhuriyet Halk Partisi olarak, net olarak şunu söylüyorum: Bir yanlışın içindediniz. Bu, iki ucu keskin bir bıçak. Bunun bir ucunu Türkiye’de yaşayan herkes adına tutulabilecek bir hâle getirip gerçek keskin tarafından yararlanmak lazım. Bu, tutanın da eline verdiğimiz de elini yaralar, hepimizi yaralar. Böyle, fanteziyle oluşturulmuş ve “Nasılsa devir bizim devrimiz.” diyerek yapılmış yasalardan hiçbir fayda görmeyeceksiniz. Ha, şunu dersanız, “Biz yarın da iktidarda taraf değiştiririz, yine biz iktidardan taraf oluruz.” vallahi bizim burada oralar dolu, kimse yarın, bugün getirdiği bu maddeler uygulamaya geçtiğinde “Hadi biz de bu taraftan olalım, biz milletin, devletin tarafındayız.” falan filan... Vallahi artık devleti bu ikircikli, bu samimiyetten uzak, bu sadece kendi siyasetini kollayan, devleti kurumlarıyla, kurallarıyla aşındıran mantıktan bir kurtarmamız, bir restorasyonu sağlamamız lazım. Bunun için hazırlıklarımız tam, elimizden geleni yapıyoruz. Yapsanız da yani gelecek sene altı ay süreyle, bu kanunu tüm muhalefete karşı kullansanız da öyle bir şey ki millet bir kararı verdi mi uygular. Bir karar verilmiş. Biz öyle görüyoruz.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Siz öyle görüyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O karar verildikten sonra ne kadar çabalasanız kurtarmaz. Çünkü neden? Şu anda mesele şu: Siyaseten Titanic’in içindediniz ve sürekli orkestraya “Bir şey yok, daha yüksek çal.” diyorsunuz. Bir şey var; yaslandınız, gidiyorsunuz. Bizi bunlar yıldırılmaz ama gazeteciler konusunda iyi bir düzeltme ve o konuda tam bir teminat beklemekle beraber; her zamanki kandırmacayla “E, gazetecilikten değil, bir birey olarak dezenformasyon suçundan attık içeriye. Gazetecilikten yargılanan yok.” diyeceğiniz günleri de görüyoruz.

Bu Komisyona kıymet veriyoruz, bu Komisyon önemli bir Komisyon, hukukçulardan oluşan bir Komisyon, kanun yapan Mecliste kanunu yapmayı ama yapmazdan önce uygulamış, kanunlara göre yargılamalarda bulunmuş, eksiğini aksağını bilen, gerekçesiyle birlikte bir bütün olduğunu bilen ve özellikle bu yasaların uygulanmasında bir tereddüt oluştuğunda tutanaklara kadar gidilebildiğini bilen insanlardan oluşuyor. O özenle tutanaklara konuşmak önemlidir, samimi konuşmak önemlidir ama esas doğrusu, bu şartlar altında aceleye getirmeden, bunu ilgili meslek örgütleriyle ve tüm taraflarla birlikte müzakere ederek önümüzdeki dönemin ilk yasama faaliyeti olarak bunu ayırmak daha önemlidir.

Anlayışınız için, sabrınız için teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Biz teşekkür ederiz.

Sayın Erel...

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin kamuoyunda da en çok tartışılan maddesi 29’uncu maddesi.

Biz, bugün Sayın Genel Başkanımızın defalarca uyguladığı gibi, gruptaki kürsüyü genç bir öğrenciye bırakmıştık. Kendisinin ifadesi aynen şöyle: “Özgürlüklerimize müdahale ediliyor. Dikkat etmekten hareket edemez hâle geldik.” Netice itibarıyla, bu kanun teklifi de gençlerimizin üzerinde bir kâbus gibi, bir kara bulut gibi dolaşmakta ve bu yasanın paydaşlarına baktığımızda, topluma baktığımızda, böyle bir karamsar tablo var. Yani milletle inatlaşmaya, toplumla inatlaşmaya ne gerek var? Endişeniz nedir bu maddeyi dile getirmekle? Gerekçelere baktığımızda, gerekçelerin inandırıcı olmadığını, samimi olmadığını görmekteyiz. Netice itibarıyla, gençlerin içerisinde fiziki ortamda harcayamayacakları bir enerji var yani hepimizin çocuğu var, hepimizin torunu var. Bu enerjiyi

harcayamadıkları zaman da ya duvara tırmanıyor ya kanepeye tırmanıyor ya dedeye...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Küfür etmiyorlar.

AYHAN EREL (Aksaray) – Yok, bizim çocuklar da küfür etmiyor. Küfür aciz insanın işi. O küfür edenleri biz farklı tutuyoruz.

Netice itibarıyla bu gençlerin enerjilerini boşaltacağı en doğal alan da sosyal medya oluyor. Bu sosyal medya 3-5 kendisini bilmez insanın gayriahlaki...

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Öyle 3-5 değil.

AYHAN EREL (Aksaray) – ...gayri hoş olmayan paylaşımlarından dolayı tüm gençleri töhmet altında bırakmak, onların duygularına, düşüncelerine, fikirlerine böyle bir pranga vurma şeklinde getirilen yasa teklifi maalesef gençlerimizi karamsarlığa sürüklüyor. Geçen de söylemiştim; gençler arasında yapılan ankette, gençler fikirlerini, düşüncelerini sosyal medyada paylaşmayı bırakın, en yakın arkadaşıyla paylaşmaya bile çekiniyor. Yani bu kadar korku atmosferi içerisinde olan, fikir özgürlüğünün, düşünce özgürlüğünün, bilişimin, iletişiminin olmadığı bir ortamda gençlerin ileriye dönük hayalleri, düşünceleri olmadığı bir ortamda, Türkiye Cumhuriyeti devletinin, Türk milletinin geleceği ne oranda parlak olur bilemiyorum. Bunun hukuki değerlendirmesini yaptığımızda, Anayasa'nın 13, 22, 26, 28'inci maddelerine aykırı olduğunu; yine hukuk devleti ilkesi açısından Anayasa'nın 2'nci, 13'üncü, 19'uncu ve 38'inci maddelerine aykırı olduğunu görmekteyiz.

Biz, tabii, Feti Abi'nin sözüne inanırız. Ben duymadım ama duyan arkadaşların ifadesi şu: “Bu yasadın, daha doğrusu 29'uncu maddeden gazeteci arkadaşlarımız kesinlikle etkilenmeyecek.” şeklinde bir beyanınız olmuş.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Her zaman söylüyoruz yani mümkün değil. Bunu ben söylemiyorum, Türk Ceza Kanunu'nun 238'inci maddesi söylüyor.

AYHAN EREL (Aksaray) – Bu, sizin de...

Ama günümüze baktığımızda -demin Özgür Bey'in ifadesine de yaklaşık bir ifade- bu memlekette yolsuzluğu yapanlar yargılanmıyor, yolsuzluğu yazarlar yargılanıyor. Yani belki kanunlarınızda herhangi bir sıkıntı yok ama bu kanunları uygulayan insanların bir yerlere “şirin görünme” adı altında yaptıkları herkesçe malum. Yani ben şimdi Feti Bey'e ne kadar güzel saçlarınız var dediğimde bunu birisi hakaret olarak sayıyor ama Feti Abi bana “Ne kadar güzel saçlarınız var.” dediğinde “Yok.” diyor -lafın gelimi- “Siyasetçiler her türlü eleştiriye açıktır.” diye karar veren hâkimlerimiz, savcılarımız var. Bu hayatın gerçekleri Abi. Ama demin de dediğim gibi, adalet herkese lazım, kanunlar herkese lazım. Dolayısıyla, bugün siyasi iradeye şirin görünmek isteyenler, yarın iktidara gelen diğer bir siyasi iradeye şirin görünmek isterler. Oysa adaletin terazisi dümdüz olmalı diyoruz.

Biz, toplumu daha germemek adına, gençleri karamsarlığa itmemek adına bu maddenin çıkarılmasını istiyoruz.

Yine kamuoyunda şöyle bir algı var, deniliyor ki: “Seçimlerde gençlerin veya muhalif düşüncelerin sosyal mecrada, dijital ortamda paylaşımlarının, görüşlerinin engellenmesi adına böyle bir yasa getiriliyor.” Ben Ahmet Bey'e de Feti Abi'ye de inanıyorum. Böyle bir düşüncenin olmadığı söyleniyor. Buyurun gelin, o zaman, bu yasanın yürürlük tarihini 1 Ocak değil de 1 Temmuz 2023 olarak değiştirelim.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecek. Başkanım da yanlış değerlendirdi; 29'uncu madde yayımı tarihinde yürürlüğe girecek.

AYHAN EREL (Aksaray) – O zaman, böyle bir şeyiniz yoksa yani böyle altında, arkanızda B planı

yoksa buyurun gelin, bu yasayı, bu maddeyi seçimlerden sonra uygulayalım. Vatandaşın bu duyguları da karamsarlıkları da ortadan kalsın diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Erel, teşekkür ederiz.

Sayın Kabaoğlu...

Arkadaşlar, tabii, makul süreyi gözetmenizi istirham ediyorum, hatırlatıyorum.

Hocam, buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

29’uncu madde konusunda, özellikle, öncelikle belirtilmesi gereken husus şu: Bu maddenin Anayasa’nın 25, 26 ve 28’inci maddeleri çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiğine göre, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 10’uncu maddesi çerçevesinde ve orada öngörülen ölçütler ışığında değerlendirilmesi gerektiğine göre, önce bu maddelerde öngörülen yöneticilere ilişkin ölçütler ile yurttaşlara ilişkin ölçütler ayırımına bir bakmak gerekir. Görev ve sorumluluklar. “İfade özgürlüğü görev ve sorumluluklar da içerir.” kuralı Sözleşme madde 10; esasen, sözleri ve açıklamaları toplum bakımından, toplumsal düzen bakımından, toplumsal yaşayış bakımından etki edecek kişiler için öngörülmüş bir kuraldır yani örneğin, çok üst düzeyde bulunan bakanlar, başbakanlar, cumhurbaşkanları, parti başkanları gibi. Buna karşılık, yurttaşlar açısından ise özgürlük alanı elden geldiğince geniştir, bu şekilde görev ve sorumluluklar öngörülmemektedir; hatta yöneticilere yönelik olarak kullandıkları ifade özgürlükleri rahatsız edici de olsa, incitici de olsa yöneticilerin katlanması gereken ifadeler olarak addolunur çünkü ülkeyi yöneten kişiler, siyasetçiler yurttaşların kamusal yaşama dair, siyasete dair görüşlerine rahatsız edici de olsa katlanmak durumundadırlar.

Şimdi, bu ayrıma göre; bizim Anayasa’mıza ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ne göre, yöneticilerin ifade özgürlüğü dar, yurttaşların ifade özgürlüğü ise geniştir. Ancak son yıllarda tanık olduğumuz süreç tersine dönmüş bulunuyor; yöneticilerin ifade özgürlüğü her gün yurttaşlara veya yurttaşların bazı kesimlerine hakaret edecek eşige ulaşmakta fakat yurttaşların en mütevazı görüşlerini, en demokratik eleştirel görüşlerini dile getirmeleri bile yaptırıma tabi tutulabilmektedir. Böyle bir ters orantı var. Bunu bir olgu olarak kabul etmek gerekir. Benden önceki konuşmacılar da zaten bunları somutlaştırdılar, özellikle Özgür Özel çok somut örneklerle bunları betimledi.

Şimdi, böyle bir durum karşısında iken acaba bu düzenleme, bu madde; Anayasa madde 26 karşısında, 28 karşısında ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi madde 10 karşısında ne ifade ediyor? Birinci konu; burada yer alan kavramlar 26’ncı maddede yer almıyor, 28’inci maddede yer almıyor, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nde yer almıyor. Örneğin, “Sırf halk arasında endişe, korku ve panik yaratmak saikiyle...” Bu kavramlar demek ki hem Sözleşme’ye yabancıdır hem de Anayasa’mıza yabancıdır. Peki, bu yabancı kavramlar anayasal metne yabancı olduğuna göre, o zaman bu, Anayasa’ya aykırı değil midir? Bu konunun yanıtını, bu yasa teklifinin eş önericilerinden Sayın Feti Yıldız geçen hafta açıklamaya çalıştı ve aynen şöyle dedi: “Ülkemizde yalan haber yaymaya yönelik Ceza Kanunu’muzda sadece bir madde bulunmaktadır. Bu madde de savaş durumlarını kapsamaktadır yani bildiğimiz bu suç Türk Ceza Kanunu’nun 323’üncü maddesinde düzenlenmiştir. Savaş sırasında kamunun endişe ve heyecan duymasına neden olacak veya halkın maneviyatını sarsacak veya düşman karşısında ülkenin direncini azaltacak şekilde asılsız veya abartılmış veya özel maksada dayalı havadis veya haber yayan veya nakleden veya temel millî yararlar zarar verebilecek herhangi bir faaliyette bulunan kimseye beş yıldan on yıla kadar hapis cezası verilir. Eğer bu fiil propagandayla ya da askerlere yönelik olarak yapılırsa bu ceza bir misli olarak artırılır.” diyor ve birkaç cümle daha...

Fiilin savaş sırasında işlenmesi lazım. Bu, 323'üncü madde barış zamanında işlenmez. Birinci koşul bu. Bu fiil asılsız olacak, abartılmış olacak, özel maksada dayalı havadis ve haber yaymak ve bunları abartmak şeklinde olacak. Bu suç bir tehlike suçudur. Şimdi görüşmekte olduğumuz kanun teklifinde de 29'uncu madde benzerdir ama barış zamanındadır. Şimdi, buradaki sorun, Sayın Yıldız'ın açıkladığı konu, aslında savaş zamanında işlenen bir suçun, barış ortamında yürürlükte olan hukuk düzenine aktarılmasıdır. Peki, bunun farkı nedir? Bunun farkı şudur: Şu anda, bizim anayasal düzenimize göre, hak ve özgürlük ölçütleri açısından 15'inci madde yürürlükte değildir çünkü 15'inci madde, temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasının durdurulmasına ilişkin; yalnızca OHAL'de, seferberlik hâlinde ve savaş hâlinde yürürlüğe konulan bir maddedir. Şimdi, burada bile -birinci fıkrasında- ölçülüdür, durumun gerektirdiği ölçüde ancak sınırlanabilir veya askıya alınabilir ancak ikinci fıkrada yer alan güvencelere, "insan haklarının sert çekirdeği" adını verdiğimiz güvencelere kesinlikle ve hiçbir zaman savaş ortamında bile dokunulamaz. Şimdi, bu açıdan bakıldığında zaman, Sayın Yıldız'ın son cümle olarak söylediği... Ben tabii atladım, tutanaklardan okuyorum bunları. Şimdi, 29'uncu maddede en çok tartışılan madde; sırf, halk arasında endişe, korku ve panik yaratmak amacıyla ülkenin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini ve genel sağlığıyla ilgili gerçeğe aykırı olduğunu bildiği bir bilgiyi kamu barışını bozacak şekilde alenen yaymak suç olarak düzenlenmiştir. Şimdi, bu, aslında savaş ortamı için öngörülen formüldür. Bana göre, o da Anayasa'ya aykırıdır ama tabii ki ona girmiyoruz fakat bu savaş durumu için düzenlenen bir maddenin olağan anayasal düzen yürürlükte iken düzenlenmiş olmasının aslında üzerinde ciddi olarak tartışılması gerekir. Sayın üyelerin dile getirdikleri gibi, bunun derhâl geri çekilmesi gerekiyor çünkü zaten, Anayasa madde 26 fıkra ikide yer alan ölçütler, AİHS madde 10 fıkra ikide yer alan sınırlama ölçütleri yeterlidir, bunlar bile çok geniştir, öznel değerlendirmelere neden olmaktadır.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hocam, toparlayalım.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Tabii, toparlıyorum zaten.

Bu bakımdan, bunları belirttikten sonra, bu madde ayrıca teknik olarak, Anayasa Mahkemesinin ve Avrupa Mahkemesinin yasanın niteliğini tanıdığı, tanımladığı kararlarına da tamamen aykırıdır çünkü bu özellikle pilot kararlarında vurguladığı gibi, öngörülmez bir maddedir, sonuçları öngörülmezdir. Dolayısıyla, kişi, özgürlüğünü kullanırken, kişinin saikinin araştırılması hemen her iki tarafa da takılacaktır; Anayasa Mahkemesi de "Bu öngörülemezdir." diyecek, Avrupa Mahkemesi de böyle diyecektir. Bu, daha baştan iptal edilmesi gereken bir yasal düzenlemedir. Uzağa gitmeye gerek yok, diğer yasal düzenlemeler konusundaki kararlarına gitmeye gerek yok; geçen hafta zikrettiğimiz üzere, Anayasa Mahkemesi, 5651 sayılı Yasa'nın 9'uncu maddesini pilot kararıyla Anayasa'ya aykırı bulurken teker teker nasıl düzenlenmesi gerektiğini sıralamış bulunuyor somut bir biçimde. Hele hele böyle bir karar varken, Anayasa madde 153'ün son fıkrasına göre Anayasa Mahkemesi kararları bağlayıcıyken, Anayasa madde 11 hepimizi bağlıyor iken, Anayasa madde 2 hukuk devletini öngörüyor iken doğrusu bu maddeyi hâlâ bizim tartışıyor olmamız son derece esef vericidir.

Ben inanıyorum ki kimseyi incitmeden, bu madde tümüyle geri çekilecektir. Zira bu madde olmasa da zaten Anayasa'da yer alan ölçütler, bu maddeyle amaçlanan ve gerekçesinde açıklanan hususların gerçekleşmesi için yeterli olacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Kaboğlu.

Sayın Bülbül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 217’nci maddesinde değişiklik yapılmasına ilişkin hazırlanan madde metni nitelikli yasama açısından, hukuk tekniği açısından sorunlu bir madde metnidir. Bu madde metninin nitelikli yasama açısından sorunlu olması, Anayasa’nın 2’nci maddesinde yer alan hukuk devleti açısından da sıkıntı yaratmaktadır. Bildiğiniz gibi, uygulamada, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarında, terör konusunda, maddelerin içerisinde bulunan tanımlamaların çok geniş olduğu ve muhalif olarak hak arama özgürlüğünü kullanan kişilere yönelik “terör” sıfatının kullanılmasının yaygın olduğu konusunda birçok karar verilmiştir. Onun için, yapılacak bir kanun teklifi, hazırlanacak bir kanun teklifinin hukuk devleti çerçevesinde öngörülmesi, ölçülülük ilkesine ve hukuki belirlilik ilkesine ve uygulamada takdir yetkisinin özgürlükler dışında kullanılmasının engellenmesi açısından hukuki belirlilik çerçevesinde olması gerekir. Bu konuda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin onlarca kararı vardır. Şimdi önümüze gelen düzenlemeyle Türk Ceza Kanunu’nun 217’nci maddesine eklenen halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yaymayla ilgili metni okuyalım. Düzenleme “Sırf halk arasında endişe, korku veya panik yaratmak saikiyle, ülkenin iç ve dış güvenliği, kamu düzeni ve genel sağlığı ile ilgili gerçeğe aykırı bir bilgiyi, kamu barışını bozmaya elverişli şekilde alenen yayan kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Suçun, failin gerçek kimliğini gizlemek suretiyle veya bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, yukarıdaki fıkraya göre verilen ceza yarı oranında artırılır.” metniyle gelmiş durumda. Şimdi, burada bakalım; burada “halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma” diye bir yeni bir suç tipi yaratılıyor. Bu suç tipi hangi gerekçeyle yaratıldı? Şimdi, bu konuda imza sahipleri diyor ki: “Bu düzenleme, sosyal medyada paylaşım yapanlarla ilgili dezenformasyon gerekçesiyle yasaya ekleniyor. Bu maddenin, basın özgürlüğüyle, gazetecilerle ilgisi yok.” O zaman, yoksa şimdi önümüze gelen yasa teklifi Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi. Yani, niye Basın Kanunu içerisinde getiriyorsunuz? Bu, birinci soru.

İkinci soru ise, burada “halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma” adı altında, bu suç tipinde işinize gelmeyen her türlü bilgi, belge, rapor, istatistik bilinmesin, yayılmasın şeklinde bir düzenleme mi yapıyorsunuz diye bir kaygı var. Bu kaygı gazetecilerde var, bu kaygı sosyal medya kullanıcılarında var, bu kaygı burada konuşan muhalefet partiyeye mensup hatiplerde var.

Şimdi, bakıyoruz, bu maddeye göre halk arasında endişe, korku, panik yaratmak amacı “özel kast” olarak belirlenmiş. Arkadaşlar, bu özel kast ilk bakışta nasıl tespit edilecektir? Bir bilginin ülkenin iç ve dış güvenliğiyle, kamu düzeniyle, genel sağlığıyla ilgili olup olmadığı nasıl tespit edilecektir? Zira iç ve dış güvenlik, kamu düzeni, genel sağlık kavramlarının tanımı üzerinde görüş birliği bulunmamaktadır. Kişi, bir bilginin gerçek olup olmadığını nasıl bilebilecektir? Kişi, her sosyal medya paylaşımında bilimsel makalelere atıf mı yapacaktır? Kişi, her konuşmasında kaynakça mı gösterecektir? Yani, gerçeğe aykırılık nasıl temellendirilecektir? Yani, soru şu: Asılsız bilgi, tahrif edilmiş bilgi nedir? Hangi gerçeğe aykırı bilgiyi yayma fiili kamu barışını bozmaya elverişlidir? Gerçeğe aykırı bilgi ne surette yayıldığı zaman kamu barışını bozmaya elverişli olacaktır? Kamu barışı nedir? Yani, burada bu soruların cevap bulması gerekiyor arkadaşlar. Bu sorular cevap bulmadığı için getirilen bu yasa teklifi muğlak, hukuki belirlilik ilkesinden uzak, ölçülülük ilkesinden uzak ve Anayasa’nın 13’üncü, 22’nci, 26’ncı ve 28’inci maddelerine aykırı bir tekliftir.

Anayasa madde 13 “Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ancak kanunla sınırlanabilir.” hükmünü getiriyor. Burada, muhalif gazetecilerin çalışmalarıyla ilgili doğrudan bu madde uyarınca, yargılamaların önünü açma gayesi yok mudur? Bu konuda yani bu gayeye ilişkin hazırlanmış bir madde değil midir?

Anayasa’nın 22’nci maddesinde “Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır.” deniliyor. Haberleşme hürriyeti, özellikle sosyal medya kullanıcılarında özgürlüğün timsalidir.

Yani, vatandaşın haberleşme özgürlüğünü kullanması bu tür belirli olmayan, ölçüsüz, muğlak ifadelerle engellenecek midir?

Anayasa'nın 26'ncı maddesinde "Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim ve başka yollarla tek başına ve toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet Resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestisini kapsar." hükmü vardır. Bu düzenleme, Anayasa'nın 26'ncı maddesinde belirlenen ifade özgürlüğüne, kanaatleri açıklama özgürlüğüne aykırı değil midir?

Ve Anayasa'nın 28'nci maddesinde "Basın hürdür, sansür edilemez." diye belirtiliyor "Devlet, basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır." hükmü var. Yani, bu madde düzenlemesi gazetecilere uygulanmayacak da kimlere uygulanacak? Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin suç ve cezaların kanuniliği ilkesine ilişkin 7'nci maddesi ve ifade özgürlüğüne ilişkin 10'uncu maddesi ihlal edildiğinden dolayı ayrıca Anayasa'nın 90'ıncı maddesine aykırı bir düzenleme değil midir?

Değerli arkadaşlar, bu maddenin tümüyle teklif metninden çıkarılmasını öneriyoruz. Temel hak ve özgürlüklerin ihlali olan bu düzenleme basın özgürlüğünü sona erdirmeyi amaçlamaktadır. Bu düzenleme, bilgi ve fikir ile haber alma ve yayma haklarının ihlali, gezi döneminde ortaya çıkan yurttaş gazeteciliğinin engellenmesi, kamuoyu oluşturulmasının engellenmesi ve internetin özgürce kullanılmasının engellenmesi demektir. Yani, teklifte dezenformasyon, yalan haber, asılsız bilgi, tahrif edilmiş bilgi, yanıltıcı bilgi gibi kavramların hukuki bir tanımı da yoktur. Yani, kime göre yalan, kime göre asılsız? O nedenle, bu teklif, açıkça seçime yönelik bir sansür teklifidir. Bu teklif, hukuka aykırı, nitelikli yasamaya aykırı bir tekliftir. Bu teklif, muhalif kesimleri susturma teklifidir. Bu maddenin, dezenformasyon gerekçesiyle yasaya eklenen 29'uncu maddenin Anayasa'ya aykırılıktan dolayı mutlaka kanun teklifinden çıkarılması lazımdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler.

Arkadaşlar, makul süreye lütfen riayet edelim. Bütün arkadaşlarımızın söz hakkı... Çünkü tamamlamayı düşünüyoruz, bu hassasiyeti rica ediyorum, lütfen.

Sayın Köse, buyurun.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, diyalektikte bir anlatım var: "Mutlak gerçek, mutlak yanlış yoktur; her doğru yanlışı, her yanlış doğruyu içinde barındırır." diye. Şimdi, tabii, çok muğlak, hakikaten de çok muğlak. Niye böyle bir madde konuldu buraya, anlamak mümkün değil, bir anlamda da mümkün. Bu madde, mutlaka tekliften çıkarılmalı, mutlaka.

Şimdi, arkadaşlar, gerçeğe ulaşmak her zaman o kadar kolay değil; gerçek karartılabiliyor. Özellikle, devletin içerisinde yuvalanmış bazı mekanizmalar ya da devletin anayasal kurumlarının bir kısmının içerisindeki yöneticiler hakikaten gerçeği manipüle edebiliyorlar. Deliller gizlenebiliyor, gizleniyor yani aslında doğruyu, gerçeği söylüyorsunuz ama delilleri gizlemişler, delilleri karartmışlar. Gerçeğin ne olduğunu bilmek bazen çok zor.

Geçmişte, Suriye'deki iç savaşın başladığı yıllarda, zannederseniz, bir Amerikan basın-yayın organında kimyasal silah kullanımıyla ilgili bir makale yayınlanmıştı. Mesela, makale yayımlandıktan hemen sonra bizim Millî İstihbarat Teşkilatı bütün açılarıyla hesaplayarak bu kimyasal silahın ÖSO tarafından kullanılmadığını, onların bulunduğu noktadan atış yapılmadığını falan söylemişti. Yani, bu anlamda çok tehlikeli bir maddeye imza atıyorsunuz. Kaldı ki bunu uygulayacak hâkimlerin bazen ara karar yazdırmakta da zorlandığını görüyoruz. Komisyon başkanları işini iyi yapan tecrübeli katipleri

ara kararı yazsın diye, o hâkimlerin yanında çalışanlar diye veriyorlar.

Ben, biraz da ironi yapayım; işin esasında, son cümle olarak da şunu söyleyeyim: Bana göre kovuşturma da izne tabi olsun, kovuşturma iznini de İletişim Başkanı Fahrettin Altun versin; o zaman kanun tam cuk oturur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Gürer, buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu anlamda, halkı yanıltıcı bilgi, doğru bilgi; tartışılacak konular. Ben, burada tarımla ilgili 3 tane noktaya değineceğim. Böyle bir düzenleme çıktığı zaman bu haberler nasıl kullanılacak veya bununla ilgili ne yapılacaktır?

Örneğin, Tarım Bakanlığı buğday ithalatıyla ilgili olarak “Hindistan’dan buğday ithalatı yok.” diye açıklama yaptı ve bununla ilgili söylenenlerin yalan olduğunu belirtti. Aradan iki ay geçti, Hindistan’dan buğdayın geldiğine dair belge ortaya çıktı. Şimdi, Bakanlığın yalanladığı süreç içerisinde bununla ilgili hangi işlem yapılacaktır? Belge ortaya çıkmasaydı o bilgi yalan olarak mı değerlendirilecekti?

İkincisi, ben geçtiğimiz dönemde, kasımda hastalıklı et konusunda basın toplantısı yapmıştım ve o toplantıda yurt dışından gelen etleri satıldığı mağazalardan aldık, dışına tortular çıkıyor, bunlarda bir sorun var dedim. Bakanlık “Ette hiçbir sorun yok.” dedi. Ocak ayına geldik, üç ay geçti, bu kez de etlerin bozuk olduğu, toplatılacağı açıklandı. Ağustosta gelmiş olan et ertesi yıl ocakta toplandı. Şimdi, bunu haber yapan arkadaşlarımız, burada yanıltıcı bilgi olduğu için, bu duruma göre, haber yaptıkları süreç içinde suçlu duruma düşüyorlar.

Sonra, nişasta bazlı şurup... Dünyanın her yerinde bilim insanları kanserojen etkisi olduğuna dair bu şurupla ilgili tartışıyorlar. Şimdi, bu yanıltıcı bilgi statüsüne alınacak ve biz artık nişasta bazlı şurubu eleştiremeyecek miyiz ya da bununla ilgili bir şey yazan “Yanıltıcı bilgi verdi.” diye suçlu duruma mı düşecek?

Keza, sentetik tatlandırıcı... Dünyanın her yerinde, sentetik tatlandırıcının insan sağlığına zararlı olduğu bilim insanlarının ifadelerinde yer alıyor. E, Türkiye’de 2015’ten beri kullanılıyor; bununla ilgili bir değerlendirme yapılmayacak mı ya da GDO’lu yemler hayvanlara yediriliyor; bunlarla ilgili “Bilimsel araştırma yapilsın.” demek suça mı girecek?

Gerçeklerin bu şekilde açığa çıkmasının önünü kesecek düzenlemelerden toplum da zarar görür, ülke de zarar görür. Tartışılması, yazılması, konuşulması, bilgilerin doğru biçimde ortaya çıkması bu yöntemlerle gerçekleşir. E, Bakanlık yalanlıyor; bugün de kalkmış işte Venezuela’dan gelecek buğdayı, orada yapılacak tarımı anlatıyor. E, 2014’te, Sudan’da arazi alındığında Bakan Bey’e sordum “Oradan ne getireceksiniz?” dedim. Yazılı cevapta “Domates, salatalık getireceğim.” dedi. Kırk beş günde domates, salatalık buraya nasıl gelecek? Konteynerin fiyatı 15 bin lira; onunla buraya nasıl taşınacak? E, o bana yanıltıcı bilgi vermiş oluyor çünkü şimdi baktığımız zaman o verilerle ne yapacağını göremiyoruz. Bunun gibi, kamuoyunu doğru bilgilendirenler de, tarımla ilgili bilgi verenler de, bu açıklamaları yapanlar da bu maddeyle suçlu duruma mı düşecek? Bunun yeniden değerlendirilmesinin, düşünülmesinin “halkı yanıltıcı bilgi” kavramının kime göre, neye göre olduğunun, niçininin, nedeninin de sorgulanmasının doğru olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Gürer.

Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, bu madde, Türkiye’de, sadece basın özgürlüğünün değil, aynı zamanda gazetecilerin de ötesinde milyonlarca yurttaşımızın da ifade özgürlüğünü açık seçik ihlal edecek, kısıtlayacak, baskılayacak, sansürleyecek bir madde; o yüzden -bakın görüyorsunuz- sadece biz değil, hem basın meslek örgütleri hem ifade özgürlüğünü savunan diğer dernekler hem de sivil toplum bu maddenin metinden çıkarılması konusunda hemfikir.

Tabii, diğer komisyonlarda ve bu Komisyonun daha önceki görüşmelerinde bu madde görüşülürken teklifi getiren milletvekilleri “Gazeteciler yargılanmayacak.” dediler, buna ilişkin düzenlemelerden bahsediliyor. Yani, maddeyi buradan nasıl geçirirseniz geçirin bu kadar muğlak, bu kadar keyfiyete izin veren unsurlar bulunduğu sürece siyasetin etkisinde olan yargı sizin “Bu, kesinlikle olmayacak.” dediğiniz şeyi olduruyor. Üzülerek ifade ediyorum, aslında örneklerini birlikte yaptık. Nasıl yaptık? Hatırlayın, ben -en azından kendi milletvekilliğim süresince, ki burada aynı dönemde milletvekilliği yaptığımız çok sayıda arkadaşımız var değişik partilerden- en az 2 tane hatırlıyorum; yargı reformu getirildi, komisyonlardan, bu komisyondan ve Genel Kuruldan geçti. Orada açık seçik ne denildiğini hatırlatayım: “Artık bundan sonra düşüncesini açıklayan tutuklanmayacak, haber yargılanmayacak.” denildi ama bu, komisyonlardan, Genel Kuruldan geçtikten sonra yine gazeteciler yargılanmaya devam etti; yine vatandaşlar yaptıkları açıklamalar nedeniyle, yaptıkları paylaşımlar nedeniyle -öyle bir, on, yüz değil, binlerle ifade ediyorum- yargının karşısına çıkmak durumunda bırakıldılar, bırakılıyorlar. Sanırım, daha dün gördüm, 2021’in rakamları açıklanmış, yine, 40 küsur bin vatandaşımız hakkında Cumhurbaşkanına hakaret ettiği iddiasıyla soruşturma başlatılmış ve bunlardan yaklaşık 10 binin üzerindeki rakamda cezaî uygulamada bulunulmuş.

Gazetecilere dönüyorum tekrar, her ay en az 50 -bakın, en az 50, bazen fazlası var, eksiği yok- gazeteci hakkında yaptığı haber, yorum, “tweet”, paylaşım vesaire nedeniyle soruşturma başlatılıyor; mahkûm ediliyorlar, gözaltına alınanlar oluyor. İşte, bakın, Diyarbakır’da gazeteciler hâlâ serbest kalmadı, tutuklananlar oldu. O yüzden, yani biz burada... Siz “Ya, bu gazetecilerle ilgili değil, vallahi billahi böyle.” vesaire deseniz de bu kadar muğlak yani halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma, halk arasında endişe, korku, panik yaratma... Şimdi, neye göre, kime göre?

Birkaç örnek vereyim. Covid dönemini birlikte geçirdik, çok zor bir dönemdi, hepimizin ailelerimizle, yakınlarımızla acılar yaşadığı bir dönemdi. Hatırlayın, o sürecin başında tabipler bir şey paylaştığında yapılmadık kalmadı. Tabipler Birliğini hatırlayın, tek istedikleri topluma net bilgi verilmesiydi, şeffaf bilgi verilmesiydi. Hatırlayın, yine o dönemde vatandaşlar Covid’le ilgili bir şey yayınladığında gözaltılar başladı, sosyal medya mesajlarının takibi yapıldı, ortada bu kanun yokken yapıldı. Sonra yine hatırlatayım: “Dolar 10 lira olacak mı?” tartışmasını açtılar diye bu ülkede gazeteciler yargılandı, neyse ki beraat ettiler ama bu kanun yürürlükte olsa muhtemelen bir yıldan üç yıla kadar, bir de bunu toplu yaptıkları için bir buçuk yıldan dört buçuk yıla kadar hapis cezasıyla karşı karşıya kalacaklardı. Neydi tek yaptıkları? Doların 10 lira olup olmayacağını tartıştılar diye Bloomberg Haber Ajansı’nın muhabiri, Türkiye’nin en saygın ekonomi yazarları... O yüzden, bu hâliyle, bu son derece tehlikeli ve...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Çakırözer, toparlıyoruz efendim.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Tabii, bitiriyorum.

...sadece meslektaşlarım, gazeteciler için değil ama toplumun geneli için... Zaten ifade özgürlüğü alanında sıkıntılı durumdayız -istatistikleri saymayayım, zaten görüşmelerde hep sayıldı- daha da

geriye götürecek ama her şeyden önemlisi vatandaşların özgür bir şekilde düşündüğünü, eleştirisini, ifadesini açıklayabileceği ortamı -ki sosyal medyadır bu- karartmaya yönelik, vatandaşları korkutmaya, sindirmeye yönelik bir düzenleme. Türkiye’de demokrasiyi, hukuk devleti alanını -ki işte ben inanıyorum, bütün partilerin bu konuda el ele vermesi gerekir Millet Meclisi altında- ileriye değil, geriye götürecek bir düzenleme olduğu için bir an önce bunun tekliften çıkarılması lazım diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkürler.

Sayın Koç...

Lütfen, makul süreyi... Yani, aynı şeyleri tekrar ederek...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Başkan, gerçekten, bakın, tekrar etmeyle ilgili...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sonuç almaya, ekstra...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Başından itibaren böyle müdahale ederseniz konuşmayalım yani.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hayır, hayır; bakın, geneli üzerinde konuştuk, maddelere de atf yaptık.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Biz geneli üzerine konuştuk fakat, bakın, Başkan...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teknik konuşuyoruz, yorucu olmasın, aynı şeyleri dinlemeyelim.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Yani, şimdi, biz niye bu kadar önemsiyoruz özellikle bu maddeyi? Bakın, bundan sonraki maddeler -29’uncu madde, 30’uncu madde, 31’inci madde, 32’nci madde, 33’üncü ve 34’üncü madde- birbirlerine bağlı olarak ciddi şekilde özgürlükleri kısıtlayacak olan maddeler. Dolayısıyla, bu kanun teklifi yürürlükte olduğu sürece, siz bu kanun teklifinde ısrar ettiğiniz sürece biz üzerinde söz kurmaya devam edeceğiz. Sayın Başkan, şimdi, tekrara düşmemek adına ben de buna riayet ediyorum fakat hemen şunu söyleyeceğim: Şimdi...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar, psikolojik bir şeyden bahsediyorum; bakın, aynı şeyleri dinlemek herkesi yorar. Ben diyorum ki teknik bir çalışma yapıyoruz...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Yorsun ama siz...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Adalet Komisyonu, katkı sağlayın...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Yani, bu ne olacak biliyor musunuz? Gerçekten bu, toplumu yoracak bir kanun teklifi, bütün vatandaşları yoracak olan bir kanun teklifi.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Tamam, teknik katkı sağlayın.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bu nedenle, biz burada yorulalım ama biz burayla ilgili olan eleştirilerimizi dile getirelim. Sayın Başkan, eleştirilerimizin başında şu geliyor: Şimdi, bu 29’uncu madde ne demek? Bakın, bu 29’uncu maddede... Yediden yetmiş herkesin gözü kulağı şu anda Komisyonunda; bu net. Yani, herkesin bugünlerde konuştuğu “dezenformasyon yasası” dediği yasanın temelini, bu yasanın özünü oluşturan bir madde. Ha, neden özünü oluşturuyor; ben onu da birkaç örnekle açıklamak istiyorum. Birincisi şu, bu iktidarın yirmi yıllık süreç içerisinde geldiği nokta şu: Özgürlüklerin kullanılması konusunda, maalesef, çok cimri davranan bir iktidarla karşı karşıyayız. Yani, özgürlüklerin kullanılması konusuna geldiğimiz zaman vatandaşa farklı şekilde davranan; kamu görevlilerinin, mevcut halka yaklaşımı, siyasetçilere yaklaşımı, gazetecilere yaklaşımı söz konusu olduğu zaman da son derece bonkör davranan bir siyasal iktidardan bahsediyoruz. Nedir? Bunların örnekleri çoktur.

Peki, sizin vasıtanızla bütün Komisyon üyelerine, misafirlerimize ve bütün halkımıza şöyle bir şey soracağım: Özellikle özgürlükler kullanılırken bu kadar dar düşünen, bu kadar dar şekilde ölçüyü belirleyen bu iktidarda bu kanun teklifi getirilirken hangi ihtiyaca göre getirildi? Mesela, deniliyor ki: “Halk arasında endişe, korku veya panik yaratmak...” Son günlerde, sizin yirmi yıllık iktidarınızda hangi gün bir söylem, hangi gün bir haber, hangi gün mevcut olan gazetelerdeki, televizyonlardaki bir olay panik ve korku yarattı? Buna bir örnek verebilir misiniz? Bu panik ve korku yaratıldığı zaman sizin müdahaleniz ne oldu? Siz, bununla ilgili kanuni anlamda hangi eksikliği hissettiniz? Bunu neye göre getiriyorsunuz? Önemli sorulardan bir tanesi bu. Ha, durup dururken niye bunu getiriyorsunuz? Şunun için durup dururken getiriyorsunuz; bakın, sizin, iktidarınızın yaptığınız tek şey şudur: Bu son yıllarda halkın yararına olabilecek, toplumun yararına olabilecek, yeni özgürlükleri genişletebilecek tarzda hiçbir kanun teklifinde bulunmuyorsunuz. Neden bulunmuyorsunuz? Çünkü siz iktidarınızı artık gerçekten bir korku iktidarı hâline getirmiş durumdasınız. Bakın, insanlar çıkıp “Ben açım.” diyemeyecek. İnsanlar, sokakta veya karakollarda bir işkence olayıyla karşılaştığı zaman çıkıp buna karşı koyamayacak çünkü bunu dile getirdikleri zaman siz diyeceksiniz ki: Siz, dezenformasyon yapıyorsunuz, siz halkı yanıltıyorsunuz; dolayısıyla, sizin bundan dolayı gözaltına alınmanız gerekiyor.

Örnek mi istiyorsunuz? Örnekler çoktur. Bakın, ben geçen gün de örnek verdim; Van’da 3 kişi gözaltına alındı, Süleyman Soylu çıktı: Biz teröristleri yakaladık, bu teröristler gözaltına alındı.” dedi. Bu insanlar helikopterlerden atıldı, helikopterden atıldıktan sonra biri can verdi, yaşamını yitirdi ve bunu haber yapan gazeteci gözaltına alındı, cezaevine atıldı. Peki, başka neler oldu? Sayın Başkan, bakın, dünyada eşi benzeri olmayan, demokrasiyi rafa kaldıran bir iktidardan bahsediyoruz, bütün belediyelere kayyum atayan bir iktidardan bahsediyoruz. Bu belediyelerin, bu kayyumların bütün yolsuzluklarını, yapmış oldukları bütün kötülükleri dile getiren, haberleştiren 20 gazeteci şu anda gözaltında; bir kısmı serbest bırakıldı, bir kısmı da tutuklandı galiba, ben son haberi almadım. 20 gazeteci şu anda takibata maruz kaldı. Bu gazetecilere ilişkin olan nedir biliyor musunuz? Son aldığımız bilgilere göre deniliyor ki “Kullanılan dilin örgüt dili olması nedeniyle gözaltına aldık.” diyor. Nedir? Çalışmış oldukları kurumda gazetecilerin birkaçı sigortasız çalıştığı için bu insanlar gözaltına alınıyor “Siz örgüt üyesisiniz.” deniliyor. Buna benzer onlarca örnek var. Ben size birkaç tane örnek daha vermek istiyorum. Şimdi, bu kanun teklifinin en tehlikeli kısmı “terörle mücadele” adı altında bu getirmiş olduğunuz, terör örgütünün propagandasına yönelik olan ilkedir. Bakın, Türkiye’nin demokrasinin üzerindeki en büyük gölge şu anda Terörle Mücadele Kanunu’dur, Terörle Mücadele Yasası’nın yorumlanmasıyla ilgili olan meseledir. Siz buna çözüm getirmediğiniz sürece kim olursa olsun yapmış olduğu bir haber, halka getirmiş olduğu bir bilgiden dolayı -turnak içerisinde- Terörle Mücadele Kanunu’nun çerçevesine giriyor, hedefine giriyor ve bu kişinin tutuklanmasına neden oluyor. O nedenle, bakın, bu mesele nedir biliyor musun? Bakın, “tweet” atanların, haber yapanların, o “tweet”i paylaşanların, o “tweet”i “retweet”leyenlerin hepsi bu kanunun kapsamına girecek. Kimse burada farklı bir şeyler söylemesin çünkü biz uygulamalarıyla, binlerce uygulamalarıyla karşı karşıya kaldık. Sayın Başkan, ben size şunu söyleyeyim: Bakın, enflasyonla ilgili resmî rakamlar var, bir de en ENAG’ın vermiş olduğu rakamlar var. Şimdi, bu kanundan sonra ENAG’ın rakamlarını herhangi bir kişinin paylaşması durumunda bu kanunun çerçevesine girecek ve bunun hedefine girecek. Bakın, insanlar yoksullukla mücadele ediyor; bununla ilgili haber kesinlikle bu kanunun denetimine girecek. Bir örnek daha vereyim: Özellikle, Kocaeli F Tipi Cezaevinde olan işkenceyi kimse haber yapamayacak. Bir örnek, çok bariz bir örnek: Erzurum’da Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur’an kursunda çocuklara yapılan cinsel saldırı, istismar suçuyla ilgili yapılan haberlere ilişkin ilk önce bütün medya sessiz kaldı, hiç kimse sesini çıkarmadı, daha sonra bu halk tarafından yaygınlaşınca bu kişiler hakkında takibat başladı, soruşturma başladı ve sonunda bu insanların cezalandırılmasına karar verildi. Ben şunu da

söyleyerek sözüme son vereceğim: Bu kanun maddesi yeni bir kanun tipidir. Bakın, bu kanunla siz düşünce hürriyetini yok edeceksiniz. Türkiye’de gerçekten düşünceye dair birkaç tane kısıntı kalmışsa da siz bunu yok etmeye yönelik bir kanun getiriyorsunuz.

Gençlere yönelik olan şeyi de söyleyeyim, sözümü bitireceğim. “Z kuşağı” dediğimiz gençleri en çok ilgilendiren bu internet yasasını getirirken, burada bir çalışma yaparken hiçbir şekilde gençlere sormadınız ama gençlere yaptığınız nedir biliyor musunuz? Gençlerin KYK’dan almış oldukları kredilere yüzde 132 oranında zam yapıyorsunuz, gençlere reva gördüğünüz mesele budur.

Bu nedenle, biz bu kanun teklifinin siyasetçilere, Türkiye demokrasisine, demokratik bir topluma ve mevcut olan Anayasa’ya aykırı olduğunu düşünüyoruz. Bu şekilde olan bir yargının, taraflı olan bir yargının, özellikle denetim altına alınmış olan bir yargının bu konuda doğru karar vermeyeceğini düşünüyoruz.

Dezenformasyonla ilgili bir şey daha söyleyeyim, kapatıyorum, bakın, Adalet Bakanı ne diyor? Diyor ki: “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Kavala kararını uyguladık.” Nasıl uyguladınız? “Tahliye kararı verdik.” diyor. Tahliye kararı verdikten sonra arka kapıdan yeniden gözaltına alınıp tutuklanıyor. Biz böyle bir ülkede yaşıyoruz. Dolayısıyla, bu kanunu derhal bütünüyle geri çekin, eğer geri çekmeyecekseniz de en azından bu 29’uncu maddenin üzerinde yeniden bir çalışma yapılması gerektiğini belirtmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler.

Sayın Aydoğan...

Makul süreyi arkadaşlara hatırlatıyorum yine.

Buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Tabii.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi ben bir iki ifadeyi hatırlatarak... “Oluk oluk kan akacak.” Hatırladınız bu ifadeyi değil mi? O tarihte iktidarlar arası iyi olan şahıs, tüm toplumu gözümüzün önünde tehdit etti, özellikle sizin iktidarınıza muhalif olan kesimleri tehdit etti. Toplumda gerçekten panik yaratacak derecede de tehdit etti. Hatırlarsınız değil mi? Şimdi arkadaşlarımızın bağımsızlığını ve tarafsızlığını tartıştığı yargı, o tarihlere yakın 80 yaşında bir sanatçıyı da sizin iktidarınızı bir televizyonda eleştirdi diye sabah beşte gözaltına aldı. Bunu da hatırladınız. Aynı yargının içindeki unsurlardan bahsediyorum “Oluk oluk kan akacak.” diyen şahıs aylarca yargının önüne çağırılmadı. Soruldu buralarda, ben de sordum, Genel kurulda sordum: Ne yaptınız? Sonra, kırmızı plakalı araçlarla beraber -sanıyorum cumhuriyet savcılarına da bir parlamenter, savcılarınca da, kimseyi kirletmek istemiyorum, sadece o seremoniyi anlatma anlamında söylüyorum- bir parlamenter, bir savcının yanına gittiğinde nasıl karşılanıyor ise daha rahat karşılandı. Biz parlamenteriz, aracımızda çakar olduğu zaman sorgulanıyoruz gittiğimiz yerde, kimliğimiz soruluyor; adliyenin kapısına çakarlı araçla girdiği zaman da kimse “Bu aracın plakası kimin adına kayıtlı? Senin niye koruman var? Sana neden koruma verildi? Hangi özelliğe sahipsin?” demedi. Girdi, çıktı, elini kolunu sallayarak usulen bir ifade verdi; hiçbir şey olmadı. Siz yönetiyordunuz o tarihte de bu ülkeyi, hatırladınız mı? Burada arkadaşlarımız sizin kurguladığınız organlara güvenmemekle haklı değiller mi? Terse çevirdiğiniz zaman, gazeteci de el pençe divan sabahın beşinde sorguya götürüldü; gazetelerde, adliyede bir bankın üzerinde tost yerkenki fotoğrafı yayınlandı 80 yaşındaki bir gazetecinin ve burada, ben, kendim, kendi adıma da temin edebilirim, vatanseverliğinden de hiç şüphesi olunmayacak bir insanın. Hepimizin, eserlerini alkışladığı, şevkle ve

zevkle izlediği, bu topluma sanatçı olarak her şeyi vermiş olan bir insanı o muameleye tabi tuttunuz. Bu toplumda bir şekilde şiddeti öven, şiddet yoluyla muhaliflerinizi sindiren, hatta yanına teokratik yapıyı da temsilen birini alarak resim veren birini kucağınızda taşıdınız. Çünkü öyle bir yapı kurguladınız ki yargının bazı unsurları sizden hareketi görmeden bazı insanlara dokunamıyor. Geçen konuşmamda söyledim “Gazeteciler yargılanmaz.” diyorsunuz. Ya nasıl yargılanmaz? “Dolar 10 TL olacak.” diyen gazeteciyi çağırdığınızda dolar 16 lirayı geçmişti. Yahu ayıp ya! Ayıp ya! ENAG diye bir kurum var, bilim adamları, sizin TÜİK tarafından tahrif ettiğiniz, tahrif ettiğiniz, her türlü oyunlarla içinden enerjiyi çıkarıp, onu bunu çıkarıp, bilmem ne “çekirdek enflasyon” diye yutturmaya çalıştığınız, vatandaşın geçen sene 8 liraya aldığı mazotu bu sene -bu akşam sanıyorum 30 lira olacak herhalde, bilmiyorum- 28 liraya alırken gözünün içine baka baka o aralarda “yüzde 30, yüzde 40 enflasyon” diyen bir kurumun karşısında gerçekleri söylüyor diye başındaki adamı yargıya taşıdınız. Bu yasayı getireceksiniz ve ondan sonra “yalan haber” “doğru haber” tartışmasını, bu yasa yokken bile yapmayan, siyasetin tam olarak kurgusu altında hareket eden yargının eline teslim edeceksiniz. O yargıyı kimlere teslim ettiğinizi de zaten arkadaşlarımız söylediler. Yargının kimlere teslim edildiği üzerinde çok fazla durmayacağım, çok konuşulan bir konu olduğu için halkımız biliyor kimlere teslim edildiğini, görüyor, yaşıyor. Bir bayan avukatın, bir kadın avukatın etek boyunu ölçen adamı bile görevinden tam olarak alamadınız, benzer bir suç işleyince ona yaptırımı doğru düzgün uygular hâle geldiniz. Böyle bir tablonun içerisinde siz “yalan haber” “doğru haber” tartışması olan bir maddeyi getireceksiniz; sonra Sayın Genel Başkanınız, Sayın Cumhurbaşkanı çıkacak, diyecek ki: “Bana ve AK PARTİ’ye yöneltilen her türlü eleştiri devlete yöneltilmiştir.” Siz bu kafayla bu ülkeyi yöneteceksiniz ve bu kafanın her türlü kontrolü altında kurguladığınız yargı doğru davranacak ve bu maddeyi de uygulayacak öyle mi? Bu madde nereye gidecek biliyor musunuz? Sayın Cumhurbaşkanının o söylediği “Bana ve AK PARTİ’ye yönelik olarak yapılan her türlü eleştiri devletidir.” ya da o eleştiriye saldırı olarak tanımlıyor konuşmasında, “Bana saldıran devlete saldırır.” dediği yere gidecek. İtiraz ediyor musunuz Sayın Cumhurbaşkanının bu ifadesine? Bu sıralarda, içinizden 1 kişi çıkıp, “Sayın Cumhurbaşkanının bu ifadesini ben benimsemiyorum.” diyebilecek bir AK PARTİ milletvekili var mı onu soruyorum? Çıksın, desin, cesursa desin. Eğer, bunu diyemiyorsanız, Sayın Cumhurbaşkanının bu normunu kural olarak alıyorsanız bu maddenin gideceği yeri görmeniz lazım. Hukuk kuralları, hukuki güvenlik ilkesine uygun olmalı, belirlilik ve öngörülebilirlik ilkesine de uygun olmalı. Tarif ettiğim yere itiraz edemediniz, gördünüz mü? Diyemeyeceksiniz çünkü. Yarın, sarayında nikâhını kıydığı bir başsavcıya Sayın Cumhurbaşkanı “Bana yönelik bunu söyleyen herkes devlete yöneltilmiştir bunu ve bu iç güvenlik açısından tehliktedir.” diye baktığı anda siz yargının yerinde duracağını mı zannediyorsunuz? Yapmadı mı bunları bugüne kadar? En ufak eleştirilerde bu Parlamentoda bugün oturan insanlara terör örgütü lideri muamelesi yapmadı mı zannediyorsunuz? Yaptı. “Onlar tu kakaydı.” diyebilirsiniz, şimdikiiler daha tu kaka olmuş. Ben meslektaşlarımı töhmet altında bırakmıyorum ama içine zehir sıktığınız bir kurum sonuç itibarıyla bu hâle geldi.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet Sayın Aydoğan, toparlıyoruz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Müsaade edin Sayın Başkan, bir dakika... Keşke güvenilebileceğimiz bir yerde dursa. Dokunacak şeyler söylediğimizde “Sayın Aydoğan” diye başlamayın.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Aynı şeyleri tümü üzerinde dinledik.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Aynı şeyler değil. Sayın Cumhurbaşkanının “Bana söz söyleyen devlete söylemiştir.” ifadesini bu Komisyonada benden başka duydunuz mu? Soruyorum: Buna karşı mısınız? Çıt yok. O zaman yarın bu bağlayıcı olacak diyorum.

Şimdi, sosyal medyada dezenformasyonla alakalı en çok bizim canımız yanıyor, en çok biz tehdit ediliyoruz, en çok bize saldırı oluyor çünkü bot hesaplar ya da yoksul vatandaş sizlerin kamplaştırması nedeniyle haddini aşacak işler yapıyor sosyal medyada. Sebebi sizin kamplaştıran politikalarınızdır. Siz kamplaştıran politikalarınızdan vazgeçerseniz merak etmeyin sosyal medyada bu kirlilik oluşmaz, bu saldırı oluşmaz. Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri sosyal medyada en fazla tehdit alan, en fazla küfürle, hakaretle karşı karşıya olan insanlar. Ağzımızı açsak bunlarla karşılaşırız, hatta dönem dönem sizin milletvekilleriniz bu linci yapıyor bize. Bu trol hesaplar kime aitti? Bot hesaplar kime aitti? İçinde bir sayın bakanın parmağı var mıydı? Onları bir araştırın önce. Bir de şunu araştırın: Bütün bu Parlamento töhmet altına alındı, 10 bin dolar alan bir siyasetçiden bahsedildi. Yargı yerinden oynamadı, resen araştırması gerekirdi böyle bir olayı, yerinden oynamadı; hepimiz kirletildik. Biz kendimizi kirli kabul etmeyiz ama genel anlamda bu Parlamentonun içinde olduğumuzdan dolayı sizin de haklarınızı sahiplenme anlamında bu ifadeyi kullanıyorum. Yalan idiyse “yalan haber” denilecek ona değil mi, öyle denilmesi lazım; gerekse soruşturmayan bir yargı var. Gerçeği soruşturmayan bir yargıya muallak ifadelerle ve gerçekten kanun tekniğine uygun olmayan ifadelerle; soyut, mücerret, her türlü şeyden soyutlanmış bir biçimde ve önüne koyulduğunda nasıl uygulanacağı netleştirilmemiş birtakım ifadelerle iç, dış güvenlik, kamu güvenliği –efendime söyleyeyim- sağlık vesaire gibi çerçevesini tanımlayamayacağınız ifadelerle yetki verdiğinizde jüristokratik bir yapıyı da tetiklersiniz. Gün gelir bu yetki sizi de alır karşısına. Bunu ben bir tehdit anlamında söylemiyorum, kimse yanlış anlamasın. Biz böyle bir yargıyı kurgulamayız. Sizin kurguladığınız yargı sizi karşısına alır, emin olabilirsiniz, emin olabilirsiniz; böyle baktığınız yargı var ya, gelir o sizi karşısına alır ve size bunu sorar. Biz böyle bir kurgunun asla içinde olmayız, böyle bir derdimiz de olmaz; bağımsız, tarafsız yargıdan başka bir derdimiz olmaz.

O yüzden, bu madde Anayasa’nın birçok maddesine aykırı. Arkadaşlarımız söyledi burada, 2’nci maddeden başladılar, 11’di, 25’ti, 26’ydi, 28’di -efendime söyleyeyim- birçok maddeyi saydılar hatta 153’tü, daha önce bunlarla ilgili sınırlama, Anayasa Mahkemesi kararlarını saydılar, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 7, 10 dediler; tamamına katılıyorum, uzatmıyorum ama bu madde bir demokratik devlet parlamentosunun çıkarılabileceği madde değildir. Eğer bizim devletimiz güçlüyse, eğer bizim devletimiz gerçekten güçlü bir iktidar tarafından yönetiliyorsa böyle bir maddeye hiç ihtiyaç duymaması lazım, değilse bu madde sindirme maddesidir, halkın haberleşme özgürlüğünü engelleme maddesidir. Derdiniz neyse onu söyleyin, biz de size yardımcı olalım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, Sayın Özdemir...

Makul süre konusunu tekrar hatırlatıyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tabi ki.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, açıkçası yasayı takip ettiğimiz sürece ciddi sorunlar içeren bir yasa ve en sorunlu maddelerinden bir tanesi de 29’uncu madde. Burada ben Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyesi olarak geneli üzerindeki görüşmelerde de paylaştım: Avrupa Parlamentosu, Avrupa kurumları özellikle resmî aday ülkesi olduğumuz, müzakere sürecinde olduğumuz ve Avrupa Birliği müktesebatını, hukuksal mevzuatını uyumlaştırma taahhüdünde bulunduğumuz bir ülke olarak maalesef son yıllardaki raporlarda ciddi geri gidişler, getirilen bu kısıtlamalar özellikle temel hak ve özgürlüklerde, medya özgürlüğü, özellikle eleştirel faaliyetlere dönük uygulamalar ve iktidarın baskısı noktasındaki ve doğal olarak yargı bağımsızlığı noktasındaki geriye gidişlere çok fazla vurgu yapıyor.

Yargı reform paketlerine atıf yaptı Sayın Çakırözer. Biz AB Uyum Komisyonu üyeleri olarak bu konuda Avrupa Birliğiyle görüşmelerimizde, meslektaşlarımızla görüşmelerimizde bu yargı reform paketlerine çok atıf yaptık. Bir ilerleme, bir gelişme sürecine başladığımızı ifade ettik ama maalesef bu getirilen yasa oradaki yargı reform paketlerindeki düzenlemeleri ki uygulamaya dönük sorunlar olan o düzenlemeleri daha da ciddi sorunlu hâle getirecek. Avrupa Birliğine uyumlaştırma, Avrupa ülkelerindeki yasalara uyumlaştırma noktasında bir düzenleme olduğuna vurgu yapılıyor sürekli olarak. Ama Avrupa Birliğinin yapmış olduğu düzenleme dijital hizmet yasama kararı düzenlemesi; bu, gerçekten ciddi uyarılar içeriyor bizim açımızdan ve bizim bu uyarılardan ne kadar uzaklaştığımızı da ortaya koyuyor. İşte, basın mensupları arkadaşlarımız aramızda, bir kişi dahi bu yasal düzenlemeden kaygı duyuyorsa bizim yasama organı olarak, kanun yapıcı olarak tekrardan bir düşünmemiz gerektiğini vurgulamak istiyorum.

Avrupa Birliği Dijital Hizmet Kanunu özellikle sosyal medya platformlarına büyük bir sorumluluk veriyor ve buna dönük içeriğin modernize edilmesi, algoritmik iyileştirme, tavsiye gibi önemli... İşte çevrim içi ifade özgürlüğünü etkileme potansiyeline sahip eylemlerin raporlanması ve detaylı bir şekilde düzenlenmesini içeriyor. Yani bize burada şu hassasiyeti dikkate almamızı söylüyor: Kısıtlamalarla ilgili eğer bir düzenleme yapacaksınız özellikle temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması noktasında hassas davranmamız gerektiği konusunda bizi uyarıyor. “Dezenformasyon” kavramının da sınırlarını çizmiş, bunu tanımlamış. Şimdi, bizim burada bütün hatiplerin atıf yaptığı ucu açık, subjektif bir değerlendirme var yani tamamen zıddı bir düzenleme yapıyoruz. Bir “uygulama kodu” diye bir içerik... Gerçekten önemli bir veri altyapısı geliştiriyor ve burada gerçekten sosyal mecrada karşılaştığımız o dezenformasyona dönük içerikleri işaretleyen, o platformların doğruluk kontrol merkezleri... Sayın Yunus Emre Hocamız da geçen konuşmasında atıf yapmıştı yani bir eş güdüm hâlinde çalışan bir algoritmik sistem geliştiriyor. “Medya okuryazarlığını geliştirin ve bu anlamda dezenformasyonu teşvik edecek, cazip kılacak uygulamaları da önleyin; gözetim ve denetim mekanizmaları geliştirin.” diyor. Biz, şimdi bunların hiçbirini yapmadan doğrudan bir kanun getirdik, “sosyal medya düzenlemesi” dedik, “basın kanunu” dedik ve üstüne üstlük bir de ceza getirdik. Hiçbir Avrupa ülkesinin düzenlemesinde ceza yok bir defa, sadece Avrupa Birliği Komisyonu uyarılar veriyor bize “Eğer siz bu alanda bir düzenleme yaparsanız öncelikle denetim mekanizmalarını hayata geçirin, halkı bilgilendirin, sosyal hizmet platformlarını geliştirin, bir denetim mekanizması kurun.” Ama biz, şimdi bunları yapmadan ciddi şekilde özellikle de “basın kanunu” adı altında bir düzenleme altında Ceza Yasamızı değiştiriyoruz. Ya, bizim mevcut yasalarımızda kamu düzenini bozma, barış ortamını bozma konularında cezalar var zaten ama şimdi biz basına özgü, sosyal medya alanındaki yanıltıcı bilgilere özgü subjektif ve keyfi bir düzenleme getiriyoruz. Bunu sorunlu görüyorum ben ve Avrupa Birliği raporlarında da ya da Avrupa Birliğiyle ilgili müzakere sürecimizde de bize ciddi sorun alanı yaratacaktır bu düzenleme.

Ve kurumlar sorunlu Sayın Yıldız, siz başta da söylediniz “Biz hukuk dışı bir şey yapmayız.” dediniz. Biz bundan eminiz ama Türkiye’nin mevcut sisteminde özellikle 2018 sonrasındaki kurumsal yapılarımızda ciddi sorunlar var, keyfileşen kurumsal bir tahribat var. İşte, bakın, hiçbir şey yapmasak, kanunu alıp şeffaf şekilde okuduğumuzda...

Dün gece, işte, bir Komisyon var, Komisyonun tamamını İletişim Başkanı belirliyor, sonra Komisyon kararı İletişim Başkanının onayından geçiyor. BTK, Basın İlan Kurumu, Basın Kartı Komisyonu, hepsinin belirleyicisi İletişim Başkanı. Şimdi, normal bir demokratik yapıda olabilir ama bugünkü sistemde İletişim Başkanının konumuna baktığımız zaman, bu, doğal olarak tartışmalı konuma getiriyor ve kaygı yaratıyor, güvensizlik yaratıyor. Normal bir yapı içerisinde bu kanun teklifi hiç sorun değil ama Türkiye’nin mevcut yapısı içerisinde kaygı yaratıcı bir kanun teklifi bu. Çekilmesi bir nevi daha olumlu bir etki yaratabilir ama kanun teklifinin temelini de sorunlu olarak görüyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Özdemir.

Sayın Tiryaki...

Makul süre hatırlatmasıyla beraber...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Başkan.

Şimdi, 29, 30, 31, 32'nci maddeler birbiriyle bağlantılı maddeler. Dolayısıyla, 4'ü üzerine bir değerlendirme yapacağım.

Basın özgürlüğü, düşünce ve ifade özgürlüğünün özel bir biçimi ve ayrılmaz bir parçası. Düşünce ve ifade özgürlüğünün sınırları var mı? Var, birazdan anlatacağım. Peki, düşünce ve ifade özgürlüğüne ilişkin sınırlamalar neler, basın özgürlüğüyle ilgisi ne? Bence basın özgürlüğüyle ilişkisi şu: İkinin de sınırının aynı olduğunu düşünüyorum. Bunun dışındaki her sınırlama, o ülkenin demokrasisinin bir adım daha geriye gitmesi anlamına gelecek.

Ülkemizde basın özgür değil, defalarca söyledik. Sınır Tanımayan Gazeteciler “Türkiye, 180 ülke arasında 149'uncu sırada.” diyor. Sanırım geçen yıl 154 veya 155'inci sıradaydı, 4-5 sıra birden ilerlemişti. Fakat sekiz gündür gözüaltında olan 21 gazeteci var ve onlar bugün savcılığa çıkarıldı, bir kısmı da mahkeme huzuruna çıkarılmış durumda. Eminim bunlar da üzerine eklendiğinde 180 ülke arasında çok daha kötü bir durumda olacak Türkiye. Yani teşbihte hata olmasın ama birisi şöyle bir şey söylemişti, bu demokrasi endeksine, basın endeksine ilişkin verileri paylaştıktan sonra şunu söylüyordu: “Bizden sonraki ülkelerde kabinenin en yaşlısı suçluları uçurumdan aşağı itiyor yani durumumuz o kadar kötü.” Böyle bir benzetme yapmıştı.

Şimdi, düşünce ve ifade özgürlüğünün sınırlarıyla ilgili olarak, parçası olduğumuz Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi aslında önemli ve makul bir ölçü getirdi. Diyor ki Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi: “İrkçılığı yayan düşünceler ve nefret suçları, şiddetin teşvik edilmesi ve hakaret.” Yani sınırı bunlar. Bunun dışındaki her düşüncenin ifade edilmesi gerekir, düşünce ve ifade özgürlüğünden yararlanması gerekir.

Türkiye’de sınır hiçbir zaman böyle olmadı. Yalnızca Adalet Bakanlığının verilerine bakmak yeterli; Türkiye’de terör örgütü üyesi olmakla suçlanan milyonlarca insan var -öyle 10, 100, 1.000, 10 bin değil, milyonlarca insan- ülkenin Genelkurmay Başkanı terörist olmakla suçlandı yani piyangoonun kime vuracağı belli değil. Dünyadaki her halkın, her milletin sahip olduğu haklara Kürtlerin de sahip olması gerektiğini savunan çok sayıda kişi bölücülük ve teröristlikle suçlanıyor; binlerce yöneticimiz, vekilimiz, belediye başkanımız salt konuşmaları nedeniyle bugün cezaevinde. Dolayısıyla, Türkiye’de düşünce ve ifade özgürlüğü yok, basın özgürlüğü de buna bağlı olarak yok.

Peki, bu teklifin basın özgürlüğüyle ilgisi ne? Tamamen keyfi değerlendirmeye açık olan yeni bir suç üretiliyor: Yanıltıcı bilgiyi yayma yani suçun özü bu. Yanıltıcı bilgiyi yayma bundan sonra suç olarak düzenleniyor; bu bilgiyi yayanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılabilir. Peki, bu yargılamaları kim yapacak? Gerçekten iştirilmiş yargı yapacak. Yargının durumu dünyada nasıl gözüküyor? Çok yakın bir tarihte Avrupa Birliğinin Türkiye raporu yayınlandı. Emin olun, sanırım 30 başlık var ve bunun yarısı adalet mekanizmasıyla ilgili, Türkiye’deki yargılama süreçleriyle ilgili. Ben birkaç tane başlığı okuyayım: “Kavala bir dizi karmaşık kaçamak yargısal taktik sonucu tahliye edilmedi.” “İstanbul Sözleşmesi’nden çekilmesinden duyulan güçlü kınama ve üzüntü.” “Toplanma ve gösteri özgürlüğünde ciddi gerileme.” “Van’da beş yıldır süren yasak.” “Boğaziçi Üniversitesinde 9’uncu onur yürüyüşüne müdahale.” “Hukuka aykırı olarak alıkonulan tüm gazetecilerin serbest bırakılması talebi.” “Cumhurbaşkanına hakareten 12.800 mahkûmiyet verilmesinin orantısız görülmesi.” “Radyo

Televizyon Üst Kurulunun Deutsche Welle, Euronews ve VOA'yı engelleme tehdidi.” “Yeterli hükümlerin uygulanmasında siyasi irade eksikliği.” “AYM Başkanının başvuruların yüzde 73'ünün adil yargılanma hakkıyla ilgili olduğu yönündeki açıklaması.” Devam ediyor. Emin olun, başlıkların yarısından çoğu Türkiye'deki adil yargılanma olmamasına ilişkin. Dolayısıyla, Türkiye'deki adalet teşkilatının bu durumu yarın öbür gün yalan bilgiyi yayıyor diye binlerce insanın mahkemelerde yargılanması sonucunu doğuracak ama mesele bu kişileri cezalandırmak değil aslında yani sadece Türk Ceza Kanunu'nun 217'nci maddesinden sonra gelmek üzere 217/a maddesi eklenmiş olsaydı o zaman diyecektik ki: “Teklif sahipleri bu kişilerin cezalandırılmasını istiyor.” Öyle değil. Peki, ne var? Bu suç 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'un 8'inci maddesine de ekliyorsunuz. Doğru mu? Öyle. Birazdan geleceğiz. Peki, 5651'in 8'inci maddesi neyi düzenliyor? İçeriğin çıkarılması ve erişimin engellenmesini. Yani sadece Türk Ceza Kanunu'nun 217'nci maddesinden sonra gelmek üzere yeni bir madde ihdas etmiyorsunuz, aynı zamanda bu suç erişimin engellenmesi ve içeriğin çıkarılması kapsamında değerlendireceksiniz.

Teklif sahipleri diyor ki: “İnternette yanıltıcı bilgiyi yayma suç olsun. Bu suç, intihara yönlendirme ve çocukların cinsel istismarı, uyuşturucu madde kullanılmasını kolaylaştırma, sağlık için tehlikeli madde temini, müstehcenlik, fuhuş, kumar oynanması için yer temini ve Atatürk aleyhine işlenen suçlar gibi değerlendirilsin.” Dolayısıyla, “İnternet ortamında yalan haber yayan bir kişinin içeriğini eğer içerik sağlayıcı çıkarmazsa erişimi de engellenebilsin.” diyorsunuz. Yani sadece yanıltıcı bilgi yayma cezalandırmak amaçlı değil; mesele, bu gerekçeyle Twitter gibi, Facebook gibi, kullanıcı dünyada milyara ulaşan sosyal medya sitelerine bu ülkenin yurttaşlarının erişiminin engellenmesi. Bu, iktidarın yapmadığı bir şey mi? Twitter engellenmedi mi? Engellendi. Wikipedia engellenmedi mi? Engellendi. Dolayısıyla, bu maddenin kamuoyunca açıkça “sansür yasası” olarak nitelendirilmesinin temel nedeni bu. Aslında kamuoyu bunu tartışırken bu yanıltıcı, yalan bilgileri yayan kişilerin cezalandırılmasından çok bunun sosyal medyada yayınlanması durumunda o sitelere erişimin engellenmesine yönelik. Peki, bunu seçime giderken bu iktidar yapabilir mi? Bir yalan haberi gerekçe göstererek Twitter'a, Facebook'a “Bu içeriği engelleyin yoksa size erişimi engelleyeceğim.” diyebilir mi? Hep birlikte en geç bir yıl içerisinde bunu yaşayıp göreceğiz diyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Tiryaki.

Sayın Emre...

Makul süreyi size de hatırlatıyorum Sayın Emre.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, çok önemli bir konuyu görüşüyoruz.

Bir defa, birkaç şeyi açmak istiyorum öncelikle. Dezenformasyon konusu dünyanın ciddi bir gündemi, doğru ancak bu yasa teklifinde kesinlikle dezenformasyon konusuyla bir mücadele anlayışı bulunmuyor.

Bakın -tekrar etmeyeceğim ama- teklifin tümü üzerinde yaptığımız görüşmelerde dezenformasyon ortamının etkisiz kılınması için atılması gereken birçok husus olduğunu belirtmiştim yani en başta gerçekten güvenilir bilgi kaynaklarının Türkiye'de oluşması ve tabii ki medya üzerindeki iktidar denetiminin ortadan kalkması, ifade özgürlüğünün açıklıkla kullanılabilir olması, gazetecilerin mesleki kuruluşlarının vazifelerini yapabiliyor olduğu bir ortamın bulunması, kamu yayıncılığının gerçekten tarafsız ve güvenilir bir şekilde yapılıyor olması gibi birçok husus var. Bunların hiçbirinde

adımlar atılmıyor ya da bir internet ombudsmanlığı gibi bir kuruluşun kurulması, uluslararası planda geçerli kurumlaşmaların Türkiye’de gerçekleştirilmesi, uluslararası standartların yakalanması, bu konuda yurttaşlara eğitimler veriliyor olması, gençlere, çocuklara dönük internet eğitimlerinin yaygınlaştırılması... Bakın, dikkatinizi çekiyorum; bu hususların hiçbirinde bir adım atılmıyor, sadece ne olduğu çok belli olmayan bir suç tarifi yapılarak bu mesele bir ceza hukuku konusu hâline getiriliyor. Kusura bakmayın ama bu, açıklıklı, seçime gidilen bir ortamda Türkiye’de bir korku iklimi yaratmak, yurttaşlar arasında sosyal medyanın, internet gazeteciliğinin kullanılması için, hem bir otosansür ortamı yaratmak hem de bir baskı ortamı yaratmak için atılan bir adımdır. Bunun başka bir izahı ne yazık ki bulunmuyor.

Değerli arkadaşlarım, bakın, bir diğer konu da şu: Şimdi, bu sözcüğün, “dezenformasyon” sözcüğünün kökenine baktığınızda ilginç bir şey var yani hepimize batı dillerini çağrıştırıyor olsa da aslında ilk önce Rusya’da kullanılan bir sözcük ve özellikle dönemin -1930’ların- Rus gizli servisi içinde oluşturulan bir dairenin adıyla da ilgili bir sözcük. Aslında bunu şunun için söylüyorum: “Dezenformasyon” kavramının ortaya çıkışından itibaren dünyada en fazla dezenformasyon üreten kuruluşlar farklı ülkelerin gizli servislerinin diğer ülkeler için yaptığı faaliyetler arkadaşlar. Bunun dünyada çok örneği var yani 1950’lilerdeki Musaddık darbesi bunun bir örneği, ondan önce ortaya atılan birtakım bilgiler bunun bir örneği ya da yine soğuk savaş konteksti içinde yaşanan gelişmeler bunun birçok örneğini oluşturuyor. Bunu şunun için söylüyorum: Değerli arkadaşlarım, zaten bu türden faaliyetler bizim Ceza Kanunu’muzda da MİT Kanunu’nda da suç yani Türkiye’de birisi, birtakım kötü amaçlı başka devlet görevlileri böyle faaliyetler yürütürlerse eğer bu zaten bizim mevzuatımızda suç, aynı zamanda da Millî İstihbarat Teşkilatı zaten kendi teşkilat kanunu gereği buna karşı faaliyetler yürütmekle de görevli. Ayrıca, ticaret alanında bu türden yanlış bilgiler dolaşıma sokulursa ve bunlar yaygınlaştırılırsa bu da yine bizim kanunlarımızda suç olarak tasnif edilmiş. Yani özetle, hakıyla bu sözcüğü, dezenformasyon sözcüğünü kullanacaksak bu faaliyetlerin Türkiye’de yapılmasının önünde zaten yasal engeller bulunuyor ama mesele başka bir yerde. Yurttaşların gerçekten doğru bilgilenebilmesi arzu ediliyorsa, internetin yaygınlaştığı bir ortamda, bilgilerin çok fazla dolaşıma sokulduğu -uzmanların deyimiyle- bir “infobezite” ortamında yurttaşlar gerçekten dezenformasyona maruz kalmasın isteniyorsa eğer -başlangıçta söyledim- bunun çok farklı yöntemleri var, atılacak çok farklı adımlar var ama biz şunu biliyoruz muhalefet partisinin de mensupları olarak: Zaten bizler dezenformasyona Türkiye’de en fazla maruz kalan kesimiz ve -hiç kusura bakmayın- bu, iktidar kaynaklı oluyor ve son derece bilerek, isteyerek yapıyor. Türkiye’de o kadar örneklerini hatırlıyoruz ki... 2018 seçimlerinde -şu anda salonda bulunan değerli milletvekillerinin de aday olduğu seçimlerde- kampanya sırasında bir gün Sayın Cumhurbaşkanı çıktı, dedi ki: “Ah kardeşlerim, bu kardeşiniz tek parti döneminde, Cumhuriyet Halk Partisi döneminde 70 kişilik, 80 kişilik sınıflarda okudu.” Hatırlıyor musunuz? Şimdi, benim bildiğim kadarıyla Sayın Cumhurbaşkanı 1954 doğumlu, Türkiye’de tek parti dönemi 1946’da sona erdi, CHP iktidarı 1950’de sona erdi ama şunu ifade etmeye çalışıyorum: Bakın, bir Cumhurbaşkanı kendi siyasi amaçları için en açık tarihsel gerçekleri bile çarpıtıyor yani dezenformasyon arıyorsanız, tarihi çarpıtarak günümüzde siyasi amaçları için karışıklık yaratmak gibi bir şey arıyorsanız, yanıltıcı bilgiyi dolaşıma sokmayı arıyorsanız bunun gibi ben size yüzlerce örnek verebilirim.

Değerli arkadaşlarım, şunu ifade etmeye çalışıyorum: Türkiye’de demokratik bir ortam oluşacaksa eğer bu bir yanıyla da Türkiye’deki bilgi ortamının, iletişim ortamının demokratikleştirilmesiyle olur, açıklığa kavuşmasıyla olur ve tabii, en başta da bir iyi niyetle bu olur ama siz burada yaptığınız gibi yanıltıcı bilgiyle ilgili hiçbir ciddi tedbir almadan bunu bir ceza hukuku konusu yaptığınız zaman herkes şunu açıklıkla görür ki: Yaklaşan bir seçim ortamında Türkiye’de yeni bir iklim yaratmak için bunu yapıyorsunuz. Gezi’deki arkadaşlar tarafınızdan niye mahkûm edildiyse aslında aynı mantıkla

yapılıyor bu yani bir şekilde Türkiye’de bir korku iklimi yaratmak amacıyla.

Son olarak, şunu da belirtmek istiyorum: Değerli arkadaşlarım, Türkiye’nin önünde çok büyük riskler var bundan sonraki dönemlerde; bakın, bunları görelim. Tamam, memlekette birçok şey kötü gidiyor ama -dünyada da gerçekten hem pandemi sonrası ortam sebebiyle hem de uluslararası çatışmaların yoğunlaşması sebebiyle- gerçekten büyük risklerle karşı karşıya olduğumuz bir döneme giriyoruz ülke olarak. Böyle bir ortamda bütün risklere yönelik yaklaşım tarzınız cezalandırmak olursa -ki görebildiğim kadarıyla başka bir şey de gündeminizde bulunmuyor- bu, Türkiye’ye büyük bir kötülük olur.

Bakın, Türkiye’nin -bu dezenformasyon konusu da dâhil olmak üzere- karşısında bulunan sorunların aşılabilmesi ancak çağdaş standartları yakalamasıyla olur. Benden önce Sibel Özdemir arkadaşım da gündeme getirdi; Avrupa Birliğinin de Avrupa Konseyinin de -ki birinin aday üyesiyiz, birinin yetmiş yılı aşkın bir süredir üyesiyiz- bu konuda çok ciddi çalışmaları var, ortaya konulan iyi uygulamalar var. Tekrar ifade etmek istiyorum: Bunların hiçbirini gündeminize almadan, Meclisin gündemine böyle bir ceza düzenlemesinin getirilmesi gerçekten çok mahzurlu bir durum. Bunu birçok defa tekrar ettik kamuoyu önünde de bu platformlarda da ama ne yazık ki Türkiye’deki siyasi kutuplaşma ortamı ve partizan siyasi tavırlar, bu gerçeklerin görünmesini, milletvekillerinin bu gerçekler çerçevesinde oy kullanmasını engelliyor ama ben yine de bu çağırışı yapmış olmak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Emir...

Makul süre hatırlatmasıyla beraber...

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim.

Şimdi, tabii, özellikle seçime giderken “mıntıka temizliği” saikiyle hazırlanmış, öngörülebilirliği olmayan, belirliliği olmayan ve sizin hâkimlerinizin elinde ülkedeki birçok kişinin rahatlıkla cezalandırılabilceği, mahkemelerde sürdürülebileceği bir maddeyle karşı karşıyayız.

Genel hükümlerle ilgili konuşurken de belirtmiştim, Sayın Yıldız da kabul etmemiştir ama ben bir konuyu tekrar dikkatinize sunacağım: Bakın, sırf “Halk arasında endişe, korku ve panik yaratmak saikiyle...” diye başlayan bir kast şey yapılmış.

Arkadaşlar, bunu yaparken aslında Sayın Yıldız muhtemeldir ki bu cezalandırmayı sınırlamak istemiş ama alelacele yaptığınız için, ceza yazım tekniğine uymadığınız için de burada son derece büyük bir yanlış içerisindeyiz. Şöyle bir örnekle ifade etmeye çalışayım.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – “Niyetleri de yargılayalım.” diyorsunuz da...

MURAT EMİR (Ankara) – Hayır, tersini söylüyorum, böyle ceza yasası yazılmaz diyorum. Ceza yasaları belirli olur, açık olur; bizde kanunilik ilkesi vardır, hâkime yorum yapma, kıyas yapma yetkisi vermez bizim Ceza Yasamız.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Devam eder misiniz.

MURAT EMİR (Ankara) - Dolayısıyla sizin neyi amaçladığınız, kafanızda hangi sınırları çizdiğiniz önemli değil; önemli olan buraya ne yazdığınız.

Bakın, şöyle bir örnekle söyleyince siz de anlayacaksınız: “sırf halk arasında endişe, korku ve panik” diyorsunuz. Mesela şu suç olur mu arkadaşlar bu kanuna göre: Ankara’daki şebeke suyunu içerseniz kanser olursunuz. Bu suç olur mu? Bu kanuna göre bu suç olur arkadaşlar. Peki, Ankara’daki şebeke suyunu içerseniz kanser olursunuz ama bu çayı içersiniz bundan kurtulursunuz dersem ve ben çaydan para kazanırsam bu kanuna göre suç işlemiş sayılır mıyım? Hayır. Buradaki yanlışlığı

söylemeye çalışıyorum arkadaşlar. Yazı böyle yazılmaz, kanun böyle yazılmaz. Bu ceza hâkiminin önüne geldiği zaman hâkim burada bocalayacak, açık seçik bocalayacak.

Bakın, ben size bir soru sorayım Sayın Yıldız: Türk Ceza Kanunu 345 maddeden oluşuyor. 345 maddede sizce “sırf” kelimesi kaç defa kullanılmıştır? Bir tahmininiz var mı?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – 3 kere kullanılmıştır.

MURAT EMİR (Ankara) – 2 defa kullanılmış, bu 3’üncü. Nerede kullanılmış biliyor musunuz? Ben çıkarttım, 1’incisi 58’inci madde “sırf askerî suçlar” diyor, diğeri 123’üncü madde “sırf huzur ve sükûnunu bozmak” diye kişilerin huzur ve sükûnunu bozmayla ilgili madde. Burada “sırf” deme sebebi bir sonrasında onun nitelikli hâlini, ısrarlı takibi düzenlediği için söylemiş. Yani bunu böyle yazmayın, böyle yazdığınız zaman yanlış yazmış oluyorsunuz. Sizin niyetiniz nedir bilmiyorum ama gerçekten gülünç duruma düşecek bir yasa bu.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sana şimdi uygun illiyet rabitasını anlatacağım.

MURAT EMİR (Ankara) – Peki, anlatırsınız.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Üç saat anlatacağım, dinleyeceksiniz.

MURAT EMİR (Ankara) – Yok, kısa anlatırsanız ben anlayabilirim, siz rahat olun.

Bakın, ben meslektan hukukçu değilim, dolayısıyla sizin bakmadığınız yerden bakıyorum.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Ne fark eder, 2 tane okul bitirmişsiniz.

MURAT EMİR (Ankara) – Burada yanlış yazıyorsunuz, alalecele yazıyorsunuz ve amacınız çok açık seçik ortada, burada hâkimlerinizin eline bir mancınık veriyorsunuz.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Konuşurken hakaret etmeyin.

MURAT EMİR (Ankara) – Bu mancınıkla, bu maymuncukla dilediğinde dilediği kapıyı açsın, dilediğini yargılasın, dilediğini cezaevine atsın diye veriyorsunuz; bu, açık seçik ortada.

Şimdi, diğer noktaya geleceğim çok uzatmak istemiyorum. Değerli arkadaşlar, “gerçeğe aykırı”... Çok söylendi ama ben de bu konuda birkaç şey söylemeliyim. Neyin gerçeğe aykırı olduğu, neyin olmadığı; zamana, zemine, durduğunuz yere, baktığınız yere göre değişecek bir şeydir. Zaten eğer ceza mahkemesinin gerçeğin ne olduğunu bulmaya çalıştığını düşünürseniz yani ceza mahkemesi elbette maddi gerçekliği ortaya çıkartmaya çalışır ayrı...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Gerçek dünyanın hiçbir yerinde değişmez.

MURAT EMİR (Ankara) – Değişir, çok değişir.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Devam edin.

MURAT EMİR (Ankara) – İnsicamımı bozmaya çalışmayın Sayın Yıldız.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Öyle bir niyetim yok ya!

MURAT EMİR (Ankara) – Arkadaşlar, ceza mahkemesinin işi söz konusu olaydaki maddi gerçekliği ortaya çıkartmaktır; bu tamam ama ceza mahkemesinin işi neyin gerçek, neyin gerçek olmadığını ortaya çıkartmak asla değildir ve olamaz. Bu olsa olsa hukuk mahkemelerinin işidir, tespit davalarında yapılabilir. Şimdi, mesela, bir bilgi var elimizde, bu bilgi gerçek mi, değil mi? Asliye ceza mahkemesinin önüne gitti, ne yapacak yani bunu neye göre değerlendirecek?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Maddi gerçeğin peşindedir ya.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Yıldız, cevap vereceksiniz.

MURAT EMİR (Ankara) – Ben onu söylemiyorum, başka bir şey söylüyorum; siz dinlerseniz

anlarsınız Sayın Yıldız.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Toparlıyoruz.

MURAT EMİR (Ankara) – Toparlıyorum.

Başka bir şey söylüyorum: Yani burada neyin gerçek olduğunu, neyin doğru olduğunu, neyin bilimsel literatüre uygun olduğunu, neyin tarihsel gerçekliğe uygun düştüğünü, neyin o günkü bilinen verilerle ve bilgilerle gerçek kabul edilebileceğini, gerçeğin olup olmadığını asliye ceza hâkimi nasıl değerlendirsın arkadaşlar; bu, olacak şey mi? Sizin burada amacınız belli, beğenmediğiniz birilerini cezalandırmak; çok açık, ortada.

Şimdi, gerçeği arıyor muyuz? Arıyoruz. Dezenformasyon var mı? Var. Sayın Emre çok güzel ifade etti, yalanın en büyük düşmanı gerçektir arkadaşlar. Gerçeğin dolaşımını artırmak için ne yapıyorsunuz? Gerçeğin görülmesi için, gerçeğin duyulması için, gerçeğin baskınlaşması için, gerçeğin sesinin yükseltilmesi için ne yapıyorsunuz? Hiçbir şey yapmıyorsunuz. Dolayısıyla da burada aslında büyük bir hata içerisindeyiz. Örnek olarak da yine kendi örneğimi vereceğim, naçizane, burada tutanaklara geçsin diye söylüyorum. 30 Eylül 2021 tarihine kadar Sağlık Bakanı beni ve benim benzerim birçok arkadaşımızı halkın sağlığını tehlikeye atmakla suçladı ve vaka sayılarını ortalama 1.500 olarak açıkladı. Ben belgesini 30 Eylülde çıkardım; 30 Eylülde çıktı “Evet, 30 bin.” dedi. Şimdi, hangimiz suçluyuz? Hangisi gerçek? Neye göre?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Bunu daha önce de söylediniz.

MURAT EMİR (Ankara) – Söyledim canım, tutanağa girsin diye söylüyorum. Beni iyi dinlediğiniz için de çok teşekkür ederim.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – 2’nci defa tutanağa girdi.

MURAT EMİR (Ankara) – Bakın, ben takık değilim.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, 10 defa müdahale etti!

MURAT EMİR (Ankara) – Buradaki “sırf” kelimesinin de... Güleceğinizi bilerek söylüyorum ama şunu dikkatinize sunuyorum arkadaşlar, hepimizin söylediği şu: Gelin bu kanunu doğru düzgün yazın. Lafzıyla, özüyle, amacıyla hepsi birbiriyle örtüşsün, dolayısıyla da önu, başı belli olsun, doğru uygulansın ve gerçekten dezenformasyonun durdurulmasına hizmet etsin ama siz bunu istemiyorsanız, seçime giderken kendi hâkimlerinizin eline vereceğiniz bir maymuncuk arıyorsanız başka.

Sabrınız için teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Aşağıda yoklama var, saat 20.00’ye kadar ara veriyorum.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Başkan, sekiz buçuğa kadar yapın, yemeğimizi yiyelim, 11 madde var.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar, herkesi dünkü sözlerine riayete davet ediyorum, yemek arasıyla beraber 20.30’a kadar ara veriyorum. Lütfen 21.00’de bitecek şekilde herkes de...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Açar mısınız, ben ifade edeyim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Buyurun.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, dün, bugüne kalması konusunda müzakere ederken şunu söyledik biz, dedik ki: Ara vermezseniz, aralıksız olarak devam ederse...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar yirmi dakika ara verdim.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Bir müsaade edin, meramımı anlatayım.

Yani “Biz bunu özel geciktirelim.” demiyoruz ama düşüncelerimizi ifade ederiz, bu da biter dedik

bahsettiğiniz saatte. Yalnız bir not düşeyim yani şöyle bir baskı ortamı da oluşturmayalım Sayın Başkan: Yani bu Sindirella'nın o "Külkedisi" romanındaki gibi birdenbire kabağa dönüşmeyecek kimse. Burada sekiz buçuk olmaz, dokuz olur; bitecek yani bunu özel olarak kimse...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar, ben hatırlattım herkese, buna riayet etmeye davet ediyorum. Ben bir şey demiyorum.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Biz de riayet ediyoruz yani onu söylemeye çalışıyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 20.30'a kadar yemek arasıyla beraber mola.

Kapanma Saati: 19.47

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.32****BAŞKAN: Abdullah GÜLER (İstanbul)****BAŞKAN VEKİLİ: Ramazan CAN (Kırıkkale)****SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)****KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)**

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, Adalet Komisyonunun değerli üyeleri, toplantı yeter sayımız vardır.

Toplantının açılışını yapıyorum.

Bülent Bey’e söz verecektim ama ondan önce, üç dakikayı geçmeyecek şekilde Tuncay Bey’e -daha önceki açıklamaları da vardı- sözü veriyoruz

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Beş dakika verin.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yok, o biliyor yani söyleyeceği şeyler özet bilgiler; biz onu o vesileyle dedik.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yani Başkan beyin okuyor şu anda, anlayamadık Başkanım yani.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Öncesinde konuştuk biz Sayın Bülbül.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Hiç öyle konuşmuş gibi gözükmüyorsunuz ama neyse.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Özkan, buyurun efendim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, Komisyonumuzu saygıyla selamlıyorum.

Uğur Dündar ustamızın bir programını seyrettim cezaevinde. Sahte bal satan birisini yakalamış, ısrarla “Sahte bal nasıl anlaşılır?” diyor tüketiciyi korumak için, sahte balın nasıl anlaşılacağını soruyor. İşte “Sahte bal donar mı?” diyor, “Çok mu beyaz olur?” diyor, “Tadı nasıldır?” diyor falan. Adam da diyor ki: “Yok efendim, laboratuvar dışında hiçbir yerde anlaşılmaz.” Uğur Bey adamı o kadar çok sıkıştırdı ki adam artık böyle kendinden geçercesine döndü: “Uğur Bey, Uğur Bey, ben öyle bir bal yaparım ki arı bile anlamaz.” dedi. Şimdi, sürecin buraya kadar geldiği noktada dezenformasyonun ne olduğunu mahkemenin bile anlayamayacağı noktadayız.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Nasıl becerdik ama, helal olsun!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sizi saygıyla selamlıyorum, vallahi helal olsun. Arının bile sahte balı anlayamayacağı bir noktadayız.

Şimdi, efendim, bütün paydaşlarımız diyor ki: “Bu, bir kere, kamu barışını bozma parantezi içindeki bölümü açmazsak yanlış kullanılacak pek çok unsur var.” Bütün paydaşlarımız diyor ki: “Gazeteciye haber kaynağını açıklama zorunluluğu geliyor.” Bunu konuştuk. Bu konuda açıklayıcı şeyler konulduğunda bizim bununla ilgili olarak... Eleştirilerimizi ortadan kaldıralım. Yani beyefendi üstün bir hukukçu, tecrübeli bir insan, Ahmet Bey kardeşimiz öyle. Diyorum ki: Hep beraber bir araya gelelim. Meslek örgütlerinin temsilcileri burada; onları tatmin edecek, Ahmet Bey’in ve Sayın Feti Yıldız’ın birlikte kabul edecekleri bir düzenlemeyi buradan geçirelim. Ne diyelim? Gazeteci, haber kaynağını açıklamaya zorlanamaz. Zaten yasal şeyi var.

Bunu başardığımızda sorununuzun... Belirsizliği önlemek lazım. Belirsizlik, tarihte hep kötülerin

elinde iyiye karşı kullanılmış bir sopadır ve bu belirsizliği gideremezsek, Allah korusun, gelecekte bundan pek çok insanın canı yonar.

Ben, bana bu fırsatı tanıdığınız için size teşekkür ediyorum. Çok laf değil, birbirimizi anlayacak duygu bağı önemlidir diyorum. Bu anlamda duygu bağımızın oluştuğunu düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum, sevgiler sunuyorum efendim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Özkan.

Sayın Tüfenkci...

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Değerli arkadaşlar, Değerli Başkanım; öncelikle, tabii, bireyin hakları ile toplumun hakları ve kamu güvenliği arasında kanun yaparken, özellikle de bu tip kanunlarda, hassas bir denge kurmak lazım. Benim görüşüm, bireyden yana, bireyin alanını özgürleştirme ve genişletmeden yana. Ama şu da var: Bir bireyin özgürlüğü, diğer bireyin özgürlüğü kadardır. Dolayısıyla, bu noktayı da dikkate almamız gerektiğini düşünüyorum.

Bildığınız gibi, ben bu Komisyonun çalışmalarına yeni iştirak ediyorum, katılıyorum ama şu hususu özellikle yadırgadığımı da ifade etmek isterim: “Sizin hâkimleriniz, bizim hâkimlerimiz” gibi, böyle ayrıştırıcı ve ötekileştirici bir dil kullanmanın da doğru olmadığına inanıyorum. Esasında hepimiz hukukçuyuz. İyi hukukçu var, kötü hukukçu var. Örneğin, 28 Şubatta brifing alan yargı mensupları kimin hukukçularıydı veya kimin hâkimleriydi? Veya diyelim ki “Ya, ben bu kadar yargıçı almayayım da gidip başka bir partinin mi mensuplarını alayım?” diyen bir adalet bakanının aldığı yargıçlar kimin yargıçlarıydı? Veya bu tür ayrımlar doğru olmadığı için anlatıyorum.

Ben serbest avukatlık yapan bir kardeşinizdim. O zamanlar, bir sınavda, büromun bitişiğindeki bir avukat arkadaşımıza Adalet Bakanlığından şöyle bir yazı geldi, yazıda: “İtiraz ettiğinizde itirazınız değerlendirilecektir.” deniliyordu. Avukat arkadaşımızla çok samimiyim: “Bülent Bey, bu ne?” diye sordu. Dedim ki: “İtiraz et, seni alacağız” diyor. O zaman bu hangi adaletti? Dolayısıyla, o arkadaş şu anda belki mesleğinin 25’inci yılını yaşıyor.

Dolayısıyla -ben hep şunu düşündüm- iyi hukukçu, kötü hukukçu; karakterli hukukçu, karakteri zayıf olan hukukçu diye düşündük ve bu şekilde baktık olaylara hep. Örneğin, Cumhurbaşkanımıza hakaret edildiğinde dava açıldığı söyleniyor. Doğru, kime açılırsa... Bu sadece Cumhurbaşkanına değil, içimizde kime o hakaretler yapılırsa elbette ki yargıya gideceğiz. Ve biraz önce bir arkadaşımız, Utku Bey zannedersem, ifade etti: 40 bin şikâyet olmuş, 10 bini lehe sonuçlanmış. Örneğin, benim elimde bir karar var, size de sunabilirim. Cumhurbaşkanımıza “Büyük şeytan” “en büyük şeytan” Covid zamanında “Ne zaman ölecek?” diye “tweet” atanlara hâkim beraat vermiş. Şimdi, bu, kimin hâkimi oluyor o zaman? Dolayısıyla, bu konulara girmememiz lazım diye düşünüyorum. Biz Adalet Komisyonuyuz; iyi hukukçu, kötü hukukçu ayırımına bakmamız lazım.

Yine, değerli arkadaşlar, bazı arkadaşlar diyorlar ki: “Bu yasa, muhalefeti susturma yasası.” Eğer öyleyse muhalefet hep halkı yanıltıcı ve yalan haber üzerine mi muhalefet yapıyor? Yok. O zaman niye muhalefeti susturma yasası olsun?

Ve şurada şunu ifade etmek istiyorum Değerli Başkanım, değerli arkadaşlar: Esasında, bu 29’uncu madde, uygulaması çok zor olan bir madde yani uygulayıcılar da bu maddeyi uygulamakta, 217’nci maddeyi uygulamakta zorlanacaklar, uygulayamayacaklar veya çok zor şartlarda, çok kötü durumlarda uygulanacak bir madde. Niye? Şunun için: Bu suçun maddi ve manevi unsurları var. Maddi unsurları nedir diye baktığımızda hukukçu olarak; bir: Faildir, fiildir, neticedir. Nedenellik bağıyla failin, suçun konusu suçu işlemesi lazım yani bir neticenin hasıl olması lazım. Sadece endişe, korku, panik oluşturur,

netice oluşturmazsa nedensellik bağı oluşmadığı için yine 217'nci maddenin uygulanma şansının çok az olduğunu görüyoruz, düşünüyoruz. Dolayısıyla, bu netice, failin sorumluluğu için de bir anlamda şart olacak.

Yine, ayrıca, değerli arkadaşlar, bazı arkadaşlarımız bu maddedeki “sırf” kelimesini eleştirdiler, haklı da olabilirler ama şunun için bunun özellikle konulduğunu düşünüyoruz: Özellikle bir konuya münhasır kılmak adına bu konunun “sırf” diye başladığını öngörüyoruz.

Değerli arkadaşlar, yine, özellikle halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma yani yalan haberi yayma; bunun ispatı yine mahkemelerde olacak. Dolayısıyla, buradaki sorun... Mahkemelere güveniriz güvenmeyiz; Türkiye'deki hukuku tekrardan burada tartışmanın çok anlamı yok ama özellikle genel algı oluşturulmaya çalışıldığı gibi bu genel anlamda bir sansür maddesi olmayıp sırf özellikle deprem anında, yine, sel felaketlerinde veya terör maksadıyla sosyal medyanın veya bu gibi başka mecraların kötü niyetli kullanılmasını önlemeye yönelik.

Biz herhâlde 15 Temmuzları unutuyoruz. O zaman, hatırlayın, bu ülkenin Cumhurbaşkanı kaçacak diye “tweet”ler atıldı, sosyal medyada tezviratlar yapıldı. Başka tezviratlar da yapıldı: “Şuralar bombalandı, buralar bombalandı, böyle oldu...” Buradaki o “tweet”lerin amacı neydi? Halkı paniğe sevk etmek değil miydi? İşte, bununla ilgili, geçmişte yaşadıklarımızın da tecrübesiyle bu tür tezviratları önlemeye yönelik olduğunu düşünüyorum.

Tekrar, sabrınızı zorladığım için herkesten özür diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Tüfenkci.

Sayın Yıldız...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Başkan, teklifin geneli üzerinde, bu maddeyle ilgili özellikle çok uzun konuşmuştum. Burada üç beş cümleyle meramımı anlatmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, ceza hukuku, yalnız, insan hareketlerinin bilfiil sonuçlarından doğan olaylarla ilgilenmez, sadece onunla ilgilenmez; doğabilecek sonuçlarla da ilgilenir. Burada karşımıza tehlike suçu çıkar. Bu da bizim, kamu barışına karşı suçlar... Bunun düzenlendiği 214, 215, 216, 217'nci maddelerde hepsi vardı tehlike suçu durumların. Burada korunması istenen şey, kamu yararadır, barıştır, iç barıştır. Gerekçemizde de bunu uzun uzun anlattık. Bunların bir ortak hükmü var, arkadaşların hepsi onu okudu, hukukçular biliyor. Bu maddelerin, kamu barışına karşı işlenen suçların ortak hükümleri 218'de düzenlenmiştir. Burayı açar okursak burada der ki, aynen şu: “...haber verme sınırlarını aşmayan ve eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamaları suç oluşturmaz.” Bu kadar net; bu, kanun hükmü.

Değerli arkadaşlar, gerek Anayasa'nın düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti başlıklı 26'ncı maddesi ve gerekse Basın Kanunu'nun “Basın özgürlüğü” başlıklı 3'üncü maddesiyle koruma altına alınan haber verme hakkının kapsamını aşmayan, eleştiri amacı taşıyan ifadelerin teklifin 29'uncu maddesinde düzenlenen suçu oluşturmayacağını bir kere daha söylüyorum, altını bir defa daha çiziyorum. Suçun oluşması için fiilin neticeyi meydana getirecek, getirmeye uygun ve elverişli olması gerekir; bütün bunlar bir araya gelmeden bu suç oluşmaz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Özdemir...

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Başkanım, teşekkür ederim.

Hepimiz kullanıyoruz, dijital mecra hayatımızın bir parçası. Burada da bir düzen getirilmesi gerekiyor. Bu, hepimizin; iktidar, muhalefet, bütün milletvekillerimizin konuştuğu bir husustu ama

29'uncu maddeyle ilgili önerge veren milletvekillerimizin önergelerine baktık, hepsi 29'uncu maddenin teklif metninden çıkarılmasına dairdir.

Şimdi, biz bir düzenleme yaptık. İyidir, kötüdür, eleştirilebilir; üç haftadır da bunu konuşuyoruz. Konuştuğumuz her aşamada da bizce makul olduğunu değerlendirdiğimiz 12 tane maddede değişiklik yaptık. İletişim Başkanının onay yetkisinden, Cumhurbaşkanımızdan; 12 tane bu şekilde değişiklik yaptık. Yani neticede, biz de bekliyorduk ki bu dijital dünyaya bir düzen getirilmesi gerekir. Buna sadece temel hak ve özgürlüklerin korunması penceresinden bakmak yanlış olur, biraz da insanların kişilik hakları üzerinden de bakmak gerekir. Dolayısıyla da bu dengeyi korumamız gerekir. Yaptığımız düzenleme... Şimdi milletvekili arkadaşlarımız “Bu çok kolay işlenebilen, sınırları belirsiz bir suç.” gibi değerlendirdi. Biz de bu sınırları çok aşırı çizilmiş ve çok zor işlenebilecek bir suç diye değerlendiriyoruz. Niye böyle değerlendiriyoruz? Çünkü 4 tane şartın bir arada gerçekleşmesi lazım bu suçun oluşması için. Bu 4 şarttan bir tanesi gerçekleşmemişse bu suç oluşmaz. Bir: Sırf halk arasında endişe, korku, panik yaratmak saikiyle hareket etmek; özel bir kast var. Kişi bu amaçla hareket edecek. İki: Gerçeğe aykırı bir bilgiyi... Bu gerçeğe aykırı bilgi neye ilişkin olacak? Ülkenin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini ve genel sağlığı bozacak bir bilgi olacak. Yani sadece gerçeğe aykırı bilgi değil, gerçeğe aykırı bilginin de bir tanımlaması var. Üç: Kamu barışını bozmaya elverişli şekilde kullanılacak. Dört: Alenen yayarak... Bu “alenen yaymak” tabirini -Murat Emir Vekilimizdi- basın olarak değerlendirdiler, gazetecilik olarak değerlendirdiler. Şöyle düşünün: Bir insan miting meydanlarına çıkıp tek başına bunu yapabilir, insanları etrafına toplayıp yapabilir, -burada basından bahsetmiyoruz aslında biz- veya Facebook adresinden, kişisel bir adresten bunu yapabilir. Yani bu düzenleme sanki basına, gazetecilere dair bir düzenlemeymiş gibi lanse edildi ama böyle bir şey yok. Bu suç farklı şekillerde işlenebilir.

2'ncisi -Feti Başkanım da Sayın Bakanım da izah etti- bu suçun işlenmesi için bu tanımlanan sonucun sahada olması lazım. Yani şöyle değil: Hâkimler bunu böyle yorumladı diyemeyiz. Bu suçun tanımlanmasında sahada bunun yani o suç konusu failin gerçekleştirdiği eylemle insanların evine kapanması veya sokaklara dökülmesi veya başka bir şekilde bu suçun icrai hareketinin sahada görünüyorsa olması lazım dolayısıyla da bu suç bizim için aslında çok zor işlenebilecek bir suç. Bakış açımızı değiştirelim diye söylüyorum. Basın bu suçun içinde değil ama -basınla ilgili Feti Başkanım 218'in (2)'nci fıkrasını söyledi- (1)'inci fıkrasında basınla ilgili bir ortak hüküm var. Bu suçun ayrıca basın yoluyla işlenmesi durumunda ağırlaştırıcı neden var, bunu kabul ediyorum ama bizim düzenlememizde yok. TCK'nin mevcut düzenlemesinde bu var zaten.

Şimdi, verilen örneklerin... Hani yanlış örnek, örnek diye değerlendirilemez. Turan Aydoğan Vekilimiz söyledi. “Oluk oluk kan akacak.” tabiri, evet, cezalandırılması gereken yanlış bir tabiriş; demek ki o zaman aslında böyle bir düzenlemeye ihtiyaç var. Yani eğer o cezalandırılmamışsa, ona bir karşılık verilmemişse...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Evet, karşılık hükmü vardı.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Şimdi, bu alan boş bir alan, biz bu alanı doldurmak için bu düzenlemeyi yapıyoruz ama ceza hukukunda da şu var, hepiniz de biliyorsunuz: Bir suç tanımına kişi uyuyorsa, onun artık kim olduğuna bakılmaz. Seksen yaşındaki sanatçıyla ilgili söyleminizden dolayı bunu söylüyorum. Şu ifadeyi bilmenizi istiyorum, belki biliyorsunuz ama: “Oraya ulaşabilirsek ne âlâ. Kavga dövüş olmaz. Biz bu işin içinden çıkarız. Ulaşamazsak her faşizmin olduğu gibi, karşılaştığı gibi belki liderini ayağından asarlar. Belki mahzenlerde zehirlenerek ölür. Belki adı geçen başka liderlerin yaşadığı gibi kötü sonlar yaşayabilir ama bize yazık olur.” Yani orada ifadeye çağrıldığı konu bu. Türkiye Cumhuriyetinde yüzde 52 oy alarak seçilmiş Cumhurbaşkanına bunları söylüyor dolayısıyla bunlara karar verecek olan mahkeme. Ama yaptığımız yasal düzenlemede kötü örneklerden hareket

ederek bir düzenleme yapmadık; hâkimlerimizin doğru karar vereceğini, hukuki karar vereceğini değerlendirerek ve sınırlarını iyi belirleyerek yaptığımızı düşünüyorum. Basın mensuplarıyla ilgili parantezi de tekrar Tuncay Bey için açıyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bir soruyla size şey yapabilir miyim? Başkanım, bir soru...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bir teknik şey alacağız, bir dakika.

Ahmet Bey, siz tamamladınız mı?

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Evet.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, Yargıtay Cumhuriyet Savcımız var aramızda. Teknik manada uygulamaya dair... Evet, Mutahhar Bey, sizden bir bilgi alalım, sonra da Yargıtay Üyesi Doktor İhsan Baştürk Hocamdan bilgi alacağız.

Evet, buyurun Mutahhar Bey.

YARGITAY CUMHURİYET SAVCISI MUTAHHAR KELEŞOĞLU – Sayın Başkanım, bu vesileyle söz hakkı tanıdığımız için teşekkür ederim.

Görüşmenin başından bu yana izliyoruz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Kendinizi bir tanıttın.

YARGITAY CUMHURİYET SAVCISI MUTAHHAR KELEŞOĞLU – Özur dilerim. Ben, Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mutahhar Keleşoğlu.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Neye bakıyorlar acaba, hangi şeye bakıyorlar, hangi bölümde?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yargıtay Cumhuriyet Savcısı, iş bölümü...

YARGITAY CUMHURİYET SAVCISI MUTAHHAR KELEŞOĞLU – İş bölümü değişiyor efendim. Şu anda 4'üncü Bölümdeyim, Cumhurbaşkanına hakaret suçları da dâhil görevliyim. Evet, yani 8'inci Bölümün konusu olacaktır muhtemelen, Sayın Başkanımın dâhil olduğu. Ancak biz sayı azaldıkça da, dosya sayısı azaldıkça, çoğaldıkça Başsavcımızın talimatıyla iş bölümüne devam ediyoruz.

Şimdi, teklifin başından bu yana hepsini izledik, en önemli maddeye geldik. Gelişen teknolojiyle birlikte insan haklarının da bu denli geliştiği bir ortamda birbirini sınırlamadan, kişilerin ifade özgürlüğünü kısıtlamadan ancak doğru bilgiye erişim hakkının da zarar görmemesi için böyle bir düzenlemeye çoktan beri ihtiyaç vardı. Biz, özellikle 29'uncu maddedeki bu düzenlemeyi 218'inci maddedeki ortak hükümle birlikte değerlendirdiğimizde ve teklifin 30'uncu maddesiyle ifade özgürlüğünü doğrudan ilgilendirmesi sebebiyle Yargıtay temyiz yolunun da açık olması hasebiyle tamamen müspet buluyoruz. Başsavcılığımızın görüşü 29'uncu madde özelinde -sayın vekiller de söylediler- çok sınırlı sayıda rastlanabilecek, mahkûm olabilecek bir düzenleme olarak görüyoruz çünkü zor şartlara bağlanmış, aleniyet aranmış, kamu barışını bozma aranmış, özel saik aranmış. Bunların hepsinin bir araya gelip de mahkûm olabilecek insan sayısının gerçekten bunu hak ettiğini düşünüyorum.

Arz ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkürler efendim.

Yargıtay 8.Ceza Dairesi Üyesi Doktor İhsan Baştürk.

Buyurun.

YARGITAY 8. CEZA DAİRESİ ÜYESİ İHSAN BAŞTÜRK – Teklif metninin yasallaşması hâlinde olası suça bakmak bizim Dairemizin görev alanında olacak. Bu vesileyle yüce Meclisi, Değerli Başkan ve üyelerini, ilgili kurum temsilcilerini, basın mensuplarını; saygıyla kurumum ve şahsım adına selamlıyorum.

Bahsettiğim gibi bu suçla ilgili düzenleme kanunlaşması hâlinde bizim Dairemizin görev alanına girecek. Ben, bu bağlamda teklifin 29'uncu maddesiyle ilgili Türk Ceza Kanunu'na eklenen 217/A maddesine ilişkin görüşlerimi teknik ceza hukuku çerçevesinde açıklamaya çalışacağım. Ve muhtemelen gözükən -tırnak içinde- ihtiyaçlar çerçevesinde değerlendirmeye çalışacağım.

Şimdi, ben, öncelikle, suç politikası perspektifinden bir değerlendirme yapmaya çalıştım. Şöyle ki: Bildiğiniz gibi, malumlarınız olduğu üzere suç ve ceza politikasını belirlemek Anayasa Mahkemesi kararlarında da sıklıkla ifade edildiği üzere kanun koyucunun, yüce Meclisin takdirindedir. Bununla birlikte Anayasa Mahkemesi kararlarında bu husus sıklıkla ifade edilmekte ancak Türk Ceza Kanunu'nun 217/A maddesi teklife ilişkin, bu değişikliğin değerlendirilmesine bakıldığında bazı hususların vurgulanması icap etmektedir. Ben, öncelikle “kanunilik ilkesi” bakımından bir değerlendirme yapmaya çalışacağım. Bildiğiniz gibi “suçta ve cezada kanunilik ilkesi” hem Anayasa'mızda, hem de ceza kanunlarında vurgulanan temel hak ve hürriyetlere ilişkin çok önemli bir maddedir. Bu madde bir taraftan bireylerin hak ve özgürlüklerini güvence altına alırken diğer taraftan “hukuki güvenlik ilkesi”ni, bireylerin serbestçe, özgürce hukuk devletinde, toplum içinde kendilerini ifade edebilmelerine imkân tanımaktadır. Bu prensip, bu ilke sayesinde ki bireyler hangi fiillerin suç oluşturduğunu ve cezasının ne olduğunu bilebilecek duruma kavuşurlar. Böylelikle, davranışlarının sınırlarını bilebilirler ve bu sınırlar dışına çıkan davranışlarının suç olduğunu bilebilecek durumda olurlar. Bu bağlamda, kanunilik ilkesinin en önemli unsurlarından biri “kıyas yasağı” yanında “belirlilik ilkesi”dir. Yani hangi fiilin suç olarak tanımlandığının açık ve net şekilde, hiçbir tereddüde imkân bırakmayacak şekilde belirlenmesi. Bu anlamda bakıldığında teklif metnine suçun ve cezanın belirli olması demek, suç ve suç oluşturan fiilin tanımlanmasında unsurlarının açıkça belirlenebilir olması demektir. Diğer taraftan, belirlilik ilkesi sayesinde bireyler bahsettiğimiz gibi hukuk devletinde hangi davranışların yasaklandığını hiçbir tereddüde meydan bırakmayacak şekilde bilebilecek durumda olabilecek; böylelikle, kişilerin toplumsal hayatlarını, sosyal hayatlarını hiçbir mâni olmadan maddi ve manevi varlıklarını geliştirebilmeleri mümkün olabilecektir. Dolayısıyla, huzur ve barış ortamının sağlanması da mümkün olacaktır ki teklif konusu suç da topluma karşı suçlar arasında düzenlenmiş. Ezcümle: “Belirlilik ilkesi” yani kanunilik ilkesinin bu alt unsuru hem ceza hukuku hem de anayasa hukuku bağlamında hayati önemi haiz, vazgeçilemez bir ilke olarak karşımıza çıkmaktadır. Bahsettiğimiz gibi Anayasa Mahkemesi de kararlarında belirlilik ilkesine sıklıkla vurgulama yapmaktadır ve gerek Türk Ceza Kanunu'na, gerekse özel ceza kanunlarımıza baktığımızda Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen, iptal gerekçesi olarak en sık başvuru ilkelere biri belirlilik ilkesi, kanunilik ilkesidir. Bunu önemle vurgulamak istiyorum. Dolayısıyla, belirlilik ilkesinin ne kadar hayati önemi haiz olduğuna değindikten sonra bu çerçevede teklifin 29'uncu maddesini değerlendirmek istiyorum. Bu bağlamda, ben, madde metnine teknik bir ceza hukukçusu olarak baktığımda ki Dairemizin, Yargıtayın uyguladığı kararlarda da bunlar somut olarak karşımıza çıkıyor, ki örnek kararlar var yanımda, çok yakın tarihli, 2022 tarihli. “Kamu düzeni” kavramı, “ülkenin iç ve dış güvenliği” kavramı, “kamu barışını bozma” kavramı; bunların içeriğinin belirlenmesinin yargı erki tarafından uygulanmasında önemli tartışmalar çıkarabileceğini tahmin etmek hiç de güç değildir; biz bunu örnek kararlarımızla görüyoruz, bizatihi bire bir yaşıyoruz. Bu bağlamda, Türk Ceza Kanunu'nun 216'ncı maddesindeki halkı kin ve düşmanlığa tahrik etme veya aşağılama suçunda çok yeni, yakın tarihli bir kararımız var; 1 Mart 2022 tarihli, diğeri 9 Mart 2022 tarihli kararlarda. Kamu düzeni açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması unsurunun belirlenmesi hem ilk derece mahkemesinin kararı, oradan istinaf mahkemesine geliyor, bizim önümüze kadar geliyor. Dolayısıyla, biz bu uygulamaların hatalı olduğunu ve bu bahsettiğim unsurun belirlenmesinin güçlük doğuracağını bizatihi örnek kararlarımızla ifade ettik, ortaya koyduk ve bozma kararı vererek o ilk derece ve istinaf mahkemesinin kararlarını mahalline iade ettik. Bu bağlamda, Türk

Ceza Kanununun 215'inci maddesinde düzenlenen suç ve suçluyu övme suçunun unsurlarından yine benzer bir şey, unsur var; kamu düzeni açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması ögesi, unsuru orada yer alıyor. Bunun da uygulamada güçlükler doğurduğunu örnek kararlarımızla daha bu yıl içinde -kararların konusuna girmek istemiyorum- bizatihi yaşadık ve bozma kararları verdik, yerel mahkemeye ve istinaf mahkemesine; onların kararlarını bozduk.

Ezümle: Ülkenin iç ve dış güvenliği, kamu düzeni ve genel sağlığıyla ilgili bilginin ne olduğunun belirlenmesi, kanaatimizce oldukça güçlük arz edecektir. Akabinde bu bilginin ne olduğu belirlense bile bunun -turnak içinde- kamu barışını bozmaya elverişli şekilde yayılması unsurunun belirlenmesi de ayrı bir güçlük olarak karşımıza çıkmaktadır. Bahsettiğim gibi bu bağlamda Dairemizin kararlarında kamu barışını bozmaya elverişli olma ile kamu güvenliği açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkıp çıkmadığının belirlenmesindeki güçlüğü işaret edilmiştir. Bu anlamda mahallinde veya ülke genelinde -Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri- uzmanlara başvurusun diyoruz, yani bu suçun işlenmesiyle mahallinde veya ülke genelinde gerçekten kamu barışı açısından açık ve yakın bir tehlike ortaya çıktı mı? Hatta bunu hâkimin dahi bilebilmesinin güç olduğu, özel teknik bilgiyi gerektirdiği düşüncesiyle bizim kararlarımızda bu konuda toplum bilimi, kamu güvenliği ve dil bilimi uzmanlarınca araştırma yapılarak sonucuna göre mahkemeye bir karar verilmesi şeklinde bozma ilamlarımız var. Bunlara önemle işaret etmek istiyorum.

Diğer taraftan, teklif metninde yer alan “alenen yayma” ifadesinin ne olduğunun belirlenmesi uygulamada güçlük doğurabilecek nitelikte gözüküyor. Ben, fikrî mülkiyet hukukuyla özel olarak ilgileniyorum, uzmanlık alanlarımdan biri. Bu bağlamda “yayma” terimi bana fikrî mülkiyet hukukunu, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’nu hatırlatıyor; orada “yayma” geçer. “Yayma” bir eseri, bir icrayı, yapımı, vesaire diğerlerini toplumla buluşturma, umuma yayma anlamındadır ama buradaki “yayma”nın o anlamda yayma olmadığını düşündüm ben, Türk Dil Kurumu Sözlüğü’ne müracaat ettim çünkü “yayma”nın ne olduğu, “alenen yayma”nın ne olduğu gerekçe metninden anlaşılamıyor. Baktığımda, Türk Dil Kurumu “Birçok kimseye duyurmak.” demiş “yayma”ya. Dolayısıyla bu “yayma” teriminin de belirlenmesi, içeriğinin belirlenmesi... Özellikle günümüzde bilgisayar ağları ortamında yayma ve alenen yayma fiillerinin kapsamının Türk Ceza Kanunu’nun suça iştirak yani yardım etme, suça katılma, azmettirme hükümleriyle birlikte değerlendirildiğinde bunun belirlenmesi gerçekten uygulamada ayrı güçlükler -diyeceğim en diplomatik ifadeyle- doğurabilecek nitelikte gözüküyor. Bu bağlamda, örneğin, bir içeriğin sadece beğenilmesi, sadece “retweet” yapılması, sadece paylaşılması yayma mıdır? Bunun sınırları nedir? İştirak hükümleri çerçevesinde nasıl değerlendirilecek? Dolayısıyla hangi fiiller suç oluşturup hangileri oluşturmayacak? Bunun belirlenmesi, alenen yayma unsuru anlamında da zorluklar doğuruyor ve bunun da ülke çapında... Tabii, biz Yargıtayda çalışmamız itibarıyla -ben on beş yıldır kurumdayım, onurla görev yapıyorum- Türkiye’nin farklı yerlerinden, farklı mahkemelerden gelen uygulamaları görüyoruz. Dolayısıyla her taraftan farklı uygulamaların oluşmasına sebebiyet verebilecek bir unsur olarak ve dolayısıyla mağduriyetlere sebebiyet verebilecek bir unsur olarak benim, açıkçası, dikkatimi çekmekte.

Diğer taraftan “Failin gerçek kimliğinin gizlenmesi...” Ben bu unsurun da belirlilik ilkesi anlamında... Yani “gizlemek” ne demek? Fail hangi durumda gerçek unsuru gizliyor? Çünkü bu bir ağırlaştırıcı sebep olarak öngörülmüş. Özellikle bilgisayar ağları ortamı gözetildiğinde herkes bir “nick name” kullanıyor, müstear kullanıyor, efendim, farklı bir hesapla hareket ediyor ve bu iş o kadar yaygın ki bakıyorsunuz, sosyal medyada, ağ ortamında bazı kişiler gerçek isimleriyle tanınmıyor, oradaki ismiyle tanınıyor. Dolayısıyla gerçek kimliği gizleme ağırlaştırıcı sebebi de bu bağlamda belirlilik ilkesi çerçevesinde ciddi sakıncalar doğurabilecek olarak gözüküyor bana.

Diğer taraftan “gerçeğe aykırı bilgi” kavramının içeriğinin belirlenmesi de üzerinde konuşmaya değer. Şöyle ki: Biz ceza hukukunda hep maddi gerçekten bahsediyoruz “ceza hukuku” deyince “Ceza hukukunun amacı maddi gerçeği bulmak.” deriz. Şimdi, buradaki gerçeklik nedir? Veriden mi bahsediyoruz? Bilgiden bahsediliyor ama her veri bilgi midir? Dolayısıyla bu veri, bu bilgi nasıl bir bilgi olmalı? Basit bir bilgi mi? Nitelikli, araştırmaya dayanan bir bilgi mi? Efendim, bu bilgi toplamının kapsamı ne olacak? Kim, hangi kurum, hangi kuruluş, hangi üniversite, hangi sivil toplum kuruluşu, hatta yargı organı... Bilimsel çalışmalar sonucu üretilmiş bilgiden mi bahsediyoruz? Dolayısıyla hangi tür bilginin bu kanun kapsamında olduğunun belirlenmesi bence bir ihtiyaç unsuru olarak göze batıyor.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hocam, toparlayalım.

YARGITAY 8. CEZA DAİRESİ ÜYESİ İHSAN BAŞTÜRK – Toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Anlaşıldı genel hatlarıyla.

YARGITAY 8. CEZA DAİRESİ ÜYESİ İHSAN BAŞTÜRK – Diğer taraftan, belirtilen gerçeğe aykırı bilgi unsurunun belirlenmesi... Tabii ki hâkim tarafından belirlenecek ama bu oldukça güç olarak gözüküyor bana.

Diğer taraftan, Başkanım, ceza politikası bakımından değerlendirdiğimizde, ceza hukuku sistemimizde saikin -tırnak içinde- saik unsurunun suç unsuru olarak kabul edildiği Türk Ceza Kanunu’nda oldukça sınırlı hâllerde var. İşte, insan öldürme fiilinde sayılıyor; kan gütmeye saikiyle insan öldürme, töre saikiyle insan öldürme; bunun dışında hiçbir durumda saikin suç unsuru olarak kabul edildiğine rastlamıyoruz biz, çünkü -çok teknik olacak ama- “saik” failin amacının dışında, kastının dışında, bunun çok daha ötesinde psikik alanı ilgilendiren bir terim. Dolayısıyla saikin belirlenmesi güçlük arz ediyor. Bu anlamda da eğer saik cezalandırılacaksa buna da tabii saygı duyarız ama daha belirli şekilde ifade edilmesinde yarar var diye düşünüyorum.

Diğer taraftan...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Yargıç, atlamadan bir şey söyleyeyim.

YARGITAY 8. CEZA DAİRESİ ÜYESİ İHSAN BAŞTÜRK – Bitiriyorum, bir saniye Başkanım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Yıldız, ben size söz vereceğim.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Kasten de işlenebilir mi bu suç?

YARGITAY 8. CEZA DAİRESİ ÜYESİ İHSAN BAŞTÜRK – Bir saniye, bir saniye, yazım biraz karıştı.

Evet, şundan bahsetmek istiyorum ceza politikası anlamında: Bu suç tipi -217/a- ilk defa hukuk sistemimizde yer alacak ve “belirlilik” ilkesi anlamında bu derece soru işaretleri -ben bir hâkim gözüyle söylüyorum- doğurabilme potansiyeli barındıran bir suç yönünden baktığımızda öngörülen hapis cezasının yalnızca hapis cezası olarak tercih edilmiş olması ve üç yıla kadar hapis cezası tercih edilmiş olması... Topluma karşı suçlar içinde, başka hükümlerde “hapis veya para” şeklinde tercih örnekleri varken bunda niçin benzer şeyin... Tabii ki yüce Meclisin takdirindedir ama o suç skalası içinde bir dengesizlik oluşturabilme ihtimali olduğunu düşünüyorum 217/a’nın.

Diğer taraftan, Başkanım, norm yapma tekniği bakımında da ben bazı sakıncalar tespit ettim âcizane, şöyle ki: Teklifte öngörülen suç tipinin zaten basın yayın işlenebileceği gözetildiğinde... Çünkü bu veri, bu bilgi yüzde 99 basın yayın yoluyla işlenebilecek bir suç ama 218’inci maddede bildiğimiz gibi bir ağırlaştırıcı sebep var.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Yüzde 99 kanaatine nasıl vardınız Hocam?

YARGITAY 8. CEZA DAİRESİ ÜYESİ İHSAN BAŞTÜRK – Dolayısıyla basın yayın yoluyla

işlenebilmesini, biz âdete bir ağırlaştırıcı sebebi, bir unsuru yeniden ağırlaştırıcı sebep saymak yoluyla norm yapma tekniğine aykırı bir yöne getiriyoruz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki.

Hocam...

YARGITAY 8. CEZA DAİRESİ ÜYESİ İHSAN BAŞTÜRK – Başkanım, son cümlelerim, müsaade ederseniz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Dinleyelim Başkan.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Anladık.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Dinleyelim efendim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hayır, biz çağırdık arkadaşlar.

Tamam, toparlasın Hocam.

YARGITAY 8. CEZA DAİRESİ ÜYESİ İHSAN BAŞTÜRK – Diğer taraftan, şimdi, gerekçede deniliyor ki: “Bu suç tipi topluma karşı suçların diğerlerine benzememektedir.” Ben baktığımda, bu suç tipini 323’üncü maddedeki savaş hâlinde işlenebilecek o suça benzetiyorum. Dolayısıyla bu suç tipinin yerinin topluma karşı suçlar arasında değil de diğer taraftaki suçlar arasında değerlendirilmesi gerektiğini takdirlerinize sunuyorum.

Diğer taraftan, Başkanım, Türkçe ifade yönünden de normun bir eksiklik içerdiğini düşünüyorum. Şöyle ki: Tamlayan ve tamlanan açısından bakıldığında, bu ifadenin bahsettiğim gibi bir yanlışlığı içerdiğini düşünüyorum. Buna ilişkin önerimi sunabilirim.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Başkanım, ceza hukuku açısından baksın.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Cevap vereceksiniz.

YARGITAY 8. CEZA DAİRESİ ÜYESİ İHSAN BAŞTÜRK – Açıkladığım...

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Ama ceza hukuku açısından baksın, Türkçeye girdi yani, onun için...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, Hocam, toparlıyoruz.

YARGITAY 8. CEZA DAİRESİ ÜYESİ İHSAN BAŞTÜRK – Açıkladığım sebeplerle “suçta ve cezada kanunilik” ilkesinin temel birleşeni olan “belirlilik” ilkesi bağlamında uygulamada doğurabileceği sakıncalara işaret ettim Başkanım.

Diğer taraftan, 30’uncu maddeye bakıldığında, kanun koyucu bunu doğrudan istinaf haricinde resen temyiz yoluna tabi tutuyor yani o 2019 değişikliğiyle resen temyize tabi tutulan suçlar grubuna bunu da dâhil ediyor. O bile, âdeta bana bir hâkim olarak şunu söylüyor: Kanun koyucu diyor ki: Bunun uygulamasında farklı yorumlar, yanlışlar ortaya çıkabilir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – İçtihat bilgisiyle...

YARGITAY 8. CEZA DAİRESİ ÜYESİ İHSAN BAŞTÜRK – Dolayısıyla, istinaf mahkemesi yetmez, buna illa bir de temyiz baksın diyor. Dolayısıyla, ben bu görüşlerimi takdirlerinize saygıyla sunuyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, çok teşekkür ederiz.

Evet, Sayın Yıldız...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Şimdi, Sayın Yargıcı, bir suç felsefesi yaptı, saygıyla da izledik ama asıl

sorulara cevap vermedi. Yani asıl aydınlatmak istiyorsa... Mesela, bu suç taksirle işlenebilir mi? Var mı bir cevabınız?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Soru-cevap yoluyla mı yapılacak Başkan?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yok, yok, hayır.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Bir dakika, bir dakika... Bunun üçünü soracağım: Taksirle işlenir mi? Teşebbüs mümkün mü?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Yıldız, tamam, siz şeyleri anlatın, soru-cevap yok.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Bakın, soracağım şu, 3 tane soru soracağım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Herkes fikrini...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Hayır, önemli Başkan.

Taksirle işlenebilir mi? Teşebbüs mümkün mü? İştirak mümkün mü?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, Hocam, evet, sadece bunlara cevap verelim.

YARGITAY 8. CEZA DAİRESİ ÜYESİ İHSAN BAŞTÜRK – Sayın Başkanım, ben usulünüze bilmiyorum ama...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – İhtiyaç olduğu için...

YARGITAY 8. CEZA DAİRESİ ÜYESİ İHSAN BAŞTÜRK – Ben kurumumun görüşünü ifade etmek üzere geldim buraya.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hayır, bu yönüyle de...

YARGITAY 8. CEZA DAİRESİ ÜYESİ İHSAN BAŞTÜRK – Dolayısıyla hâkim...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Boş hikâye anlattın.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Yıldız...

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Ayıp oluyor Başkan, çok ayıp!

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Yıldız, tamam.

Evet, Hocam, cevabınız var mı?

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Hoşunuza gitmeyince...

(Gürültüler)

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar...

RAFET ZEYBEK (Antalya) – “Sayın Başkan, hâkimlere böyle yapmayın.” deyin, uyarın!

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar, bir dakika.

Evet, tamamlayın efendim.

YARGITAY 8. CEZA DAİRESİ ÜYESİ İHSAN BAŞTÜRK – Teşekkür ederim Başkanım, teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki.

Sayın Yıldız... Arkadaşlar...

Evet, Sayın Yıldız var mı söyleyeceğimiz... Ahmet Bey...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Varsa bir cevabı bunlara versin.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Yargıç size karşılık verebilecek bir üslup kullanamaz burada Sayın Yıldız, lütfen.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Aydoğan...

Evet, Ahmet Bey...

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Başkanım, Sayın Hâkime şunu sormak istiyorum: Değerlendirmesini yaparken...

(Gürültüler)

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar, dinliyoruz.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – ... “Bu suç yüzde 99 basın yoluyla işlenebilir.” dedi. Hâlbuki biz anlatırken şöyle söylemiştik: Bu suçun tanımlamasında 4 tane ana unsur var, bu unsurlar gerçekleşmeden, bir tanesi bile eksik olsa bu suç işlenemez ve bu suçun işlenme şekliyle ilgili aleniyet unsurunda... Mesela, insan miting alanında bunu yapabilir, kişisel Facebook hesabında, sosyal medya hesabında bunu yapabilir dedik. Galiba o sosyal medyayı kullanmayı basın yoluyla gibi değerlendirdi. Bu yüzde 99'luk veriye nasıl ulaştı, onu merak ettim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Soru-cevap yok, siz açıklamanızı bitirin Ahmet Bey.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Yani, bunun afaki, içi boş bir değerlendirme olduğunu düşünüyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Çok yanlış!

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – O yüzden, bu boş değerlendirmeyi kabul etmiyorum. (CHP sıralarından gürültüler)

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – İşinize gelmeyince...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar, tamamladık.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Burada dile getirdiğimiz konuları yok saymak...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar, herkes... Değerli arkadaşlar... Tuncay Bey...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bir uygulamayı...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Tuncay Bey, kimden izin aldınız?

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Yüzde 99 basın yoluyla...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ya, boş ver, yüzde sıfır olsun.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Özkan, kimden izin aldınız?

Ahmet Bey...

Sayın Özkan, kimden izin aldınız?

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Tuncay Bey, ben...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bak, bir dakika...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ahmet Bey...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Özgürlük ortamını konuşuyoruz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Elbette.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Niye böyle bir engelleme var ya!

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bir dakika... Kimden izin aldınız?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Böyle bir şey olabilir mi ya! Milletvekili istediği gibi...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bir dakika... Nasıl bir üslup bu?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yapmayın böyle ya!

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Böyle bağırarak ne oluyor?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Özkan, sizi saygıya davet ediyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Katılmıyorum hiçbir tanesine.

Yargıç geliyor...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Saygıya davet ediyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yargıç geliyor, bir şey söylüyor, oradan “Sus.” diye bağırıyor, ona hiçbir şey yok.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Saygıya davet ediyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Tuncay Özkan, sen sus!

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Saygıya davet ediyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Susmuyorum, terk ediyorum burayı! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Saygıya davet ediyorum, lütfen...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Saygılıyım ben.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Başkanım, bir söz verir misiniz?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yeter ya!

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Başkanım, bir söz verir misiniz?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bir dakika ya, bir dakika...

(Gürültüler)

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar, bir dakika... Bakın, arkadaşlar...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – 1 kişi ya, 1 kişi..

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tiryaki, bir dakika... Söz almadan konuşmayın lütfen.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Başkan, 1 kişi...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tiryaki...

Arkadaşlar, bir dakika... Arkadaşlar, bir dakika...

(Gürültüler)

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Başkanlık Divanı niye var? Biz şimdiye kadar kimin sözünü kestik? Müsaade istedik, hatırlattık.

Peki, Sayın Tuncay Özkan’ın yaptığı ne bu şimdi? Nedir yani bu?

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Bir söz vererseniz ben söyleyeyim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hayır efendim, onun yerine siz konuşamazsınız. Bir dakika...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Hayır, bir söz vererseniz... Ben sözcüyüm burada, partimin adına konuşuyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Emre, bir dakika, ben onun hareketinden bahsediyorum.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Yani kimin adına konuşuyorum?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hayır, siz grubunuz adına konuşabilirsiniz. Yaptığı hareket...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Tamam, söz vererseniz söyleyeceğim, hareketi de söyleyeceğim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yaptığı hareket nezaketsiz, saygısız. Söz almadan konuşmayın, vereceğiz, lütfen söz isteyin, söz talep edin.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sizin izahatınız bitince bir söz verin...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hatırlatmamız üzerine bu hareket nedir yani?

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Ben onu anlatayım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Zeynel Bey, beni önce bir dinleyn arkadaşlar...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – İyi de bizim arkadaşımız gitti.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hayır, ben hareketini değerlendiriyorum, ben hareketini değerlendiriyorum.

Biz, burada, müsaadeli bir şekilde, nezaket içerisinde bütün arkadaşlarımızı dinledik, söyledik, hatırlattık ama bu bir söz sırasıyla olur, herkes kafasına göre konuşamaz. Hatırlatmamıza rağmen o hareket neydi öyle? Öyle bir şey olabilir mi? Başkanlık buna müsaade edebilir mi? Herkesi dinlemeye çalışıyoruz burada, olayı anlamaya çalışıyoruz, bütün detaylarıyla beraber tutanaklara geçsin diyoruz. Hayır, efendim, ben dinlemem; Başkanlığı da dinlemem, onu da dinlemem, istediğim gibi konuşurum. Böyle bir tavrı biz kabul edebilir miyiz?

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Bunu söylemedi Sayın Başkan.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hayır, aynen öyle söyledi.

Peki, arkadaşlar, evet, sadece bu konuyla ilgili Zeynel Bey'e söz veriyorum.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 29'uncu maddesi üzerinde Yargıtay 8. Ceza Dairesi Üyesi İhsan Baştürk'ün konuşmasından sonra çıkan tartışmaya ilişkin açıklaması

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkan, şöyle oldu, ben size hatırlatayım, sizin ifadeleriniz de tutanaklarda vardır, dönüp bakabilirsiniz. Buradan bu konuşmanın üzerine verilen tepkiye istinaden biz burada söz istedik, siz dediniz ki: “Hayır.” İlk cümleiniz “Hayır.” oldu. Yani bu “Hayır.”ı ben de duydum, arkadaşlarımız da duydu, diğer partiler de duydu, konuklar da duydu.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Biz duymadık.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Siz takip ederseniz duyarsınız.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Ben eminim, duydum yani, tutanaklarda da var, buna bakarsınız.

Bizim de itiraz ettiğimiz... Sayın Özkan'ın itirazı da burada teklif sahipleri var, değil mi? Biz tekliflerine istinaden 2 yargıcın yorumunu dinledik. Biri Yargıtay savcısı, yapmış olduğu yorumda mevcut kanunu olumlayan oldukça kısa bir konuşma yaptı, içeriğine çok girmedik, olumlayan bir konuşma, değerlendirme yaptı. Bakın, burada hiç birimiz itiraz etmedik yani yargıç olarak siz niye bu kanun teklifinin doğruluğuna yönelik bir yorum yapıyorsunuz diye. Bir başka, aynı şekilde Yargıtay üyesi de kanunla ilgili eleştirilerini getirdi, altını doldurdu, katılırsınız, katılmazsınız. Bakın, biz, buraya gelenlerin hiçbirine yönelik -ki böyle olmaması lazım- bizim önerilerimiz üstüne bu Komisyona gelen tek bir kişi yok, bunun altını çizerek söyleyeyim. Uzmanları da siz davet ediyorsunuz, Başkanlık Divanı olarak siz belirliyorsunuz, burada bizim dahlimiz yok ama gelen kişileri -tıpkı olumlu ya da olumsuz, her ikisi için de söylüyorum- bakın, biz, burada saygıyla dinledik ama şu hakkı da savunmak bizim görevimiz: Yani buraya katılan bir kişinin yapmış olduğu yorumları tahkir edici, küçük düşürücü

bir değerlendirmeyi de kimse hak etmiyor Sayın Başkan. Orada, sizin en başta müdahale etmeniz lazım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Söyledim.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Özkan’ın buradaki tepkisi hepimiz gördüğümüz, anladığımız üzere, aynı bizim gibi söz istediğinde sizin o duyduğunuz “Hayır.”ınız üzerine bu tartışma başladı. Sırayla söz vereceğim deseydiniz elbette bu değerlendirme üzerine herkes konuşurdu. Yani 2 Yargıtay üyesi...

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Bu tepki nedir Zeynel Bey?

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Bakın, bir Yargıtay savcısı, bir Yargıtay üyesi...

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Bu bir tepki değil, azarlama Zeynel Bey.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar, tamam.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Ya, bir dakika ya... Siz de söz alın benim gibi, konuşun. Demin diydünüz ki: “Söz almadan konuşmayın, Başkanlık Divanı var.” Tek bize mi var?

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Bu tepki değil, Divanı azarladı.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Ya, siz de düğmeye basın, söz alın, anlatın.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Zeynel Bey, devam edin.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, devam ediyorum.

Dolayısıyla Sayın Özkan’ın buradaki tepkisi de... Ya, burada biz konuşmayacaksak iki önemli yorum üstüne, bu Parlamento üyesinin konuşmaması gibi bir durum olur mu Sayın Başkan? Buradaki sizin sözünüz üzerine bu tepkinin geldiğini ifade edeyim.

Arkadaşların... Bakın, 8. Ceza Dairesi üyesi. Dediğim gibi, kanun teklifinin 30’uncu maddesinde de görüldüğü üzere beş yılın altında olmasına rağmen tıpkı diğer bazı suçlarda olduğu gibi -yani bunu da olumlu anlamda söylüyorum- tartışmalı bir alan olduğu için Yargıtay yolunun açılmasını olumlu buluyorum; en son gideceği merci kendisi, dolayısıyla buradaki yorumları elbette kıymetli. Ha, kanun teklifini getirenler... Ya, bunu da böyle rica edelim, biz burada şunu ifade ediyoruz: Bizim hiçbirimizin şahsi meselesi değil bu ya, şahsi işimiz değil yani yorumlar beğenilir, beğenilmez; siz, teklif sahibisiniz, arkadaşlar oylayacak, kabul ederler, etmezler yani böyle bir reaksiyona da gerek yok Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

2.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan’ın (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 29’uncu maddesi üzerinde Yargıtay 8. Ceza Dairesi Üyesi İhsan Baştürk’ün konuşmasından sonra çıkan tartışmaya ilişkin açıklaması

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İzin verir misiniz Sayın Başkan, bir şey söylemek istiyorum?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bir kelime...

Arkadaşlar, bakın, müzakereyi bitirdik. Bakın, yapmayın... 29’uncu madde üzerinde...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Katkı sunmak istiyorum ya, rica ediyorum ya.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, bir kelime.

Buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 5 maddede konuşmayalım ama derdimizi anlatalım, bir kelimeyle anlatılacak bir şey değil ki.

Sayın yargıcı biz tanımayız, ilk defa burada...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Biz de tanımıyoruz efendim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Efendim, tamam.

İlk defa burada gördüm ben de, ismini de ilk defa burada duydum, yargı camiasından geliyorum ama. Ama gördüm ki üç gündür burada bekleyen bir yargıç var, şimdi konuştuğunda anladım ki üç gündür burada bekliyor. Üç gündür, biz, burada, bu kanun teklifiyle ilgili her şeyi söyledik, içimizi döktük; 29’uncu maddede sıra geldi, sayın yargıç konuştu, değerlendirmeler yaptı, bizden bir tepki gelmedi. Yargıtay savcısı bu yasayı çok gerekli buldu, ona da bir tepki gelmedi çünkü biz içimize yasamayla yargı arasındaki mesafeyi sindirdik. Ben evladına bile “Boş konuşuyorsun.” demedim bugüne kadar, keşke siz de demeseydiniz. Hele hele bir yüksek yargı üyesine keşke burada daha saygılı olmayı becerebilseydik. Sanıyorum, bizim sayın yargıca bir özür borcumuz var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Koç, bir kelime.

3.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç’un, (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 29’uncu maddesi üzerinde Yargıtay 8. Ceza Dairesi Üyesi İhsan Baştürk’ün konuşmasından sonra çıkan tartışmaya ilişkin açıklaması

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, şimdi, gerçekten sizin Başkanlık Divanı olarak çağırmış olduğunuz kişiler ve bu konuda...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Efendim, biz elbette yani...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Evet, o nedenle...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Biz kimseyi kimliğiyle çağırmıyoruz efendim, bilgisinden dolayı çağırıyoruz.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Tabii ki.

Kanun teklifinde bulunan sayın vekillerin bu konuda biraz daha müsamahakâr davranmaları, biraz daha olgun davranmaları gerekiyor çünkü misafirimizdir, burada düşüncesini belirtiyor. Sonuçta, bu kararı biz vereceğiz ya da bu Komisyon verecek. Onun için biraz daha şey olsa...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

Sayın Tiryaki, bir kelime mi?

4.-Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki’nin, (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 29’uncu maddesi üzerinde Yargıtay 8. Ceza Dairesi Üyesi İhsan Baştürk’ün konuşmasından sonra çıkan tartışmaya ilişkin açıklaması

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Doğru bulmuyorum Sayın Başkan. Yani gerçekten, tahammül sınırının ne kadar olduğunu gördük, teklif sahiplerinin, gerçekten... Yani hani, hiç yakışık değil Başkan.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Tahammül sınırı bağırarak mı?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tiryaki... Arkadaşlar...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Olabilir, katılmayabilirsiniz ama böyle “Boş konuşuyorsun, tamamen içi boş.” bu, saygın bir tavır değil. Katılmayabilirsiniz, olabilir ama hani, bu doğru değil yani.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Tahammül sınırı orada bağırarak mı, çağırmak mı?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Gerçekten tahammül sınırınızı gördük yani.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar, söz almadan lütfen kimse konuşmasın.

Teşekkür ediyoruz.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Emrinizde hâkimler istiyorsunuz da...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar...

Evet, Ahmet Bey...

5.- Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir'in (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 29'uncu maddesi üzerinde Yargıtay 8. Ceza Dairesi Üyesi İhsan Baştürk'ün konuşmasından sonra çıkan tartışmaya ilişkin açıklaması

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Bir cümle Başkanım.

“‘Yüzde 99 bu suç basın yoluyla işlenir.’ değerlendirmesi içi boş bir değerlendirmedir.” dedim yani “Boş konuşuyor.” demedim. Sayın yargıcımızı biz dinlerken hiçbir yorum yapmadım, sadece bir yargıcın “Bu suç yüzde 99 basın yoluyla işlenir.” değerlendirmesinin içi boş bir değerlendirme olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Özdemir, sizinle ilgili değil zaten.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki.

Teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4471) (Devam)

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 29'uncu maddeyle ilgili olarak 3'ü aynı mahiyette 4 tane önerge var, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, STK'ler, meslek örgütleri...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar, bir dakika... Başkanlık Divanı üyeleri şeye girdi.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkanım, meslek örgütleri ile Türkiye Barolar Birliği de konuşmak istiyorlar.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Vereceğim söz, arkadaşlara söyledim.

Arkadaşlar, ya, burada sizin talimatınızla mı görev yapacağız?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Ya, duymadınız diye söyledik.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Duyduk, biliyorum, arkadaşların hepsi biliyor.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Çoğu şeyi duymuyorsunuz, size anlatıyoruz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Süleyman Bey...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yapmayın, eylemeyin!

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Buyurun, okuyun:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 29'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif

ederiz.

Turan Aydoğan

Zeynel Emre

Süleyman Bülbül

İstanbul

İstanbul

Aydın

Alpay Antmen

Tufan Köse

Rafet Zeybek

Mersin

Çorum

Antalya

Diğer önerenin imza sahipleri:

Züleyha Gülüm

Mehmet Ruştı Tiryaki

Abdullah Koç

İstanbul

Batman

Ağrı

Diğer önerenin imza sahipleri:

Hasan Subaşı

Ayhan Erel

Antalya

Aksaray

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, gerekçeler anlatıldı.

Önergeleri oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 29'uncu maddesi ile 5237 sayılı Kanun'a eklenen 217/A maddesinin ikinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“(2) Fail, suçu gerçek kimliğini gizleyerek veya bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlemesi halinde, yukarıdaki fıkra göre verilen ceza yarı oranında artırılır.”

Gülây Samancı

Belgin Uygur

Bülent Tüfenkci

Konya

Balıkesir

Malatya

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, teklif sahipleri gerekçeyi anlatmıştı.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 29'ncu maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 29'uncu madde kabul edilmiştir.

30'uncu maddeyi okutuyorum.

MADDE 30- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 286 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendine (6) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiş ve diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“7. Halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma (madde 217/A),”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Koç, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, bu maddeyle, mevcut olan, getirilen bu düzenleme çerçevesinde bölge adliye mahkemelerinin incelemesinden sonra kararın temyiz aşamasına tabi tutulmasına ilişkin bir hüküm. Tabii, bize göre önceki maddede teklif metninden çıkarılmasına ilişkin talebimiz olmakla beraber bunun esasında temyiz makamına tabi tutulmuş olması -Yargıtay incelemesine tabi tutulması- olumlu bir uygulama olmakla birlikte ben sadece bölge adliye mahkemelerine ilişkin olan bir sorunu dile getirmek suretiyle sözlerime son vereceğim.

Temel amacı yargının iş yükünü hafifletmek olan bölge adliye mahkemeleri an itibarıyla,

uygulamaları itibarıyla dosyaların -çözüm bekleyen dosyaların- bir ara bekleme merkezi hâline dönüşmüş durumdadır yani yargının üzerindeki yükü hafifletmesi gerekirken çok büyük bir yük hâline gelmiş durumdadır. Öte tarafta, amaç olarak da dosyaların büyük çoğunluğunun istinaf aşamasında çözülmesi amaç edilmişken ve aynı zamanda daha hızlı bir yargılama sistemi getirmek gerekirken bu bölge adliye mahkemesi sistemi daha çok dosyaların bekletildiği ve aynı zamanda kararlar arasında da ciddi bir çelişki doğurabilecek bir aşama idi. Dolayısıyla bunun da bu şekliyle gözetilerek mevcut olan bu hükmün geri çekilmesine ilişkin düşüncemiz var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

Sayın Kaboğlu, var mı talebiniz?

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bir kez ben de sayın Yargıtay üyesine o şekilde tepki gösterilmesinin bizim Komisyonumuza yakışmadığını ifade etmek istiyorum. Her şeyden önce bir davetlidir, konuktur ve konusunda uzmandır, aynı zamanda doktoralıdır, doçent adaydır; bize çok teknik olarak bunu anlattı, irdeledi. Bizim hoşumuza gitmeyen işte tam da bu yani bununla yapılan düzenlemenin tehlikesi tam da burada ortaya çıkıyor. Bizi rahatsız eden açıklamalar, düşünceler bizi infiale sürüklüyor. Biz, o nedenle, bu tür belirsiz, muğlak olan düzenlemelere karşı çıkıyoruz ve eminiz ki bu şekilde yasalaşırsa Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilecektir “belirlilik” ilkesi açısından özellikle, “hukuk devleti” ilkesi bağlamında. Bu nedenle, amaç Anayasa Mahkemesine gitmek değildir, amaç burada yapılan eleştirilerin, olumlu eleştirilerin ve önerilerin dikkate alınmak suretiyle düzeltilmesidir ama görünen odur ki böyle bir şeye açık değiliz. İşte, bu da Sayın Tüfenkci’nin anlattığı husus, iyi yargıç-kötü yargıç ayrımında. Evet, iyi yargıç dinlemeye tahammül etmeliyiz, edebildiğimiz zaman bu tür düzenlemeler toplumsal barışı sağlar, edemediğimiz sürece de toplumsal barışa değil, toplumsal kargaşaya katkıda bulunuruz diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

Sayın Çakırözler talebiniz var mı? Yok.

Evet, Türkiye Barolar Birliği Avukatı Özge Özder, buyurun.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. ÖZGE ÖZDER – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli üyeler, sayın vekiller; Kurumum ve Başkanım adına hepinizi saygıyla selamlarım.

Esasen söz talebim 29’uncu maddede olduğu için ve ikisi de bağlantılı olduğu için 29’la ilgili değerlendirmeyi buraya bağlamak durumunda olacağım.

Hukuk devleti ile “suç ve cezaların kanuniliği” ilkesi uyarınca, suç tipi kuşkuyla yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılabilir, uygulanabilir ve nesnel olmalıdır. Taslakta suçun düzenlenme biçimi itibarıyla hangi fiillerin suç teşkil ettiği açık, net ve anlaşılabilir şekilde düzenlenmediğinden biraz önce sayın hâkimin ayrıntılarıyla ilkelere yer verdiği üzere -belirlilik, yine, tipiklik, kıyas yasağı- bu bağlamda da Ceza Kanunu’nun 2’nci maddesi, Anayasa’nın 38’inci maddesi bağlamında “suç ve cezanın kanuniliği” ilkesine aykırılık teşkil ettiği düşünülmektedir suçun. Uygulanmasına ilişkin de haber verme hakkına dair yargısal içtihatlar bir haberin hukuka uygunluk nedeninden faydalanmasının sınırlarını belirlemiştir. Bu noktada da 217/A maddesinde ifadesini bulan “gerçek” kavramına değinilmesi gerekir.

Haberi yapan ya da bilgiyi paylaşan kişi Yargıtayın kararlarına da konu olduğu üzere somut gerçeği değil, o anda belirlenen ve var olan, orta düzeydeki kişilerce de yayının yapıldığı biçimiyle kabul edilen olguları paylaşmaktadır. Örneğin, bu durumda, basın mensubunun araştırmaları sonucunda o an için ulaştığı gerçek somut anlamda gerçeğe uyuşmasa bile hukuka uygunluk nedeninden faydalanması gerekir diye düşünüyoruz.

Ayrıca, düzenleme, fail konusunda özgü bir suç da değil. Normal bir vatandaşına karşısına çıkan bir bilgiyi araştırma, soruşturma yükümlülüğü bulunmamaktadır. Örneğin, güvendiği bir basın mensubunun paylaştığı veya kaleme aldığı bir haberi aynı biçimde sosyal medya yoluyla paylaşan kişinin de bu suçun faili olma ihtimali bulunmaktadır yani bilgiyi ilk paylaşan bir kişinin örneğin attığı “tweet”i “retweet”leyen 5 bin kişi esasen bu suçun faili sayılabilecektir. Tabii ki burada failin paylaştığı bilginin suçun unsuru olan gerçeğe aykırılığını bilmesi gerekmektedir ve gerçeğe aykırılığının bilindiğinin ispatı da zordur, bu anlamda da TCK 30’uncu maddede yer alan “hata” hükmüyle sıklıkla karşılaşılacağı düşünülmektedir. Bununla beraber, bu bağlamda sonuç olarak mahkûmiyet olmasa bile TCK 30 uyarınca, kişilerin ceza tehdidi, ceza soruşturması ve ceza kovuşturmasıyla bu anlamda sıklıkla karşılaşabileceği düşünülmektedir.

Yine, taslakla suç tipinde özel kast düzenlenmekte yani failin gerçeğe aykırı bilgiyi bilerek ve isteyerek yayması yetmemekte, bunu sırf halk arasında endişe, korku veya panik yaratmak maksadıyla yapması gerekmektedir. Özel kastın tespiti zaten başka suç tiplerinde de sorun arz etmektedir. Biraz önce sayın hâkim de bunları ayrıntılı olarak izah etti. Bu durumda da son zamanlarda mevcut yargısal uygulamalardan hareketle gerçek olmayan bilginin paylaşılmasının özel kast unsuru değerlendirilmeden bir objektif sorumluluk biçiminde cezalandırma tehlikesi ortaya çıkarılabileceği düşünülmektedir.

Yine, paylaşılan gerçeğe aykırı bilginin ilgili olduğu değerler de maddede iç ve dış güvenlik, kamu düzeni ve genel sağlık olarak belirtilmektedir. Bu anılan değerlerin belirlenmesinin de çok güç olması muğlak bir biçimde ifade hürriyeti, basın hürriyeti aleyhine yorumlanması tehlikesini doğurabilecektir.

Yine, nitelikli hâli olarak failin gerçek kimliğini gizlemek suretiyle suçu işlemesi düzenlendiğinden bunun da kişiler nezdinde otosansür sonucunu doğurabileceği düşünülmektedir.

Sonuç olarak, maddeyle ihdas edilen suç tipinin, başta ifade ettiğimiz gibi, Ceza Kanunu’nun 2’nci ve Anayasa’nın 38’inci maddesi bağlamında “suç ve cezanın kanuniliği” ilkesine aykırılık teşkil ettiği, yine Anayasa’nın 13’üncü maddesi, 22, 26 ve 28’inci maddelerine aykırı sonuçların da uygulamada çokça meydana gelmesine sebebiyet verebileceği değerlendirilmektedir.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Özge Hanım.

30’uncu maddede aynı mahiyette 2 ayrı önerge var. İşleme alıyorum, 1’inci önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 30’uncu maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

Zeynel Emre

İstanbul

Aydın

İstanbul

Alpay Antmen

Tufan Köse

Rafet Zeybek

Mersin

Çorum

Antalya

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Züleyha Gülüm

Mehmet Ruştı Tiryaki

Abdullah Koç

İstanbul

Batman

Ağrı

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Gerekçeleri anlatılmıştı. Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

30'uncu maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 30'uncu madde kabul edilmiştir.

31'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 31 - 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 6/A maddesinin birinci fıkrasında yer alan “8 inci maddesi kapsamı dışındaki erişimin engellenmesi kararlarının” ibaresi “8 ve 8/A maddeleri kapsamı dışındaki tüm içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesine yönelik kararların” şeklinde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasına “esasları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile internetin bilinçli ve güvenli kullanımı konuları da dahil olmak üzere Birliğin faaliyet alanları,” ibaresi eklenmiş, altıncı ve yedinci fıkralarında yer alan “Bu Kanunun 8 inci maddesi kapsamı dışındaki erişimin” ibareleri “Erişimin” şeklinde değiştirilmiş, yedinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, dokuzuncu fıkrasının birinci cümlesine “ücretlerden,” ibaresinden sonra gelmek üzere “bağış ve diğer faaliyet gelirlerinden” ibaresi eklenmiş, fıkranın ikinci cümlesinde yer alan “Alınacak ücretler” ibaresi “Üyelerden alınacak ücretler” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Erişim sağlayıcılar, kararların bildirimi için gerekli teknik altyapıyı kurmakla yükümlüdür.”

“(11) Birlik, içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararlarını, ilgili içerik veya yer sağlayıcının internet sayfalarından tespit edilebilen elektronik posta adreslerine bildirebilir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Koç...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, ben, özellikle bu maddeyle kararların bildirimi için gerekli teknik altyapıyı kurmakla yükümlü olduklarına dair, sosyal ağ sağlayıcılara ilişkin bir kanun maddesi olduğuna dair... Fakat ben şunu hemen belirtiyim: Bu mevcut olan internet yasasıyla bu uluslararası şirketlerin veya internet ağ sağlayıcılarının bu yükümlülüklerini yerine getiremeyecekleri düşüncesindeyim çünkü o kadar çok engelleme, o kadar çok sınırlama söz konusu ki bu ortamı, bu ağ sağlayıcılarının önünü açabilecek veya mevcut olan bu hâliyle bu kanuni düzenlemelere uygun altyapıyı oluşturabileceklerine ilişkin kuşku çok büyük oranda.

Bu internet yasası, kapsamı itibarıyla da geniş ve belirsizliklerle doludur. Dolayısıyla bu teklifle sosyal medya kullanıcılarının ifade özgürlüğü anlamında da çeşitli sınırlamalar getirilecektir. Bu nedenle, bu maddenin tekliften çıkarılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

31'inci maddede aynı mahiyette 2 adet önerge var. İşleme alıyorum.

1'inci önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 31'inci maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

Zeynel Emre

İstanbul

Aydın

İstanbul

Alpay Antmen

Tufan Köse

Rafet Zeybek

Mersin

Çorum

Antalya

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Hasan Subaşı

Ayhan Erel

Antalya

Aksaray

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Aynı mahiyetteki önerelerin gerekçesi anlatıldı. Aynı mahiyetteki önereleri oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

31'inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 31'inci madde kabul edilmiştir.

32'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 32 - 5651 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş, dördüncü fıkrasında yer alan “oluşturan yayınların içerik veya yer sağlayıcısının yurt dışında bulunması halinde veya içerik veya yer sağlayıcısı yurt içinde bulunsan bile, içeriği birinci fıkranın (a) bendinin (2) ve (5) ve (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde ve (c) bendinde yazılı suçları” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

“ç) 1/11/1983 tarihli ve 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanununun 27 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında yer alan suçlar.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Bülbul...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kanunun 8'inci maddesindeki değişikliklerle BTK Başkanının resen kararıyla içeriğin çıkarılması veya erişimin engellenmesi için MİT veya/ve MİT mensupları ile ailelerinin hakkında yapılacak haberlerde 5651 sayılı Yasa'da sıralanan katalog suçlar listesine eklenecek, içeriğin kaldırılması, erişim engelleme daha hızlı ve kalıcı hâle getirilebilecek. Teklifte, mevcut maddede yazılı katalog suçlardan birinin internet sitesindeki bir yayında oluştuğuna dair yeterli şüphe varsa sitenin içerik ya da yer sağlayıcısının artık nerede olduğuna bakılmaksızın -yurt içi ya da yurt dışı ayrımı kalkıyor- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkanına siteye erişimi resen engelleme yetkisi ve suç oluşturan içeriği çıkarma yetkisi veriliyor.

Bu yeni yetkiler BTK Başkanına kanunun 8/4 fıkrasındaki mevcut ibarelerin kaldırılması sayesinde tanınacak ancak teklif mevcut kanunun 8'inci maddesinin ikinci fıkrasını değiştirmedeği için yargının elindeki bir yetkiyi idareye de vermiş olacak. Teklif, şimdi, BTK Başkanının elindeki yetkileri 8/4'teki istisnaları kaldırarak hem artırıyor hem de 8/2'de değişiklik yapmayarak yargı kararı ile idari karar arasında bir ikilik doğurma riski taşıyor. BTK Başkanının alacağı yeni idari kararlar mevcutta yargının verdiği kararlardır. Teklifte mevcut kanundaki ibareler çıkarıldığında erişimin engellenmesi ve içeriğin çıkarılması kararını verecek yargı ve yürütme makamları arasında çatışma doğabilecek, yetki gasbı tartışması da yapılabilecek. Kanunun madde 8/2'yle ile madde 8/4 fıkraları arasında ikilik doğabilecek. Bu düzenleme bir hata olabileceği gibi, daha yüksek ihtimalle kanun hükmü iptal edilene kadar zaman kazanmak adına yapılabilecek BTK'nin listesindeki erişimin engellenmesi ya da içeriğin çıkarılmasına konu siteler için getirilmiş olabilir.

MİT kanununda yer alan ifşa suçları 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'la doğrudan ilişkilidir. MİT belgelerinin haber yapılması, haber değeri taşısa bile suç kapsamına girmektedir. BTK

Başkanı artık MİT Başkanlığı, MİT mensupları ve aileleri hakkında çıkan haberler için de o siteye erişimi engelleme veya içeriğin çıkarılması kararını resen verebilecek, yurt dışı ve yurt içi içerik ve yer sağlayıcısı ayırımı kalkarak erişim engelleme ve içeriğin çıkarılması yetkisi artırılıyor.

Madde tümüyle kanunilik ilkesine aykırıdır, açık ve net ifadelerdense genelleme yapılarak, muğlak ifadeler tercih edilmiştir. BTK Başkanına verilen yeni idari yetkiler, yargı yetkisinin gasbıdır. Erişimin engellenmesi ve içeriğin çıkarılması yönündeki kararları Anayasa'ya göre ancak yargı erkine sahip mahkemelere verebilir. Bu yönüyle de düzenleme hukuka aykırıdır.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler.

Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, az önce 31'i geçtik tabii ama orada da sıkıntı vardı; genel olarak söyleyeceğim. Hem Erişim Sağlayıcıları Birliğinin yetkilerini artıran 31'inci madde ve şimdi 32'nci maddede yine BTK Başkanına verilen resen yetkinin kapsamının artırılmasına ilişkin hususlar, yeniden erişim engellileri meselesini konuşmamızı, düşünmemizi gerektiriyor.

Şimdi, Türkiye'de erişim engelleri ciddi bir sorun. Az önce 29'uncu madde tartışılırken teklifi hazırlayan değerli vekillerden Ahmet Bey sanırım, dedi ki: "Hep özgürlük alanının genişlemesinden bahsediyorsunuz, hiç kişisel hakların ihlali meselesine değinmiyorsunuz." Aslında, tam tersi; iktidarın getirdiği kanunların geneline baktığımızda hep özgürlük alanı daraltılıyor ve gerekçe de hep kişisel hakların ihlali diye geliyor. Bundan önce, yine işte iki yıl önce çıkarılan kanunda da gerekçe-hatırlarsanız-kişisel hakların ihlaliydi ama ne oldu sonrasında? İşte, birkaç rakam paylaşayım sizinle. Öncelikle 2022 yılı itibarıyla yani bugün 510 bin "web" sitesi ve internet sayfasına Türkiye'de erişim engeli var ve bu konuda dünya rekoru bizde ama özellikle az önce dediğim husustaki bir şeyi vurgulamak istiyorum. Bu içerik kaldırma kararları... Gerekçe hep kişisel hakların ihlal edilmesi ama baktığınızda, yapılan analizde 1.097 içerik kaldırma kararına bakılıyor, gerekçe hep aynı -yani istenen gerekçe kaldırma için-kişisel haklarının ihlal edildiği ama sonra içeriğine bakıldığında, incelendiğinde bu; 675'i yolsuzluk ve usulsüzlük, 466'sı görevin kötüye kullanılması iddialarını içeriyor. Hep kişisel haklarını ihlal edildiğini söylüyor insanlar ama aslında iddialar bu yani ülkemizde ağırlıklı olarak yolsuzluk, usulsüzlük, rüşvet, görevi suistimal, cinsel taciz haberlerine yönelik erişim engeli getiriliyor sürekli.

Şimdi, burada -dediğim gibi, teknik ayrıntısına girmeyeceğim ama genel olarak- mesela, BTK Başkanına verilen resen erişim engelleme yetkisinin kapsamı genişletiliyor, MİT'le ilgili maddeler bu kapsama alınıyor.

Şimdi, tabii ki Millî İstihbarat Teşkilâtı, güvenlik kurumları bizim için önemlidir güvenliğimiz açısından hem bizim can güvenliğimiz hem de ülkemizin güvenliği açısından. Ancak onlarla ilgili haberlerin tamamen yazılamaması, yazıldığında gazetecinin hapse gitmesi... Yani Türkiye bunu yaşadı, üzülererek söylüyorum. İşte, bir MİT mensubunun cenaze töreninin haberi yapıldı diye ki aleni olarak çıkmıştı, sosyal medyada biliniyordu vesaire buna rağmen... Hatta Mecliste bir milletvekili bununla ilgili basın toplantısı yapmıştı ama gazeteciler Türkiye'de aylarca hapis yattılar.

Şimdi, burada getirilen düzenlemeyle yeni yasaklar, yeni , bu alanı gölgeleme çabası; bu doğru değil. Eğer yapılan bir yanlış, bir usulsüzlük vesaire varsa adı MİT de olsa Meclis de olsa Jandarma da olsa Genelkurmay, polis de olsa, kim olursa olsun bence bunların yazılabilmesi, tartışılabilmesi lazım.

Bu maddelerin hem erişim engelinin kapsamını daha da genişlettiği için -zaten sorunlu olan bir alandı, derdi daha da arttırdığı için- hem de güvenlikle ilgili kurumların sorgulanmasını, hesap verebilirliğini azalttığı için, gölgelediği için sakıncalı olduğunu düşünüyorum. O yüzden çıkarılmasında

fayda var diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Turan Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ben BTK Başkanına burada genişletilerek tanımlanan yetkinin hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmadığını düşünüyorum. Yargı yetkisinin kullanılmasıyla alakalı Anayasa'nın 7'nci maddesi, Anayasa'nın 11'inci maddesi, temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasıyla ilgili 12, 13'üncü madde, vesaire gibi az önce birçok noktada, burada, ayrıca konu ettiğimiz “hukuki güvenlik” ilkesi, “hukuki belirlilik” ilkesi ve “öngörülebilirlik” ilkesini göz önüne aldığımızda “yeterli suç şüphesi” ifadesinin bu kanunla beraber “hukuk devleti” ilkesi içerisinde tarifienebilecek bir yerinin olmadığını düşünüyorum. O yüzden, BTK Başkanına böyle bir yetkinin verilmesinin kanundan çıkarılmasını talep ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

32'inci maddede 1 adet önerge var. İşleme alıyorum ve okutuyorum

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 32'inci maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

Zeynel Emre

İstanbul

Aydın

İstanbul

Alpay Antmen

Tufan Köse

Rafet Zeybek

Mersin

Çorum

Antalya

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Önergenin gerekçesi anlatıldı. Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

32'inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 32'inci madde kabul edilmiştir.

33'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 33- 5651 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin dokuzuncu fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Müracaatın Birlik tarafından kabulüne karşı itiraz, kararı veren hakimliğe yapılır. İnternet sitesindeki yayının tümüne yönelik erişimin engellenmesi kararlarında bu fıkra hükmü uygulanmaz.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Bülbül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesinde düzenleme getiriliyor. Erişimin engellenmesi veya çıkarma kararı verilen haberlerin içerik itibarıyla aynı olması hâlinde doğrudan erişim engellemesi veya çıkarma kararı verilen haber olmasa dahi diğer aynı mahiyetteki içerikler için de aynı kararın uygulanması bu değişiklikle düzenleniyor.

Yargı yükünü hafifletecek olmasına karşın, bu düzenlemeyle uygulamada aynı kişilere ya da kurumlara yönelik farklı haberler benzer çerçevede olması hâlinde engellenebilecek. Örneğin, A

kişisinin yolsuzluk yaptığı iddiasına bağlı olarak gelişen süreç, yolsuzluk sonuçları ve bu süreçle dair tüm haberler kişinin yolsuzluk yaptığı iddiasına ilişkin bir erişim engeli getirilmesi hâlinde doğrudan engellenebilecek yani burada haber değil, konu, içerik ya da kişi önemseniyor. Oysa, haber fikri, takip sonucu bile yazılmış olsa her haber tek başına değerlendirilmelidir diye söylüyoruz. Bu düzenlemenin geri çekilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler.

Sayın Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, bu maddenin, bu düzenlemenin çekilmesi gerekiyor çünkü bu konuda Anayasa Mahkemesi pilot karar vermiş bulunuyor. Pilot kararında 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi Kanunu'nun erişimin engellenmesine yönelik 9'uncu maddesinin değiştirilmesi gerektiğine hükmetmiş bulunuyor ve bu açıdan, bu kararını Türkiye Büyük Millet Meclisine de göndermiş bulunuyor. Kararda Anayasa'ya göre kamunun bilgiyi alma hakkı bulunduğu belirtilerek erişimin engellenmesi kararlarının hem haber ve fikirleri verme hakkına hem de halkın haber ve fikirleri alma hakkına müdahalede bulunduğu kaydedilmektedir. Kararda erişimi engelleme kararı veren sulh ceza hâkimlerinin hiçbirinin söz konusu haberlerin şeref ve saygınlığı nasıl zedelediğine kararlarında yer vermedikleri, gerekçeli kararlarda basın görev ve sorumluluklarına uymadığı tespitinin neye göre yapıldığının açıklanmadığı belirtildi. Mevzuatın basına güvence sağlamadığını saptayan Anayasa Mahkemesi yapılacak düzenlemenin içermesi gereken hususları da sıraladı. Ben, yalnızca birkaçını belirtmekle yetineceğim. Madde 9 öngörülebilir niteliğe kavuşturulmalıdır. Erişimin engellenmesi usulünün kapsamı ve hukuki niteliği yeterli açıklıkta ve nitelikte olacak şekilde yeniden düzenlenmelidir. İnternetin sınırlandırılmasını düzenleyen kanunların olabildiğince dar bir uygulama alanına izin verecek şekilde tasarlanması ve kullanımının acil bir toplumsal ihtiyacın gereklerine özgülünmüş olması gerekmektedir. Hangi davranış ve olgulara, hangi hukuksal sonuçların bağlanacağını ve bu bağlamda kamusal makamlar için nasıl bir müdahale yetkisi doğacağını belirli bir kesinlik ölçüsü içerisinde ortaya konulması gereklidir. Erişimin engellenmesi gibi durumlara ilişkin haksız fiilin ağırlığının boyutuna ilişkin bir ölçüt, eşik değer belirlenmesi gibi kriterler oluşturulmalıdır. İfade özgürlüğünü kısıtlayan bir yolun keyfî uygulamalara yol açmaması ve özgürlüğün kullanımını ölçüstüz biçimde ortadan kaldıracak düzeyde olmaması için gerekli güvenceleri barındırması elzemdir ve devam ediyor bu kriterler, aslında bu yasanın düzenlenmesi ve özellikle bu maddenin yeniden düzenlenmesine ilişkin Anayasa Mahkemesinin belirlediği değerli kriterlerdir ve bunu Türkiye Büyük Millet Meclisine göndermiş bulunuyor Anayasa Mahkemesi. Bu kararın, Anayasa Mahkemesinin pilot kararının gereklerini yerine getirilmesi bir yana, tamamen yokmuş gibi, böyle bir karar yokmuş gibi böyle bir eklemenin yapılmış olması, açıkça Anayasa'nın 153'üncü maddesine, 11'inci maddesine ve 2'nci maddesine aykırılık oluşturmaktadır. Madde 2 özellikle hukuk devletinin, “kanunilik” ilkesinin belirlilik ölçütü yönünde aykırılık taşımaktadır. Bu nedenle, zannediyorum, bu yasa maddesinin Anayasa Mahkemesine götürülmesi herhâlde Türkiye Büyük Millet Meclisi için olumlu veyahut da sevindirici bir durum olmasa gerekir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Kaboğlu.

33'üncü maddemizde 1 adet önerge var, işleme alıyorum, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 33'üncü maddesindeki "tümüne" ibaresinin "tamamına" şeklinde değiştirmesini arz ve teklif ederiz.

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

Zeynel Emre

İstanbul

Aydın

İstanbul

Alpay Antmen

Tufan Köse

Rafet Zeybek

Mersin

Çorum

Antalya

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, gerekçesi anlatıldı.

Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

33'üncü maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 33'üncü madde kabul edilmiştir.

34'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 34- 5651 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının üçüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki cümleler eklenmiş, dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiş, maddeye dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiş, teselsül neticesinde oluşan altıncı fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiş, teselsül neticesinde oluşan dokuzuncu fıkranın ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş, diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiş, maddeye teselsül neticesinde oluşan ondördüncü fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş, maddeye teselsül neticesinde oluşan onyedinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve diğer fıkra buna göre teselsül ettirilmiştir.

"Temsilcinin gerçek kişi olması hâlinde bu kişinin Türkiye'de mukim ve Türk vatandaşı olması zorunludur."

"Türkiye'den günlük erişimin on milyondan fazla olması halinde; yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcı tarafından belirlenen gerçek veya tüzel kişi temsilci, sosyal ağ sağlayıcının sorumlulukları saklı kalmak kaydıyla teknik, idari, hukuki ve mali yönden tam yetkili ve sorumlu olup bu temsilcinin tüzel kişi olması halinde doğrudan sosyal ağ sağlayıcı tarafından sermaye şirketi şeklinde kurulan bir şube olması zorunludur."

"Sosyal ağ sağlayıcıların Kuruma sundukları raporlar, başlık etiketleri, öne çıkarılan veya erişimi azaltılan içeriklere ilişkin algoritmalarına, reklam politikalarına ve şeffaflık politikalarına ilişkin bilgileri de içerir. Sosyal ağ sağlayıcı, Kurum tarafından istenen bilgileri Kuruma vermekle yükümlüdür. Sosyal ağ sağlayıcı kullanıcılarına eşit ve tarafsız davranmakla yükümlü olup Kuruma sunulacak raporda bu hususa ilişkin alınan tedbirlere de yer verilir. Sosyal ağ sağlayıcı, bu Kanun kapsamındaki suçlara ilişkin içerikler ile başlık etiketlerinin yayınlanmamasına ilişkin kendi sistem, mekanizma ve algoritmasında Kurumla işbirliği halinde gerekli tedbirleri alır ve bu tedbirlere raporunda yer verir. Sosyal ağ sağlayıcı, kullanıcılara öneriler sunarken hangi parametreleri kullandığına internet sitesinde açık, anlaşılır ve kolaylıkla ulaşılabilir şekilde yer vermekle yükümlüdür. Sosyal ağ sağlayıcı, kullanıcılara önerdiği içeriklere ilişkin tercihleri güncelleme ve kişisel verilerinin kullanılmasını sınırlandırma seçeneği sunma konusunda gerekli tedbirleri alır ve bu tedbirlere raporunda yer verir. Sosyal ağ sağlayıcı, reklamlara ilişkin içerik, reklam veren, reklam süresi, hedef kitlesi, ulaşılan kişi veya grup sayısı gibi bilgilerin yer aldığı bir reklam kütüphanesi oluşturarak bunu internet sitesi üzerinden yayınlar ve bu

hususla raporunda yer verir.”

“(5) Türk Ceza Kanununda yer alan;

a) Çocukların cinsel istismarı (madde 103),

b) Halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma (madde 217/A),

c) Devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak (madde 302),

ç) Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar (madde 309, 311, 312, 313, 314, 315,316),

d) Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk (madde 328, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337),

suçlarına konu internet içeriklerini oluşturan veya yayan faillere ulaşmak için gerekli olan bilgiler soruşturma aşamasında Cumhuriyet savcısı, kovuşturma aşamasında yargılamanın yürütüldüğü mahkeme tarafından talep edilmesi üzerine ilgili sosyal ağ sağlayıcının Türkiye’deki temsilcisi tarafından adli mercilere verilir. Bu bilgilerin talep eden Cumhuriyet Başsavcılığı veya mahkemeye verilmemesi durumunda, ilgili Cumhuriyet savcısı tarafından, yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcının internet trafiği bant genişliğinin yüzde doksan oranında daraltılması talebiyle Ankara Sulh Ceza Hakimliğine başvurulabilir. İnternet trafiği bant genişliğinin daraltılması kararı verilmesi halinde, bu karar erişim sağlayıcılara bildirilmek üzere Kuruma gönderilir. Kararın gereği, bildirimden itibaren derhâl ve en geç dört saat içinde erişim sağlayıcıları tarafından yerine getirilir. Sosyal ağ sağlayıcının, bu fıkra kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmesi halinde yaptırımlar kaldırılır ve Kuruma bildirilir.”

“(7) Sosyal ağ sağlayıcı, çocuklara özgü ayrıştırılmış hizmet sunma konusunda gerekli tedbirleri alır.”

“(10) 8 ve 8/A maddeleri kapsamındaki idari tedbirler saklı kalmak kaydıyla, bu Kanun kapsamında Başkan tarafından verilen içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararının gereğinin yerine getirilmemesi halinde, Türkiye’de mukim vergi mükellefi gerçek ve tüzel kişilerin, ilgili yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcıya altı aya kadar reklam vermesinin yasaklanmasına Başkan tarafından karar verilebilir, bu kapsamda yeni sözleşme kurulamaz ve buna ilişkin para transferi yapılamaz. Reklam yasağı kararı, Resmî Gazete’de yayımlanır. Başkan, reklam yasağı kararının yanı sıra içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararının yerine getirilmesine kadar sosyal ağ sağlayıcının internet trafiği bant genişliğinin yüzde elli oranında daraltılması için sulh ceza hâkimliğine başvurabilir. Hâkim tarafından verilen internet trafiği bant genişliğinin yüzde elli oranında daraltılmasına ilişkin kararın ilgili sosyal ağ sağlayıcıya bildirilmesinden itibaren otuz gün içinde içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararının sosyal ağ sağlayıcı tarafından yerine getirilmemesi halinde, sosyal ağ sağlayıcının internet trafiği bant genişliğinin yüzde doksan oranına kadar daraltılması için Başkan tarafından sulh ceza hâkimliğine başvurulabilir. Hâkim tarafından verilen kararlar, erişim sağlayıcılara bildirilmek üzere Kuruma gönderilir. Kararların gereği, bildirimden itibaren derhâl ve en geç dört saat içinde erişim sağlayıcıları tarafından yerine getirilir. Sosyal ağ sağlayıcının, içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararının gereğini yerine getirmesi ve Kuruma bildirmesi halinde yalnızca internet trafiği bant genişliğinin daraltılması tedbiri kaldırılır.

(11) Bu Kanun kapsamında Başkan tarafından verilen idari para cezalarının yasal süresinde ödenmemesi durumunun bir yıl içinde birden fazla gerçekleşmesi halinde, Başkan tarafından yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcıya Türkiye’de mukim vergi mükellefi gerçek ve tüzel kişilerin ilgili sosyal ağ sağlayıcısına altı aya kadar yeni reklam vermesinin yasaklanmasına karar verilebilir, bu kapsamda yeni sözleşme kurulamaz ve buna ilişkin para transferi yapılamaz. Reklam yasağı kararı,

Resmi Gazete’de yayımlanır. Yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcısının, idari para cezalarının tamamını ödemesi ve Kuruma bildirmesi halinde reklam yasağı kararı kaldırılır.

(12) Bu madde uyarınca verilen reklam yasağına aykırı davranan Türkiye’de mukim vergi mükellefi gerçek ve tüzel kişilere, on bin Türk lirasından yüz bin Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanmasına Başkan tarafından karar verilebilir.

(13) Sosyal ağ sağlayıcı, kullanıcılarının haklarının korunmasına yönelik olarak Kurum tarafından yapılacak kullanıcı haklarına ilişkin düzenlemelere uymakla yükümlüdür.”

“(15) Sosyal ağ sağlayıcı, başlık etiketleri veya öne çıkarılan içerikler aracılığıyla ortam sağladığı başkasına ait yayın yoluyla işlenen suçtan, yayını sunuş biçiminden kullanıcının söz konusu yayma ulaşmasını amaçladığı açıkça belli ise sorumludur.

(16) Sosyal ağ sağlayıcı, kişilerin can ve mal güvenliğini tehlikeye sokan içerikleri öğrenmesi ve gecikmesinde sakınca bulunması halinde, bu içeriği ve içeriği oluşturma ilişkin bilgileri yetkili kolluk birimleriyle paylaşır.”

“(18) Kurum, sosyal ağ sağlayıcısının bu Kanuna uyumuna ilişkin olarak sosyal ağ sağlayıcıdan kurumsal yapı, bilişim sistemleri, algoritmalar, veri işleme mekanizmaları ve ticari tutumlar dâhil her türlü açıklamayı talep edebilir. Sosyal ağ sağlayıcı, Kurum tarafından talep edilen bilgi ve belgeleri en geç üç ay içinde vermekle yükümlüdür. Kurum, sosyal ağ sağlayıcısının bu Kanuna uyumunu sosyal ağ sağlayıcısının bütün tesislerinde yerinde inceleyebilir.

(19) Sosyal ağ sağlayıcı, kamu güvenliğini ve kamu sağlığını etkileyen olağanüstü durumlara ilişkin kriz planı oluşturmakla ve Kuruma bildirmekle yükümlüdür.

(20) Bu maddenin altıncı, yedinci, onüçüncü, onaltıncı, onsekizinci ve ondokuzuncu fıkralarındaki yükümlülüklerini yerine getirmeyen sosyal ağ sağlayıcıya Başkan tarafından bir önceki takvim yılındaki küresel cirosunun yüzde üçüne kadar idari para cezası verilebilir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu madde anladığım kadarıyla BTK açısından çok önemli bir madde ama madde öyle bir yazılmış ki içinde hem birçok hukuki hata var hem de birçok Anayasa’ya aykırılık var.

Şimdi, özellikle sosyal ağ sağlayıcısının temsilcisi gerçek kişi ise günlük erişim 1 milyondan fazla olan sosyal ağlarda, bu kişinin Türkiye’de ikamet etmesinin yanında bir de, Türk vatandaşı olması yanında bir de Türkiye’de mukim olması. Yani Türkiye’de mukim olabilir ama o zaman yurt dışına çıkış yasağı mı koyacağız? Yurt dışında yaşamayacak mı? Onu bir tartışmamız gerekiyor.

Mesela, yine, yasada Türkiye’de günlük erişimi 10 milyondan fazla olan yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcılarının temsilcilerinin sorumluluğu düzenleniyor. Bu gerçek kişi ise teknik, idari, hukuki ve mali yönden tam yetkili ve sorumlu olacak yani adam sanki şirketin sahibiyymiş gibi tüm mal varlığıyla savunma hâline getiriyoruz burada.

Daha da kötü bir yazım var, bakın. Temsilci tüzel kişiye, bu tüzel kişi doğrudan sosyal ağ sağlayıcısının sermaye şirketi şeklinde kuracağı şirket olacak değil, şube olacak yani sermaye şirketi şeklinde şube kurulmaz, ya şirketin şubesi kurulur ya da burada ayrı bir sermaye şirketi kurulur. Yani ticaret hukuku tekniği anlamında bunun düzeltilmesi gerekiyor, çok farklı bir anlamı var, ticaret hukukunda hiç karşılaşılmayan bir durum. Örneğin, sosyal ağ sağlayıcısı BTK’nin istediği bilgiyi BTK’ye vermek zorunda ama bunların sınırları ne, belli değil.

“Sosyal ağ sağlayıcıları kullanıcılarına eşit ve tarafsız davranacak, raporda buna ilişkin bilgiler

verecek.” Bu, doğru bir hüküm ama bunların da tabii ki denetlenmesi gerekiyor çünkü örneğin, bizim bazı sosyal ağ sağlayıcılarındaki reklamlarımız ya da konuşmalarımız siyasi diye yayınlanmıyor, sponsor olarak almıyorlar.

Bunun dışında, burada, BTK Başkanı tarafından idari para cezası verilmesi genişletiliyor, reklam yasağı getiriliyor ve en vahimi, küresel cirosunun yüzde 3’üne kadar bir idari para cezası verilebilecek, aslında buradaki cezaların yargı denetimine alınması gerekiyor. Bunlar, işin biraz laf kısmıydı fakat hukuken burada çok daha ciddi problemler var. Eğer bu maddenin gerçekten yapılması isteniyorsa, çok da önemliyse Anayasa’ya aykırılıkların ve diğer, hukuka aykırılıkların düzeltilerek yeniden yazılmasında yarar olduğunu düşünüyorum. Bu hâliyle, örneğin, 7253 sayılı Kanunun 6’ncı maddesiyle 5651 sayılı Kanun’a ek 4 madde eklenmiştir. Söz konusu maddenin tümü hakkında Anayasa’ya aykırı olduğundan bahisle Anayasa Mahkemesi nezdinde iptal davası açılmıştır yani bu maddenin kökü hakkında derdest bir Anayasa Mahkemesinde iptal davası var. Burada, Anayasa’nın “hukuk devleti” ilkesi, “yasama yetkisinin devredilmezliği” ilkesi, “çerçelik” ilkesi, temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması, özel hayatın gizliliği, kişisel verilerin korunması, haberleşme hürriyeti, düşünce ve kanaat hürriyeti, düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyeti, bilim ve sanat hürriyeti, basın hürriyeti, adil yargılanma hakkı, suç ve cezalar için esaslar, çalışma ve sözleşme hürriyeti çiğnenmektedir.

Bunun yanında, BTK’nin bilgi ve belge talep bilgisini sınırlandırmaması Anayasa’nın 2, 7, 13, 20, 35, 90 ve 123’üncü maddelerine aykırıdır.

Yine, içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verilmesi ve kararın gereğini yerine getirilmemesi bakımından yeterli usuli güvencenin öngörülmemesi Anayasa’nın başlangıç bölümüne; 2, 6, 7, 10, 13, 22, 26, 28, 35, 36, 38, 40, 48, 90, 123, 125 ve 153’üncü maddelerine aykırıdır. Bu aykırılıkların giderilmesi gerekmektedir. Burada özellikle yargı yetkisinin devredilmemesi şarttır. Bu anlamda, eğer bu maddenin gerçekten çıkması yararlı gözüküyorsa oturup tekrar yazılmalı. Anayasa’ya aykırılıklarının giderilmesi ve yargı yetkisinin devredilmemesi gerektiği kanısındayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Antmen.

Sayın Koç, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, aslında birçok arkadaş bu maddenin farkında fakat ben Dijital Mecralar Komisyonunun üyesi olarak -bu maddeyi biz Dijital Mecralar Komisyonunda da çok detaylı bir şekilde tartıştık- özetle, esasında, bu maddenin ne olduğuna ilişkin birkaç hususu da sizin dikkatinize sunmak istiyorum çünkü bu kanun teklifinin en karmaşık, hukukun en çok çiğnendiği ve birçok anlamda da anlamsız cezaları öngören bir kanun teklifi maddesi bu 34’üncü madde yani 34’üncü maddenin tamamına baktığınız zaman, nereden bakarsanız bakın, birbirleriyle çelişen onlarca hüküm söz konusu. Ben şimdi birkaç tane örnek vereceğim size.

Özellikle bu uygulamayla eğer bu teklif yasalarsa; bir, reklam yasağı gelecek yani bu sosyal ağ sağlayıcısı olan şirkete bir reklam yasağı cezası, onun yanında bant genişliğinin daraltılması cezası, onun yanında küresel ciro üzerinden belirlenen yüzde 3 oranında bir para cezası gelecek. Yani bunlar neye göre belirlenmiş? Bunlar şunun için belirlenmiş: Bakın, bu küresel ciro üzerindeki belirlenen cezalarla ilgili olan mesele Almanya’da vücuda getirilen bir yasa ya da Avrupa’nın bir ülkesinde, daha sonra Türkiye’de bu kabul görüyor ve daha sonra da bu, tekrardan geri alınan bir yasa teklifi. Bu cezalar yabancı sosyal ağ sağlayıcıları açısından birbirleriyle kesişen yaptırımlar getirmektedir yani bir ceza veriyorsun, arkasından bir cezai yaptırım daha getiriyorsunuz bu mevcut olan 34’üncü maddeyle birlikte.

Bu teklifle, aynı anda, idari para cezası, reklam yasağı, yüzde 90-95'e varan bant genişliğinin daraltılması cezası söz konusu. Dolayısıyla tek eyleme karşılık tek ceza hususunu da burada çözüyoruz bu mevcut olan kanuni düzenlemeyle.

Uyarı ve cezanın yerine getirildikten sonra devam ediyor olması yani mevcut olan yaptırımın devam ediyor olması da ayrı bir hukuksuzluğu beraberinde getiriyor çünkü bu kanun teklifinde bu husus da mevcut.

Sosyal ağ sağlayıcısı kurum tarafından istenen bilgilerin verilmemesi; burada, esas olan mesele budur yani bu burada dataların verilmemesi ve saklanmasıyla ilgili mesele var.

Peki, bu platformlar neyi içeriyor? Bu çok önemli. Sayın Başkan, bakın, sivil toplum kuruluşlarıyla ilgili olan yazışmaları ve bunların faaliyet alanını ilgilendiriyor. Yerel ve uluslararası kitlelere mesaj ulaştırma ve bunlar arasındaki iletişimi sağlayan bir alan, işletmelerin satış ve pazarlama imkânlarını sağlayan bir alan, eğitime ulaşılmasını sağlayan bir alandır bu platform. Dolayısıyla bu platformu sadece ve sadece bir cezalandırma ve istediğiniz dataları vermedikleri sürece bant genişliğinin daraltılmasına ilişkin bir yasal düzenleme olarak da görmemek lazım. Bakın, en önemli mesele, pandemi sürecinde biz, eğitimde en büyük yararı burada gördük, bu platformlarda gördük. Millî Eğitim Bakanlığı bundan yardım istedi ve bu şekilde çocuklar buradan eğitimlerine ulaşabildiler. Onun için, bunun üzerine biraz daha düşünmek lazım ve bunu özellikle dikkatinize sunmak istiyorum. Uluslararası platformlarda ülkenin görünür kılınmasını sağlayan bir ortamdır bu yani çocukların, gençlerin, ticaretin uluslararası alanda görünür kılındığı bir alandır. Onun için de çok önemlidir, bunun üzerinde durmamız lazım.

Bu teklifle, ağır ve anlamsız cezalarla sosyal ağ sağlayıcılarını biz karşı karşıya bırakıyoruz. Bakın, eğer bunu getirirsek neler olacak? Uluslararası alanda ticaret ve rekabet gücünü biz ortadan kaldıracamız, bireyin bilgiye ve teknolojiye erişim olanağını ortadan kaldıracamız; bir diğer neden, özellikle çocukların eğitimini ortadan kaldıracamız.

Bakın, bu ne kadar önemli? Bandı daralttığınız zaman, siz bir sabah kalkacaksınız, burada birçok kişinin internete erişimi olamayacak ve dolayısıyla bunun toplumsal anlamda oluşturabileceği olan travmayı da siz düşünün.

Sayın Başkan, bu temsilciliğin sorumluluğu yüklenmesi ve sorumlulukla ilgili olarak ağ sağlayıcısının atılan mesaj ve paylaşımına ilgili olan kısımdan sorumlu tutulması da hukuken uygun olmayacak bir şey. Bakın, 15'inci maddede ne diyor? Diyor ki: Eğer içeriğinde hukuka aykırılık varsa sosyal ağ sağlayıcısı bundan sorumludur. Bunu baştan itibaren denetleyebilecek, bu konuyla ilgili bir kriter ortaya koyabilecek bir imkâna sahip değildir ne yazık ki.

Ben, bir diğer hususu sizinle paylaşmak istiyorum. Şimdi bu sosyal ağ şirketlerinin en büyük sorunu, Sayın Başkan, bu dataların saklanmasıyla ilgili mesele. Bakın, biz daha önceki kanunu çıkardığımız zaman da bunlara bir süre tanımıştık ve temsilci atamalarıyla ilgili bunu yerine getirmediler, en büyük sorunları datalardı. Bunların uygulamaları şöyle: Dataları parçalıyorlar, her ülkede bu dataları farklı yerlerde, farklı şekillerde saklıyorlar bunlar. Dolayısıyla bu uluslararası şirketlerin datalara erişimle ilgili olan çekinceleri nelerdir? Çekincelerinin başında şu geliyor Sayın Başkan, bakın: “Yargıya yüzde 30 güven var.” diyor. Diğer bir mesele “Güvenlikçi bir politikayla karşı karşıyasınız, dolayısıyla düşünce hürriyeti yok. Biz, bu anlamda bu güvenceleri sağlayabilecek bir ortam bulamayız. Dolayısıyla bizim size bu dataları verme gibi bir yükümlülüğümüz yok ve bu dataları da bizim o şirketlerden alma ihtimalimiz olmayacak.” Bu nedenle, kanun teklifi bu Komisyondan geçse ve Genel Kuruldan geçse bile bu şirketler tarafından karşılanmayacak.

En önemli meselelerden bir tanesi de bu şirketlerle oturup özellikle bu alanda bilgi sahibi olan yani

bilinçli olan ortamla paylaşılmadığı için, bilimsel kurumlarla paylaşılmadığı için bu kadük kalacak.

Bir diğer husus ise bu kuruluşlara, bu şirketlere çok kısa bir zaman aralığının tanınmış olması.

Bütün bunlar dikkate alındığı zaman, bir de haberleşme hürriyetini ciddi bir şekilde etkileyecek olan bir mesele. Bu nedenle bunu bence geri çekelim ve yeniden bir değerlendirmeye alalım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

34'üncü madde üzerinde 3 tane önerge var.

Aynı mahiyetteki 3 önergeyi işleme alıyorum ve 1'inci önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 34'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

Zeynel Emre

İstanbul

Aydın

İstanbul

Alpay Antmen

Tufan Köse

Rafet Zeybek

Mersin

Çorum

Antalya

Aynı mahiyetteki ikinci önergenin imza sahipleri:

Züleyha Gülüm

Mehmet Ruştü Tiryaki

Abdullah Koç

İstanbul

Batman

Ağrı

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Hasan Subaşı

Ayhan Erel

Antalya

Aksaray

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, gerekçeleri milletvekillerimiz tarafından anlatıldı.

Aynı mahiyette olan önergeleri oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

34'üncü maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 34'üncü madde kabul edilmiştir.

35'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 35- 5651 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 6- (I) Bu maddeyi ihdas eden Kanunun yayımı tarihinden önce temsilci belirlemiş olan sosyal ağ sağlayıcının, ek 4 üncü maddenin birinci fıkrasında bu maddeyi ihdas eden Kanun ile yapılan değişiklikle getirilen yükümlülüklerini bu maddeyi ihdas eden Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde tamamlamaması durumunda, bildirim ve idari para cezalarına ilişkin hükümler uygulanmadan ek 4 üncü maddenin ikinci fıkrası hükümleri uygulanır.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 35'inci maddede söz yok.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, iki dakika söz alabilir miyim?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 35'inci maddede mi?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Evet.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Buyurun Sayın Çakırözer.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Aslında madde 34'te istemiştin, Sayın Alpay Antmen tabii ki grubumuzun görüşlerini ziyadesiyle anlattı ama bir konuyu burada vurgulama ihtiyacı... 34 ve 35'inci madde, aslında temel olarak 34'üncü madde, 29'uncu madde kadar bu paketin en tehlikeli ve Türkiye'de sosyal medyanın kullanımını engelleyecek maddesidir. Çünkü 29'uncu maddeyle yaratılan suç -az önce biliyorsunuz bir yargıç açık seçik anlattı ne kadar hukuki sıkıntılar doğurduğunu işte- o maddeyle getirilen suç tanımı ve sonrasında, işte sadece gazetecileri değil, aslında tüm yurttaşları etkileyecek olan bu kısıtlama hâli sonrasında sosyal medyaya yani ağ sağlayıcıların tamamı neredeyse bant daraltmaya, aslında yayın durdurma gibi bakabilirsiniz, bir nevi yayın durdurma ve bu verilen gözdağıyla da aslında vatandaşların bilgilerinin edinilmesi, istenmesi gibi bir sıkıntı yaratmakta. Sonuç olarak da aslında bakarsanız, tüm vatandaşlara, milyonlarca insana bir gözdağı verilmekte. Sosyal medyaya girmemesi, sosyal medyada paylaşım yapmaması için aslında caydırıcı bir hükümdür bu. Belki de bu paketin 29'uncu maddesi kadar zarar verecek, ifade özgürlüğünü ortadan kaldıracak ve sosyal medya ağ sağlayıcılarının da aslında -hatırlarsanız Dijital Mecralar Komisyonunda biliyorsunuz 2 kişi bilgi vermişti, bu düzenlemelerle çalışmanın mümkün olamayacağı konusunda görüşlerini paylaştılar, üyeler hatırlayacaktır- son derece kaygı verici, özgürlük alanını daraltıcı ve dediğim gibi topluma göz dağı, korku ve sindirme amaçlı bir düzenlemedir 34, 35'inci maddeler. Bunların toptan kaldırılması, konmaması gerekir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki.

Evet 35'inci maddede 1 adet önergemiz var, önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 35'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

Zeynel Emre

İstanbul

Aydın

İstanbul

Alpay Antmen

Tufan Köse

Rafet Zeybek

Mersin

Çorum

Antalya

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, gerekçesi milletvekilimiz tarafından anlatıldı.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

35'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 35'inci madde kabul edilmiştir.

36'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 36- 5/1 1/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“(ççç) Şebekeler üstü hizmet: İnternet erişimine sahip abone ve kullanıcılara, işletmecilerden veya sağlanan internet hizmetinden bağımsız olarak kamuya açık bir yazılım vasıtası ile sunulan; sesli, yazılı, görsel iletişim kapsamındaki kişiler arası elektronik haberleşme hizmetlerini,

(ddd) Şebekeler üstü hizmet sağlayıcı: Şebekeler üstü hizmet tanımı kapsamına giren hizmetleri sunan gerçek veya tüzel kişiyi,”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Bülbul...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Madde 36 ve 37'nci madde bir arada düşünüldüğünde 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 3'üncü maddesinde düzenleme yapılıyor, anlık mesaj uygulamaları Elektronik Haberleşme Kanunu kapsamına alınıyor. 37'nci maddede ise yine 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 9'uncu maddesinde düzenleme yapılıyor. Bu düzenlemeyle birlikte anlık mesajlaşma sağlayıcılarının BTK'ye bilgi verme yükümlülüğü getirilmektedir. Bu husus da açıkça özel yaşamı ihlal niteliğini taşımaktadır, temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına aykırıdır. Bu maddelerle Anayasa'nın 2, 11, 12, 13, 14, 22, 25, 26'ncı maddelerine aykırılık vardır, maddelerin çekilmesi gerekmektedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Bülbul.

Sayın Tiryaki, bir dakika herhâlde.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bu yasa teklifinin en tehlikeli maddelerinden biri bu, uzun süredir kamuoyunun yakından takip ettiği bir mesele; WhatsApp ve benzeri uygulamaların da bundan sonra takip edilmesi anlamına geliyor. Anlaşılan iktidar büyük bir göz olarak herkesi, her an, her yerde dinlemeyi istiyor. Bundan sonra WhatsApp ve benzeri uygulamalar üzerinden yapılan konuşmalar, süresi, mesajlar, bunlara ait bütün bilgileri BTK bu kurumlardan isteyebilecek; eğer verilerse ne âlâ, vermezlerse bundan sonra vatandaş, dünyanın her tarafında insanlar WhatsApp ve benzeri uygulamalar üzerinden haberleşebilecek iken Türkiye'de yaşayan insanlar bundan mahrum kalacaklar. Bu bir suç soruşturması kapsamında mahkemece istenen bir dinlemeyi aşan bir iş. Yani bunun ötesinde bir iş çünkü içeriğinde zaten yazmışsınız, sınırlarını okuyayım, hiç yorum yapmama gerek yok. “Kurum, şebekeler üstü hizmet sunumuna ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmaya, düzenlemelerde öngörülen yükümlülükleri yerine getirmeksizin veya yetkilendirilmeksizin sunulan şebekeler üstü hizmetlerin sunumunun engellenmesini teminen işletmecilere yükümlülük getirilmesi dahil her türlü tedbiri almaya yetkilidir. Şebekeler üstü hizmet sağlayıcılar, faaliyetlerini Türkiye'de kurdukları anonim şirket ya da limited şirket statüsündeki tam yetkili temsilcileri vasıtası ile Kurumca yapılacak yetkilendirme çerçevesinde yürütürler. Şebekeler üstü hizmet sağlayıcılar -yani bu WhatsApp benzeri uygulamaların sahipleri- Kurumun elektronik haberleşme sektörüne ilişkin görevleri kapsamında bu hizmete yönelik yapacağı düzenlemelere uymakla yükümlüdür. Kurum yapacağı düzenlemelerde hizmetlerin kullanıcılarına Ulusal Numaralandırma Planında yer alan numaralar ile haberleşme imkanı sunup sunmadığı, Türkiye'deki kullanıcı sayısı veya günlük erişim sayısı gibi kriterleri dikkate alır. Şebekeler üstü hizmet sağlayıcılar, Türkiye'deki aktif bireysel ve kurumsal kullanıcı sayısı, sesli arama sayısı ve süresi, görüntülü görüşme sayısı ve süresi, anlık mesaj sayısı ve Kurumun belirleyebileceği diğer bilgileri -bunun da sınırı yok- Kurumca belirlenecek periyotlarla Kuruma bildirmekle yükümlüdür.” Bundan daha büyük bir izleme yetkisi verilemez diyorum. Eğer gerçekten, yani hani bunun üzerine -teklif sahipleri için demiyorum ama- Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerini de Milliyetçi Hareket Partisi milletvekillerini de bir kez daha düşünmeye davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Tiryaki.

Sayın Altıntaş...

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Biliyorsunuz Rusya'da ve Çin'de bir yasa var, yasa diyor ki: “Rus veya Çin vatandaşlarının bilgisi Rusya veya Çin dışına çıkarılamaz.” Belki başka ülkelerde de vardır ama onları biliyorum. Bu nedenle

mesela Rus vatandaşı veya Çin vatandaşı, kendi bilgilerini uluslararası platformlara koyamıyorlar. Daha doğrusu Rusya’da ve Çin’de o platformlar o hizmeti vermiyorlar. Mesela, bir Rus uzman bulmak istiyorsanız, bir konuda uzman arıyorsanız internette o bilgiyi bulamıyorsunuz. Şimdi, bu iyidir, kötüdür; o tartışmaya girmek istemiyorum da. BTK Başkanımız burada, kendisinden açıklama rica ediyorum, bu yasa bize de böyle bir imkân sağlıyor mu, yani Türk vatandaşlarına ait verilerin Türkiye’de kalması gibi bir zorunluluk getiriyor mu bu yasa veya getirilmesi düşünülüyor mu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ben teşekkür ediyorum.

Evet, 36’ncı maddede aynı mahiyette 3 adet önerge var. İşleme alıyorum ve önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 36’ncı maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Turan Aydoğan

Zeynel Emre

Rafet Zeybek

İstanbul

İstanbul

Antalya

Alpay Antmen

Süleyman Bülbül

Tufan Köse

Mersin

Aydın

Çorum

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Züleyha Gülüm

Abdullah Koç

Mehmet Ruştı Tiryaki

İstanbul

Ağrı

Batman

Aynı mahiyetteki ikinci önergenin imza sahipleri:

Hasan Subaşı

Ayhan Erel

Antalya

Aksaray

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, önergeler değerli milletvekillerimiz tarafından anlatıldı.

Aynı mahiyette olan önergeleri oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

36’ncı maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 36’ncı madde kabul edilmiştir.

37’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 37- 5809 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(14) Kurum, şebekeler üstü hizmet sunumuna ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmaya, düzenlemelerde öngörülen yükümlülükleri yerine getirmeksizin veya yetkilendirilmeksizin sunulan şebekeler üstü hizmetlerin sunumunun engellenmesini teminen işletmecilere yükümlülük getirilmesi dahil her türlü tedbiri almaya yetkilidir. Şebekeler üstü hizmet sağlayıcılar, faaliyetlerini Türkiye’de kurdukları anonim şirket ya da limited şirket statüsündeki tam yetkili temsilcileri vasıtası ile Kurumca yapılacak yetkilendirme çerçevesinde yürütürler. Şebekeler üstü hizmet sağlayıcılar, Kurumun elektronik haberleşme sektörüne ilişkin görevleri kapsamında bu hizmete yönelik yapacağı düzenlemelere uymakla yükümlüdür. Kurum yapacağı düzenlemelerde hizmetlerin kullanıcılarına Ulusal Numaralandırma Planında yer alan numaralar ile haberleşme imkanı sunup sunmadığı, Türkiye’deki kullanıcı sayısı veya günlük erişim sayısı gibi kriterleri dikkate alır. Şebekeler üstü hizmet sağlayıcılar, Türkiye’deki aktif

bireysel ve kurumsal kullanıcı sayısı, sesli arama sayısı ve süresi, görüntülü görüşme sayısı ve süresi, anlık mesaj sayısı ve Kurumun belirleyebileceği diğer bilgileri Kurumca belirlenecek periyotlarla Kuruma bildirmekle yükümlüdür.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, 37’nci maddede söz talebi yok.

37’nci maddede 3 tane aynı mahiyette önerge var. Önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 37’nci maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Turan Aydoğan

Zeynel Emre

Rafet Zeybek

İstanbul

İstanbul

Antalya

Alpay Antmen

Süleyman Bülbül

Tufan Köse

Mersin

Aydın

Çorum

Aynı mahiyetteki ikinci önergenin imza sahipleri:

Züleyha Gülüm

Abdullah Koç

Mehmet Ruştı Tiryaki

İstanbul

Ağrı

Batman

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Hasan Subaşı

Ayhan Erel

Antalya

Aksaray

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, diğer maddelerde önergelerin gerekçeleri anlatıldı.

37’nci maddede verilen 3 adet aynı mahiyetteki önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

37’nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 37’nci madde kabul edilmiştir.

38’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 38- 5809 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(16) Bu Kanunun 9 uncu maddesine aykırı olarak düzenlemelerde öngörülen yükümlülükleri yerine getirmeyen veya yetkilendirilmeksizin hizmet sunan şebekeler üstü hizmet sağlayıcılara bir milyon Türk Lirasından otuz milyon Türk Lirasına kadar idari para cezası verilebilir.

(17) Bu maddenin onaltıncı fıkrasında uygulanan idari para cezasını süresinde ödemeyen ve Kurumca yapılacak bildirimden itibaren altı ay içerisinde Kurum düzenlemelerinde öngörülen yükümlülükleri yerine getirmeyen veya yetkilendirilmeksizin hizmet sunan şebekeler üstü hizmet sağlayıcısının internet trafiği bant genişliğinin %95’ine kadar daraltılmasına veya ilgili uygulama veya internet sitesine erişimin engellenmesine Kurum tarafından karar verilebilir. Erişim Sağlayıcıları Birliğine uygulanmak üzere gönderilen kararın gereği, erişim sağlayıcılar tarafından yerine getirilir.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Şeker...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

2020 yılının Temmuz ayında, yine Adalet Komisyonunda İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin görüşmelerini yapmıştık daha önce. O görüşmelerde

yine sansürü, baskıyı nasıl hayata geçiririz ısrarındaydınız. Sizlere o gün “Z kuşağı ‘dislike’ atıyor.” uyarısında bulunmuştum. Görüyorum ki aradan geçen süre zarfında, yaşananlardan hiç ders almadınız ki dijital dünyayı kilit altına alma çabasında, kelepçe takma çabasıdasınız.

Cumhur İttifakı şu anda gençlerin üçte 1’inin bile oyunu alamıyor ve sizin bu baskılarınız genç kuşağı daha da uzaklaştırıyor. Bu bizim için olumsuz bir şey değil tabii ki ama Türkiye’ye yakışmıyor. Ancak iletişimi mekândan ve âdeta zamandan azade kılan sosyal medyayı, interneti baskı altına alma arzusu günümüz dünyasında, özellikle gençler açısından hiçbir şekilde karşılık görmemekte, aksine çok ciddi tepkiyle karşılanmakta ve siz şimdi karşımıza basını internet üzerinden baskılama amacıyla bir teklif getiriyorsunuz ve bunu da trajik bir şekilde Evrensel gazetesinin Basın İlan Kurumu ambargosu altındaki 1000’inci gününün hemen ertesi gününde yapıyorsunuz. Yani, o komisyonlarınız nasıl yazılı basını baskı altına almaya çalışıyor ilanlarını keserek, hep beraber gördük. Bunun internet ortamındaki yansımalarını tezahür edecek şekilde bize yaşatacaksınız.

“Sarı basın kartını iptal ettiğimizde, geçerli neden ortadan kalksa bile bir sene içerisinde vermeyeceğiz. İşte, ahlaka uygun olmayan bir konuya muhatap oldu diye beş yıl boyunca vermeyeceğiz.” diyorsunuz ve bunun kararlarını da sizin belirlediğiniz komisyonlar verecek. 2021 yılında 559 basın kartını iptal etmişken siz diyorsunuz ki: “Seçim öncesinde bu kadar otoriterlik bize yetmez, basın kartını tarafı Cumhurbaşkanının atadığı İletişim Başkanı doğrudan versin.”

Kanun teklifinin 29’uncu maddesiyle, sırf halk arasında endişe, korku veya panik yaratmak saikiyle, ülkenin iç ve dış güvenliği, kamu düzeni ve genel sağlığıyla ilgili gerçeğe aykırı bir bilgiyi, kamu barışını bozmaya elverişli şekilde alenen yayan kimsenin cezalandırılacağı hükmünü getiriyorsunuz. Yani, artık öyle bir düzenleme getiriyorsunuz ki “Vay, sen ‘Hava yağmurlu.’ dedin, bana ‘ördek’ demek mi istedin?” gibi bir sansür anlayışını bu çağda bizim üzerimizde uygulamak istiyorsunuz.

Dün Genel Kurulda “A Haber yalan söylüyor.” diye bir açıklama yaptığında oradaki bir milletvekili, hemen cevap AKP Grup Başkan Vekilinden geldi. Yani, kendinizle basını o kadar özdeşleştirmişsiniz ki o basına söylenen söze, size söylenmiş gibi Grup Başkan Vekiliniz tarafından cevap veriliyor.

Şimdi, “İktidarın sansür çabası yeni bir çaba değil.” demiştik. Yakın geçmişte bizzat bana uygulamak istediğiniz bir sansürü hatırlatmak istiyorum. Anayasa değişikliği görüşmeleri sırasında yaşanan tartışmaların kamuoyuna yansımaları istemiştik. Siz o dönemde Komisyon çalışmalarını gece yarıları yapıyordunuz ki halk görmesin, duymasın, işitmesin. O gün duymasın, işitmesin dediğiniz halk sorunları duymadı ama bugün yaşıyor. O gün duymasın dediğiniz, internet aracılığıyla Şeker TV olarak bir telefon ve bir “tripod”la orada yaşanan sorunları bir bir dışarı aktardığımızda o dışarı aktardığımız konular büyükşehirlerde ciddi manada karşılık buldu ve büyükşehirleri kaybettiniz. Bugün dolar 17,30’a vardysa, mazot 30 liraya vardysa o gün baskılamak istediğiniz, halktan kaçırmak istediğiniz şeyleri halk göremedi diye ve o Anayasa değişikliği oldu diye yaşıyoruz.

Siz, şimdi, baktınız, gidişat iyi değil, saray elden gidiyor “Nasil yapsam da gerçeklerin üzerini örtsem.” derdindesiniz, bu yasa teklifinin tek özeti bu. Gerçeğin gücü eninde sonunda ortaya çıkar ve galip gelir, tıpkı Anayasa görüşmelerinde yaptığınız yasaklamalar bugün yaşandığı gibi, o gerçekleri bu halk yine yaşayacak ama sizin bu engelleme çabalarınız sonuç vermeyecek.

Yirmi yıldır ülke bütün basın-yayın organlarından bir bir koparıldı ve bir avuç basın kaldı ki görevlerini yapabilsin. Sosyal medya üzerinden insanlar gerçek bilgiye ulaşabiliyor ve siz bunu engellemek için, manipüle etmek için, sanki yeşil topları siz çıkartmamışsınız gibi “Bunları manipülasyon amacıyla kullananlar olacak.” diye yasa çıkartıyorsunuz.

Siz, bu süreçte, bu kanun teklifini hazırlayanlar, zannediyorum, George Orwell’ın “1984”

romanından çok etkilenmişler; aynı oradaki tele ekranlar, düşünce polisi gibi uygulamaları tek tek uygulamaya sokmaya çalışıyorsunuz. Burada unuttuğunuz bir şeyler var: Metaverse’le ilgili yasakları koymamışsınız buraya. Orada, eğer bir televizyon kanalı Metaverse’te yayın yapıyorsa o kanallarla ilgili bir cezayı nasıl vereceğinizi buraya yazmamışsınız, büyük bir eksiklik. Onun için, orada birisi pankart açarsa, birisi bir duvarı billboard şeklinde kullanırsa orada ne ceza vereceğinizi buraya yazmamışsınız. Ben size buradan ironik bir şekilde bunu da hatırlatmak istiyorum.

Biliyorsunuz, savaş ortamında, Rusya ve Ukrayna Savaşı’nda Starlink uyduları Ukrayna’daki iletişimi sağladı. Dünyanın bu kadar ileri bir teknolojiye geçmiş olduğu bir dönemde siz internet servis sağlayıcıları üzerinden bunları engelleyeceğinizi zannediyorsunuz ama önümüzdeki sene Starlink Türkiye’de de hayata geçecek, siz o zaman bu yasakları nasıl uygulamayı düşünüyorsunuz? Yani yapmak istediklerinizin hepsi beyhude; artık sansürden, yasaklardan vazgeçin. Siz “Yasakları kaldıracamız.” diye gelen bir partisiniz, daha fazla yasak getirmeyin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, oylamaya geçeceğiz.

38’inci madde üzerinde aynı mahiyette 3 adet önerge var.

Önergeleri işleme alıyorum ve okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 38’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

Zeynel Emre

İstanbul

Aydın

İstanbul

Alpay Antmen

Tufan Köse

Rafet Zeybek

Mersin

Çorum

Antalya

Aynı mahiyetteki ikinci önergenin imza sahipleri:

Züleyha Gülüm

Mehmet Ruştü Tiryaki

Abdullah Koç

İstanbul

Batman

Ağrı

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Hasan Subaşı

Ayhan Erel

Antalya

Aksaray

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Aynı mahiyetteki 3 önergenin gerekçesi milletvekillerimiz tarafından anlatıldı.

Aynı mahiyetteki 3 adet önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

38’inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 38’inci madde kabul edilmiştir.

39’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 39- Bu Kanunun;

a) 20, 21, 22, 25, 26, 27 nci maddeleri ve 28 inci maddesinin (a) ve (b) bentleri hariç diğer

hükümleri 1 Ocak 2023 tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Söz talebi yok.

39’uncu maddede 1 adet önerge var.

Okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 39’uncu maddesindeki “yürürlüğe” ibaresinin “uygulamaya” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

Zeynel Emre

İstanbul

Aydın

İstanbul

Alpay Antmen

Tufan Köse

Rafet Zeybek

Mersin

Çorum

Antalya

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Gerekçe...

Gerekçe: Değişiklikle yasalarda öz Türkçe kullanılması amaçlanmıştır.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

39’uncu maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 39’uncu madde kabul edilmiştir.

40’ıncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 40- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Söz talebi yok.

40’ıncı maddede 1 adet önerge var.

Okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 40’ıncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 40 – Bu kanun hükümleri, Cumhurbaşkanınca yürütülür.

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

Zeynel Emre

İstanbul

Aydın

İstanbul

Alpay Antmen

Tufan Köse

Rafet Zeybek

Mersin

Çorum

Antalya

Gerekçe:

Değişiklikle dil bilgisi kurallarına uyum sağlanmıştır.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

40'ıncı maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 40'ıncı madde kabul edilmiştir.

Çok değerli Adalet Komisyonumuzun değerli üyeleri, kanun teklifinin maddeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, kanunun tümünün oylanmasını oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kanunun tümü kabul edilmiştir.

Redaksiyon yetkisinin Komisyonumuza verilmesi hususunu oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Redaksiyon yetkisi kabul edilmiştir.

Mustafa Arslan, Orhan Kırçalı, Oğuzhan Kaya, Muhammed Fatih Toprak, Belgin Uygur'un Genel Kurulda özel sözcü olarak görevlendirilmesi hususunu oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Muhalefet şerhi için görüştüğümüz üzere cuma günü saat 14.00'e kadar süre veriyoruz.

Katılımlarınızdan dolayı çok teşekkür ediyoruz, hayırlı akşamlar diliyoruz herkese.

Kapanma Saati: 22.35

